

16 LEERREDENEN

Over de Eerste Algemene Zendbrief van Petrus

Het derde en vierde hoofdstuk

Uit het Hoogduits vertaald

Door

Dr. H. F. Kohlbrugge
1803-1875

Predikant der Nederlands-Gereformeerde Gemeente
te
Elberfeld, Duitsland

AMSTERDAM
Gedrukt bij C.A. Spin & Zoon
1852

STICHTING DE GIHONBRON
Voltaweg 18
MIDDELBURG
2010

INHOUD

20^e leerrede, 1 PETRUS 3 vers 1 – 7

Desgelijks gij vrouwen, zijt uw eigenen mannen onderdanig opdat ook, zo enigen den Woorde ongehoorzaam zijn, zij door de wandel der vrouwen zonder Woord mogen gewonnen worden; enz.

Gij mannen, insgelijks, woont bij haar met verstand, aan het vrouwelijke vat, als het zwakste, eer gevende, als die ook mede-erfgenamen der genade des levens (met haar) zijt; opdat uw gebeden niet verhinderd worden.

21^e leerrede, 1 PETRUS 3 vers 8 – 16

En eindelijk, zijt allen eensgezind, medelijdend, de broeders liefhebbende, met innerlijke barmhartigheid bewogen, vriendelijk; vergeldt niet kwaad voor kwaad, of schelden voor schelden, maar zegent daarentegen; wetende, dat gij daartoe geroepen zijt, opdat gij zegening zoudt beërven. Enz.

22^e leerrede, 1 PETRUS 3 vers 17 - 22

Want het is beter, dat gij, weldoende, (indien het de wil van God wil) lijdt, dan kwaaddoende. Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen; enz.

23^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 1

Dewijl dan Christus voor ons in het vlees geleden heeft, zo wapent gij u ook met dezelve gedachten, namelijk dat wie in het vlees geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde.

24^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 2

Om nu niet meer naar de begeerlijkheden der mensen, maar naar de wil van God, de tijd, die overig is in het vlees, te leven.

25^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 3

Want het is ons genoeg, dat wij de voorgaande tijd des levens der heidenen wil volbracht hebben, en gewandeld hebben in ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen.

26^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 4

Waarin zij zich vreemd houden, als gij niet medeloopt tot dezelfde uitgieting der overdadigheid en u lasteren.

27^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 5 en 6

Dewelke zullen rekenschap geven Dengene, Die bereid staat om te oordelen de levenden en de doden. Want daartoe is ook den doden het Evangelie verkondigd geworden, opdat zij wel zouden geoordeeld worden naar de mens in het vlees, maar leven zouden naar God in de geest.

28^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 7

En het einde aller dingen is nabij; zijt dan nuchteren en waakt in de gebeden.

29^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 8

Maar vooral hebt vurige liefde tot elkaar. Want de liefde zal menigte van zonde bedekken.

30^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 9

Zijt herbergzaam jegens elkaar, zonder murmureren.

31^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 10 en 11

Een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft, alzo bediene hij dezelve aan de anderen, als goede uitdelers der menigerlei genade Gods. Indien iemand spreekt, die spreke als de woorden Gods; indien iemand dient, die diene als uit kracht, die God verleent; opdat God in alles geprezen worde door Jezus Christus, Welken toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen.

32^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 12

Geliefden, houdt u niet vreemd over de hitte der verdrukking onder u, die u geschiedt tot verzoeking, alsof u iets vreemds overkwame.

33^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 13

Maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, alzo verblijdt u; opdat gij ook in de openbaring Zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen.

34^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 14 - 16

Indien gij gesmaad wordt om de Naam van Christus, zo zijt gij zalig. Want de Geest der heerlijkheid, en de Geest van God rust op u. Wat hen aangaat, Hij wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt. Doch dat niemand van u lijde als een doodslager, of dief, of kwaaddoener, of als één, die zich met eens anders doen bemoeit; maar indien iemand lijdt als een christen, die schame zich niet, maar verheerlijke God in dezen dele.

35e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 17 - 19

Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het huis Gods; en indien het eerst van ons begint, welk zal het einde zijn dergenen, die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn? En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen? Zo dan ook die lijden naar de wil van God, dat zij hun zielen Hem, als de getrouwen Schepper, bevelen met weldoen.

20^e leerrede, 1 PETRUS 3 vers 1 – 7

Gepreekt te Elberfeld, november / december 1852

Desgelijks behoren de vrouwen haar mannen onderdanig te zijn, opdat ook diegenen, die aan het Woord geen geloof hechten, door de wandel der vrouwen zonder woord gewonnen worden, wanneer zij haar kuise wandel in de vrees aanschouwen. Haar sieraad moet niet uitwendig zijn: het haar te vlechten en goud om te hangen of klederen aan te trekken, maar den verborgen mens des harten, in het onverderfelijk sieraad van een zachtmoedige en stille geest, die kostbaar is voor God. Want zó hebben ook weleer de heilige vrouwen zich versierd, die haar hoop op God stelden en haar mannen onderdanig waren; zoals Sara Abraham gehoorzaam was en hem heer noemde, wier dochters gij geworden zijt, als gij goeddoet en u geen schrik laat aanjagen.

Desgelijks gij mannen, woont bij haar met verstand, en geeft aan het vrouwelijke vat als het zwakste, zijn eer, als aan mede-erfgenamen van de genade des levens, opdat uw gebed niet verhinderd worde. I Petrus 3: 1-7 (Bijbelvertaling van Luther).

Wij nemen de brief van Petrus weer ter hand. Ik heb lange tijd gearzeld hem verder te behandelen, omdat ik daardoor genoodzaakt werd een bijzondere preek te houden, - een preek van tedere aard, - een preek aan diegenen onder u, mijn geliefde broeders en zusters! die niet alleen door de band van geestelijke en eeuwige liefde, maar ook door de tijdelijke, evenwel door God ingestelde en voor Hem *heilige huwelijksband* verbonden zijn. Ik aarzel niet meer. Er is mij aanleiding toe gegeven. Zij, die deze aanleiding gegeven hebben, zullen horen en zich bekeren; zo niet, - ik zal rein zijn van hun bloed.

Diegenen, die als echtgenoten elkander liefhebben naar 's Heeren Woord en bevel, zullen niettemin als zondaars voor God staan en de Heere danken voor menige waarschuwing, voor menige liefdevolle wenk. Waar de éne helft lijdt en alles te dragen heeft, zal zij de Heere danken voor Zijn troost, raad en terechtwijzing.

De *ongehuwden* zullen 's Heeren geboden vernemen voor een staat, waaraan zij dikwijls denken, zonder er zich rekenschap van te geven of zij bij machte zijn, deze geboden, tot vervulling waarvan de gehuwden geroepen zijn, te houden.

De *weduwnaars en weduwen* zullen nadenken; en de *kinderen*, die mij kunnen verstaan, tot het heilig en ernstig besluit gebracht of daarin versterkt worden om alles uit de weg te ruimen en te houden, wat hunnerzijds gelegenheid mocht, geven, dat vader en moeder onenigheid zouden krijgen,

Ik houd u hoogst belangrijke dingen voor, mijn geliefden! daarom verzoek ik u om uw bijzondere aandacht.

God de Heere heeft Adam niet zó geschapen, als ware deze eerst man en vrouw in één persoon geweest. Ook heeft Hij de vrouw niet zo geschapen, als ware, zij uit een onreine begeerte van Adam voortgekomen, zodat deze daardoor zijn heiligheid zou zijn kwijt geraakt, gelijk sommige dweepers dromen. God heeft de mens goed en naar Zijn evenbeeld geschapen. En toen Hij hem schiep, stelde Hij de heilige huwelijks staat in. Aldus sprak Hij: „Het is niet goed, dat de mens alleen zij; Ik wil hem een hulpe maken. die om en bij hem zij.” En in Zijn beeld en naar Zijn gelijkenis schiep Hij de man en de vrouw. Hem ten beelde, tot het beeld Gods schiep Hij de mens, een

mannetje en een vrouwtje. En God zegende hen en zeide tot hen: “Weest vruchtbaar en vermeerdert u, en vervult de aarde en maakt haar u onderdanig en heerst over de vissen in de zee en over de vogels onder de hemel en over al het gedierte, dat op de aarde kruipt.”

En dezen, de man en de vrouw, zoals God hen geschapen heeft in de heilige huwelijke staat, opdat zij niet twee zouden zijn, maar één vlees, zijn van toen aan niet twee, maar één vlees. Deze eenheid van het wederzijdse ik, van de wederkerige liefde en trouw, van het sterke en het zwakke deze eenheid, waarin de ganse schepping zich weerspiegelde en aan wier voeten zij dienend neerlag, deze eenheid, dit paradijs van het paradijs: - moest ook zij ontluisterd, ontbladerd, ook zij door de helse storm neergeveld, ook zij door duivels-handen uiteengereten worden?!

Ach ja, de duivel heeft wel geweten, dat in deze eenheid de kern en de ontwikkeling, de knoop en de band van het geheel lag. De arme mens heeft deze eenheid niet in waarde gehouden, en de duivel bewerkte een tweespalt in wat één was.

O zonde, o zonde, hoe verscheurt ge het kostbaarste, dat God gemaakt heeft! Arme mens, hoe leeft u van uw geluk, sedert u dit bouwen wilt zonder Gods Woord en niet overeenkomstig Gods schepping! Sedert de zonde in de wereld gekomen is, zien wij overal nameloos lijden, bittere tranen, diepe zuchten, onderlinge onenigheid, twist en tweedracht, allerlei onverstand, verkeerdheid, bitterheid en duivelarij, ook tussen twee zielen, die God samenvoegde opdat zij zouden zijn één ziel, één hart één wil en opdat zij zouden samenwerken tot het éne doelt dit leven te genieten al de ijdele dagen lang, die God de Heere ons nog, op aarde geeft. Dit heeft echter niet zo mogen zijn. Voor de rechterstoel van Christus staat eenmaal de man met zijn vrouw, de vrouw, met haar man. De boeken worden geopend en de doden worden geoordeeld naar hun, werken.

Is er nog herschepping, hervorming, herstel mogelijk van één der tederste, maar meest ontredderde verhoudingen?

God de Heere is de eerste; waar Hij met Zijn genade, waar Hij met Zijn Christus komt daar doet Hij altijd wonderen. God de Heere doet het dus in Zijn grote ontferming, Hij is de eerste om de mens te overtuigen van de overtreding van Zijn Woord, Hij geeft hem Zijn Christus, en met deze Christus Zijn Woord en Zijn Geest; en waar tweespalt was, brengt Hij de eenheid tot stand, zoals Hij die wil, door almachtige, ofschoon de mens verootmoedigende genade.

Niet alle vrouwen van Gods gemeente hebben bekeerde mannen, niet alle bekeerde vrouwen gelovige mannen, niet alle gerechtvaardigde, liefhebbende vrouwen gerechtvaardigde, liefhebbende mannen; en niet alle mannen van Gods gemeente hebben bekeerde vrouwen, niet allen hebben gerechtvaardigde, zachtmoedige, gehoorzame vrouwen, die haar huisgezin en dienstpersioneel van harte besturen. En dat niet alleen. Waar man en vrouw beiden aan de Heere gelovig geworden zijn, daar zal toch de duivel niet ophouden, zich tussen hen te plaatsen waar hij maar kan, en zal de oude verdorvenheid niet nalaten te beproeven twee vlezene harten tot stenen harten te maken.

Gij arme gelovige vrouw, die een vijandige man hebt, die u slaat, die vloekt en tiert; een twistzieke en gierige, een harde en tirannieke man, een Nabal, - hoe zult gij u gedragen? Hoe u gedragen, wanneer uw man u voor een schepsel houdt, dat slechts dienstig is om door hem geschonden te worden? Hoe zult gij u gedragen, hoe u houden, opdat u voor de rechterstoel van Christus rein moogt zijn van zijn bloed. Wat zeg ik? hoe u gedragen, opdat gij hem mag redden uit zijn verderf?

Hier wordt niets bereikt met betweterij, niets, door u schrap te zetten tegen hem; niets, door bij anderen over hem te klagen; niets door hem velerlei voor te dwepen en voor

te preken, hem verwijten te maken, in zijn bijzijn het hoofd te laten hangen, zwijgend en koppig voor hem te blijven en hem zodoende van u af te stoten. De zonde wordt niet met de zonde uitgedreven, geen duivel bant de duivel uit. Begin eerst met uzelf, Vang eerst bij uzelf aan, dat het beter worde in uw huishouding.

Hoort des Heeren Woord, gij vrouwen der gemeente!

“Desgelijks de vrouwen.” Wat houdt dit *desgelijks* in? Op dezelfde wijze als de onderdanen zich tegenover de overheid, als de dienstknechten en dienstmaagden zich tegenover hun heren en vrouwen te gedragen hebben, zo ook gij tegenover uw mannen. Ook voor u gelden met betrekking tot uw mannen deze woorden; “Weest onderdanig, niet alleen de goeden en welwillenden, maar ook de onredelijken”; ook voor u deze woorden: “Christus schold niet weder toen Hij gescholden werd, Hij dreigde niet toen Hij leed, maar gaf het over aan Hem, die rechtvaardig oordeelt; Hij heeft Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen op het hout.” De vrouwen behoren haar mannen “onderdanig” te zijn. Dat is overal het apostolisch bevel. Niet anders wordt het in de brief aan de Corinthiërs tot de vrouwen gezegd: “De man is het hoofd der vrouw; de man is niet geschapen terwille van de vrouw, maar de vrouw terwille van de man”; niet anders in de brief aan de Efeziërs: “De vrouwen behoren haar mannen onderdanig te zijn, gelijk de Heere, want de man is het hoofd der vrouw. Gij vrouwen, weest uw mannen onderdanig in de Heere, zoals het betaamt.” Het is de straf, die op de vrouw gelegd werd, nadat zij zich had laten verleiden door de arglistigheid van de duivel: “Met smarten zult gij kinderen baren; uw wil zal uw man onderworpen zijn, en hij zal uw heer zijn.” Maar ach, de macht der verdorvenheid en de machteloosheid van het vlees! Waar moet de kracht vandaan komen om aan dit bevel te gehoorzamen? De vrouw zou mogelijk een andere man dan de hare onderdanig kunnen zijn, maar haar eigen man, - vooral wanneer hij onredelijk, wanneer hij verkeerd is?! Het is voor de vrouw, wanneer zij een vrouw is, onmogelijk, zich aan deze straf gewillig te onderwerpen. Maar God heeft wel middelen en wegen om de gelovige vrouwen daartoe te brengen. Hij vervult haar met de liefde van Christus en houdt haar de kroon voor, het loon van haar onderdanigheid. Christus heeft liefgehad, liefgehad die Hem geselden en Hem in het aangezicht sloegen; Hij heeft liefgehad die Hem met allerlei krenking, met allerlei vijandigheid overstelpten. De gelovige vrouwen hebben de macht van deze liefde aan haar eigen zielen ervaren, hebben ondervonden hoe onweerstandelijk zij is, hoe zij alles omverwerpt, de meest goddeloze ten slotte te machtig wordt. In deze liefde ligt voor u, vrouwen, de kracht om lief te hebben tot in de dood, om onderdanig te zijn, om te lijden en te verdragen. God wil het zo hebben, en Zijn apostel houdt u het loon voor.

Wat is het loon? “Opdat ook diegenen, die aan het Woord geen geloof hechten, door de wandel der vrouwen zonder woord gewonnen worden, wanneer zij haar kuise wandel in de vrees aanschouwen.”

O, hoe genadig is de straf van God, wanneer de vrouw zich in het geloof daaraan onderwerpt! Wat heeft zij eraan, dat zij de man *heer* over zich laat zijn, dat zij haar wil aan de zijne onderwerpt? Dit: door haar onderdanigheid voert God Zijn raad uit. Neen, de vrouw is niet op de wereld gekomen alleen maar om te lijden, te verdragen, te zwijgen, zich te laten gebieden of tiranniseren. Nee, zij behoort een moeder te zijn, een geestelijke moeder voor haar goddeloze, onbekeerde man, voor haar man, die Gods Woord bespottelijk maakt, in de wind slaat, veracht en voor niets houdt; zij moet haar man gered zien, die door verkeerdheid haar te gronde wil richten, hem eenmaal zalig zien voor de troon van het Lam. En niet alleen haar man, maar ook deze en gene

van zijn vrienden, die met hem verkeerde wegen bewandelen.

Maar hoe zal zij dat klaar spelen? “Zonder woord! Het ene woord lokt het andere uit, en de menselijke tong verandert zich zo spoedig in een slangentong. Men werpt niet in het vuur dengene, die men uit het vuur wil redden. Een gelovige vrouw zal zich haar straf, de troost van God en het loon voorhouden, zij zal zwijgen en wachten en handelen. Hoe zal zij handelen? Zij zal haar wandel „kuis houden in de vrees.”

Wat is dat “haar wandel kuis houden in de vrees”? Zij zal zich haar straf om der zonde wil voorhouden en zich aan God houden, in stilte en in het verborgene de Heere aanroepen om kracht en genade om trouw te blijven aan haar staat en roeping. Zij zal de man vrezen, in hem de Heere vrezen. Door de hand van haar man wil God haat regeren, leiden en brengen in de eeuwige heerlijkheid, zoals God de kinderen door hun ouders, de dienstknechten door hun heren, de onderdanen door hun overheid wil regeren en leiden En dat is haar kuise, haar reine, haar heilige wandel, dat zij in haar staat en roeping volhardt bij de Heere in het verborgene, en geen schrede afwijkt van al datgene, waarin zij Gode meer heeft te gehoorzamen dan de mensen.

Zal dan de arbeid der ziel, het verdragen, het lijden en zwijgen, het onderdanig-zijn, het worstelen, roepen en wenen in het verborgene, terwijl zij voor haar man zich het hoofd zalft, onvruchtbaar blijven? O, waar de vrouw de man wil voorpreken, waar zij altijd gelijk en het laatste woord wil hebben, waar het persé gaan moet, zoals zij het wil, - daar zal zij zichzelf in nog dieper ellende storten.

Waar echter de vrouw haar ik verloochend heeft, en slechts het ik van de man en daarin Gods IK vreest, daar hebben de voor God in stilte geweende tranen daar heeft het heilig stil zijn en zwijgen, daar hebben de nimmer verflauwende liefdebetoningen een macht van bestraffing, een macht van verootmoediging van beschaming, van inkeer, van zaligheid voor de man in zich, die de hardste week maken, de meest afvallige winnen voor God! - Zij zien de wandel wel, deze kuise stille wandel in vrees, de meest afkerige mannen zelfs, zij zien deze wel, ja prijzen deze bij hun kameraden, en de ganse hemel, die de vrouw in haar zwakheid omgeeft, overweldigt uiteindelijk de weerstrevende, zodat hij gaarne zalig wordt met zijn vrouw.

O, welk een heerlijke beloning voor de onderdanigheid, voor het zwijgen, voor de kuise wandel in de vrees: een ziel en nóg een ziel gered te hebben van de dood!

Maar wat richt de zonde, de verdorvenheid der mensen, ook bij de vrouwen aan? Zij willen behagen, en kunnen niet verdragen, dat zij gering geacht worden, evenmin verdragen, dat andere vrouwen iets hebben, waardoor deze méér behagen dan zij Daarom tracht de ene de andere te overtroeven in het aandoen van datgene, wat zij sieraad noemen.

Wat zegt echter de apostel Petrus? “Haar sieraad moet niet uitwendig zijn; het haar te vlechten en goud om te hangen of klederen aan te trekken.” Is dat dan zonde? Daarop moge uw geweten zelf u antwoorden, mijn zusters! Dit is wel in de allereerste plaats zonde: dat een vrouw in huis vuil, haveloos en onverzorgd rondloopt, en zo de man niet vreest - en op straat pronken wil, niet voor haar man, maar voor zichzelf, om tegenover anderen voor haar hoogmoed voldoening te hebben. En dat is óók zonde: wanneer men in een opvallende dracht van schijn-nederigheid rondloopt, als zou de godzaligheid in de klederen zitten. Laat iedere vrouw zich kleden overeenkomstig haar stand en in overeenstemming met haar vermogen. In de klederen op zichzelf zit het niet. Moet evenwel het standsverschil blijven bestaan, dan zal toch de wedijver zonde blijven. Dan zal het toch zonde blijven, wanneer de vrouw vergeet, dat juist de klederen ons het meest sprekende bewijs zijn van onze zonde en afval van God. Dan

zal het toch óók zonde blijven, wanneer de vrouw vergeet anderen, in het bijzonder haar man, een voorbeeld ter zaligheid te zijn.

Zal men nu door zich het haar te vlechten, door zich met goud te omhangen en door klederen aan te trekken deze Goddelijke roeping nakomen? De machtige invloed op het mannelijk gemoed, die aan de vrouwen ten goede gegeven is, wordt verzwakt door het vrouwelijk gepreek en dubbel verzwakt, wanneer de man, in plaats van stille godzaligheid en lijdzame godsvrucht, bij de vrouw hoogmoed opmerkt, en voorliefde voor praal en opschik. Een kloeke hulpe, zo denkt hij, en niet ten onrechte, verkwist niet voor zichzelf, wat ik moeizaam bijeenbreng, maakt de man niet in het geheim afhandig, wat hij in het zweet van zijn aangezicht verdient. Geen wijnstok draagt vrucht ten koste van het huis, maar siert en omschaduwet het huis.

O vrouwen, mocht u deze wenk ter harte nemen! Ik toon u een beter sieraad, en dat is de tooi, waarmee het Woord van God u, gelovige vrouwen, bekleedt. Dat is: de verborgen mens des harten, in het onverderfelijk sieraad van een zachtmoedige en stille geest, die kostbaar is voor God; of, zoals het eigenlijk luidt: „de verborgen mens des harten, in het onverderfelijk wezen van de zachtmoedige en stille geest, die kostbaar is voor God.”

Bijna in dezelfde zin schrijft de apostel Paulus: “Desgelijks de vrouwen, dat zij in een eerbaar gewaad met schaamte en ingetogenheid zich versieren, niet met haarvlechten of goud of paarden of kostbare kleding, maar (zoals het vrouwen betaamt, die de Godzaligheid belijden) door goede werken.”

Wat is de verborgen mens des harten? Het is de gehele mens, die uiterlijk en openlijk zich kwalijk laat bejegenen, zwijgt en verdraagt, maar innerlijk uit zijn gehele hart naar God is toegekeerd, die in het verborgene de toevlucht neemt tot 's Heeren grote ontferming, Woord en belofte; die gelooft, hoopt en liefheeft, en alles aan de Heere, die het wel anders maken kan, overlaat. Zulk een mens leeft in het hart van iedere echt-gelovige vrouw. Deze *mens* wordt niet gezien, wil zich ook niet laten zien, maar zit terneer in een kleed, dat met onweerstaanbare macht het verkeerde hart van de man voor de hemel verovert. O, dit kleed bederft niet; hoe meer stille tranen er op vallen, des te meer schittert het van diamanten. Het kleed, waarin de verborgen mens neerzit, is een “onverderfelijk wezen van de zachtmoedige en stille geest”, - hier is geen uitvaren of nukkig zwijgen, geen opvliedendheid, geen twist, schelden en tieren, geen na-ijver en koppigheid, maar de vrucht van de Geest, welke is: *liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid*.

O, deze verborgen mens des harten, omdat hij zo kostbaar is voor God, zal God hem ooit verlaten, hem niet verhoren? Voorzeker, Hij zal alle andere klederen door de motten laten aanvreten en eindelijk door het vuur laten verteren, maar in dit kleed brengt Hij u, gelovige vrouw, tot ere, brengt Hij u binnen; en, de meest afkerige man, de meest afkerige zoon, zal ten laatste op uw grafsteen nog een traan van dankbaarheid en waardering storten en daardoor een vlezen hart bekomen!

Menigeen zal toch nog vragen: Wat? Moet ik mij dan het haar laten afsnijden, mijn gouden sieraden aan de armen geven, en mag ik dus mijn mooie klederen niet meer aantrekken?

Ik antwoord: wat God u gegeven heeft, wat uw ouders u schonken als sieraad, behoud dat; wat uw man behaagt, trek dat vooral aan en hang het om. Echter, bij alles wat gij voor uzelf zoekt, - vraag u daarbij met de hand op het hart af: Waarvoor doe ik dat? Heb ik mij omhangen, omhang ik mij en zoek ik mij te omhangen, niet met datgene wat in mijn ogen, wat in de ogen der wereld, maar wat kostbaar is voor God? Het gaat er hier om, wat het meest nodig is. Is dat niet een gelukkige vrouw, die zó gekleed is,

dat, zij God de Heere en Zijn heiligen engelen welgevallig is, dat God van haar zegt: Hoe schoon zijt gij gekleed! Hoe schoon is uw gang, gij vorstendochter! (Hooglied 7: 1). Deze kleding, die kostbaar is voor God, hebt u die wel aangedaan, gij vrouwen! Hebt u de verborgen mens des harten en bekleedt gij die in de onverderfelijke kleding van een zachtmoedige en stille geest?

O, dat er onder u niet gevonden worden, die trots, praalziek, kijfchtig, bits, ongehoorzaam, weerspanning zijn! Niet gevonden worden, die opgeblazen zijn, zich inbeelden wijs te zijn, en in plaats van voor onderdanige vrouwen, voor heren gehouden willen worden. Ook niet gevonden worden, die meer aandacht schenken aan uiterlijk versiersel dan aan het innerlijke! Sinds de val van Adam wil de man niet onder God, maar boven Hem, en de vrouw niet naast en dus onder de man, maar boven de man staan - en zoals de man zonder God zichzelf en de wereld regeren wil, zo wil de vrouw voor zichzelf van de wereld nemen wat ze kan. De man duldt niemand boven zich, hij zoekt het, in zijn eigen wijsheid en kracht; de vrouw in de list en in de kleding, en ook zij duldt niemand boven zich. En daar is nu de wedijver gaande op de straat zowel als in de kerk, in de kerk zowel als op de straat „Wat deze en gene van mijn stand aan heeft”, zo wordt gezegd, “zien er beter uit dan wat ik heb; dat moet ik ook hebben, ja ik moet het nog mooier hebben”, zo denkt de vrouw, zo handelt zij, dat is de begeerlijkheid der ogen, die een moeder is van veel huiselijke onenigheid.

Welaan, de apostel wijst u, vrouwen, die voor uw Godsvrucht uitkomt, een betere weg, wanneer hij u schrijft; “Want zo - namelijk met het onverderfelijk kleed van een stille en zachtmoedige geest - hebbenook eertijds de heilige vrouwen zich versierd, die haar hoop op God stelden en haar mannen onderdanig waren.” Wilt gij, vrouwen, met uw zusters wedijveren in opschik, ziet dan op die zusters, die van God getuigenis verkregen hebben, dat zij Hem in haar kleding welgevallig waren; ziet om dat u vrouwen vindt, die “in gestikte klederen tot de Koning Jezus geleid zijn geworden” (Psalm 45 : 18) en thans in deze klederen prijken voor de troon van God en het Lam. Zij zijn gebleven, zij leven nog, haar namen zijn met sterren aan de hemel geschreven. Is Sara u misschien opgevallen, omdat zij een geschenk van koning Abimelech, een kostbare sluier, had; Rebekka, omdat zij zo vele gouden armbanden van Eliëzer, uit naam van Abraham en haar bruidegom, ontving; Hanna, omdat haar man Elkana haar jaarlijks een aanzienlijk geschenk gaf? O, stellig niet, en al heel weinigen van u zouden in het uiterlijke vrouwen, die vorstinnen waren, kunnen nadoen.

Gij vrouwen der gemeente, wilt u niet alle heilige vrouwen zijn? Zoals eens de vrouwen waren, die Gode welgevallig waren en van Hem het getuigenis van heiligheid verkregen hebben, zo wilt gij immers óók zijn? Waarin dient uw heiligheid nu te bestaan? Moet zij niet daarin bestaan, dat gij in die ordening blijft, waarin God u gezet, en in die roeping, waartoe Hij u geroepen heeft? Zó deden toch weleer de vrouwen, die Gode welgevallig, waren, en daarin juist bestond haar heiligheid. Geheiligd in het geloof aan de beloofden Christus en door Zijn Geest staande gehouden, waren zij alleen dáárop uit, dat deze belofte en de vrucht daarvan in haar woningen mochten blijven, dáár heer en meester mochten zijn. Hebben zij daarin niet de duivel tegen zich gehad? Kwam hij haar met het dienstpersioneel niet dikwijls dwarsbomen? En haar mannen, ofschoon zij gelovig waren, weerstonden juist dezen haar niet menigmaal in datgene, wat zij tot Gods verheerlijking beoogden? Wat hebben zij toen gedaan? Hebben zij soms de verborgen mens des harten, die in haar was, laten verzwakken door razen en tieren? Hebben zij zich misschien zó aangesteld, dat kinderen, man en burenen, moest vragen: 'Waar is hier de verborgen mens des harten? Is het niet veeleer zó, dat, zij zich stil gehouden, en wat anderen bedreven, met

geduldig gedragen hebben? Is het niet zo, dat zij in haar gemoedsbewegingen, in woorden, gebaren en handelingen lieten blijken, welk een verheven geest er in haar woonde? Dat zij zich tot God wendden, zich op Hem verlieten, en van Zijn genade, almacht, trouw en waarheid bestendig hoopten, dat Hij het toch maken zou naar Zijn genadige belofte? Ja, is het niet zó, dat zij zelfs in de moeilijkste levensomstandigheden haar mannen onderdanig bleven?

Merkt op, dat de apostel, nadat hij reeds gezegd heeft: de vrouwen behoren haar mannen onderdanig te zijn, hier nog eens aan de vrouwen voorhoudt en haar als het ware inscherpt, dat zij toch naar dit bevel zullen wandelen, waar hij schrijft: “de heilige vrouwen waren haar mannen onderdanig, zij versierden zich daarmee, dat zij stil en bescheiden bleven en op God hoopten.” Want dit alles is in strijd met de verdorven natuur en voor het vlees volstrekt onmogelijk, ja, de natuur meent juist, dat dit de weg niet is om het gezin in stand te houden; zodat de natuur bitter, vinnig en oproerig wordt tegen zulk een bevel en goede weg, en liever op de loop zou gaan dan de man onderdanig te zijn, zich stil te houden en op God te hopen. Waar echter de genade heerst, daar zal de natuur, haar zin toch niet daarin hebben, dat zij liever buldert, pronkt, eensdeels in huis een klooster bouwt en zich aan de man onttrekt, anderdeels van de verplichte vriendelijkheid een middel maakt om de man te krenken en aan haar grillig brein dienstbaar te maken.

Daarom houdt de genade van de Heiligen Geest aan de vrouwen der gemeente Sara voor en getuigt in het bijzonder van haar, hoe zij daarin een heilige vrouw was, dat zij op God gehoopt heeft en haar man onderdanig is geweest: “zoals Sara Abraham gehoorzaam was en hem heer noemde” - of zoals er eigenlijk staat: “doordat zij hem heer noemde.” Want daarmee heeft zij bewezen, dat zij hem gehoorzaam was, dat zij nooit anders gewoon was dan haar man als haar heer te beschouwen, Het “heer”-noemen betekent immers op deze plaats: het absolute gezag van de man over zich erkennen, ook van niets anders weten of willen weten. Het is u echter bekend, dat Sara dit deed bij die gelegenheid, toen de Heere tot haar zei: “Over een jaar zal Sara een zoon hebben” (Genesis 18); want toen noemde zij haar man haar heer, toen van het verschuldigd vriendschapsbetoon sprake was. Dat heeft de Heere behaagd, dat zij niet voor gemeen en onheilig heeft gehouden, wat God geschapen en in Zijn raad geheiligd heeft. Zo was het dan bij de heilige Sara niet opgekomen, van haar tent een klooster te maken, zich ooit uit quasi-heiligheid of uit verkeerdheid aan de man te onttrekken, of uit datgene wat God in Zijn schepping geheiligd heeft, een middel te bemachtigen om de man te krenken of tot onderwerping te dwingen, zoals sommige vrouwen doen die daarbij willen pronken en vroom zijn, bij het vroom gezelschap zitten, en intussen de man niet willen achten, eren en vrezen, bijvoorbeeld omdat hij niet bekeerd is, de Geest niet heeft, of de Waarheid toch anders verstaat en haar dit doet gevoelen.

Nu zullen echter sommigen dit ertegen inbrengen: Sara moet toch niet zo geheel en al zachtmoedig van geest geweest zijn, daar zij immers tot Abraham met betrekking tot Hagar gezegd heeft: “de Heere zij Rechter tussen mij en u toen zij namelijk zag, dat zij zelf veracht was in Hagars ogen; en wederom: „Stoot de dienstmaagd uit met haar zoon.” Welaan, wilt gij de vrijheid van het Evangelie in uw huis handhaven tegenover de tirannie van de Wet en de huichelarij van het vlees, dan zal God u een woord geven op Zijn tijd. En het zal dááruit blijken, dat het Gods woord is, dat God. Zelf dit woord waar zal maken. En u zult dááruit doen blijken, dat u het Evangelie handhaaft; dat u overigens in alle dingen uw echtgenoot als uw heer vreest. Want had Sara dat niet voortdurend gedaan, had zij niet gedurig op God gehoopt en alles aan Hem overgelaten, dan zou zij niet de moed gehad hebben, voor de Kenner der harten haar

man “haar heer” te noemen, te meer waar deze toch haar stiefbroeder was.

Haar manier van doen om haar vaderland prijs te geven en met de man naar een vreemd land te trekken, meer nog haar gedrag aan het hof van Farao, alsook haar handelwijze volgens Genesis 18 : 6, en later nog aan het hof van Abimelech, toont genoegzaam, dat zij, wanneer liet om haar eigen ik ging, niet heeft zitten peinen over goed en kwaad, maar op God hoopte en haar man onderdanig was. Zo hoopte ook Rebecca zeventig jaar lang op God, handelde met voorzichtigheid tegenover haar man, toen zij het drijven zag van de onheilige Ezau, ja droeg het geduldig, dat haar man om het wildbraad (dus om een lekker hapje) Ezau voortrok en het woord der belofte: „De grotere zal de kleinere dienen”, verkeerd uitlegde of er in het geheel geen acht op sloeg uit voorliefde voor zijn vlees. Zo hoopte ook Hanna op God, en noemde eveneens haar man “haar heer.” Zo zweeg Abigaël voor haar man, toen hij niet ontvankelijk was voor een goede wenk, en zo verklaarde zij op haar beurt voor de gezanten van David, toen hij haar tot vrouw liet halen: “Zie, hier is uw dienstmaagd, dat zij de dienstknechten van mijn heer diene en hun voeten wasse” (1 Samuël 25).

„Door wijze vrouwen wordt het huis gebouwd; maar een dwaze breekt het af met haar doen.” Sara wordt door de Heere geprezen, omdat zij de man onderdanig is geweest; en zij werd zó 's Heeren uitverkoren instrument, waardoor (hoewel het op zichzelf onvruchtbaar, ja verstorven was) tot aanzijn gekomen zijn ontelbaren als de sterren aan de hemel. Dat heeft zij met haar werken - door op God te hopen haar man onderdanig te zijn en in deze heiligheid te volharden - verdiend; dat zij (zoals Eva een moeder aller levenden) een moeder geworden is, ondanks haar ouderdom en onvruchtbaarheid, van allen die tot het geloof komen en uit God geboren werden.

Er ligt iets aandoenlijks in voor een erfdochter, dat zij haar moeder noemen kan. „Van wien is deze jonge vrouw?” vroeg Boaz aangaande Ruth. En het antwoord was: “Zij is de Moabiétische vrouw, die met Naomi teruggekeerd is.” Toen begreep Boaz terstond, dat zij erfgename was van de moederlijke zegen.

En gij, mijn zusters, u kunt ook een moeder noemen als de uwe, die de allerhoogste zegen ontvangen heeft, omdat zij haar man vreesde, en in deze zegen voor u de rijkste erfenis verworven heeft, zoals de apostel schrijft: „wier dochters gij geworden zijt.” Dat was u eertijds niet, toen u, en zolang u, nog onbekeerd was; toen het van ons heette, dat wij waren “onverstandig, ongehoorzaam, dwalende, dienende de begeerlijkheden en menigerlei wellusten, wandelende in boosheid en nijdigheid, hatelijk en elkander hatende.” Want sedert de vriendelijkheid en menslievendheid van God, onze Zaligmaker, over ons verscheen, heeft Hij de Heiligen Geest overvloedig over ons uitgestort door Jezus Christus, onzen Zaligmaker, opdat wij, door Zijn genade gerechtvaardigd, erfgenamen zouden zijn van het eeuwige leven naar de hoop (Titus 3). Zo bent u dochters van Sara geworden naar de genade over u en hebt u het vorige afgelegd, en zult u bewijzen, dat u het bent, dáármee, dat ge u gedraagt, zoals uw moeder zich gedroeg: “Als gij goeddoet en u geen schrik laat aanjagen'.”

Wat bedoelt de apostel hier met “goeddoen”? Hij zegt hetzelfde in het vorige hoofdstuk, vers 15: “Want dit is de wil van God, dat gij met goeddoen de mond stopt aan de onwetendheid der dwaze mensen”, en vers 20: “Wat lof is het, - indien gij om der wille van een misdaad slagen lijdt? Wanneer gij echter om der wille van een weldaad lijdt en verdraagt, dat is genade bij God.”

Ziet hier op Christus en op Zijn lijden: met weldaad op weldaad heeft Hij ons verkeerden en weerspannigen overloden, en Zich niet gestoord aan onze zonden, maar ons vrijwillig liefgehad. Hebt dan uw mannen lief, overlaadt hen aldus met weldaad op weldaad zoals geschreven staat van iedere dochter van Sara; “Zij doet haar man

goed en geen kwaad, zijn leven lang” (Spreuken 31 : 12). Voorzeker wordt u daarbij door de duivel, door vlees en bloed, door allen die niet op de uitkomst zien, welke God aan Zijn u gegeven bevel verbindt, allerlei voorgespiegeld om u schrik aan te jagen, dat uw lot dan des te erger zou kunnen worden, dat gij uw gezondheid, uw leven en welstand, dat ge uw eer daarbij zou inboeten, wanneer u zo stil en berustend onder de man blijft en in het verborgene uw toevlucht tot God neemt. Dan mag u echter, zo u waarlijk Sara's dochters bent, u door geen verschrikking bevreesd laten maken; veeleer verzekerd zijn van Gods hulp in alle nood, als ge u naar Zijn bevel in uw straf en in uw roeping geschikt hebt, en u hebt onderworpen aan de alleen-wijze ordening van de Heere HEERE, die niet beschaamt allen die op Hem vertrouwen (Spreuken 3 : 20-25).

Dit alles nu is gezegd tot u gelovige gehuwde vrouwen, opdat u het goed hebt in uw kruis, alsook opdat u, uw kruis niet verzwaart en ervoor bewaard wordt, uzelf een kruis op te leggen door een onverstandig gedrag; - en dit geldt niet alleen u, vrouwen der gemeente, die ongelovige of barse mannen hebt, maar ook u, die goede mannen hebt, opdat gij niet door een stuurs, weerspanning, eigenzinnig en ongehoorzaam gedrag de man te gronde richte “om wiens wil Christus gestorven is.” (Romeinen 14: 15).

Wilt toch deze prediking niet als een wegstervend woord beschouwen, evenmin uw verkeerd en met deze prediking niet strokend gedrag vergoelijken met uw verdorvenheid en verkeerde natuur, u niet verontschuldigen met uw onmacht, noch denken: “Wanneer dit alles zó zijn moet, dan word ik niet zalig”, maar veel liever uzelf rust noch duur gunnen totdat dit alles in waarheid in u zij, zodat u daarnaar handelt. En de weg daartoe is enkel en alleen deze: dat u mensen van goeden wille bent; ik bedoel, dat ge u gaarne aan deze heilsbevelen onderwerpt, hetgeen alleen dan geschiedt, wanneer u met uw zonden en schuld tot de genade vlucht, en als arme en verloren zondaressen blijft hangen aan de vrije rechtvaardiging, welke aan het geloof toegerekend wordt om wille van de gehoorzaamheid en de liefde van Jezus Christus!

Dit is evenwel het woord van God en het apostolisch bevel aan u, gelovige gehuwde mannen van de gemeente des Heeren: ***“Desgelijks gij mannen, woont bij haar met verstand, en geeft aan het vrouwelijke vat als het zwakste, zijn eer, als aan mede-erfgenamen van de genade des levens, opdat uw gebed niet verhinderd worde.”***

Waarom hier dat herhaalde “desgelijks”? De apostel Paulus vraagt de man: “Gij man, wat weet gij ervan, of gij de vrouw zult zalig maken?” (1 Corinthiërs 7 : 16). Zo moeten dan ook van de vrouwen sommige, die niet geloven, voor de Heere gewonnen worden, Zoals dus de vrouw geroepen is om de man zalig te maken, zo ook de man om de vrouw zalig te maken. Aangezien er nu echter verkeerde vrouwen zijn, die de man gehoorzaamheid weigeren, die weigeren, wat zij als vrouw schuldig zijn hem toe te staan, en zijn wil niet doen, wat zal de man dan beginnen? Ik meen, dat daar dit ‘desgelijks’ hem zegt, dat hij zich alsdan gedrage, zoals onderdanen zich te gedragen hebben tegenover de ongelovige overheid, zoals dienstknechten tegenover harde heren! Is dan de vrouw overheid of, heer? Nee, de man is en blijft het hoofd der vrouw. Moet hij echter niet aan Christus een voorbeeld nemen, die niet wedschold toen Hij gescholden werd, niet dreigde toen Hij leed, maar het de Vader overgaf?

Of zal dat de weg zijn voor de man: zijn heerschappij te laten gevoelen, zijn gezag en macht te misbruiken en, om zo te zeggen, tiranniek tegen haar op te treden? Is dat de weg: dat hij zich bars, hard, onvriendelijk gedraagt, aan de vrouw het hare toewerpt, als ware zij een verachtelijke hoer? O, wee de man, die uit de straf, welke God op de vrouw gelegd heeft, zich een recht maakt om deze straf voor haar te verzwaren of ook

maar te laten gevoelen! O, was het maar niet doorgaans de schuld van de man, wanneer een onbekeerde vrouw niet tot het geloof komt, wanneer een gelovige vrouw niet meer weet wat zij aan de Waarheid heeft! Treedt soms Christus ergens gebiedend op tegen Zijn gemeente? Gedraagt Hij Zich niet altijd zó tegenover haar, dat Hij haar “Zijn zuster”, “Zijn vriendin” noemt? Of is wellicht deze gemeente uit zichzelf zó gehoorzaam, zó vol liefde, zó oplettend tegen, over de Heere, dat zij “deze Zijn liefde, trouw, voorkomendheid en minzaamheid verdient? Het zij zo, dat de man, het hoofd der vrouw is, maar zal dan het hoofd uitvaren tegen die leden, die krank zijn, die mismaakt geworden zijn, die niet voort kunnen, ja niet meer voort willen?

Er staat geschreven, “daarom zal een man vader en moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen, en zullen die twee één vlees zijn.” Is dát met verstand bij de vrouw wonen, wanneer het hoofd, de zetel van het verstand, zich van het lichaam scheidt, het lichaam niet meer aanhangt? Wie heeft ooit zijn eigen vlees gehaat? Voedt hij het niet veeleer en onderhoudt het? (Eféze 5 : 29)

Dáártoe komen man en vrouw tezamen, dáártoe wordt het huis gebouwd, dat Christus daarin door de man vertegenwoordigd en verheerlijkt worde, en door de vrouw de gemeente gebouwd, dat is, aan de gemeente zonen en dochteren geboren worden; voorts daartoe, dat, evenals Christus Zijn gemeente door allerlei liefdebetoningen van alle geestelijke hoerij verre houdt - zo ook, om de hoerij te vermijden, ieder man zijn eigen vrouw hebbe, en de ene helpt de andere daarin ere, waartoe zij als man en vrouw één geworden zijn. Mag nu de man zijn vrouw anders liefhebben, dan Christus de gemeente liefgehad heeft? Zo hij anders handelt, is hij de gave van God, de vrouw, onwaardig. Hij is haar onwaardig, wanneer hij haar niet hoog eert, aan haar zwakheden tegemoet komt, haar in alles naar vermogen verzorgt met kleding, voedsel, geestelijk en lichamelijk onderricht; wanneer hij niet “bij haar woont” als een geduldig raadsman en bezadigd levensgezel. Want de vrouw is de man tot hulpe gegeven, niet als dienstmaagd. Haar is opgelegd, zich naar het onbepert gezag van de man te voegen; en de man is opgelegd, het huwelijksjuk met haar te dragen; - het is hem niet geoorloofd, het haar alleen te laten torsen, nog minder, anders jegens haar te zijn, dan Christus jegens Zijn gemeente is, Zelfs waar de vrouw verkeerd is daar houdt de Geest de man dit ‘gelijkerwijs’ voor en de liefde van Christus: opdat de man lere, zijn vrouw haar zonden niet te verwijten, maar te dragen toe te geven, alles ten beste uit te leggen en met haar zonden, zoals ook met zijn eigen zonden, de toevlucht te nemen tot de genade van Christus. Het is waar, dat over de lippen van de vrouw heel wat domheden dwaasheden en beuzelingen komen, en dat veel van wat zij doet het kenmerk van onverstand draagt; en daarover ergert zich nu de wijze man, hij kan zich met zulke kinderachtigheden niet ophouden. Het is waar, er steken in de vrouw talloze verkeerde overleggingen ondoordachte stappen en handelingen, want een vrouw vraagt gewoonlijk niet naar de gevolgen van hetgeen zij zegt en doet. (Alsof er in de wijze man minder domheden en dwaasheden zouden steken alsof een vrouw niet sneller zou kunnen aanvoelen, dan de man denken!) En om der wille van zo vele dwaasheden en domheden is de man alleen maar thuis voor zijn behoeften overigens kan de aanwezigheid van de vrouw hem niets bieden!

O, dat het de mannen vooral wanneer zij tot bekering komen, niet zo eigen ware, de jonge vrouw, de moeder der kinderen de overige tijd dat hij bij haar kon zijn, alleen te laten om buitenshuis zijn vermaak te zoeken of zijn geestelijke wijsheid aan de man te brengen! En de vrouw? Welnu, wanneer God haar bekeert dan is het goed! En de lieve kleinen, de kinderen? “O, ik kan ze niet bekeren, dat moet God doen! En wat God niet doet, dat blijft aan de moeder of aan de predikant overgelaten die daarvoor

catechisatie houdt. En wil het zo niet lukken dan is men bars ontevreden, ontstemd, verwijtend, razend - en men wil het met de stok en de karwats bij de kinderen, met bittere woorden tegen de vrouw in orde brengen!

Dat zijn zo de zonden zelfs van bekeerde huisvaders. Daarom zullen zij opmerken en zich daarvan bekeren en deze woorden ter harte nemen: “Woont bij haar met verstand.” Dat wil zeggen: blijf thuis bij de huisvrouw van uw jeugd en leid haar met verstand. “Daarvoor heb ik geen wijsheid”, zo zal menigeen tegenwerpen. Ik zeg daarop: “Hebt gij een God, een levenden God buitenshuis, dan hebt gij Hem ook daar binnen.” „En indien aan iemand onder u wijsheid ontbreekt, hij bidde haar van God, die aan ieder eenvoudig geeft, en niet verwijt; zo zal zij hem gegeven worden- (Jacobus 1 ; 5).

Dán zal het eerst heel verstandig toegaan, wanneer de man in waarheid aangaande zichzelf belijdt, wat wij lezen in Spreuken 30: „Ik ben de allerdwaaste en mensenverstand is niet bij mij. Ik heb geen wijsheid geleerd, en wat heilig is weet ik niet.” Is dat uw verstand en uw houding voor God, gij klagende en ontevreden echtgenoot, dan zult u op uw eigen dwaasheden en zonden zien, op al datgene letten, wat er uit uw eigen hart aan onverstand en allerlei zonden voortkomt, en daarbij opmerken, hoe God u leidt en voorthelpt met louter liefde, goedheid, geduld en lankmoedigheid om Zijns heiligen Naams wil. En woont de liefde Gods in het hart door de Heilige Geest, dan is ook door diezelfde Geest de liefde tot de vrouw aanwezig om in alle dingen zó te geven en te nemen, dat gij haar behoudt voor de eeuwigheid, in enigheid des Geestes, in de band der liefde, en uzelf mèt haar.

Wilt u, echtgenoot, dat uw vrouw u onderdanig is? Weet dan, dat de vrouw van Godswegen en dus van rechtswege een eer heeft, zoals de man die niet heeft, en dat zij bewust of onbewust deze eer handhaaft in het huisgezin, althans indien zij gelovig is (Spreuken 31). Zo is zij geboren en door God tot de man gebracht, opdat de man deze haar waarde zou erkennen. Haar waarde? Ja! Of had Eva de heerschappij over alle dingen niet met Adam gemeenschappelijk? En nu de vrouw in Christus weer op haar plaats is gesteld, moet zij nu minder aandeel hebben in de regering der huishouding; moet zij thans niet delen in het gemeenschappelijk bezit van kinderen en goederen? Is dan de man iets zonder de vrouw? Is zij het niet, door wie het huis en de kerk gebouwd worden? Bestaat er een eer, die de moeder-eer evenaart? Is zij het niet, die een ontelbare menigte lichaamsgevaren, plichten, zorgen, bekommernissen, lijden en smarten op zich neemt, waarvan de man niet eens begrip heeft? Waakt zij niet dag en nacht over man en kind? Kent u de invloed van het vrouwelijke op het mannelijke? “Ten kwade”?, zult u vragen. Nee! Weliswaar ten kwade, wanneer de man de vrouw zelfs niet als vrouw eert; overigens echter nog eens nee! Maar ten goede, maar tot datgene, wat Eunice en Loïs voor Timotheüs waren. God heeft het zwakke uitverkoren, opdat Hij het sterke zou beschamen. O, welk een kostbaar vat, de vrouw, om de Naam des Heeren! Te dragen, opdat het aan en uit dit vat bijzonder openbaar worde, hoe Hij, de Heere, nadat Hij de reinigmaking onzer zonden heeft teweeggebracht alle dingen draagt door het Woord Zijner kracht! Wilt u dit vat niet eren? Welaan, het moge een zwakker vat zijn dan u, u bent dan toch óók zwak en de Heere draagt u. Wilt u het zwakkere niet dragen, het niet de eer geven, die het toekomt? O, een duivel is het, die de zwakheid der vrouw zich ten nutte maakt om haar schrik aan te jagen; maar de gelovige eert het zwakkere en zwakste, en laat het in eerbied toekomen, wat het nodig heeft hetzij lichamelijk, hetzij geestelijk, hetzij echtelijk, hetzij huiselijk. En dat zal de waarachtige vroomheid, ootmoed, heiligheid en kuisheid zijn: het zwakke vat zó hoog te stellen en daarvoor te zorgen, dat het nooit of te nimmer onkies bejegend wordt. Ach, menig man houdt zichzelf voor heilig en is

zijn zwakheden niet indachtig; des te meer echter is hij de zwakheden der vrouw indachtig, en zij moet voor hem óf onheilig óf een non zijn!

Wat deed Adam daarentegen? Zodra hij de belofte vernomen had, waarbij van hem zelfs met geen enkel woordje gewag was gemaakt, is hij toen opgestoven in eigengerechtigheid? Nee, hij heeft zich erbuiten laten zetten en zichzelf erbuiten gezet heeft Eva niets verweten, maar dit zwakkere vat met de hoogste ere naam bekleed, want hij noemde haar: *“moeder aller levenden.”*

En waarlijk, wij mannen zijn erbuiten gezet de Geest Zelf noemt ons hier “mede-erfgenamen van de genade des levens.” De vrouwen zijn dus eigenlijk de erfgenamen en wij erven met haar. Wat?

Genade, genade des levens erven wij met de vrouwen? Ja! Waar God uw vrouw, ofschoon zij een zondares is, genade geeft, genade des levens opdat zij niet sterve, maar eeuwig voor Zijn aangezicht leve, - daar zult gij, man, slechts dán deze genade deelachtig worden met haar, wanneer u haar in weerwil van al haar zwakheid eert als zulk ene, die voor Gods aangezicht genade gevonden heeft, als zulk ene, die nu als de zwakheid uitverkoren is, opdat God de Heere juist door haar tegenover de satan en zijn rijk, het eeuwige leven en de genade van dit leven verheerlijke. Maar de duivel treedt gedurig op als een paap en sterke reus, en stelt in zijn waan alles in het werk om het vrouwelijke, het zwakke in verachting te doen blijven. De Heere zal nochtans Zijn raad uitvoeren, en Zijn raad is deze: weg met de kracht van de man! Uit de mannen van het huis van David zal het heil niet voortkomen, zij hebben met hun kracht de Heere God moede gemaakt (Jesaja 7). Uit de zwakheid zal voortspruiten wat de volkeren, wat het huisgezin zalig maakt; uit Eva, uit Thamar, uit Ruth, uit Bathseba, uit de Maagd (Mattheüs 1). En diegenen, die de door God uitverkoren zwakheid niet eren naar Gods wil en de ongehuwde staat voor heiliger houden, moeten het zichzelf bekennen, dat God de zwakheid hoog in ere gezet heeft, anders dreven zij hun Maria-dienst niet. Niet de apostelen werden verwaardigd, de verrezen Heiland het eerst te zien, maar zwakke en onverstandige vrouwen als Maria Magdalena, die de Heere van zeven duivelen had verlost. Genade des levens sluit alle wil van de man en alle kracht van de man buiten en verklaart dat alles voor dood; want waar van genade sprake is, daar is het alles uit God door Jezus Christus.

Dit is de zaak van de man, dat hij met verstand de liefelijke huiselijke vrede bewaart. Wanneer hij dit met dat verstand doet, waarvan de apostel, spreekt, dan zal hij alle vertoon van heiligheid, alle eigengerechtigheid, handhaving van eigen macht, koppigheid en barsheid, alsook alle verkeerde denkbeelden van strengheid, van zijn vlees wegdoen, en uit de wijze, waarop Christus met Zijn gemeente omgaat, leren, hoe met zijn huisvrouw om te gaan.

En dit is de man van node, dat hij zó de huiselijke vrede bewaart en bij zijn vrouw met verstand woont, “opdat uw gebed niet verhinderd worde”, zoals de apostel schrijft.

O, hoe geheel uit het leven gegrepen is dit! “Laat uw gave vóór het altaar, en ga eerst heen en verzoen u met uw tegenpartij” (Matthéüs 5 : 23, 24). Dit woord des Heeren geldt ook hier, evenals dat andere: “Indien gij de mensen niet vergeeft, een iegelijk zijn misdaden, zo zal uw hemelse Vader u ook niet vergeven.” De vrouw is ons tot hulpe, tot troost in het leven gegeven en is de ons door de Heere aangewezen huisverzorgster, die ons het zweet van het aangezicht afwist en de zorgen van het hart verdrijft terwijl wij op de pelgrimsreis zijn, en ons kinderen schenkt, die wij medeverkrijgen. Wanneer u nu met deze uw hulpe, met deze uw troost in onvrede leeft over allerlei, eigenlijk toch beuzelachtige dingen, die u niet eens voor Gods aangezicht kunt brengen, hoe zult u dan uw handen tot Hem opheffen? Dit dient immers met een stil

gemoed en met geen toorn en drift te geschieden! Het moeten toch “heilige handen” zijn, en de vrouw, de moeder weent en zucht in de binnenkamer! Zal God u verhoren? Brengt u het in uw huis weer in orde, en God zal het voor u uit genade in het reine brengen in hemel en op aarde.

Maar als de vrouw dan volstrekt verkeerd wil, als zij goddeloosheid wil, als zij datgene wil wat God verboden heeft?

Geef haar dan haar zin niet! Maar zoals uw Vader in de hemel Zijn zon doet opgaan en het laat regenen over goeden en bozen, blijf zo liefderijk voor uw vrouw en doe haar goed. Wees daarom niet hard tegen haar en wacht u voor uw eigen, menigmaal nog ergere goddeloosheid, opdat gij niet afbreekt waar gij bouwen wilt en geen oorzaak geeft, dat Gods Naam door uw vrouw, daar zij een kind der wereld is en scherp toeziet, gelasterd wordt door uw geveinsde wijze van doen.

Het gaat echter niet zoals het behoort, en er komt niets van terecht, zolang het de man of de vrouw bij alle voorgewend geloof nog gezegd moet worden, dat zij zich te bekeren hebben, dat ze nog aan de oude stam Adam hangen. Want dan zal de vrouw aldus besluiten. “Wat gaat mij het gebod van onderdanigheid aan? Laat dan eerst mijn man zich eens anders gedragen; ik wil hem gehoorzaam zijn, wanneer hij mij gehoorzaamt”; en dan moet de man achteraan gezet worden en wordt hij alleen maar als een middel gebruikt om voor de heerschappij, de zucht naar vermaak en de behaagzucht, op kosten van de man en onder zijn bescherming en toelating, de baan vrij te houden.

En als volgt zal de onverstandige redenering zijn van de man, zolang hij nog aan zijn eigengerechtigheid vasthoudt: “Ik ben heer over mijn vrouw, en omdat God het gezegd heeft, zal zij zich aan mij hebben te onderwerpen.” En zo beschouwt hij zijn vrouw niet anders, dan dat zij de slavin van zijn lusten moet zijn, de slavin in zijn huishouding, het slachtoffer van zijn luimen, een schepsel goed genoeg om hem op zijn begeren ten dienste te staan.

Waar echter ware liefde en godsvrucht in het hart woont, het Woord van Christus in het huis regeert, en de ene of de andere helft, of wel beiden van harte begeren daarnaar te handelen daar is de duivel, die anders zelfs de gelovigen pleegt aan te vechten met paperij, nonnen-gedweep of onmatigheid, met hoogmoed, eigengerechtigheid, opvliedendheid, bitterheid en boosheid, weldra uit het huis verdreven door vurig gebed, oprechte deemoed, toewijding en een ootmoedig gedrag.

Zo zij het bij u, gehuwde mannen en vrouwen der gemeente!

Laat ik alles nog eens kort samenvatten.

Het apostolische “gelijkerwijs zult gij ter harte nemen, gij gehuwde mannen, zodat men van u niet zal horen: “ja, als mijn vrouw maar anders was”, doch dat gij zelf u zó gedraagt, dat de vrouw wel anders worden moet.

U zult het ter harte nemen, wat dat “bij haar wonen” zeggen wil. Want gasten vreemdelingen en bijwoners zijn wij hier op aarde. U weet dus uit dit woord, dat wij weldra van hier zullen trekken. Waar nu God ons een huis en een huisvrouw geeft, daar bewijst Hij ons een uitnemende weldaad, want door de vrouw laat Hij ons verzorgen, zolang wij hier beneden op de pelgrimsreis zijn. Daarvoor moet zij haar loon hebben, en dat is: dat u haar als zulk ene beschouwt en behandelt, als waartoe God haar u gegeven heeft. Als uw huisvrouwen zullen zij uw welzijn behartigen, opdat gij het goed hebt, geen gebrek lijdt en het einddoel niet mist; en dit zal het verstand zijn, waarmee u bij haar woont; dat u haar beschouwt als uw door God gegeven hulpe, zowel wat het eeuwige, als wat het tijdelijke leven aangaat.

Want als God de Heere Zich zó over het zwakkere, vrouwelijke vat ontfermd en het zó

hoog geëerd heeft, dat het kostbaarste en beste door haar te voorschijn komt en bewaard blijft: wat voor verstand zou er dan in schuilen, diegene te verachten, waardoor God ons alle heil brengt en waardoor Hij nu Zijn kracht verheerlijken wil! Zo was dit het verstand van Izaák: dat, daar hij wel inzag, dat Jakob door moeders raad zich op listige wijze de zegen verworven had, hij daarover niet in toorn ontstak, doch veeleer erkende dat hij zichzelf van de eeuwige zaligheid, en de door God verkozen erfgenaam van de zegen zou hebben beroofd, indien zijn vrouw niet tussenbeide gekomen was. Daarom zei hij: ‘ik heb hem gezegend, en hij zal gezegend blijven’ (Genesis 27 : 33) En met hetzelfde verstand heeft ook Abraham bij Sara gewoond, zoals ook andere heiligen bij hun vrouwen. Daarom sprak Abraham tot Sara: zeg toch: “gij zijt mijn zuster” (Genesis 12 : 13). Daar beveel niet en zegt niet: „zó wil ik het hebben”, maar verzoekt het eerbiedig. En wederom wilde hij liever van de vermeende erfgenaam afstand doen, dan de huisduivel ruimte geven, en daarom zei hij tot Sara aangaande de moeder van Ismaël: “Zij is onder uw hand” (Genesis 16 : 6), O, wie in waarheid als gehuwde man een arme zondaar voor God geworden is, die zal verstaan, dat zijn gebed niet verhoord kan worden, dat hij ook geen vrijmoedigheid tot God hebben kan, wanneer hij zelf zich niet over het zwakke met hartelijke liefde, ootmoed en geduld ontfermt, Want het is toch slechts een huichelachtig gebed van de man, als hij bidt: “Help mij, zwakke!”, wanneer hij vanuit de hoogte zijner gewaande kracht neerziet op de zwakheid van zijn vrouw.

Waarlijk, God, die een God der armen en ellendigen is, staat alleen voor het zwakke op de bres. De kracht is bij Hem verworpen, want zij heeft zichzelf te niet gemaakt in Adams afval van God, toen nog de vrouw uit de man was. Nu echter is de man uit de vrouw, en het heeft Gode behaagd, dat uit de vrouw, uit de zwakke, zonder toedoen van de man, is voortgekomen Hij, Wiens Naam is. Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vrededorst (Jesaja 9 . 5).

Heeft de duivel zich van de zwakke vrouw bediend om de schepping en de mens te gronde te richten, zo heeft God het voor de zwakke vrouw opgenomen, opdat door haar zaad en niet door dat van de man, het rijk van de satan verwoest zou worden, en heeft Zich verder - de Heilige Schrift en de geschiedenis der Kerk bewijzen het - juist het lot van de zwakke vrouw aangetrokken, opdat door haar Zijn Naam en Zijn macht in haar zwakheid verheerlijkt zouden worden. En deze Naam wordt dáárdor verheerlijkt dat in zodanige zwakheid alle macht en kracht te niet gaan. Tot een teken daarvan werd ook al wat mannelijk was besneden en was dus voor God het mannelijke in zijn kracht verdoemd en moest het daarvan het teken dragen; het vrouwelijke daarentegen was aangenomen uit genade des levens. Want de belofte geschiedde aan de vrouw, en niet zonder haar wordt de man opgenomen in de doop. Dat is de eer, die God aan het zwakkere vrouwelijke vat gegeven heeft. Het heeft Hem behaagd, daarin de ganse erfenis der zaligheid te leggen, de volle genade des eeuwigen levens; en de gehuwde man zal aan deze erfenis mede deel hebben, wanneer hij op de dag der openbaring van Jezus Christus met Zijn heilige engelen dit vat aan zijn hand heeft, dat God zo hoog geëerd heeft ter verheerlijking van Zijn wonderbare ontferming. Wie zulk een vat niet eert, zoals God en Christus het geëerd hebben, zal op die dag te kort bevonden worden.

Het apostolische “maar de verborgen mens des harten, in het onverderfelijk kleed van een zachtmoedige en stilte geest deze is kostbaar voor God”, zult u ter harte genomen hebben, gij gehuwde vrouwen der gemeente! Daar God Zich zo over u ontfermd heeft in uw zwakheid en uw zonden door de vrouw en niet door de man werd immers de

overtreding begaan (I Timotheüs 2: 14), zo zult ge uw roeping kennen. Voor de erfgenamen van de genade des levens wordt de straf: “uw man zal uw heer zijn” een zacht juk, een lichte last van Christus. Door God verkoren om als het zwakkere vat de genade des levens te dragen, te dragen de erfenis der eeuwige zaligheid, te dragen Zijn gezegende Naam voor de mensen, voor de man, voor de kinderen, voor allen die uw huis in- en uitgaan en u in de gemeente kennen, zij uw streven niet dáárop gericht, met de uitvinding van de duivel, welke “mode” heet, uw medezusters te overtreffen; uw begeerte zij niet te behagen en vermaak na te jagen voor de uitwendige mens die vergaat. Neigt uw hart niet tot nonnendweperij of valse heiligmaking of tot ongestadige en vergankelijke lusten, maar wees hierop bedacht: dat gij dag en nacht bekleed bevonden mag zijn met dat kleed, waarin gij de Heere moge behagen, en waarin gij in uw zwakheid een ganse overspelige wereld te machtig bent.

Waarlijk, als u dát bedenkt, bedenkt, dat u zo Sara's dochters geworden bent, dan zult u volharden in goetdoen of het erkend wordt of niet, u zult het wel weten welke uw roeping is in deze staat en wat uw loon, hetwelk bij de Heere is, en u zult als ware dochters van Sara u generlei schrik laten aanjagen. En deze uw moed in de Heere om in uw zwakheid niet af te wijken van het goede, deze uw moed in het stille volharden, zal zelfs het meest vijandige gemoed met eerbied vervullen voor hetgeen God doet door de zwakheid, welke in de Heere beschutting heeft, juist in de schijnbare weerloosheid.

En nog eens, voor uw gebeden tot de Heere, gehuwde mannen en vrouwen der gemeente, voor het in ere houden van de Naam en het Woord van de Heere Jezus moet de duivel wijken deze aartsvijand van de allereerwaardigste en meest godsdienstige staat, waarin de grond gelegd wordt voor steden en staten, voor land en volk, voor aarde en hemel.

Hiermee heb ik u, vrouwen en mannen der gemeente, de mening des Geestes uit de brief van Petrus inzake uw huiselijk leven en uw roeping voorgehouden, Ik weet wel, hoe de menselijke verdorvenheid, ondersteund door de duivel, zulke bevelen door allerlei uitvluchten wil verzwakken en werkeloos maken. Maar zulke uitvluchten zullen de ongehoorzame niets baten op de dag des oordeels, waarop het openbaar zal worden, dat de gelovige alles in de hand gegeven is, en dat hij alles verkregen heeft wat hij hebben moest, met worstelen en gebed (want met gebed en vasten worden de duivelen uitgedreven); en daar heet het van het huis van iedere vrome: “De Heere is hier!”

„Deze keer helemaal geen preek voor ons” zullen *de ongehuiden, de jonge mensen en de kinderen* zeggen.

Maar kinderen, gehoorzaamt uw ouders in alle dingen, want als u door uw ongehoorzaamheid aanleiding geeft, dat vader en moeder onenig worden, dan zult gij er later met tranen voor moeten boeten, wanneer uzelf ouders zult zijn!

Jonge mensen en ongehuiden, leert uit deze preek, aan wat kruis en nood ge u blootstelt, wanneer u zonder geloof en zonder dat de andere partij de wegen des Heeren bewaren wil, in het huwelijk treedt, wanneer u naar de mode der wereld en niet in de Heere trouwt. Leert tocht dat de huwelijke staat een heilige staat is en een staat vol droefenis, kruis en wederwaardigheid; en dat deze een nog veel hogere roeping behelst dan de bijwoning. Want zijn roeping is deze: dat twee tot één worden, om in het geloof de duivel te overwinnen en elkander wederkerig zalig te maken, alsook de hun door God gegeven afstammelingen, benevens allen, die in hun huis

komen en in- en uitgaan; waarom Paulus ook getuigt: dat het huwelijk een groot geheimenis is en op Christus en Zijn gemeente ziet.

Welke verlangens koestert u in uw hart, jongedochter? Waar bent u op uit, gij jongeman? Het huis, dat niet voor Christus en Zijn gemeente grondvest en gebouwd wordt, daaraan zullen alleen duivel en dood roem behalen. Wat is liefde zonder vreze Gods en wat een huwelijk zonder heiliging van Gods bedoeling daarmee?

En gij ongehuwden weduwnaars en weduwen, leert uit deze preek, dat gij ze verbreidt en zo dikwijls zelf predikt, als gij in een huis komt, waar de ene of de andere partij geen kind des vredes is of zich niet als zodanig gedraagt. Blijft indachtig, zo gij waarlijk in de hoop op God leeft, de reiniging van uw eigen vorige zonden tegen God en de wederhelft, die thans in het graf slaapt; dan zult gij met uw tong nimmer een vuur aanblazen, dat in het echtelijke huis dreigt op te vlammen, nimmer de band, door Gods hand gelegd, losser maken, maar met raad en daad helpen, opdat in de echtelijke woning de vrede Gods wone.

U allen echter, hoort en verstaat: *met onze macht is het niets gedaan!* En: in de hemel wordt geen huwelijksaanzoek gedaan. Heil u, wanneer u aan de stem des Geestes gehoor geeft, want de Bruidegom komt: “Hoor, o dochter, zie hierop en neig uw oren, vergeet uw volk en uws vaders huis, zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid; want Hij is uw Heer, en gij zult Hem aanbidden.” Amen.

21^e leerrede, 1 PETRUS 3 vers 8 - 16

Gehouden op 19 december 1852

Geliefde broeders en zusters! Wat tegen de getrouwde mannen en vrouwen gezegd is, zou dat in de hoofdzaak niet ons allen gelden? Elk echtpaar is door de Heere samengevoegd en geroepen om hun licht te laten schijnen voor de mensen, opdat zij hun goede werken zien en de Vader in de hemelen verheerlijken. Zijn wij niet allen daartoe geroepen dat wij, die licht in de Heere zijn, wandelen als kinderen des lichts? Niet allen daartoe geroepen, dat wij onder elkaar in ware broederlijke liefde verenigd zijn, daar immers Christus ons het eerst en zo uitnemend heeft liefgehad? Niet allen dáártoe geroepen, om het rijk van de satan op alle wijze afbreuk te doen en voor het rijk van onze koning, het rijk des vredes, zóveel te winnen als in ons vermogen is? Dat kan echter met woorden, met de belijdenis alléén niet geschieden; hiertoe moeten woord en daad samenwerken.

De Heere zet de Zijnen midden in de wereld die in het boze ligt, opdat zij lichtende fakkels zouden zijn van de macht van Zijn genade, Zijn liefde, Zijn vrede. Waar echtgenoten in de Heere verenigd zijn, daar vraagt de wereld, daar vragen de burenen: “Wat zijn dat voor mensen? Tot welk geloof behoren zij toch, dat zij zo met één hart en één zin hun kruis dragen, elkaar tot hulp zijn, elkaar zo geheel verstaan, en zo alles voor elkaar zijn?” Ze beschouwen de huisvrouw, hoe zij zo bescheiden, zo zedig, zo zonder zich aan de wereld gelijkvormig te maken, de man zo onderdanig, zo volhardend in een zachtmoedige en stille geest het huis bestuurt, verzorgt en de inkomsten vermeerdert, en met een geest van orde de kinderen en het gehele gezin voorgaat en leidt. Zij beschouwen de man in de Heere, hoe hij nooit buldert, nooit uitvaart, hoe hij met verstand alles in orde weet te brengen en hoe hij zijn huisvrouw behandelt alsof zij als broeder en zuster samenleefden; zó evenwel, alsof de zuster de hoofdpersoon in huis was, aan wie een lot ten deel viel, waardoor hij de dood en alle ongeluk mee ontgaan is.

En o, wat een verborgen invloed heeft zodanig gedrag van de vrouw op menige andere huisvrouw, zodanig gedrag van de man op menige andere echtgenoot! Werkelijk, in de wandel naar het Woord ligt een kracht ter zaligheid voor menigeen, die tot hiertoe het Woord veronachtzaamde of geheel verachtte.

Maar nog machtiger invloed op de ongelovigen zal de wandel uitoefenen, als allen, voor zover zij de Naam des Heeren belijden, hetzij dan dat zij gehuwd zijn of niet, jong of oud, vermogend of behoeftig, sterk of zwak in het geloof, als die allen gezamenlijk, onderling, en ten aanzien van hen die buiten zijn, zich zó gedragen dat de gehele wereld het getuigenis moet afleggen, het oude treffende getuigenis: “Ziet hoe lief zij elkaar hebben!” En: “Zij zijn niet zonder God, zij zijn onschuldig, wij haten hen zonder oorzaak.” Werkelijk, het liefdevolle gedrag van allen, en van allen onder elkaar, het onschuldig gedrag jegens hardhorigen en jegens vijanden van de eeuwige vrede, hoeveel meer macht zal dat niet nog in zich hebben, om sterken te vangen, en vijanden te winnen voor Hem, Wiens naam is *Vrededorst!*

Dáártoe nu, dat wij (voor zover wij aan de genade vasthouden) in zulk gedrag bevestigd, daartoe aangemoedigd worden, en dat des te meer het Woord bij ons zijn loop hebbe, en deze waarheid vervuld worde: “Die al tesamen tweelingen voortbrengen, en geen onder hen is jongeloos.”

Daartoe dienen de volgende apostolische bevelen:

En eindelijk, zijt allen eensgezind, medelijdend, de broeders liefhebbende, met innerlijke barmhartigheid bewogen, vriendelijk; vergeldt niet kwaad voor kwaad, of schelden voor schelden, maar zegent daarentegen; wetende, dat gij daartoe geroepen zijt, opdat gij zegening zoudt beërven. Want wie het leven wil liefhebben en goede dagen zien, die stille zijn tong van het kwaad, en zijn lippen, dat zij geen bedrog spreken; die wijke af van het kwade, en doe het goede; die zoeken vrede en jage dezelve na. Want de ogen des Heeren zijn over de rechtvaardigen, en Zijn oren tot hun gebed; maar het aangezicht des Heeren is tegen degenen, die kwaad doen. En wie is het, die u kwaad doen zal, indien gij navolgers zijt van het goede? Maar indien gij ook lijdt om der gerechtigheid wil, zo zijt gij zalig; en vreest niet uit vreze van hen, en wordt niet ontroerd; maar heiligt God, de Heere, in uw harten; en zijt altijd bereid tot verantwoording aan een iegelijk, die u rekenschap afeist van de hoop, die in u is, met zachtmoedigheid en vreze. En hebt een goed geweten opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij beschaamd mogen worden, die uw goede wandel in Christus lasteren.

De mening van de Geest met deze bevelen is, dat wij allen, zo wij van de Heere willen zijn, naar één en dezelfde regel van het geloof wandelen. Zoals de apostel Paulus schrijft: “Indien wij door de Geest leven, zo laat ons ook door de Geest wandelen.” Dat is echter het geloof: “Ik ben een arm bedelaarskind en erf toch een geheel koninkrijk. Ik leef uit genade en als het niet dag aan dag genade ware, dan was ik verloren. Laat ons samen genade houden, en op dit éne uit zijn: niet dat wij onszelf zoeken, maar dat een ieder zoeken wat van de ander is, opdat Christus in allen die Zijn Naam aanroepen, verheerlijkt en groot gemaakt en het rijk en de list van de zonde en de duivel verbroken worde.

- *Dat is dus eensgezind zijn:* dat wij van één gemoed zijn en gezamenlijk slechts deze ene zin hebben: dat God in de gemeente geprezen, Zijn Woord alleen gehoorzaamd en zo het wezenlijk heil van de naaste bevorderd worde. Dus, dat wij allen de zin van Christus hebben (zoals die met duidelijke woorden uitgedrukt staat in Psalm 40 en Filippenzen 2:5-9 en in de brieven van de apostel Johannes), dat wij dus niets doen of drijven omwille van de zonden en het vlees, niets uit eigenbelang, om geldelijk voordeel of eigen eer, of om eigen gedachten of eigen wil door te drijven, maar dat steeds ons enig streven zij: God en Zijn Woord, Christus en Zijn gemeente; evenals onze Heere, toen Hij de voeten van Zijn discipelen waste.
- *Medelijdend wil zeggen:* dat wij door eigen leed en lijden onderwezen, een diep medegevoel hebben voor de lichamelijke, maar bovenal voor de geestelijke nood van de naaste, dat ons deze nood ter harte ga, daar wij die zelf hebben ondervonden of nog ondervinden; en geen miskenning of ondank schuwen, maar anderen troosten met de troost waarmee de Heere ons vertroost heeft, hem trouw helpen en terzijde staan, zoals wij door de Heere geholpen zijn of geholpen worden. Evenals onze Heere aan het kruis te midden van eigen lijden aan Zijn moeder dacht.
- *De broeders liefhebbende wil zeggen:* dat wij niet onszelf uitsluitend voor kinderen Gods houden en zo aan ons garen roken, maar dat wij daarvan vervuld zijn, hoe wij uit de dood in het leven zijn overgegaan, en aan anderen ook deze blijde boodschap van harte meedelen, dat ook zij in Christus uit de dood in het leven zijn overgegaan, zoals onze Heere deed. “Ga heen”, zei Hij, “tot Mijn broeders, en zeg hun: Ik vare op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God.” Dat dus de één de ander hoger achte dan zichzelf, en

van zichzelf slechts dit wete: Ik ben niet waardig Uw kind genaamd te worden; en dat hij in de broeder God en Christus opzoekt, hem ere en zich met hem verblijde in de vergeving van de zonden en in de erfenis van het eeuwige leven.

- *Met innerlijke barmhartigheid bewogen wil zeggen:* dat wij een wijd, koninklijk hart in ons moeten omdragen. Ten eerste om geduld met de zwakheden van anderen te hebben, vervolgens dat onze ingewanden telkens in een ogenblik ontvlamd en bewogen worden over de geestelijke en lichamelijke nood van de broeders, en men zijn oogleden geen slaap gunt totdat men hem heeft geholpen, zowel met het gebed tot God, als met alle middelen die onder ons bereik zijn. Dat wij dus vaderlijk en moederlijk zijn, zoals die moeder, die zich voor de leeuw wierp, om haar kind te redden; als die vader, die zelf zich één oog uitrukte, om twee ogen naar de eis van de wet te leveren, toen hij als rechter de beide ogen van zijn zoon uit moest rukken. Zo liet onze Heere Zijn hemel en Zijn leven voor de schapen, zo wilde Paulus wel <verbannen zijn van Christus voor zijn broeders>, die toch slechts naar het vlees zijn maagschap waren.”
- *Vriendelijk betekent:* dat wij voor de naaste en de broeders steeds gouden appelen in zilveren schalen gereed hebben. Want het is blijdschap voor een mens als men hem met juistheid antwoordt, en hoe goed is een woord op zijn tijd! Dat is nu een woord op zijn tijd, dat, waar geestelijke of lichamelijke nood is, men goede en vriendelijke woorden spreekt, en dat men in het algemeen slechts datgene bedenkt en dáárop uit is, dat men iets zegt wat de broeder aangenaam is. Want daardoor maakt men dat de naaste ook een hart en een moed tot God opvat.
- Wat nu verder volgt: *Vergeldt niet kwaad voor kwaad, of schelden voor schelden, maar zegent daarentegen,* hangt onmiddellijk met het voorgaande samen, dat wij medelijdend, barmhartig, vriendelijk zullen zijn jegens vriend en vijand. Dat zijn echter koninklijke woorden en bevelen, die wij slechts dan liefhebben en die wij dan ook zeker ten uitvoer brengen, als wij het koninklijke en priesterlijke gemoed voor anderen hebben, dat de Heere aan al de Zijnen geeft. Zo toch luidt de dankzegging van al de heiligen en verlost: “Hij heeft ons liefgehad, en ons van onze zonden gewassen in Zijn bloed, en heeft ons tot koningen en priesters gemaakt, Gode en Zijn Vader.” Het was echter een vrijwillige liefde, waarmee Hij ons tot Zijn vrienden maakte, toen wij bovendien nog Zijn vijanden waren; en heeft Hij ons gewassen van onze zonden, zo heeft Hij met ons niet gedaan naar onze zonden; en heeft Hij het met Zijn eigen bloed gedaan, zo heeft Hij ons niet gescholden, maar veeleer gezegd: “Ik zal niet meer op u toornen, noch u schelden, Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen.” Een hogere “zegen” kon Hij ons niet geven, dan dat Hij ons onverdiend maakte tot wat Hij is, opdat wij naar Zijn Woord een zegen en tot een zegen zullen zijn en met Hem een kroon van eeuwige heerlijkheid dragen.
- Zijn wij nu zo geroepen, dat wij beërven wat Hij voor ons verworven heeft, namelijk *de zegen van de Vader in de hemelen, de zegen van de eerstgeboorte in Christus*, daar de Heere ons toch billijk had kunnen vergelden naar onze misdaden, en ons vervloeken en schelden wegens onze ongerechtigheid. Dan zullen wij (als wij daarvan besef hebben) er geen bezwaar in vinden om het kwade door het goede te overwinnen, en zoveel in ons is, het schelden daardoor tot zwijgen te brengen, dat wij met vriend en vijand handelen, zoals

de Heere met ons gehandeld heeft ondanks onze ondeugendheid.

- Als wij dat doen, dan zullen wij *deze zegen beërven*, een erfdeel waarvan wij reeds hier beneden rijke vrucht hebben, die vrucht namelijk: “dat wij dit ijdele leven blijde en vergenoegd genieten in de vrede Gods en goede dagen hebben.” Dit laatste is volgens de belofte van de Heere: “Ik ben gekomen, opdat Mijn schapen het leven hebben en overvloed hebben. De apostel bewijst het echter uit de 34^e Psalm en schreef met dat doel uit de Griekse vertaling deze gedenkwaardige woorden voor de gemeente af: “Want wie het leven wil liefhebben, en goede dagen zien, die stille zijn tong van het kwaad, en zijn lippen, dat zij geen bedrog spreken; die wijke af van het kwade, en doe het goede; die zoeken vrede en jagen dezelve na.”
- Deze woorden komen ons bij de eerste opslag wel wat vreemd voor, maar de Heere wil niet dat wij uit eigen overleg en wil, en dus ongeroepen en door eigen schuld martelaars zullen worden. Hij wil niet dat wij ons tot het martelaarschap laten drijven door ons vlees, en zodoende in de strik van de satan vallen. Hij wil, dat wij een stil en gerust leven leiden in alle Godzaligheid en eerbaarheid, om welke reden de apostel Paulus ons beveelt, voor koningen en allen die in hoogheid zijn te bidden, opdat wij zodanig leven leiden mogen. Gods woord: “Zegt de rechtvaardige, dat het hem welgaan zal”, moet ook in dit leven in vervulling komen. Zoals ook dit woord: “Zijn brood wordt hem gegeven, zijn wateren zijn gewis; ook dit: Zij zullen huizen bouwen en bewonen, en zij zullen wijngaarden planten, en derzelve vrucht eten: Dat gaat nu aanvankelijk wel door tegenstrijdigheden heen. Er staat toch geschreven: “Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen.” Maar daarop volgt in dezelfde Psalm: “uit alle die redt hem de Heere.” Hij zorgt dat niet een van zijn beenderen gebroken wordt. Zodat het er bij blijft: “Wie leven wil (of: het leven liefheeft) en goede dagen zien”, die doe wat hier gezegd is.
- *Dat is nu zijn tong te stillen van het kwaad, en zijn lippen dat zij geen bedrog spreken:* dat wij alle onbillijkheid over ons laten heengaan, en blijven bedaard, medelijdend, hartelijk, vriendelijk jegens hem of haar, die ons met onbillijkheid overlaadt of met leugen vervolgt, en dat wij bij dat alles eerlijk, eenvoudig en trouw bij de waarheid Gods en de goede belijdenis (zoals onze Heere die voor Pilatus aflegde) blijven. Zo deed de blindgeborene: hij liet aan de synagoge haar eer, zei niets bitter, hard of snijdend; bleef rustig, bedaard, gaf aan allen hun eer, en bleef voor het overige daarbij: *Die hem wel gedaan had, kon geen zondaar zijn.* De hond houdt op met blaffen als men bedaard zijn weg gaat; verweert men zich, dan wil hij bijten en blijft aan het blaffen. Maar de blinde, zelfs als hij de goede weg niet gaan wil, mag men geen verkeerd bericht van de weg geven. De aartsengel Michaël stilte zelfs zijn tong voor de duivel en zei eenvoudig: te Heere bestraffe u”, en de profeet Jeremia zette nooit laagheid tegen laagheid; hij handelde uit een zuiver hart jegens de vijanden, hoe zij hem ook met bedrog belaagden.
 - *En dat is van het kwade afwijken:* dat men zich tot God wendt, het Hem in handen geeft en Hem het oordeel en de wraak overlaat.
 - *Dat is het goede doen:* dat men stil zijn weg gaat en zich houdt aan het Woord der genade van de barmhartigheid Gods.
 - *Dat is vrede zoeken:* dat men elke gelegenheid tot verzoening opzoekt, die met beide handen aangrijpt waar zij aangeboden wordt, en alles omzichtig vermijdt waardoor nieuwe twist zou kunnen ontstaan, ook bovendien niet gedenke aan al de vijandschap van de vijand.

- *En dat is de vrede najagen:* dat men met David, waar God de gelegenheid geeft, aan Saul met de stukken bewijst wat men niet heeft willen doen, en hoe men gezind is. Zal het gelukken tegenover de verkeerden, tegenover de vijanden? Dat is onze zaak niet. Nadat David aan Saul zijn spies en waterfles terugzond, hield Saul tenminste op van hem te vervolgen. En wat een dierbare belofte: “Want de ogen des Heeren zijn over de rechtvaardigen, en Zijn oren tot hun gebed.” Wat vijand is, is toch maar vijand uit eigengerechtigheid, uit haat en onkunde van de gerechtigheid van het geloof. Wie in deze gerechtigheid leeft, is rechtvaardig, is ook in zodanig geloof vol van alle goede werken. Nu is bij God toch loon en straf. Waar nu de rechtvaardige de onrechtvaardige met alle goeds overlaadt, daar zien de ogen des Heeren wel op hem, zoals de ogen van de moeder het kind in zijn wankelende of gevaarlijke gangen nagaan, opdat hem geen ongeluk overkome, dat het zich ook door een noodlottige val niet bezere. Terwijl de vijand op zijn leger moeite en vervolging bedenkt, is de rechtvaardige in het gebed, dat het Woord des Heeren zijn loop hebbe: God hoort zodanig gebed wel, ja verhoort het koninklijk op Zijn tijd.
- Hij bewaart Zijn heiligen als Zijn oogappel, *maar Zijn hele toorn is tegen hen “die kwaad doen.”* Dat is, die de rechtvaardige met leugen vervolgen, omdat hij rechtvaardig is, omdat hij hen op Gods bevel om hun ongerechtigheid bestraft heeft in het geheim of in de poort, en hun de weg der gerechtigheid heeft voorgehouden. De Heere stort de bozen in hun kwade gedachten temeer, maar de zachtmoedigen zullen nochtans het aardrijk beërven, dat staat vast. Laat ons maar “in alle tegenspoed geduldig zijn, in voorspoed dankbaar, bescheiden en tegen niemand trots zijn, dan kunnen wij ook voor het toekomstige ons vertrouwen stellen op onze getrouwe God en Vader; ‘zodat geen schepsel ons van zijn liefde scheiden zal, daar alle schepselen alzó in zijn hand zijn, dat zij zich niet zonder zijn wil kunnen verroeren noch bewegen.’ H.Cat. Vr. Antw. 28.
- In dit vertrouwen vraagt ook de apostel: *En wie is het, die u kwaad doen zal, indien gij navolgers zijt van het goede?* In deze ontkennende vraag ligt de bewering: Niemand zal u kwaad kunnen doen, zo u het goede navolgt. Wij volgen het goede na als wij net zo handelen als allen, die van oudsher in de woorden des Heeren gebleven zijn, zich tegenover de wereld, de broeders en de vijanden gedragen hebben. De Heilige Geest heeft ons daarvan bijzondere voorbeelden in Abraham voorgesteld. Want toen er twist ontstond tussen zijn herders en die van Lot, liet hij het gehele land aan zijn broeder en zag voor zichzelf ten hemel op, denkende: Er zal wel een hoekje voor mij overblijven. Zo ook liet Izak de gevonden putten aan de vijanden over en groef andere, hoewel hij zijn vijanden toch had kunnen afslaan; van een put hing toch zijn leven, het leven van de zijnen en zijn kudde af! En het treffendste voorbeeld van allen is wel David, toen hij door Saul vervolgd werd. Dit “het goede navolgen” drukt Paulus in de brief aan Filippenzen op de volgende wijze uit: “Voorts, broeders! Al wat waarachtig is, al wat eerlijk is, al wat rechtvaardig, al wat rein is, al wat liefelijk is, al wat wel luidt, zo er enige deugd is, zo er enige lof is, bedenkt dat zelve. Hetgeen gij ook geleerd, en ontvangen, en gehoord, en in mij gezien hebt, doet dat; en de God des vredes zal met u zijn.” Als wij dus met een goed geweten (dat is: in de vrede Gods) bij Gods waarheid blijven, haar boven alles eren, vrezen en liefhebben, dan zullen wij ook barmhartig zijn zowel jegens de vijanden als jegens de vrienden. En werkelijk:

dan kan ons niemand kwaad doen. Want zo staat er geschreven: “Doch God kwam tot Laban, de Syriër, in een droom des nachts, en Hij zei tot hem: Wacht u, dat gij met Jakob niet spreekt, noch goed, noch kwaad.” En nog eens staat er in de Spreuken: “Al wie hoog is van hart, is den HEERE een gruwel; hand aan hand, zal hij niet onschuldig zijn. Door goedertierenheid en trouw wordt de misdaad verzoend; en door de vreze des HEEREN wijkt men af van het kwade. Als iemands wegen den HEERE behagen, zo zal Hij ook zijn vijanden met hem bevredigen.” En nogmaals lezen wij: “Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?” Door deze uitspraak van Petrus worden zulke mensen op zichzelf en op hun wegen opmerkzaam gemaakt, die gewoon zijn alles wat hun uiterlijk treft op rekening van de vijanden én van de vijandschap te schuiven, en worden ook zij daarbij terechtgewezen, die gewoon zijn op twee gedachten te hinken; en wij worden daardoor aangewakkerd en bemoedigd om altijd bij het goede te volharden. Het vlees haalt door een verkeerd gedrag zich het kruis van de duivel op de hals, en klaagt dan dat het omwille van de waarheid zoveel moet lijden. Daartegen staat hier geschreven: *En wie is het die u kwaad doen zal, indien gij navolgers zijt van het goede?*

- Nogmaals: Het vlees is afkerig van het ware kruis, wil volstrekt zijn kruis niet dagelijks op zich nemen en kan het Christus niet vrolijk nadragen. Nu worden wij echter terechtgewezen door de woorden: *Maar indien gij ook lijdt wél te verstaan om der gerechtigheid wil*, (dat is: dat u dit lijden niet door eigen ongerechtigheid over u hebt gebracht) *zo zijt gij zalig*; dat is: zo bent u in zulk lijden immers niet ongelukkig, maar gelukkig. Of is het niet een bijzondere onderscheiding, waarmee de Koning van hemel en aarde ons, die wel wat anders verdiend hebben, onderscheidt, als Hij ons met Zijn huis- en ridderorden begenadigt? O, welke zaligheden smaken wij juist dan, als de uitwendige mens weliswaar verdorven, maar de inwendige mens des te meer van dag tot dag vernieuwd wordt, en wij van de zaligheid verzekerd worden in Heilige Geest, dat niets ons zal “kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere”! In die zin schrijft de apostel Jakobus: Acht het voor grote vreugde, mijn broeders! wanneer gij in velerlei verzoeking valt” en nog eens: “Zalig is de man, die verzoeking verdraagt, want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft dengenen, die Hem liefhebben.” En nogmaals: “Ziet, wij houden hen gelukzalig, die verdragen.” En nog eens vernemen wij in de Klaagliederen: “Het is goed voor een man, dat hij het juk in zijn jeugd draagt - en geve zijn wang dien, die hem slaat, hij worde zat van smaad - want de Heere zal niet verstoten in eeuwigheid. Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden.”
- Wat nu volgt bij de apostel, kunnen wij volgens de grondtaal nemen, zoals Luther vertaald heeft: “Maar vreest hun pochen niet, en verschrikt niet - of zó: Weest niet bevreesd, zoals zij doen, en laat u niet verbazen. In de eerste zin luidt het als Lukas 12:4; en maakt het gedrag van Hiskia tegenover Sanherib ons deze woorden duidelijk. Sanherib wist dat de machtige koning Tirhaka in aantocht was en hem zou slaan. Nu zocht hij door list en allerlei dreigingen Jeruzalem in handen te krijgen, om tegen Tirhaka zeker te zijn. Inwendig beefde hij als een blad, en dreigde toch alsof hij kon wat hij wilde. Hiskia echter sterkte zich in de Heere, achtte dus zulke bedreigingen niet, en daar hij God en Zijn Woord en Zijn beloften vóór zich had, zo liet hij zich niet ontstellen, hoewel het naar het uiterlijke allen schijn had dat Sanherib hem kon

vernietigen.” In de andere zin vinden wij deze apostolische woorden, zoals ook de volgende: “Heiligt God de Heere”, bij de profeet Jesaja terug, hoofdstuk 8:12-14. Of wij het nu in de eerst- of in de laatstgenoemde zin nemen, zo komt het toch hierop neer: Zij die Christus en Belial willen samenvoegen, hebben een kwaad geweten, daarom kunnen zij Gods Woord niet geheel geloven en Hem vertrouwen, zij hebben hun houvast in het aardse en zichtbare. Is het nu dat u niet op het zichtbare, maar op het onzichtbare acht geeft, dan zullen zij u met datgene dreigen wat zij zelf vrezen en waarom zij niet naar de waarheid wandelen. Dan moet u zich door hen niet bang laten maken en u vooral niet laten afbrengen van het éne nodige; ook niet veel spreken van geloof en vertrouwen. Want hoe zouden zij, die aardsgezind zijn, daar iets van verstaan?

- Maar gij: “Heiligt God, de Heere, in uw harten”; dat is: denkt aldus in uw harten: U Heere, mijn God, hebt mij tot Uw eeuwig eigendom verkoren en gekocht, en hebt mij een beter lot toebedeeld, dan zij aan hun koren en most hebben; ook zult U mij niet beschamen, maar koninklijk door dit leven doorhelpen. En hoe het ook zij: “Ik zal uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik zal opwakeft.” “Zij zijn met vervaardheid vervaard: want God is bij het geslacht des rechtvaardigen.” “De Heere zal genade en ere geven, Hij zal het goede niet onthouden dengenen, die in oprechtheid wandelen.” *Want dat is God, de Heere, heiligen:* dat wij Hem voor een almachtig, sterk, genadig, eerlijk en trouw God houden, Die Zijn duur verkregen eigendom in deze boze wereld wel beschutten en behouden zal, en ons ook wel geheel en al heiligen en verheerlijken zal als wij bij het Woord des geloofs en der genade blijven, niet met de wereld meedoen, noch met werken omgaan, maar de middelen en wegen verloochenen en verwerpen; waarmee het vlees zich van het aardse meent te verzekeren, de Wet laat varen en toch vroom wil zijn. En dat is de Heere heiligen in zijn hart: dat wij des te meer Zijn waarheid, genade en trouw in stilte bij onszelf bedenken, hoe meer de wereld ons allerlei tegenspoed profeteert en alle bedreigingen in het werk stelt om ons wankelmoedig te maken in het vasthouden aan Gods geopenbaarde wil en Woord.
- Mochten echter enigen, óf uit kracht van hun ambt, óf van hun stand in de wereld, van ons willen weten wáárop (daar wij de wereld en haar macht verworpen hebben) onze hoop zich dan vestigt; of worden wij door iemand, wie het ook zijn moge, die zich nog zoveel aan de waarheid gelegen laat liggen, uitgenodigd: dan moeten wij ons niet trots of verstoord aanstellen, *maar veeleer bereid zijn om ons te verantwoorden*, en zodanige grond kenbaar maken, eensdeels omwille van het geweten van de ander, anderdeels opdat God gerechtvaardigd en de naaste misschien nog uit het vuur gered worde.
- *Dit geschiede echter met zachtmoedigheid:* opdat wij zonder bitterheid, zonder ons tot toorn te laten vervoeren, met aangename woorden en vrijmoedig, zodanig getuigenis van de waarheid geven, dat aan de tegenstander geen oorzaak tot lastering worde gelaten, maar hij in zijn geweten overtuigd worde, zoals Agrippa, toen hij uitriep: “Gij beweegt mij bijna een Christen te worden!” Het geschiede echter ook in vreze, dat is: dat wij daarbij spreken als voor het aangezicht van Christus en Zijn heilige engelen, dat wij zo aan de waarheid niets laten naderen, wat haar zou kunnen verzwakken, en evenwel de mensen daarbij eren als medeschepselen Gods en als zulke mensen, van wie hun zielen daarbij op het spel staan. Maar de woorden moeten met daden gepaard gaan. De wereld heeft voor al haar doen (zo ook voor de haat tegen de

waarheid) een huichelachtige, leugenachtige en zelfzuchtige grond. Zij kan het niet begrijpen, dat er mensen zijn, van wie hun doen geregeld en geleid wordt door God de Heilige Geest. Zij kan en wil het niet verstaan, dat God zulke mensen in Zijn dienst heeft, die in alle dingen niet zichzelf en ook niets voor zichzelf zoeken, maar, doordat zij hun schat en grond in de hemel hebben, gewoonweg niets bedoelen dan de eer en waarheid van God de Heere in de hemel, en het welzijn van de naaste. Zoals nu de wereld, hoewel zij het met allerlei maskers bedekt, voor al haar doen slechts lage beweegredenen heeft, zo schrijft zij deze ook aan de belijders van de waarheid toe.

- Nu zal het er op aankomen, wat de beweegredenen zijn, die ons tot het belijden van de waarheid brengen. Want hoe vaak geschiedt dit door naamchristenen met ongeoorloofde bedoelingen! Daarom schrijft de apostel: *Hebt een goed geweten, opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij beschaamd mogen worden, die uw wandel in Christus lasteren.* Is het ware geloof aanwezig, dan is er vereniging met God en Christus. Is deze vereniging er, dan is de belofte vervuld: “Ik zal in hen wonen, en Ik zal onder (haar) wandelen:2”⁹ Woont de Heere in ons, dan is ook ons doen, denken, trachten en bewegen in de Heere, want aldaar betoont Hij Zich als Profeet, Hogepriester en Koning. Is de wandel aldus, dan is die goed. Deze goede wandel echter, ja juist deze, wordt gelasterd door hen die Christus en Belial tegelijk willen aanleven. Hun eigen onreinheid werpen zij op deze wandel, en wassen hun handen als in onschuld. Ach! Wie zal deze lasteraars te schande maken? Wij? “Johannes” zeiden zij, “had de duivel”; “Christus” zeiden zij, “was een vraat en wijnzuiper!” Maar al wat licht is, maakt openbaar. Heeft men een goed geweten, dan zal men geen moeite doen om zich te verdedigen; zoekt men alleen en heeft men alleen gezocht de eer van Christus en het welzijn van de naasten, dan zal het wel waar blijven, wat de Heere gezegd heeft: “Die Mij eren, zal Ik eren, maar die Mij versmaden, zullen licht geacht worden”; en elders: Ik zal uw verdrukkers spijzen met hun eigen vlees.”
- Dat is, wat de apostel zegt: *Opdat zij beschaamd mogen worden.* Hoe treffend werd Saul een- en andermaal door David beschaamd! De rechtvaardige mag in zijn wandel van alle kanten bekeken worden, bij hem is het licht en het recht, waardoor de onrechtvaardigen telkens van hun ongerechtigheid overtuigd zullen worden.

Wij hebben overwogen wat de mening van de Geest met deze voorgehouden apostolische bevelen is. De Geest toont aan wat Hij wil, opdat wij bij Christus de vrucht zoeken. Waar de Geest nu aldus met de wil van God in de gemeente optreedt, ach daar ontbreekt het aan de opvolging van deze wil! Maar hoe is intussen de liefde van de Geest daar bezig (daar Hij met het woord allen niemand in de gemeente uitsluit), om allen uit de dienstbaarheid van de Wet over te brengen in het nieuwe paradijs van de genade! Hoe is Hij bezig om allen tot één te maken, opdat een ieder zijn broeder, een iegelijk zijn naaste nodige onder de wijnstok en onder de vijgenboom!

O, dat deze stem van de Geest niet onopgemerkt blijve, deze Zijn liefde niet veracht worde in de gemeente! Zij wordt veronachtzaamd, zij wordt veracht, als u zich dit laat zeggen, zonder er naar te doen. De zielsverdervende dwaling dat men toch zalig wordt, al veracht men zulke bevelen, was toen in de gemeente en is er nog steeds. O, hoe weinig worden deze bevelen gewoonlijk ter harte genomen! De eigenliefde houdt die dwaling graag aan de hand.

Van nature geneigd God en onze naaste te haten, zal het vlees nimmer ophouden zich een hemel te maken waar geen verzoend God is, en waar alleen mensen zijn die hem nooit iets in de weg hebben gelegd. De gezindheid van het vlees is de gezindheid van Kaïn; het ene ogenblik zegt hij: “Ben ik mijns broeders hoeder”? En dan weer: “Mijn misdaad is groter, dan dat zij vergeven worde.”

Geliefden! Begeert u een toetssteen voor vals en echt geloof, een toetssteen of u naar vlees of naar Geest wandelt; of u tot de hovaardigen behoort, waarvan geschreven staat, dat God ze wederstaat, of tot de nederigen, aan wie God genade geeft, dan kunt u het daaraan weten, of uw gedrag jegens broeder en vijand is zoals de apostel hier zegt, of dat u zich geheel anders gedraagt, en de schuld op de broeder of op de vijand werpt, in plaats van u te verootmoedigen onder zulke machtige woorden.

Al wie een vals geloof heeft, let op deze woorden niet, maar zegt: “Dat is Wet; wat gaat mij dat aan? Ik hoop uit genade zalig te worden.”; of men maakt huichelachtig aanspraak voor zichzelf op de vervulling van deze woorden: Anderen moeten zó zijn ten opzichte van hem, maar als men aan zijn mening en zijn “Ik” het allergeringste in de weg legt, dan is de zin van Christus geweken, er is geen medelijden meer, geen broederlijkheid, geen barmhartigheid en vriendelijkheid, maar alleen de gedachte om liever alles te laten omkomen, dan dat het “Ik” niet gelden zou. Dan is er alleen de gedachte van vernietiging en moord, en van de list om de oprechte te binden en te doen vallen; of Gods wraak wordt dadelijk ingeroepen, en aan alle vervloeking in het hart de vrije teugel gegeven, en men heeft de broeder of de zogenaamde vijand spoedig van de hoogste rots in de hel geslingerd, in de ellende gedreven. Dat men bij zodanige handelwijze zelf in plaats van de zegen, de vloek zal beërven, daarvoor is men in zulke ogenblikken ten enenmale onverschillig.

Waar echter naar de Geest gewandeld wordt, daar wordt alleen deze gezindheid gevonden: “Ik, de voornaamste van de zondaren, heb niets in te brengen - hoe red ik zelfs de diepst verlorene, hoe hem, die mij op de kop geslagen, die mij miskend, die mij gelasterd heeft?” En: “Wat is goed voor de gehele gemeente, hoe wordt de eer en heerlijkheid van het bloed van Christus het meest in de gemeente verheven?” En al wie naar de Geest wandelt zegent niet zichzelf, is niet op eigen gemak uit, veroordeelt niet, verwijt niet: “Had u het zo en zo gedaan!” - maar hij draagt al de bezwaren van de broeder mee, neemt de lasten van de naaste op zich, heeft geen welgevallen aan zichzelf, maar offert zich op; hij weent met de wenenden, lijdt met de lijdenden, is gebonden met de gebondenen, zorgt met de zorgdragenden voor alles wat van de naaste is, - en uit de goede schat des harten wellen steeds vriendelijke woorden op, om aan anderen iets bemoedigends, troostelijks, iets dat hen voor de liefde Gods innemen moge, toe te brengen. Zo iemand kan niet meer onbeschoft, niet meer stuurs, niet meer bitter en snijdend zijn, want hij is voor God tot stof en as geworden. Zó sprak David: “De rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid zijn; en hij bestraffe mij, het zal olie des hoofds zijn?”

Wie echter naar vlees wandelt, denkt en handelt zó: “Geef u mij een kinnebakslag, ik geef er u één terug; zegt u een scherp woord tegen mij, dan hebt u er tien voor terug”; en werpt het stof in de lucht. Wie naar de Geest wandelt, laat zich slaan, laat zich benadelen, schelden, lasteren, vervloeken en verketteren, en heeft spoedig het besluit opgevat: “Tegen uw haat zet ik de gehele macht van de liefde van God en Christus.” Ach, wie maar het leven wil hebben en goede dagen zien, hoe zou hij alles gerust in Gods hand overgeven, hoe Hem gerust alle oordeel overlaten, hoe zou hij de hand op de mond leggen en opmerken hoe zijn Koning hem als Zijn krijgsknecht roept en uitzendt onder het vijandige vlees, om voor Zijn vreedrijk veroveringen te maken met

het wapen van de liefde!

Ach! Hoe weinigen bedenken dit, hoe weinigen willen de zegen beërven! Hoe weinigen willen een leven liefhebben, zoals de Heere het aan de vreedzamen geeft! De meesten maken zich dit leven tot een last en bereiden zich dagen vol onrust, twist en strijd, omdat hun tong overal het gif uit de bloemen zuigt, steeds over alles vonnis velt, en hun lippen zich slechts openen om met de boze gedachten van het eigen hart de handel en wandel van de rechtvaardigen, of in het algemeen wat een ander doet, in verdenking te brengen.

En volgde er nog maar berouw op bij hen die toch wel beter weten hoe het behoort! Maar nee, al wie naar vlees wandelt, kan zijn tong niet intomen, noch zijn lippen gesloten houden. Hij beschouwt vriend en vijand, mensen en omstandigheden in het verkeerde licht waarin hij zelf staat, vraagt noch naar hemel noch naar hel. Zichzelf altijd handhavend en rechtvaardigend, schuift hij het boze dat hij zelf doet op de naaste, en doet evenals Kaïn, die God Zelf wilde voorliegen, dat hij zijn broeder niet had doodgeslagen! Hij stelt zich zoveel hij kan te weer, om in de zonden te blijven volharden; hij wil zich niet van het kwade afkeren, opdat hij goede doe. En als nu de rechtvaardige van vrede spreekt, van de waarachtige vrede, waarbij het kwade moet worden afgelegd, dan ontstaat er oorlog. Over het algemeen hebben allen die naar vlees wandelen de gewoonte, voor zichzelf aanspraak op de genade te maken en Gods geboden in de wind te slaan, omdat men zich niet wil verloochenen, noch de Heere in alle omstandigheden wil aanroepen.

Daar geschieden dan allerlei dingen die niet goed zijn, allerlei oneerlijke wandel heeft daar plaats, allerlei zonden, inzonderheid het zoeken van eigen eer, gierigheid en begeerte van het vlees zijn daar op de voorgrond, zodat het daar volkomen waar is wat de apostel Jakobus zegt: “Van waar komen krijgen en vechterijen onder u? Komen zij niet hiervan, namelijk uit wellusten, die in uw leden strijd voeren”? Dan moeten anderen de schuld dragen, en men bedriegt zichzelf en elkaar daarmee, dat men de weg Gods en de omstandigheden in een verkeerd licht plaatst. Het gevolg daarvan is, dat men zich gaat verheffen omdat men omwille van de waarheid zoveel moet lijden, en zich beklaagt over de vijandschap van de vijanden; die moeten de oorzaak zijn van al het ongeluk, van al de tegenspoed die men toch eigenlijk alleen daardoor zichzelf berokkent, dat men niet oprecht wandelt voor God en de mensen, aan twee wegen gehecht blijft, dus niet recht van gang is, zijn plicht niet doet, of zijn werk en beroep niet verstaat, en eigenzinnig en humeurig is, menende dat men vanwege zijn vroomheid door anderen geëerd en geacht dient te worden. Het gevolg daarvan is, dat men zichzelf in het ongeluk stort. In het ongeluk voornamelijk, doordat men de tong niet bedwingt en de mond niet snoert, zoals de apostel Jakobus zegt: “De tong is een wereld der ongerechtigheid en uit dezelfde mond komt voort zegening en vervloeking.” En waar men nu geen goed geweten heeft, daar moge men bereid zijn tot verantwoording wanneer men daartoe geroepen wordt, intussen heeft men zich vooraf met een boze geest gewapend en verdedigt liefdeloos, in toorn en zonder schroom voor de majesteiten en de geesten der mensen, een weg, waarop men niet eens wandelt, een weg die in eigen ogen goed is, en wordt daarbij te schande. Want het is alleen zelfhandhaving en handhaving van verkeerde wegen.

Maar dit is de taal van degene die naar Geest wandelt: “Wie zou mij enig leed doen, daar ik niemand leed doe? Ik heb geen vijanden, want ik heb God tot vriend, en zijn sommigen kwalijk jegens mij gezind, zodra de gelegenheid zich voordoet zal ik hen met liefde trachten te winnen. Eindelijk zal ik ze toch allen overwinnen, zodat zij mij weer goedgezind worden, want ik weet dat ik alleen zoek wat van God en van

Christus is, en dat ik mij beijver om een goed geweten te hebben voor God en de mensen - daarom moet het mij toch gelukken! Ik weet dat ik slechts het goede wil voor hen die tegen mij zijn. De goede zaak moet eindelijk de zege behalen en de waarheid boven komen. En is het bij God anders besloten, moet ik met mijn leven de waarheid bevestigen, moet er alles voor prijsgegeven worden: welnu, ik ben toch eeuwig gelukkig, want God heeft mij - die Zijn vijand was, - *Zijn vriend* genoemd, heeft mij alles waarmee ik Hem beledigd heb, genadig vergeven; heeft ook mij genade voor recht te beurt doen vallen. Hij heeft mij om mijn onverstand en ongeloof niet in de hel geslingerd, maar mij met de macht van Zijn liefde overreed, daarom ben ik overreed geworden. Welnu, *ik lijd als een goed krijgsknecht van Hem, Die met de overtreders is geteld geweest, en toch voor de overtreders gebeden heeft.*

Dit is het verschil in de handelwijze jegens vriend en vijand van degene die naar vlees, of van degene die naar de Geest wandelt. O, dat niemand zich toch inbeelde dat hij er voor de rechterstoel van Christus wel goed door zal komen, hoewel hij naar geen van deze apostolische bevelen gehandeld heeft! Wanneer zo iemand daar waar Christus ten oordeel zit, zich op dat blad uit de brief van Petrus beroept, waarop geschreven staat: "Gij zijt verlost door het dierbaar bloed van Christus", - ik zeg u, het blad zal omgeslagen en dit derde hoofdstuk de vermetel gelovige voorgehouden worden. Uit de mond van de enige Rechter, Die vrijspreken en veroordelen kan, zijn eenmaal deze woorden gevloeid: "Indien gij Mijn geboden bewaart, zo zult gij in Mijn liefde blijven, - Dit is Mijn gebod, dat gij elkaar lief hebt, gelijkterwijs ik u liefgehad heb. Zo iemand in Mij niet blijft, die is buiten geworpen, gelijkterwijs de rank en is verdord; en men vergadert dezelve, en men werpt ze in het vuur, en zij worden verbrand."

Uit Zijn mond hebben wij het vernomen: "Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis dagelijks op, en volge Mij." Zijn mond sprak de gelijkenis uit van een dienstknecht, die, nadat hem zijn grote schuld was kwijtgescholden en hij vrijgelaten was, zijn mededienstknecht om een kleine schuld onbarmhartig bij de keel greep en in de gevangenis wierp - en de Heere heeft het voorzegd, wat zodanige ondankbare dienstknecht te wachten staat. Uit Zijn mond kwamen de woorden, die wij in Lukas 6:27-36 vinden opgetekend; en het slot van deze woorden luidt bij Mattheüs hoofdstuk 7 aldus: "Een iedere boom, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen. Niet een iegelijk die tot Mij zegt: Heere, Heere, zal ingaan in het koninkrijk der hemelen, maar die daar doet de wil Mijns Vaders, Die in de hemelen is." En: "een iegelijk, die deze Mijn woorden hoort en niet doet, die zal bij een dwaze man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft."

O, indien velen door deze prediking radeloos worden; o, indien zij daaronder verslagen, verbroken worden; o, indien zij zich onder zulke woorden en apostolische bevelen van harte willen buigen. Indien zij het voor de grote Hartenkenner willen bekennen, hoe liefdeloos, hoe verkeerd, ja hoe duivels zij zich kunnen gedragen jegens de broeder en jegens de vriend; indien zij het voor Hem belijden willen, hoe bij hen de verfoeilijke zelfzucht heerst, waardoor zij zichzelf tot in de hemel verheffen, een welbehagen aan zichzelf hebben, en nu met deze, dan met die broeder overhoop liggen, en dat om allerlei kleinigheden. Indien zij het bekennen willen, hoe zij vijandig tegen de vijanden zijn, en hoe zij omwille van het lieve Ik en omwille van eigen eer zo spoedig oordelen, veroordelen en verwerpen al wie hun ook maar het allerminste in de weg legt, in plaats van te dulden, te dragen, te bidden, allen alles te worden ... o, hoe gelukkig zal ik ze achten!

De bevelen van de Heere moeten gedaan zijn. Dit is uw roeping: Met de broeders en voor de broeders alleen op het éne nodige uit te zijn, al het andere op de achtergrond te plaatsen, en de vijand met liefde en weldaden te overwinnen. Doen wij niet naar deze roeping, welnu, zo moeten wij toch de bevelen van de Heere tegen ons laten staan, en niet door een duivelse filosofie en valse theologie daar overheen springen! Laten wij voor Gods aangezicht komen met deze onze verdoemeniswaardige zonde en schuld, en de genade van Christus - werkelijk zij wordt wel door de verloren gaande aangegrepen. God de Heere Zelf scheidt door Zijn Geest een hart, om op deze genade te zinken; Hij scheidt handen des geloofs, om haar aan te grijpen. En de Geest, de Heilige Geest, leert naar de Geest te wandelen, zodat God deze Zijn liefde in onze harten verheft, dat Christus voor ons gestorven is, toen wij nog zondaars waren bovendien, en laat de verzoening, waardoor Hij met ons verzoend is en wij, toen wij nog vijanden waren bovendien, met Hem verzoend zijn door de dood Zijns Zoons, in onze harten heersen en werken; en dan werpen wij ons in de bres voor vriend en vijand. Wie de verzoening wil, die geve verzoening; wie de vrede wil, die make vrede. *Wie oren heeft om te horen, die hebbe gehoord!* Amen.

22^e leerrede, 1 PETRUS 3 vers 17 - 22

Gehouden op 23 januari 1853

Want het is beter, dat gij, weldoende, (indien het de wil van God wil) lijdt, dan kwaaddoende. Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen; Die wel is gedood in het vlees, maar levend gemaakt door de Geest; in Dewelken Hij ook, heengegaan zijnde, de geesten, die in de gevangenis zijn, gepredikt heeft, die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte, in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd; waarin weinige (dat is acht) zielen behouden werden door het water. Waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt, niet die een aflegging is der vuiligheid des lichaams, maar die een vraag is van een goed geweten tot God, door de opstanding van Jezus Christus; Welke is aan de rechterhand Gods, opgevaren ten hemel, de engelen, de machten, en krachten Hem onderdanig gemaakt zijnde.

Geliefden! De dag des oordeels, de dag der wraak en der verlossing nadert! Dat gevoelen de bewoners van de aarde, daar hebben voornamelijk de christenvolken een voorgevoel van, en evenwel geven zij de Heere de eer niet. De dag nadert, waarop de Heere met eeuwige eer zal kronen allen, die om Zijns Naams wil hun leven niet liefgehad hebben tot in de dood; de dag waarop het openbaar zal worden, dat buiten “zullen zijn de honden, en de tovenaars, en de hoereerders, en de doodslagers, en de afgodendienaars, en een iegelijk, die de leugen liefheeft en doet.”

De christenvolken zijn zich ervan bewust. Sommigen wiegen zich in een slaap van valse gerustheid, anderen zijn in gespannen verwachting van de dingen die aanstaande zijn. Alles roept vrede, en er is toch geen vrede, maar bijna overal een kwaad geweten en meer dan ooit komt het woord in vervulling: “Die onrecht doet, dat hij nog onrecht doe; en die vuil is, dat hij nog vuil worde.”

Bij dat alles ziet de Heere uit de woning Zijner heiligheid op de aarde neer; en al vermeerderen de mensen van hun zijde de toorn tot op de dag van de openbaring van de toorn en van het rechtvaardig oordeel van God; zo is in deze laatste dagen de Heere toch nog lankmoedig en put Zich als het ware uit in betoning van de macht van Zijn geduld en goedertierenheid, waarin Hij de mensen voedsel en onderdak geeft, en in de macht van de barmhartigheid, waarin Hij laat getuigen van de gerechtigheid die voor Hem geldt, opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij.

De Heere heeft Zich uit de mensen enigen uitverkoren, opdat zij gesteld zouden worden als levende getuigen van de gerechtigheid van God die geopenbaard is in het Evangelie van Jezus Christus, om door daad en woord voor de Heere te winnen hen die zalig zullen worden. Door hen moet des Heeren Naam en doen, Zijn Woord en waarheid gerechtvaardigd worden voor de mensenkinderen.

Deze levende getuigen hebben, vanwege het getuigenis, allerlei aanvechting te verduren. Daartoe worden zij door God geroepen. Zij moeten voor de hele wereld daar staan als bewijzen, dat alleen dan, wanneer de boom goed is, hij goede vruchten zal dragen, dat alleen dan, wanneer wij als zondaren in onszelf, ons aan de gerechtigheid van het geloof, aan de genade van de uit de doden verwekte Christus houden, wij goede vrucht dragen en van alle goede werken vol zijn door de Geest van het geloof in

Christus Jezus.

De onbekeerden zien scherp toe op zulke levende getuigen. Zij willen het God afwinnen, Hem logenstraffen, en willen zich met hun dood geloof, en met hun filosofie en wandel naar eigen wil, staande houden.

Het kan de onbekeerden niet anders dan welkom zijn, iets aan de bekeerden te ontdekken dat niet overeenstemt met het Woord van God. Door de duivel geholpen, die werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid, leggen zij de bekeerden al het mogelijke in de weg, bejegenen hen vijandig, vervolgen hen op allerlei wijze en dit alleen opdat Gods Woord en waarheid niet blijve bestaan.

In de meeste, alledaagse gevallen behoeven de gelovigen zich over zulke beschuldigingen niet te verontrusten, als zij zelf maar stil hun weg gaan, de zaken niet verdraaien, zich op God verlaten, Hem aanroepen, en bescheiden en liefderijk met hun getuigenis voor iedereen voor de dag komen. Zij ondervinden het immers wel, hoe God spoedig alles ten beste keert, hoe Hij de Zijnen genade en eer geeft, hen een rustig en vreedzaam doorkomen verleent en het de vijanden niet laat gelukken. Zij moeten echter gewaarschuwd worden, opdat zij zelf niet oorzaak worden dat de vijanden de overhand krijgen, wanneer zij niet voorzichtig wandelen onder hen die buiten zijn. De Heere toch heeft gezegd: "Ziet, Ik zende u als schapen in het midden der wolven; zijt dan voorzichtig gelijk de slangen, en oprecht gelijk de duiven," Mattheüs 10:16. De slangen drijft men niet gemakkelijk uit hun donkere schuilhoeken, en de duiven zullen er nooit aan denken, iemand enig leed te doen.

De gelovigen laten zich maar al te spoedig door ingebeelde of werkelijke vijandschap aanzetten, om zich met de tong teweer te stellen, zeggen dan allerlei verkeerde dingen en komen met hun spreken op twee wegen, in plaats van rustig en gelaten alles over zich heen te laten gaan. Maar al te dikwijls moet het dan alles vijandschap heten wat anderen doen en zeggen; alles wordt haarscherp opgenomen, alles verkeerd beoordeeld en uitgelegd, alles in een vals licht voorgesteld, in plaats van dat men zwijgt, het aan de Heere overlaat, Hem aanroept, en des te duidelijker en vastbeslotener in de macht van de liefde de waarheid voorhoudt.

Wie zich tegen alle vijandschap zodanig gedraagt als hij zich moet gedragen, zal de waarheid van het apostolische woord ondervinden: "Wie is het, die u kwaad doen zal, indien gij navolgers zijt van het goede"? Als wij tegen elke vijandschap liefde zetten, in woord en daad, ja het meest in de daad, dan moet de goede zaak zegepralen.

Intussen kunnen er tijden zijn, waarin God de Heere Zijn vrienden aan de moedwil van Zijn vijanden schijnt bloot te stellen en prijs te geven; tijden waarin alles vruchteloos schijnt, wat men ook doen moge om de vijand alle wapenen uit de handen te nemen. Dat zijn tijden van bijzondere verharding van hen, die zich niet willen laten overtuigen. Het zijn tevens tijden van bijzondere oordelen van God over de ongelovigen en onboetvaardigen. In zulke tijden zijn Gods uitverkorenen, hun getuigenis en hun gedrag het zwaard waarvan Hij Zich bij voorkeur bedient. Welnu, dan moet naar Gods wil het zwaard uit de schede, dan moeten deze uitverkorenen zware slagen lijden van de ongehoorzamen! Welnu, dan is het nodig dat er geleden worde, opdat God rechtvaardig zij in Zijn richten, en dat nog deze en gene van de weerstrevenden voor Zijn hemels koninkrijk gewonnen worde!

Zouden wij, tot zodanig lijden geroepen, ons door dat lijden zo zwaar laten aanvechten, en zouden wij ophouden bij het goede en bij het goeddoen, zelfs tegenover de ergste vijand, te volharden? Is het dan niet beter, niet verreweg verkieslijker (als wij dan nu zo in het nauw zijn geraakt), dat wij omwille van een weldaad lijden, dan dat wij moesten lijden omdat wij in het lijden ons tot allerlei verkeerde stappen tegen de vijanden van God en Christus hadden laten meeslepen, en zo een dubbel

lijden te verdragen hadden, terwijl wij het van de ene kant door eigen schuld over ons zouden hebben gehaald, en van de andere kant het doel van het lijden zouden hebben gemist?

Werkelijk, slechts dan wanneer wij in weldoen volharden, zijn wij aan Christus gelijkvormig en zullen wij in Hem de vrucht van ons lijden inoogsten. Alléén bij het volharden in weldoen, hebben wij een goed onderpand van onze gerechtigheid voor God, en zijn wij tegen het aanstaande oordeel (ook middenin het oordeel, wanneer het losbreekt) goed beschermt; slechts zó kunnen wij van de Heere alle zekere hulp verwachten, hoewel wij naar het zichtbare allerlei afbreuk lijden en ons vlees daarbij te gronde schijnt te zullen gaan.

Dat is het, mijn geliefden, wat de apostel wil leren met de verheven woorden, die hij laat volgen: *“Want het is beter, dat gij, weldoende, (indien het de wil van God wil) lijdt, dan kwaaddoende.”* Zoals hij ook in het eerste hoofdstuk betuigt: “Nu een weinig tijds (zo het nodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoeken.” En in het tweede hoofdstuk: “Want wat lof is het, indien gij verdraagt, als gij zondigt, en daarover geslagen wordt? Maar indien gij verdraagt, als gij weldoet, en daarover lijdt”, (dat is: in het lijden geduldig volhardt zodat de lijdzaamheid vastblijve tot het einde toe, dat de Heere zal laten komen) “dat is genade bij God.”

Dat wij Christus gelijkvormig zijn, als wij (indien het de wil van God wil) vanwege het weldoen lijden, is uitgedrukt in de woorden: Want Christus heeft ook geleden. Daar zegt hij bijna hetzelfde als hij in het voorgaande hoofdstuk gezegd heeft: “Want hiertoe zijt gij geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld nalatende, opdat gij zijn voetstappen zou navolgen; Die geen zonde gedaan heeft, en er is geen bedrog in Zijn mond gevonden.” En in het volgende hoofdstuk vers één schrijft hij: “Dewijl dan Christus voor ons in het vlees geleden heeft, zo wapent gij u ook met dezelve gedachte, namelijk dat wie in het vlees geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde.” En vers 13: “Maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, alsoo verblijdt u; opdat gij ook in de openbaring Zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen.”

Ook Christus heeft geleden, zouden wij dan het lijden dat ons om het weldoen overkomt, schuwen? Ons daarover ontevreden tonen? Het heeft zeker iets hardes in zich, als men niets dan weldadigheid gedaan heeft, snood behandeld te worden!

Dan zouden wij wel kunnen denken: ‘ja als ik inderdaad kwaad met kwaad vergolden had, maar dit lijd ik onverdiend.’

Maar toch, des te beter is het. Zoals Hij is, zo zijn wij ook in deze wereld. Is die weg niet de beste, waarin wij overal aan het beeld van de Zoon van God gelijkvormig worden? De duivel wilde ons als God maken en liet ons vallen. Christus wil dat wij met Hem de doornenkroon dragen, om Zijn heerlijkheid op ons te leggen.

Christus heeft eens geleden, schrijft de apostel. Dit eens moet ons troosten, opdat wij Christus het kruis vrolijk nadragen, van welke stand of beroep wij ook mogen zijn, “want de benauwdheid zal niet tweemaal oprijzen.” En het lijden zal niet altijd voortduren, maar de heerlijkheid zal daarna volgen. Christus heeft eens geleden, lijdt echter Zelf niet meer, sterft ook niet, maar wacht, opdat Hij ons Zijn overwinning deelachtig make. Daarmee wordt ons bovendien te kennen gegeven, dat Zijn lijden aan één stuk doorging, totdat het een voleindigd en voleindigend lijden geworden is.

Maar voor zondaren heeft Christus geleden. Daarmede zegt de apostel zeer veel. Want het dient tot onze verootmoediging, dat wij weten, dat wij zondaren, wederhorigen en vijanden tegen God zijn geweest; het troost ons in ons lijden. Want daaraan weten wij

dat ons de zonden genadig vergeven zijn, en dat wij niet om de zonden lijden, daar zij door Christus verzoend zijn, en Hij eens voor altijd daarvoor geleden heeft; het sterkt onze lijdzaamheid en wekt ons op tot liefde voor Hem en voor de vijanden. Want heeft Hij zoveel voor ons geleden, waarom zouden wij niet iets voor hem (dat is, om Zijns Naams wil) lijden? En heeft Hij ons, toen wij nog vijanden waren, zo genadig gedragen, ons met de macht van Zijn liefde overwonnen en ons tot Zijn vrienden gemaakt: waarom zouden wij niet tegen alle haat, miskening en vervolging, ook tegen alle boze strikken en listen de liefde en het gebed inzetten? Waarom zouden wij niet aller afschrapsel en zondebok willen zijn en hun zonden tegen ons verdragen, daar Christus de zondebok van ons allen heeft willen zijn, zoals geschreven staat: “Wij dwaalden allen als schapen, doch de HEERE heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen”

Eindelijk vermaant het ons, te weten waarin onze Toevlucht en kracht gelegen is, dat “wij niet schelden als wij gescholden worden, niet dreigen als wij lijden, niet kwaad voor kwaad vergelden.” En dat wij dus aan de vijanden geen oorzaak geven, dat zij ons wegens onze wandaden lijden aandoen, lijden aandoen, omdat wij onze tong niet gestild hebben van kwaad te spreken en onze lippen van bedrog. Want heeft Christus onze tonden eens voor altijd verzoend, zo heeft Hij haar heerschappij ook weggenomen, zoals de apostel ook in het tweede hoofdstuk betuigt: *“Die zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft, (dat is: opwaarts gedragen en alzo weggenomen) op het hout; opdat wij, der zonden afgestorven (of: vrijgemaakt) zijnde, der gerechtigheid leven zouden.”*

Verder ontvangen wij een genadige terechtwijzing als ons de ergernis zou overvallen, die ook de vrome Asaf overviel, toen hij uitriep: “ik was nijdig op de dwazen, ziende der goddelozen vrede; de goddelozen hebben rust in de wereld, zij vermenigvuldigen het vermogen. Zij mergelen de lieden uit, zij spreken uit de hoogte. Immers heb ik tevergeefs mijn hart gezuiverd, en mijne handen in onschuld gewassen!”¹⁰ Want het is een grote ergernis, dat het de goddelozen naar de eerste Psalm schijnt te gaan, dat de rechtvaardigen om hunnentwil “in het stof des doods worden gelegd.” Ja, dat God toelaat dat zij moeten klagen: “Om Uwentwil worden wij de ganse dag gedood!” Tegen deze ergernis schrijft de apostel: “Christus heeft geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen.” Zo ook in het vorige hoofdstuk: “Die geen zonde gedaan heeft.” Daarom noemt hij Christus ook in het eerste hoofdstuk “een onbestraffelijk eh onbevlekt Lam.” Dat maakt ons nu wel stil, Gode onderdanig en hartelijk dankbaar, als wij bedenken dat Christus niet voor Zichzelf, noch om eigen zonden geleden heeft. Wij overwegen Zijn heilige onschuld en grote zondaarsliefde, daar Hij “voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht.”¹¹ Wij blijven bij zulke woorden wel indachtig, dat wij en hoe wij onrechtvaardigen geweest zijn, en dagelijks reden hebben om uit te roepen: “Zo Gij de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?”

Wij onrechtvaardigen konden ons immers, ja wilden ons zelfs niet rechtvaardig maken. Toen trad Hij, de Rechtvaardige, in onze plaats, nam onze ongerechtigheid op Zich en schonk ons, die het nooit verdiend hadden en nooit verdienen zullen, Zijn gerechtigheid, om ons daarin aan God Zijn Vader voor te stellen als heilig en zonder vlek. Zoals de apostel schrijft: Opdat Hij ons tot God zou brengen, opdat wij, die voor God vloden, en van Hem niets wilden weten, omdat wij Hem vijandig gezind waren en de straf vreesden, ons weer voor eeuwig zalig en gelukkig zouden bevinden in Zijn genadige tegenwoordigheid en ook eeuwig voor Hem zouden blijven.

Omdat nu Christus, de Rechtvaardige, zoveel voor ons onrechtvaardigen geleden

heeft, om ons in Zijn gerechtigheid weer rechtvaardig te stellen voor God, opdat wij eeuwig zalig in Gods tegenwoordigheid blijven zouden en Zijn zaligheid en heerlijkheid weer zouden genieten: wat is het dan voor moeite als wij, onschuldig en rechtvaardig in Christus, om Zijns Naams wil iets lijden tot heil van zulke onrechtvaardigen, die tot dusver niets van God noch van Zijn gerechtigheid willen weten?

Wil God de onrechtvaardigen laten lijden, dan moet Hij hen met de eeuwige verdoemenis straffen. Maar als God nu de vijandschap en toorn, die zij tegen Hem hebben, op ons wil laten komen, opdat zij hun zonden vol maken en dan, door de genade overwonnen, zich voor deze genade buigen en vallen, en wij dus het door God verkoren middel mogen zijn, waardoor zij Christus verkiezen, om door Hem tot God te komen; - of als God van voornemen is Zich in zulke wegen voor de mensen te rechtvaardigen; - geschiedt ons dan niet grote genade, aldus met Christus te lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden, nadat wij in Gods hand voor onrechtvaardigen het middel van hun bekering of van hun beschaming geworden zijn? Al is het, dat het vlees daarbij te gronde zal gaan, ons getuigenis, het Woord dat wij verkondigd hebben, zal dat ook daarbij te gronde gaan? Zal de Geest Die in ons woont, Zich laten doden? Zal deze Geest niet veeleer dit Woord, en ons met dit Woord, verheerlijken, tot het leven leiden, al ging het ook door de lichamelijke dood heen?

Ja, zegt de apostel, en hij bewijst het met Christus: *Die wel is gedood in het vlees, schrijft hij van Hem, maar levend gemaakt door de Geest.* Daar Christus nu, omdat Hij het gebod des levens gehouden heeft, door de Geest levend is gemaakt, zo zullen wij (als wij bij Zijn getuigenis volharden en daarom in allerlei dood worden overgegeven) voorzeker met Hem herleven en in het leven blijven door dezelfde Geest! Daarom schrijft ook de apostel Paulus: “Wij worden neergeworpen, doch niet verdorven: altijd de doding van de Heere Jezus in het lichaam omdragende, opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam zou geopenbaard worden.” En elders: “Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft.” “Onze grote God en Zaligmaker zal er wel zorg voor dragen dat, zoals Hij geopenbaard is in het vlees, Hij niet alleen voor Zichzelf, maar ook in en met de Zijnen gerechtvaardigd worde in de Geest.

Hij, onze Heere, heeft de vrucht van Zijn lijden ingeogst en wij zullen met Hem de vrucht van Zijn lijden inoogsten. Hij is “gerechtvaardigd in de Geest en geloofd in de wereld.” Zo zullen wij met Hem gerechtvaardigd in de Geest en geloofd worden in de wereld, en Hij door ons. Dat zal de vrucht van ons lijden zijn.

O, wie kent de macht van het getuigenis, van de prediking van de gerechtigheid des geloofs! Deze prediking gaat vergezeld van de Geest, Die niet te weerstaan is. Werkelijk, “het Evangelie is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft.” Werkelijk, het is een reuk des levens ten leven, en een reuk des doods ten dode; en dit niet uit ons maar uit God, maar door Zijn Geest. Daarom, hoewel wij om het getuigenis lijden, zo zullen wij evenwel met Christus daar vrucht van inoogsten, dat wij bij dit getuigenis volhard hebben, zoals ook Christus altijd vrucht daarvan ingeogst heeft.

En om in ons de hoop op dergelijke vrucht gaande te houden, schrijft de apostel verder: *In Denwelken (Geest) Hij ook, henengegaan zijnde, de geesten, die in de gevangenis zijn, gepredikt heeft, die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte, in de dagen van Noach, als de Ark*

toebereid werd; waarin weinige (dat is acht) zielen behouden werden door het water.

Ik zeg, dat deze woorden de hoop op vrucht in ons gaande houden als wij omwille van de gerechtigheid hebben te lijden. Maar hoe komt Petrus hier op het voorbeeld van de zondvloed?

Van de zondvloed schrijft hij ook in de tweede brief hoofdstuk twee vers vijf “En de oude wereld niet heeft gespaard, maar Noach, de prediker der gerechtigheid, zijn achttal bewaard heeft, als Hij de zondvloed over de wereld der goddelozen heeft gebracht.”

En in het derde hoofdstuk schrijft hij van het water: “Want willens is dit hun (de spotters) onbekend, dat door het woord Gods de hemelen van overlang geweest zijn, en de aarde uit het water en in het water bestaande; door welke de wereld, die toen was, met het water van de zondvloed bedekt zijnde, vergaan is.”

De apostel schreef deze brief tien jaar voor het uitbreken van dat oordeel van God, dat zijns gelijken sinds de zondvloed niet gehad heeft; een oordeel van God, dat wel [een type van] de oordeelsdag van de wereld mag genoemd worden: - ik bedoel het oordeel over het Joodse volk en over de heilige stad. Het was een oordeel, dat meer dan alle andere, de vreselijke afbeelding is van het oordeel dat nu aanstaande is.

Van het oordeel over het Joodse volk en over de heilige stad en tegelijkertijd van het laatste oordeel, spreekt de apostel in het vierde hoofdstuk van deze brief vers 5: “Dewelke zullen rekenschap geven Dengene, Die bereid staat om te oordelen de levenden en de doden.” Vers 7: “En het einde aller dingen is nabij.” Vers 17: Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het huis Gods.” En in de tweede brief hoofdstuk 3 vers 10: “Maar de dag des Heeren zal komen als een dief in de nacht.”

Daarom troost hij ook de gelovigen met de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden, met “de openbaring van de heerlijkheid van Christus” (eerste brief, hoofdstuk 5 vers 1 en hoofdstuk 4 vers 13). En zo schrijft hij in zijn tweede brief hoofdstuk 3 vers 11, 12: “Dewijl dan deze dingen allen vergaan, hoedanigen behoort gij te zijn in heilige wandel en Godzaligheid! Verwachtende en haastende tot de toekomst van de dag Gods”

De Heere had van Zijn toekomst gezegd, dat het daarbij alsoo zijn zou “gelijk in de dagen van Noach. Zij aten, zij dronken, zij namen ten huwelijk, zij werden ten huwelijk gegeven, tot de dag, op welke Noach in de Ark ging, en de zondvloed kwam, en verdierf ze allen.”

Om dus de zekerheid van het aanstaande oordeel en het verschrikkelijke daarvan, maar tegelijk ook de liefde van Christus en de vrucht de gelovigen voor te houden, spreekt hij van de zondvloed en van Noachs uitredding.

Mijn geliefden! De tekenen der tijden zijn niet te miskennen; de Geest zegt het duidelijk genoeg (het Woord geeft ons op elke bladzijde, indien wij slechts daarmede vergelijken wat overal voorvalt, kentekenen genoeg aan de hand), dat de dag des Heeren, de dag van de wraak over alle goddelozen en ongehoorzamen, de dag van de openbaring van de heerlijkheid van de Zoon van God, niet verre meer is. In de dagen van Noach waren er geesten der mensen, zoals de geesten bij de algemene afval van de levende God en eeuwige Zaligmaker steeds zijn, zoals zij ook in deze tijd zijn. Deze geesten lagen toen in een gevangenis, zoals die geesten zich ook ten tijde van Petrus, ook in onze tijd in een gevangenis bevinden. Dat wil zeggen: niet in een wezenlijke gevangenis, niet in de hel, zoals enigen menen, daar zij de woorden van de apostel verklaren, alsof er stond: Die thans in de hel zijn. Onder “gevangenis” verstond de apostel: *banden van het oordeel van God*. Hij spreekt hier zinnebeeldig van een gevangenis, zoals de profeten daarvan spreken, onder anderen de profeet

Jesaja, hoofdstuk 61 vers 1: “De Geest des Heeren Heeren is op mij, Hij heeft mij gezonden om de gevangenen vrijheid uit te roepen, en de gebonden een opening der gevangenis.” En hoofdstuk 42 vers 7: “Opdat gij de gebonden uit zou voeren uit de gevangenis en uit het gevangenhuis die in duisternis zitten”; en nog eens, hoofdstuk 49 vers 9: “Om te zeggen de gevangenen: komt te voorschijn.” Bij een andere profeet wordt gesproken van hen “die op hope gevangen liggen.”

Zo was het dan de gebonden toestand, waarin zich de geesten der mensen ten tijde van Noach bevonden, toen God hun een uitstel van drie maal veertig jaren gaf, of zij zich nog in deze bepaalde tijd mochten bekeren. Evenzo lagen ten tijde van Petrus de geesten der mensen in een gebonden toestand, in een uitstel van tien jaren. En evenzo bevinden de geesten der mensen zich ook nu in een gebonden toestand en hebben slechts een korte tijd.

Uit deze gebonden toestand, waarin de geesten door God ten oordeel gebonden en tot het oordeel opgesloten worden, konden zij destijds, kunnen zij ook thans alleen verlost worden door de prediking, door de levende Christus. Als Hij komt en predikt aan de gebonden geesten dat er opening voor hen is, dan drijft Zijn liefde Hem daartoe, dan doet Hij de wil van God; dat is Zijn weldaad.

De lankmoedigheid en het geduld van God zijn groot, van die God Die allen onder de zonde besloten heeft, opdat Hij hen allen zou barmhartig zijn; waarom Petrus ook schrijft: Wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte, dat is, met groot verlangen erop wachtte, dat de geesten zich nog tot Hem bekeerden. Deze lankmoedigheid van God is ook nu weer zo lankmoedig, wil de apostel zeggen; “want de Heere vertraagt de belofte niet (gelijk enigen dat traagheid achten) maar is lankmoedig over ons, niet willende, dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen”.

Destijds werd de ark toebereid tot behoudenis van hen, die God de eer nog zouden geven. Ook nu wordt de ark toebereid, opdat daarin geborgen mogen zijn zij, die God de eer zullen geven. Deze ark is thans de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus, die God aan allen geeft en toerekent, die in Hem geloven.

Wat deed Christus nu in de dagen van Noach? O, Hij heeft Zich aan het lijden niet gestoord, niet alleen toen Hij in de dagen Zijns vleses voor de zonden leed, maar van het begin van de wereld aan, met name ten tijde van Noach, is Hij het geslachte Lam geweest en heeft Zich willen laten slachten en doden, enkel en alleen om door de Geest, Die Hem (omdat het voornemen zo was, dat Hij lijden zou) levend maakte, voor de geesten het getuigenis af te leggen van de gerechtigheid die voor God geldt. Door deze eeuwige Geest is Hij toen ook heengegaan tot de geesten der mensen. En o, wat zegt hier dit woord: Hij is tot hen heengegaan? Want wat waren het voor geesten? Zij geloofden niet; zij wilden hem niet gehoorzamen; zij lieten zich niet overreden. Zo was het eenmaal. Hij nam de zaak op Zich, Hij wierp Zich onder deze geesten, hij predikte hen in en door Noach. Hij bestrafte hun doen en hield hun die gerechtigheid voor, waarin alleen een mens rechtvaardig voor God kan zijn, en hoewel zij weigerden Zijn stem te horen, hield Hij toch niet op, maar liet Zich in Noach door hen mishandelen, honen en bespotten. Door Heilige Geest deed Hij de wil van God en wist dat Hij die deed, toen Hij de geesten het gebod des levens voorhield, waarvan allen waren afgeweken. En ondanks alle lijden vond Hij in deze Geest de kracht om met deze prediking vol te houden. En zag Hij ook geen vrucht, zo zag Hij nochtans vrucht, want Noach werd bevreesd, toen Christus in hem kwam en Zich aan hem openbaarde, Noach zocht genade en vond die bij God. Noach was niet ongehoorzaam maar geloofde, hijzelf met zijn acht zielen. Het waren maar weinigen, de Heere wist het; nochtans, omwille van die weinigen wilde Hij gedood worden, werd Hij levend

gemaakt door de Geest, bleef bij de geesten in hun gebonden toestand, hield met de prediking en met het getuigenis aan, totdat de toorn losbrak, totdat het oordeel kwam; toen wierp Hij Zich met de ark in de vloed van de toorn voor de weinigen, en door deze vloed, door de wateren van oordeel en toorn heen, verlost Hij - van een gehele wereld, die Hem niet wilde geloven, - deze weinigen!

En wij, die ook verlost worden van de toekomstige toorn, wat zouden wij beginnen, als wij wisten dat binnen de tijd van een jaar het laatste oordeel zou komen, het oordeel waarvan Petrus betuigt in zijn tweede brief, hoofdstuk 3: “Maar de hemelen, die nu zijn, en de aarde, zijn door hetzelfde woord als een schat weggelegd, en worden ten vure bewaard tegen de dag des oordeels, en der verderving der goddeloze mensen.” Zouden wij niet doen wat Christus gedaan heeft? Zouden wij (tenminste als wij de Geest van Christus hadden) niet heengaan en het aan de van God en Christus afgevallen geesten der mensenkinderen prediken wat hun nodig was om de eeuwige verdoemenis te ontvliesen? Zouden wij ons wel daardoor laten terughouden, of er zelfs naar vragen, of wij omwille van het getuigenis en het Woord iets moesten lijden of zelfs naar het vlees gedood werden? Zouden wij niet, elk in zijn kring, elk bij de zijnen, alles inspannen om nog enigen, al waren het ook slechts weinigen, slechts acht, door vreeze te behouden en hen uit het vuur te grijpen, zoals de apostel Judas beveelt? Zouden wij op die wijze, bij gelegenheid van dit oordeel, niet juist van het oordeel gebruik maken om nog enigen uit het vuur te redden? Zouden wij, afziende van al het zichtbare, niet zelf in vreeze zijn? Zouden wij niet vlijtig aan de opbouw van de ark, dat is: van het Woord, arbeiden, en alzo “wachten en haasten tot de toekomst van de dag des Heeren”, opdat wij in de Geest des geloofs door het oordeel heen, met hen die wij door de prediking gewonnen hadden, aan de verlossing deel mochten hebben?

Het is echter aan niemand van ons geopenbaard en zal ook niet geopenbaard worden wanneer het laatste oordeel zijn zal. “Van die dag en die ure weet niemand, noch de engelen, die in de hemel zijn, noch de Zoon, dan de Vader”, zegt onze Heere.” Maar des te zekerder is het, dat “Hij zal komen als een dief in de nacht.”

Nee, er is voor ons volstrekt geen bepaalde tijd van uitstel meer; o, elk ogenblik kan dat oordeel uitbreken! U verstaat dus, wat de apostel wil? Laten wij dan niet terugdeinzen, - indien het de wil van God wil - voor enigerlei lijden omwille van het getuigenis van Christus, maar laten wij op de liefde van Christus zien! Laten wij de geesten der mensenkinderen, die zich door Gods Geest niet willen laten bestraffen, niet vrezzen, ons ook niet langer storen aan hun tegenstand en ongeloof! Zolang God Zelf nog geduld heeft, en de gelegenheid om het oordeel te ontkomen de geesten niet ontnemt, zo laten wij voortgaan met het getuigenis, met de prediking van de gerechtigheid die voor God geldt! Wij zullen daar zeker vrucht van inoogsten. Wij zullen deze en gene toch nog verlossen, toch nog door het oordeel heen halen. Al zijn het slechts weinigen; genoeg is het, als Christus hen zo dierbaar en waardig geacht heeft, dat Hij Zijn bloed voor hen vergoten heeft; genoeg, daar Hij met weinigen, met slechts acht zielen, als de vrucht van Zijn prediking tevreden is geweest!

Laten wij daarbij bedenken, dat wij van nature zulke mensen zijn, die rechtmatig onder zodanig oordeel mee moeten omkomen. Laten wij bedenken de grote genade en barmhartigheid van onze verlossing en het zekere onderpand dat wij voor deze verlossing hebben. Wij weten het immers aan het onderpand, dat wij te midden van het oordeel ons in een veilig toevluchtsoord bevinden, en ons bij de Heere voorzien mogen van allerlei zekere hulp, hoewel wij naar het zichtbare allerlei afbraak hebben te lijden, zodat ons vlees daarbij dreigt te bezwijken.

Daarom laat de apostel volgen: *Waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt; niet die een aflegging is der vuiligheid des lichaams, maar die een vraag is van een goed geweten tot God, door de opstanding van Jezus Christus, Welke is aan de rechterhand Gods, opgevaren ten hemel, de engelen, en machten, en krachten Hem onderdanig gemaakt zijnde.*

De vertaling maakt het moeilijk, de woorden “waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt” in samenhang te brengen, en het Grieks is in onze taal nauwelijks weer te geven. Er staat letterlijk: ‘Welk water ook ons, als een exemplaar van gelijke vorm - als een overstroming - nu behoudt’ De apostel wil zeggen: dat heeft de liefde van Christus destijds uitgericht: door het water heen heeft zij acht zielen behouden. De algemene overstroming van het water, die ook hen dreigde te verzwelgen, was door de liefde van Christus hun behoudenis. Dit water van de overstroming zou nog eenmaal over de aarde moeten komen, want “de aarde bestaat door Gods woord uit het water en in het water” en waar Gods woord nu verworpen wordt, daar moest eigenlijk dit water nog eens over de wereld losbreken.” Maar God heeft gezegd: “Ik zal de aarde niet meer slaan om der mensen wil.” En het element dat over ons moest komen ten verderve, liet Hij nu tot ons behoud over ons komen, op dezelfde wijze als het ook voor de acht zielen tot behoud diende. Hield God de wateren niet terug om Christus’ wil, dan kwam er ook nu nog een algemene overstroming. Maar God heeft aan deze overstroming een andere loop gegeven, God deed in Zijn grote barmhartigheid iets anders met het water. Het element van het water kwam over ons als een overstroming, toen wij gedoopt werden. O, Gij wonderbare God van alle barmhartigheid! God laat het water, dat in Zijn toorn nog eens over ons komen moest, om Christus’ wil in het doopbekken samenvloeien; zo kwam en komt het als een genadig water over ons en onze kinderen, zo kwam en komt het over de volkeren, zo was het en is het een overstroming van de genade, en in dit opzicht richt deze overstroming hetzelfde uit, wat zij in de dagen van Noach deed. Toen redde zij er acht, terwijl zij de overigen verdoofde. Ook nu behoudt zij ons van het toekomstige oordeel, terwijl zij voor allen, die hun Heere, Die hen gekocht heeft, verloochenen, een overstroming en een water is tot hun verderf, omdat de geringschatting van deze genadige overstroming gestraft wordt met het oordeel van een onuitblusselijk vuur. Want Woord en sacrament zijn de ene een reuk des levens ten leven, de andere een reuk des doods ten dode, en dat beide van God. Dit moeten wij wel opmerken en ter harte nemen, opdat wij het met ons gedrag jegens anderen bewijzen, dat wij begrijpen welke betekenis onze doop voor ons heeft.

Zo hebben wij dan geen gevaar, maar wij zijn in een veilig beschutting als wij in Christus, als wij in Zijn woorden blijven, en ons door het lijden, dat wij om het getuigenis van Zijn Naam te lijden hebben, niet te zeer laten schokken, maar veeleer naar onze roeping de voetstappen van Christus navolgen. Het water van de toorn en van het oordeel is omwille van de Mens Christus Jezus, Die deze toorn en dit oordeel van ons die in Hem geloven, weggenomen heeft, over ons gekomen, evenals over de acht zielen, als een water van genade en behoudenis. Het behoudt ons als zodanig ook nu voor het toekomstige oordeel, opdat wij niet ook in dat oordeel komen. Het is en blijft het onderpand van onze behoudenis. Daarom kunnen wij ook met des te meer gerustheid en verzekerdheid de geesten der mensenkinderen het toekomstige oordeel en het enige middel van behoudenis voorhouden, al zou ook de uitwendige mens in alle opzichten daarbij te gronde gaan. De prediking, het Woord van de almachtige God, kan niet te gronde gaan, en wij zullen daarom in de Geest ook niet te gronde gaan. Wij worden door Christus door elke nood, door elke dood heen gedragen en

daar overheen gezet; het doopwater is voor ons een onderpand daarvan niet in zichzelf, maar “door de opstanding van Christus”.

Wat dit water van oordeel en toorn in zich bevat, dat heeft Hij gedragen en op Zich genomen en is daarvoor gestorven, Hij, in plaats van ons, die voor zodanig oordeel en toorn allen als doden zouden zijn. Maar Hij stond weer uit de dood op en droeg ons met Zich opwaarts uit de overstroming van het oordeel en de toorn uit, die anders over ons komen zou. En zo zien wij in het doopwater verzegeld: dat Zijn dood onze dood is, dat wij met Hem begraven zijn in Zijn dood, en dat Zijn leven ons leven is, dat wij met Hem opgewekt zijn in een nieuw leven, en dat wij een sterke toevlucht hebben juist midden in datgene, wat voor allen die niet geloven, een oordeel wordt.

Zo moet dan ook Zijn overwinning de onze zijn, zo wij anders met hem lijden, want alles moet ons medewerken ter zaligheid. Deze Christus, Die de vloed van de toorn en het oordeel Gods van ons weg en op Zich nam, die anders toch nog over ons zou komen zoals in de dagen van Noach, (want nogmaals, het is om Zijnentwil dat God ons niet slaat met zo'n overstroming); deze Christus, Die onder zodanige toorn en oordeel wilde sterven ter verzoening van ons; deze Christus, Die levend als de Rechtvaardige, ons doden met Zich door deze toorn heen levendgemaakt, opvoerde, en ons daarvan in de doop teken en zegel gegeven heeft, deze Christus zit aan de rechterhand van God, omdat Hij heengegaan is in de hemel. Hij, Die tevoren in Noach heenging tot de geesten in gevangenis, heenging tot ons in de dagen Zijns vleses en voor hen en voor ons uitriep de verlossing in Hem van het toekomstige oordeel. Heeft Hij Zich dan niet dáárom ten hemel begeven, opdat Hij Zich aldaar betone als het overwinnende Hoofd van al Zijn leden die in de wereld zijn, in een wereld die in het boze ligt? Is het niet door dit Hoofd, dat de Vader alle dingen regeert, zodat wij zeker kunnen zijn dat zonder Zijn wil geen haar van ons hoofd kan vallen, maar dat alles, al ware het ook de verschrikkelijkste rampspoed, tot ons heil moet dienen?

O, hoeveel nut hebben wij niet van deze heerlijkheid van ons Hoofd Christus! Door Zijn Heilige Geest giet Hij Zijn hemelse gaven in ons, Zijn leden, uit, zodat wij met Paulus zeggen: “Wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid (volharding) werkt; en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop; en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest, Die ons is gegeven.” En niet alleen dat, maar nu Hij aan de rechterhand van God zit, beschut en behoedt Hij ons tegen alle vijanden. Dat nu is Zijn beschutten en behoeden: dat Hij ons deze Geest des geloofs mededeelt, om vrijmoedig van Zijn gerechtigheid te getuigen; ons sterkte doet toekomen om bij dit getuigenis te volharden en ons door niets te laten scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere.

Toen de Heere zei: “Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen”, had Hij vooraf gezegd: “Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.” Niets kan de loop van Zijn Woord meer tegenhouden; laten wij daarom de moed niet verliezen! Hij, Die de pers alleen heeft willen treden, zal ons niet begeven noch verlaten, als wij om het getuigenis van Zijn Naam ons leven niet liefhebben tot in de dood. Hij heeft de dood verslonden, opdat Hij ons het eeuwige leven deelachtig maakte. En Zijn koninkrijk verheft zich door tegenstand. De Heere zit over de watervloed, de Heere Christus is Koning in eeuwigheid.” Hem zijn alle dingen onderworpen. De engelen zijn Hem onderworpen, zij doen Zijn bevel; deze sterke helden helpen en strijden mee op Zijn bevel, opdat men de stem Zijns woords hore.

En zij zijn de vermoeide strijders des Heeren nabij, ter hulp, tot bijstand om hen uit allerlei nood en gevaar uit te rukken, om hen over te dragen in de eeuwige vreugde,

ook al is hun vlees door mensen gedood. De machtigen of gezagvoerders, wie zij ook zijn, die tegenover het Woord des geloofs gesteld worden of zich tegen het Woord verzetten om een wandel naar het vlees, naar de wereld, naar de eigengerechtigheid uit de werken te handhaven: deze kunnen eigenlijk ook niets meer uitrichten, ook zij zijn Hem “onderworpen”, zowel als de machten, hoe machtig zij ook schijnen te zijn. Hij plaatst ze, waar Hij wil dat zij als hoge bergen gevestigd zullen zijn om de loop te regelen van de levensstroom, die beneden in het dal voortgaat en uit zijn heilige tempel afkomstig is om de overstroming van de genade en eeuwige behoudenis voor de Zijnen tot stand te brengen. Daarom betuigt de apostel ook aan de Kolossensen: “Gij zijt in Hem volmaakt, Die het Hoofd is van alle overheid en macht, en Hij heeft de overheden en machten uitgetogen en heeft die in het openbaar tentoon gesteld en heeft door hetzelfde (het kruis) over hen getriomfeerd.”

Waar het Woord ons zozeer moed geeft, mijn geliefden, daar kunnen wij het rustig afwachten, onze zielen aan onze trouwe Heiland en Schepper aanbevelen, bij het getuigenis van Christus en bij het weldoen, bij het bewijzen van liefde, zelfs jegens de bitterste vijand, volharden. Zodanige troost moet ons, (indien het dan de wil van God wil dat wij lijden), des te meer afhouden van alle misdrijf, van wraakoefening, van kwaadspreken, van bedrog, van schelden en dreigen, van kwaad met kwaad te vergelden, of van ons in enig opzicht te schikken naar de bedoelingen van de wereld tegen God en Zijn Gezalfde, tegen Zijn Woord, wil en gebod, en zo de Heere en Zijn verlossing vergeten.

Is de doop nu voor ons een zeker onderpand van onze verlossing van de toekomstige toorn, dan moeten wij toch weten, dat zij het niet in die zin is, alsof wij daarin de vuiligheid des lichaams afgelegd hadden. Dat is: alsof zij voor ons een onderpand van de reiniging van onze onreinheid, van de vergeving van onze zonden was, om dan toe te geven aan het vlees, dat, afkerig van lijden en vol van eigenliefde en begeerlijkheden, óf niet begrijpt dat wij geroepen zijn om de ongelovigen geen oorzaak van lastering te geven, maar veeleer met ware zelfverloochening alle stenen uit de weg te ruimen, óf liever zichzelf bewaart, óf om het leven in eigen hand te houden, zich schikt naar de wil van de wereld en van de tegenstanders.

Nee, nee, als wij het goed begrijpen, hoe de doop, het tegenbeeld van de overstroming ten tijde van Noach en van de behoudenis (of: redding) van acht zielen, voor ons een behoudenis is; hoe de doop het onderpand van onze behoudenis is door de opstanding van Christus: zo weten, geloven en belijden wij, dat wij in Christus ook zijn opgestaan door het geloof dat God werkt. Zo is dan dit geloof niet werkeloos. Zo zijn wij in dit geloof vrij- en losgemaakt van de Wet, en het eigendom geworden van Hem Die van doden is opgestaan, zodat wij niet meer de dood maar Gode vrucht dragen. Zo hebben wij dan een goed geweten, een geweten dat gereinigd is door het bloed van Jezus Christus van de dode werken, om de levende God te dienen.

Laat ons zó aan onze doop gedenken, dat wij daarin ervan verzegeld zijn geworden, dat onze oude Adam in dit water met Christus verdronken én gestorven is, en dat wij met Christus zijn opgestaan als een nieuwe mens, die te verkondigen heeft en ook met woord en daad verkondigt de deugden van Hem, Die ons geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht. En o, dan wordt en is ons onze doop een vraag van een goed geweten tot God, zodat wij naar God vragen, naar de levende God, zoals David zo dikwijls in zijn psalmen deed. Zie onder andere in Psalm 3: “O Heere! hoe zijn mijn tegenpartijders vernienigvuldigd; velen staan tegen mij op. Velen zeggen van mijn ziel: Hij heeft geen heil bij God.” “Ik riep met mijn stern tot de HEERE, en Hij

verhoorde mij van de berg zijner heiligheid. Sta op, HEERE” verlos mij, mijn God”! En in Psalm 4: “Als ik roep, verhoor mij, o God mijner gerechtigheid! In benauwdheid hebt Gij mij ruimte gemaakt; wees mij genadig, en hoor mijn gebed!” En in de 5^e Psalm: “HEERE! Leid mij in uw gerechtigheid, om mijner verspieters wil; richt uw weg voor mijn aangezicht.”

Mijn geliefden! De profeet Elisa hief de mantel van Elia op, die van hem afgevallen was, en keerde weer en stond aan de oever van de Jordaan. En hij nam de mantel van Elia, en sloeg het water, en zei: “Waar is de HEERE, de God van Elia?” Dat was de vraag van een goed geweten naar God. En toen hij het water sloeg, werd het herwaarts en derwaarts verdeeld, en Elisa ging erdoor.” Dat was de werking van het geloof gedurende het vragen; - en dáárin, dat zich het water naar beide zijden verdeelde, zag hij het antwoord van de Heere HEERE op zijn vraag.

Zo is, als tegenbeeld van de vroegere overstroming, de doop dát voor ons wat ons nu ook behoudt.

Ik kan deze toespraak niet besluiten, zonder menigeen opmerkzaam te maken, hoe weinig hij (als het dan toch Gods wil is, dat hij omwille van de waarheid iets lijdt) het doel van de Heere met zijn lijden begrijpt, en hoe weinig vrucht hij bij al zijn lijden inoogsten zal, als hij hen, die zich in de gebonden toestand van Gods oordeel bevinden, verkeerd behandelt. Ja, als mensen veracht en hen hun doen verwijt, in plaats van om hunnentwil alles te lijden en te trachten hen met het getuigenis te redden. Als zij nu acht hebben gegeven op deze prediking, dan zullen zij zeker hun verkeerde gedrag voor God belijden, de kracht van de waarheid en troost verstaan en in het hart opnemen: dat wij het niet aan onszelf, maar aan de lankmoedigheid en liefde van Christus te danken hebben, dat wij met een doop gedoopt zijn, die ons vrijmoedigheid geeft om in Christus tot God te naderen, Hem aan te roepen, van Hem raad en hulp te begeren, *van Hem als van onze genadige, goede en trouwe Vader te begeren en te verwachten, dat Hij al onze zaken tot stand brenge en ons doorhelpe door het water en door het vuur heen, naar Zijn belofte.* Naar God te vragen, en zo in elke nood, angst en verlegenheid Hem aan te roepen, en te ondervinden, hoe Hij in de benauwdheid antwoord geeft dáárdoor, dat Hij ons in de ruimte stelt.

Eindelijk bid ik allen, die, hoewel zij de naam hebben dat zij leven, nochtans met hun werken bewijzen dat zij dood zijn: dat zij zich bekeren van hun ijdele wandel en van het najagen van hun begeerlijkheden; dat zij bedenken, dat een nog erger oordeel aanstaande is dan eenmaal de zondvloed was. De dag, waarop alles door vuur zal vergaan, is niet ver meer. De ark, waarin alleen ontkoming is, is en wordt toebereid. Het waren weinige, het waren slechts acht zielen, die destijds behouden werden. De Heere heeft van Zijn dag gezegd: “Meent gij dat de Zoon des mensen, als Hij komt, het geloof zal vinden”, namelijk dit: “dat Hij haastelijk recht zal doen aan Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, en dat Hij een Helper is in de nood?” Ach, er is geen ontvlieden van de toekomende toorn en van het oordeel voor hen, die hun doop slechts beschouwen als een aflegging van de vuiligheid van het lichaam; geen ontvlieden voor hen, die zich niet laten overtuigen van de ijdelheid en vergankelijkheid van alles wat zichtbaar is! Daarom, wie oren heeft om te horen, die hore, wat de Geest tot de gemeenten zegt!

Gelukkig evenwel zij, die waken en geduld oefenen in het wachten op de belofte van de Heere en hun doop houden voor een onderpand van hun behoudenis, en uit de kracht van de opstanding van Jezus Christus de kracht vernieuwen, om te blijven staan

in de liefde van Christus met het getuigenis, en zo met een goed geweten in hun nood naar God vragen. Terwijl zij wachten en haasten naar de toekomst van de dag des Heeren, vernemen zij Zijn stem: *“Ja, Ik kom haastelijk. Amen! En zij antwoorden: Ja kom, Heere Jezus”!* Amen.

23^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 1

Gehouden op 10 juli 1853

Gezongen: Psalm 16:1-3

Psalm 17:3

Psalm 66:5

Dewijl dan Christus voor ons in het vlees geleden heeft, zo wapent gij u ook met dezelve gedachten, namelijk dat wie in het vlees geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde.

Mijn geliefden!

De vijandschap, die God in het paradijs heeft gezet tussen Christus en de duivel, onderhoudt Hij Zelf door middel van de prediking van Zijn Woord. Er is geen middenweg tussen Christus en Belial, tussen het doen van Gods wil en de wil van het vlees en de wil van mensen. Hoewel de geest gewillig is, zo is evenwel bij de gelovigen die zwakheid van het vlees aanwezig, om zich meer daarover te bekommeren en dáárnaar te vragen, wat de mensen zeggen en willen, dan over wat God zegt en wil. Ach, hoe licht vergeten wij dat erboven de Tien Woorden van Gods Wet staat: "God sprak al deze woorden!" O, aan welke aanvechtingen zijn de gelovigen blootgesteld, om aan Gods hulp, trouw en waarheid te wanhopen en van de bergen en heuvelen, van het bedrieglijke vlees, ja van mensen die hulp te verwachten, die alleen gevonden wordt bij Hem, Die hemel en aarde heeft gemaakt en Die gezegd heeft: "Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten: Wij hebben zeker alle grond om te durven zeggen: "De Heere is mij een Helper, en ik zal niet vrezen, wat mij een mens zal doen." En zo te wandelen zonder geldgierigheid en vergenoegd te zijn met het tegenwoordige. Want al zien wij het ook niet, en al hebben wij niets in de hand, zo is het er toch, en zal de Heere het op Zijn tijd wel verrassend in de schoot werpen. Dan is het echter Zijn tijd, als het bij ons geheel en al uit is, en wij zei tot de ware Ark, dat is: tot Christus, de toevlucht nemen; dan is het Zijn tijd als het vlees en de mensen ons dwarsbomen, de weg versperren, ons verongelijken en met onbillijkheden overladen, omdat wij de, door hen aangeboden hulp (waarmee zij ons met zich in het verderf willen houden) verwerpen.

Als het dan nu Gods tijd is, dan gaat het scherp toe, en is het nodig dat wij ondanks al het lijden volharden bij de ons welbekende wil van God. Wij zouden zeker niet volharden in het lijden, waaraan wij omwille van de gerechtigheid worden blootgesteld, maar de trouwe God en Herder van onze zielen gaat ons na met Zijn moed- en troostgevend Woord, opdat wij ons door de wereld en het doen van de wil van de mensen laten bevleken, maar onze klederen onbesmet bewaren, en vaststaan in de hoop van de heerlijkheid, die bereid is om geopenbaard te worden in de verschijning en toekomst van onze Heere Jezus Christus, en zo het lijden van deze tegenwoordige tijd slechts als voorbijgaand beschouwen.

Deze moed geeft ons de trouwe Heere aan Zijn gemeente, deze troost geeft Hij ons bij herhaling in de brief van Petrus. Want Hij weet wat maaxsel wij zijn, gedachtig zijnde dat wij stof zijn - en Hij verpleegt Zijn zieken met groot geduld. Wat Hij ons echter voornamelijk voorhoudt, opdat wij moed houden en een rijke troost hebben, het hoogste en het beste wat Hij ons kan voorhouden, is: Zichzelf in de gehele omvang

van Zijn liefde, waarmee Hij ons heeft liefgehad en waarmee Hij voor ons alles verdragen en geleden heeft. De Geest wordt noch moede noch mat om ons, die het geleerde zo moeilijk kunnen onthouden, op allerlei wijze het ene nodige, het A. B. C. van het geloof, dat ons de Heere geleerd heeft, in herinnering te brengen, namelijk, “Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer; indien zij Mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen. Blijft in Mij, en Ik in u: Christus heeft voor ons geleden, ons een voorbeeld nalatende, opdat u Zijn voetstappen zou navolgen; Die geen zonde gedaan heeft, en er is geen bedrog in Zijn mond gevonden. Zo staat het in het tweede hoofdstuk vers 21 en 22, in het derde hoofdstuk vers 18.

En nog eens in dit 4^e hoofdstuk:

Dewijl dan Christus voor ons in het vlees geleden heeft, zo wapent gij u ook met dezelfde gedachte, namelijk dat wie in het vlees geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde.

Mijn geliefden!

Er zijn van deze woorden allerlei uitleggingen, die het verband daarvan wegnemen of die onverstaaenbaar maken; en ook het geweten, dat met dode werken vervuld is, maakt zich allerlei denkbeelden over de betekenis van deze woorden.

De woorden: *wie in het vlees geleden heeft* verstaan enigen van Christus.

Anderen echter verstaan er een zekere kastijding of zelfdoding onder, brengen daarmee in verband Romeinen 6:7, en leggen het aldus uit: ‘Wie zijn verdorven natuur gekruisigd en gedood heeft, is degene die zodanig van de zonde heeft opgehouden, dat hij deze niet meer volbrengt.’

Weer anderen rukken het woord “zonde” uit het verband, en verstaan het van een bepaalde hartstocht, bijvoorbeeld “begeerlijkheid van het vlees.” En zolang wij naar vlees gewandeld hebben, moesten wij, voor zoveel wij oprecht waren, ons aan een voorstelling ergeren, die wij met de dagelijkse ondervinding niet in overeenstemming wisten te brengen; daarom gingen wij, bij alle hoogachting voor Gods Woord, van deze plaats liever tot een andere over, bijvoorbeeld tot hoofdstuk 2:10, waarin wij meer troost meenden te vinden. Alzo beroofden wij ons van een grote troost. Terwijl wij in de verte zochten, gaven wij geen acht op wat voor de voeten ligt en met handen te tasten is.

De beste vertalingen hebben óf: “Dewijl dan Christus voor ons in het vlees geleden heeft, zo wapent gij u ook met dezelfde gedachte, namelijk, dat wie in het vlees geleden heeft die heeft opgehouden van de zonde.” Of: “Dewijl nu Christus in het vlees voor ons geleden heeft, zo wapent u ook met dezelfde zin. Want wie in het vlees geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonden!” Naar het Grieks staat er letterlijk: Omdat dus Christus geleden heeft voor ons in het vlees, zo hebbe u zich ook gewapend met dezelfde bewustheid, want wie in het vlees geleden heeft, die heeft rust genomen van zonde.

Het eenvoudig oog, dat op Christus ziet, ontdekt de bedoeling van de woorden tot haar sterke troost.

Onder *zonde* verstaat de apostel hier (zoals in de inleiding reeds werd aangemerkt) dit: dat wij gelovigen nog leven naar de begeerten van de mensen. Dat is, dat wij onze handel en wandel inrichten volgens die begeerten in plaats van naar de wil van God.

De troost is: dat wij met deze zonde hebben opgehouden, of rust hebben van deze zonde.

Het kenteken, waaraan wij kunnen weten, dat wij van deze zonde rust hebben, is: ***dat wij in het vlees geleden hebben.*** Onder *in het vlees geleden hebben* verstaat de apostel

al het onrecht, waarmee mensen ons hebben overladen, om ons te bewegen, evenals tevoren naar de begeerlijkheden te leven en niet naar de wil van God. En als hij er bijvoegt “in het vlees”, dan bedoelt hij daarmee het stoffelijke lichaam en wat daarmee verbonden is van gemoedsbewegingen en behoeften; en daarmee wordt te kennen gegeven, dat zulk lijden de Geest slechts dient ter versterking van ons in het volharden bij Gods wil en ter eeuwige verheerlijking van ons.

Om de apostolische stelling “wie in het vlees geleden heeft, die heeft rust van zonde” duidelijk te vatten, en opdat u niets van verdienste daarin zoekt, stelt u een kind van God voor, die in een betrekking geweest is waarin hem dikwijls strikken werden gespannen om zijn handel en wandel naar de begeerten van de mensen in te richten; dat dit kind van God in deze betrekking dikwijls hard aangevochten en zeer gekweld en gefolterd werd, zodat het hem dikwijls zwaar viel te volharden bij de goede keuze, en zijn voet bijna wankelde, ja zijn treden dikwijls uitgleden; en hij uit deze betrekking opeens is uitgestoten en uitgeworpen geworden, (evenals de blindgeborene, van wie wij lezen: “En zij wierpen hem uit de synagoge”). Nu ontmoet hem, de ellendige namelijk, die nu niet weet waarvan te leven, of waarheen te gaan, een broeder, die in hetzelfde lijden gedeeld heeft. Zou die niet tot hem zeggen: “Laat ons de Heere danken, nu bent u los en vrij, nu hebt u rust van de zonde, waarmee u, zolang u nog in die betrekking was, werd aangevochten om naar de begeerten van de mensen te leven. Daar bent u nu vanaf, u hebt daarvan opgehouden, in zoverre u menigmaal wankelde en toegaf, u hebt rust daarvan genomen, nadat men u zolang had gekweld en u in die betrekking zoveel in het vlees hebt moeten lijden?”

Mijn geliefden! Uit de gehele brief van Petrus blijkt het wel, hoezeer de gelovigen, aan wie de apostel schreef, *in het vlees geleden hadden*. De brief is immers een uitgieting van troost tegen alle lijden. Het ging hun niet anders dan hun voorzegd was geworden, toen zij het Evangelie der waarheid ontvingen. In de Handelingen der Apostelen staat geschreven (en dit geldt nog steeds): “Wij moeten door vele verdrukkingen ingaan.” Het was hun gegaan zoals de overige broederschap in de wereld, aan wie de apostel Paulus schreef: “Gedenkt der vorige dagen, in dewelke, nadat gij verlicht zijt geweest, gij veel strijd des lijdens hebt verdragen. Ten dele, als gij door smaadheden en verdrukkingen een schouwspel geworden zijt; en ten dele, als gij gemeenschap gehad hebt met degenen, die alzo behandeld werden.” Hebreeën 10:32,33

O, waar het zo door lijden heengaat - en het gaat de heiligen Gods niet anders, dan dat het woord van de Heere Jezus vervuld wordt: “Meent gij, dat Ik gekomen ben, om vrede te geven op aarde? Neen, zeg Ik u, maar veeleer verdeeldheid: Waar vijf in een huis verdeeld zijn, drie tegen twee, en twee tegen drie.” Daar wordt in het vlees geleden, daar wordt de verdeeldheid gevoeld. Gods Geest in de gelovigen zal aan de ongerechtigheid niet toegeven, en vlees, duivel en wereld willen de Heere en Zijn wil geen Koning laten zijn. Is daar niet een kloof, zoals die tussen hemel en hel, de kloof tussen gerechtigheid en zonde? Door het lijden in het vlees geheel en al naar binnen gejaagd, en meer en meer naar binnen gestoten in het gebied van de gerechtigheid, wordt men al verder en verder van het gebied van de zonde verwijderd. Maar hoe ellendig, hoe verlaten gaat men daar voor zich heen, zodat men klagen moet: “Ik ben een roerdomp der woestijn gelijk geworden”

O, deze verheven troost: ‘u hebt van de zonde opgehouden, u hebt rust van haar, nu bent u in zodanige stand gekomen, dat u niet meer door de zonde gekweld wordt’ kan die bij ons, die vlees zijn en dus steeds op het vlees en op de behoeften daarvan zien, bij ons, die zo weinig begrijpen dat wij daarboven schatrijk en eeuwig gelukkig zijn,

kan die bij ons voortdurend zó postvatten, dat wij vast bij dit besluit blijven: “U, mensen die de wil van God niet wilt, u hebt mij gedood, dus ben ik voor u dood en begraven.”

Ach, hoe laat zich altijd opnieuw de liefde van het vlees zien, hoe wenst vlees steeds opnieuw iets te doen wat aan vlees welgevallig is; hoezeer schuwt men het, nadat men reeds zoveel smaad heeft ondervonden, met zoveel onbillijkheid werd overladen, opnieuw smaad te ondergaan, opnieuw alles in vuur en vlammen op te zien gaan! Hoe weinig blijven wij daaraan indachtig: ‘U hoeft niet meer mee te doen, u bent overgebracht in een stand van rust van al deze boze werken. Toen u van vrede sprak en er oorlog ontstond en men met hopen om u heen geweest is, en u ze verhouwen hebt in de Naam des Heeren met het zwaard des Geestes - toen was de breuk gemaakt, en was u van de zonde af!’

Mensen, die Gods wil niet willen, verzoeken de heiligen voortdurend. Nadat zij het door geweld beproefd en de heiligen op allerlei wijze mishandeld hebben, trachten zij door list een wapenstilstand met hen te maken, om hen tot hun wil te brengen, en gelukt dat niet, - dan proberen zij dit nogmaals met vernieuwde woede. En dan zouden wij omwille van de vrede toegeven, om te tonen dat wij toch zulke rustverstoorders niet zijn; of toegeven omdat wij niet graag opnieuw in de oven van de ellende willen ingaan! De trouwe Hogepriester heeft dit geweten, daarom luidde Zijn gebed: “Heilig ze in uw waarheid, Uw Woord is de waarheid.” En de God en Vader van onze Heere Jezus Christus verhoort het gebed van Zijn lieve Zoon en zendt Zijn Woord om ons te versterken en te vermanen van ons geloof, ‘opdat niemand bewogen worde in deze verdrukkingen, daar wij toch weten dat wij hiertoe gesteld zijn.’ En zo hebben wij dan ook tegen elke verzoeking, die ons weer in het gebied van de zonde wil overhalen, deze troost en vermaning van Hem door Zijn apostel Petrus: ***Dewijl dan Christus voor ons in het vlees geleden heeft, zo wapent gij u ook met dezelve bewustheid.***

Dat *dewijl dan* verbindt de troost en de vermaning met alles wat de apostel daarvan in de vorige hoofdstukken (onder andere in hoofdstuk 1 en verder) gezegd heeft. Overal is het dezelfde troost: ‘Gij hebt omwille van de gerechtigheid geleden, mensen hebben u om de Naam van de Heere Jezus uitgeworpen, zo hebt u dan rust van datgene, wat zij tegen Gods wil in wilden; laat u niet weer dienstbaar maken door dat, waarvan u los bent, niet weer in onrust brengen door datgene, waarvan u rust genomen hebt. Bedenkt wat de Heere gezegd heeft: *Ik heb uw voorhoofd gemaakt als een diamant, harder dan een rots*, Ezechiël 3:9. Bedenkt van welk Hoofd u leden bent, en wat Hij voor ons geleden heeft.’

Christus is de Profeet over Wie God gezegd heeft: “Naar Hem zult gij horen!” Hij is de enige Leraar Die ons de wil van God tot onze zaligheid openbaart. Maar, ... die op elke sabbat Mozes en de profeten lazen, noemden Hem een verleider. Christus is het enige voor God geldende offer en het tegenbeeld van alle offers, - maar Zijn bloed werd voor onrein gehouden en Hij Zelf voor iemand die de vloek en de dood verdient heeft. Christus is de enige Koning en Hij werd in deze Koninklijke waardigheid bespot, gegeseld, bespuwd, aan het kruis genageld - maar Zijn weldaad werd Hem als schuld aangerekend.

O, hoezeer heeft deze Rechtvaardige voor onrechtvaardigen in het vlees, naar de uitwendige en inwendige mens, al de dagen Zijns vleses, bijzonder aan het einde daarvan geleden. Sla de Psalmen op: wat een nameloos lijden van de ziel! Sla de Evangeliën op: wat een smaad heeft Hij van mensen moeten ondergaan; wat een tegenspreken van de zondaren moeten verdragen! Wat Hij ook deed en leerde ... een zondaar, een ketter, een verleider, een sabbatschender, een duivel was Hij nu eenmaal

volgens het zeggen van de schriftgeleerden en Farizeeën. Zij hielden daarmee vol, tegen al het werk van de Heilige Geest in!

Ach, Hij wilde zo menigmaal de kinderen van Jeruzalem bijeenvergaderen, zoals een hen haar kiekens bij-eenvergadert onder de vleugels, maar zij hebben het niet gewild! Ach, de wereld is door Hem gemaakt, en de wereld heeft Hem niet gekend! Hij kwam tot de Zijnen, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen.

En dan, hoe vaak heeft Hij honger geleden, Hij Die aan de gehele wereld spijze geeft en Zelf het ware Brood uit de hemel is. Hoe vaak heeft Hij dorst moeten verduren, Hij Die de wereld dauw en regen geeft en de rotsen klieft, opdat zij de woestijn drenken! Hij, Wiens troon de hemel is, had niets waarop Hij Zijn moede hoofd kon neerleggen! O, hoe arm was Hij, Die ons allen rijk maakt!

En dan het lijden in Gethsemané, voor Kajafas, op Gabbatha en Golgotha! Was dat alles niet Zijn liefde, dat Hij zo in het vlees leed? Leed Hij dat alles, dat nameloos lijden niet voor ons persoonlijk, in onze plaats? Leed Hij niet alles, om ons te verlossen van de tegenwoordige wereld, die geheel in het boze ligt, en om ons verzoend, gerechtvaardigd, geheiligd in Zijn bloed en Geest, tot God te brengen, om ons met Hem over te zetten in Zijn eeuwig koninkrijk? Was bij deze liefde niet de gehele wereld, waren niet alle mensen, in overeenstemming met de hel, tegen Hem aangekant? Ja, wij zelf, waren wij vroeger ook daarin niet tegen Hem aangekant, niet vijandig, ja zó vijandig in onze doodheid, dat wij nu bekennen moeten: “Gij zijt mij te sterk geweest, en hebt overmocht?”“

Heeft Hij Zich ook enigszins door de haat en de vijandschap van de mensen laten besturen? “De wereld heeft aan Mij niets” heeft Hij gezegd; alsof Hij wilde zeggen: ‘Ik heb met de wereld niets te maken; het is er Mij om te doen, dat Ik Mijn schapen het eeuwige leven geve; - en laat dan de wereld woeden! Ik heb lust, o Mijn God! om Uw welbehagen te doen; en Uw Wet is in het midden van Mijn ingewand. Naar Uw wil breng Ik hen, die U Mij gegeven hebt, in zekerheid; en dan verscheure de wereld Mij het vlees, het lichaam dat U Mij hebt voorbereid; zij zal haar wil toch niet hebben, dat Ik Mijn schapen in haar midden zou laten, en met haar zou laten omkomen.’

Dat alles heeft Hij geleden voor ons - en o, wat waren wij vroeger? En ach, wat zijn wij nu nog in onszelf? Of zijn wij uitnemender, hebben wij enige roem? Wie zich beroemt, beroeme zich hierin, dat hij de Heere kent. Wat hebben wij, dat wij niet ontvangen hebben? Daar alle vlees gras is, is dan ons vlees niet het allereerst gras? Maar in het vlees te lijden, dat is het juist wat wij zozeer schuwen. En als wij reeds veel in het vlees geleden hebben, dan lopen wij gevaar om moede te worden, ons aan het lijden te ontrukken, en dan aan de zonde, en aan de goddeloze wil van mensen toe te geven! Maar o, hoe verschonend, hoe zachtmoedig, hoe met de gehele macht van de liefde van Christus wordt ons dan toegeroepen, dat wij staan blijven, om, na alles te hebben verricht, het veld te behouden!

Houdt ook gij u gewapend met dezelfde bewustheid. Met welke bewustheid?

Met de bewustheid van Zijn lijden in het vlees voor ons, en dus van Zijn grote liefde die Hij ons heeft bewezen.

“Ook gij” schrijft de apostel. Wat een genade van gemeenschap in deze woordjes “ook gij; dat ook wij, wij Zijn heiligen, maar in onszelf, ach, hoe ellendig, hoe verkeerd, hoe in de grond bedorven, hoe dwaas, hoe hard van harten om te geloven, dat de Christus al deze dingen lijden moest, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan - dat ook wij daartoe gezet zijn, om gemeenschap te hebben aan Zijn lijden en dood; dat ook wij verwaardigd worden, onder de banier van Zijn kruis, onder Hem, het met doornen

gekroonde Hoofd, de goede strijd te strijden, het geloof te behouden, de loop te voleindigen!

De bewustheid, die Hij had: “Zo wanneer Ik van de aarde verhoogd zal zijn, zal Ik hen allen tot Mij trekken.” De bewustheid: “Ik draag hun zonden weg, en breng hen uit de wereld uit naar God toe, opdat zij eeuwig Mijn heerlijkheid zien: - *dat is de bewustheid van Christus, de zin van Christus*. En terwijl ook wij ons met dezelfde bewustheid gewapend houden, kan de Boze, kunnen de mensen ons niet hun goddeloze wil niet vatten. Het is een wapenrusting waartegen alle instrument van de vijanden, elke nieuwe poging om ons tot hun wil te brengen, tevergeefs zal zijn.

Deze wapenrusting hebben wij evenwel niet van onszelf, wij hebben haar niet vervaardigd. Maar zij is voorhanden in het paleis van de Koning. En is Hij het niet, Die Zelf, uit louter genade en trouw jegens ons, ons daarmee bekleedt in deze woorden: ***Houdt ook gij u gewapend?***

O, met zulke woorden wordt ons het zwaard aangejord, het borstwapen aangedaan, de helm opgezet, het schild aan de arm gebonden; en de genadige belofte ligt erin ingesloten, dat wij in deze wapenrusting onoverwinnelijk zijn, en dat wij niet behoeven te vechten, te steken, te stoten en er op in te slaan, maar dat wij daarin slechts gekleed en daarmee omkleed moeten zijn, zoals de Heere gesproken heeft: *Ik zal voor ulieden strijden, en gij zult stil zijn*. Want daarom noemt de apostel de bewustheid van Christus een wapenrusting, omdat wij in deze bewustheid door de Boze niet gevat noch omgeworpen kunnen worden, maar onoverwinnelijk zijn.

O, als wij de reiniging van onze vorige zonden indachtig zijn, als wij indachtig zijn hoe wij daarvan gereinigd zijn geworden, en hoe deze reiniging van onze kant een onbegonnen zaak geweest is; o, als wij ootmoedig voor God wandelen en ieder dag, ieder uur voor Zijn Woord wegzinken, overtuigd dat ook ons vlees is als gras, en ook de heerlijkheid van ons vlees als een bloem van het gras, dat ook ons vlees verdord, ook onze bloem afgevallen is, en dat het genadige Woord des Heeren tot in eeuwigheid blijft; o, als het hij ons waar is: “Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die Mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft” - zo zullen wij in deze rust van God, in deze rust van zonde, in deze verzekerde schuilplaats, door de genade van Christus, de liefde van God en de gemeenschap van de Geest ons gehouden vinden, ondanks al het lijden in het vlees, de ogen van ons hart op het kruis van Christus en Zijn heilige littekenen gericht; zo worden wij wakend en wakker gehouden in het beleven van die waarheid: “Ik ben der wereld gekruisigd en de wereld mij. Want indien ik nog mensen behaagde, zo ware ik geen dienstknecht van Christus’ Zoals de Meester, zo ook de leerling; zoals de Heere, zo Zijn dienstknecht; zoals Hij, zo ook wij in de wereld. “Hebben zij Mij vervolgd, zij zullen ook u vervolgen,” heeft Hij voorzegt.

Als wij dus de liefde van Christus tot ons en Zijn onuitsprekelijk lijden voor ons goed bedenken; als wij bedenken wat wij waren en wat wij op onszelf beschouwd nu nog zijn en zonder Hem zijn zouden, dan zal de bewustheid die in Hem was “ons verlost te hebben” een goede verdediging voor ons zijn om niets anders te willen dan wat Hij wil, namelijk dat wij in Zijn liefde, in Zijn woorden behouden blijven en dus in Hem blijven. In zodanige bewustheid zullen wij aan de boze wil van mensen niet toegeven, maar meer dan overwinnaar zijn door Hem, Die ons liefgehad heeft, en Die ons het geloof geeft, dat onze overwinning is over de wereld.

Dit is dus een hemelse vaderlandsliefde, een hemelse trouw en gehechtheid aan onze onzichtbare Koning, waartoe het apostolische woord ons opwekt. “Door de dood

heen! Het vlees gaat daarbij te gronde - maar zó wordt God gerechtvaardigd, maar zo red Ik allen, die de Vader Mij gegeven heeft. Dat was de bewustheid van Christus. "Mijn God hun God, Mijn Vader hun Vader; Mijn gerechtigheid hun gerechtigheid; hun nood Mijn nood; hun zonden Mijn zonden; Mijn lijden hun blijdschap; Mijn overwinning hun overwinning." Dat was de zin van Christus.

En zo dan ook wij. God, Zijn waarheid, Zijn Woord en Wet, Zijn eer, gerechtigheid en Naam: dat is de banier die niet moet worden afgegeven, en daartoe worden wij aangemoedigd, daar toch de zege immers reeds behaald is. Wij strijden onder een almachtige Koning. Hij leert ons strijden, terwijl Hij ons leert niets te doen dan bij het Woord te blijven en verder stil te zijn, daar Hij voor ons de zaak bevecht en reeds bevochten heeft. En als wij dan neerzinken bij de laatste wanhopige inspanning, dan helpt Hij ons op, terwijl Hij ons juist met deze bewustheid wapent: *Wij volgen het Lam na, Dat ons tot Zich trekt.*

O, wat een overgave van het hart, wat een trouw zien wij vaak bij een volk, waarvan de vorst en legerhoofd gewond werd voor dat volk! Wat een dankbaarheid! Hoe sterk en eensgezind is zodanig volk in die bewustheid, en hoe leeft deze bewustheid in hun hart: "Onze koning heeft zijn bloed voor ons vergoten, heeft zich voor ons laten verwonden, - nu gaan wij ook voor hem in de dood, en achten om zijnentwil de wonden niet, die de vijand ons nog zou mogen toebrengen! De vijand, die ons zo lang kwelde, is op het hoofd geslagen; wij hoeven hem niet meer te dienen; hij moet ons voortaan in vrede laten; en opdat wij niet opnieuw onder zijn dwingelandij geraken, laat ons gemeenschap hebben aan het lijden van onze koning, opdat wij het ook hebben aan zijn heerlijkheid! Zoals hij wil, zo moet het zijn. Hij alleen meent het goed met ons, dat heeft hij bewezen:

De trouw van zodanig volk is een zwak beeld van de trouw jegens de hemelse Koning, Die woord en trouwe houdt, en in Wiens wonden ons gehele leven bestaat.

Mijn geliefden! Heeft de hoer van Babylon ons in de gevangenis laten werpen, omdat zij er ons niet toe kon brengen tegen God te zondigen, dan is de afdoende kloof gevestigd tussen haar en ons. Hebben wij die bewustheid: 'Juist in dezelfde gevangenis lag voor mij mijn God en Heiland, en Hij heeft deze gevangenis gevangen genomen, daarom zal ik in deze groeve niet sterven; en al doodt zij ook het lichaam, zij kan mij het geloof niet roven, de kroon niet ontnemen, de ziel niet doden' dan zullen wij bij elke nieuwe poging van haar kant, om ons ten laatste toch haar wil te laten doen, gesterkt zijn, om haar vrijmoedig te verklaren: "Ik heb met u afgedaan, ik heb rust van u genomen, ik treed in geen gemeenschap meer met u."

Zodanige troost en zodanige moedgeving hebben wij zeer nodig, omdat wij na gewonnen strijd ten laatste toch zouden toegeven, menende dat wij toch in iets dienen toe te geven. Zodanige vermaning hebben wij zeer nodig, want er zijn Delila's genoeg, die graag zouden uitroepen: "De Filistijnen over u, Sirnson!" Die troost is het die al het volk van God redt, al mocht het zich als Simson in de molen van de vijand bevinden; juist dan nog brengt zij teweeg, dat de haren weer groeien. Daarentegen kreeg Dernas de tegenwoordige wereld weer lief en verliet hij de apostelen van de Heere en de kruisgenoten; en tot de Galaten moest gezegd worden: "Hebt gij zo veel te vergeefs geleden? Indien ook maar te vergeefs!"

Bedenken wij het toch goed, dat als wij omwille van de gerechtigheid in het vlees geleden hebben van de wereld, en als wij wegens het kruis van Christus vervolgd zijn geworden, dat daar de heilzame breuk door God geslagen is tussen ons en de wereld. En dat, als deze breuk eenmaal aanwezig is, wij geenszins de wereld meer, tegen de wil van God, behoeven te behagen, maar dat wij, waar Christus de tweedracht heeft

gebracht, in een stand van rust zijn overgezet, om de zonde, de wil van de mensen niet meer te dienen. Dan behoeven wij dus ook niet meer met de wereld te twisten over “waarom”, over “ja” of “nee”, als wij maar deze bewustheid, die ons het genadige en eeuwig blijvende Woord van God geeft, als wapenrusting in ons hebben: “Mijn trouwe Heiland en eeuwige Koning en Verlosser wil dat ik eeuwig bij Hem inwoon, eeuwig deel heb aan Zijn heerlijkheid, daartoe heeft Hij mij met Zijn bloed gekocht. Omdat Hij dat wil en Zijn vreugde daarin heeft en er Zijn eer in stelt, dat ik Hem bestendig volg in Zijn hemels koninkrijk, om met Hem het volle genot van eeuwige zaligheid te beërven, - zo heb ik geen andere wil, en laat al het andere varen.” “Zo zegt de HEERE: Vervloekt is de man die op een mens vertrouwt, en vlees tot zijn arm stelt en wiens hart van de HEERE afwijkt!”

Gelukzalig het volk dat juichen kan: (Jesaja 33:20-24) “Schouwt Sion aan, de stad onzer bijeenkomsten; uw ogen zullen Jeruzalem zien, een geruste woonplaats, een tent, die niet ter neder geworpen zal worden, welke pinnen in der eeuwigheid niet zullen uitgetogen worden, en van welke zelen geen zullen verscheurd worden. Maar de HEERE zal aldaar bij ons heerlijk zijn, het zal zijn een plaats van rivieren, van wijde stromen; geen roeischip zal daar doorvaren, en geen treffelijk schip zal daar overvaren. Want de Heere is onze Rechter, de HEERE is onze Wetgever, de HEERE is onze Koning; Hij zal ons behouden. Uw touwen zijn slap geworden, zij zullen hun mastbomen niet kunnen recht stijf houden, zij zullen het zeil niet uitspannen; dan zal de roof van een overvloedige buit uitgedeeld worden, zelfs zullen de lammen de roof roven. En geen inwoner zal zeggen: Ik ben ziek, want het volk, dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben:” Amen.

24^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 2

Gehouden op 31 juli 1853

Gezongen: Psalm 66:4,5;
Psalm 54:1;
Psalm 49:6

Om nu niet meer naar de begeerlijkheden der mensen, maar naar de wil van God, de tijd, die overig is in het vlees, te leven.

Mijn geliefden!

Wanneer Gods Woord tot ons komt, dan ondervinden wij daarvan geen genezing, indien wij ons erop beroemen en menen dat wij daarnaar handelen.

Wel hem, die in alle dingen zichzelf aanklaagt, en God gelijk geeft in Zijn richten! Ik heb u voorgehouden, dat de zonde, waarvan de apostel in dit hoofdstuk spreekt, dáárin bestaat, dat naar de begeerlijkheden van de mensen en niet naar de wil van God geleefd wordt. Ik heb u voorgehouden, hoe wij van deze zonde rust hebben genomen, indien wij de versmaadheid van Christus voor meerdere rijkdom geacht hebben dan de schatten en het genot van Egypte en wij om de goede keuze allerlei lijden in het vlees hebben moeten ondergaan.

Nu moeten wij daarom niet menen, dat wij deze rust genieten. De Heilige Geest heeft het goed gevonden aan de broeders in de verstrooiing deze troost en deze vermaning te doen toekomen, namelijk: dat zij vrij en los zijn van het leven naar de begeerlijkheden van mensen. Dit zou evenwel niet noodzakelijk geweest zijn, als zij niet aan de verzoeking blootgesteld geweest waren, opnieuw naar zulke begeerlijkheden te leven. Ja, als niet sommigen van hen reeds weer begonnen hadden met toe te geven en zich naar zulke begeerlijkheden te schikken, uit vrees voor verdere vervolging, of, omdat zij zwak waren geworden in de eerste liefde.

De gemeente des Heeren bestaat uit zulke heiligen, die voortdurend terechtgewezen en terechtgebracht, en dagelijks bekeerd moeten worden van allerlei ondeugd en ongerechtigheid; die altijd nuchteren en wakend gehouden en teruggeroepen moeten worden van allerlei bijwegen, die hen in het verderf zouden leiden.

Nu, gelukkig bent u, mijn geliefden, als u de toepassing op uzelf maakt, want slechts zó zult u de zonde erkennen, die zo moeilijk erkend wordt, hoewel zij voor de voeten ligt.

De voorgelezen woorden zijn tot zulke mensen gericht, die werkelijk tot de Heere bekeerd zijn, en die gedurende hun bekering en na hun bekering veel in het vlees hebben te lijden gehad van hen die niet bekeerd waren. In zover u tot de Heere bekeerd bent en in vorige dagen ook veel in het vlees hebt moeten verduren, hebt u zich af te vragen: “Blijf ik standvastig in die vrijheid, waarmee Christus mij van de zonde vrijgemaakt heeft? Nadat ik van de wereld, van de onbekeerde mensen in mijn vlees ervaren heb, hoe zij Gods wil tegen waren en nog tegen zijn, en God mijn gebed verhoord heeft en mij verlost heeft van de moedwil der mensen. Blijf ik tegenover hen in deze wapenrusting, dat ik alléén in op mijn algenoegzame Heiland zie, en het Lam volg, waar Het ook heengaat? Doe ik zó de wil van God?”

Wie nu blind is, wie een vreemdeling is in zijn eigen hart, die zal op deze vragen dadelijk “ja” antwoorden. Wie half bekeerd is, zal verlegen worden, met een gestolen

troost naar huis te gaan, en morgen en overmorgen zijn oude gang gaan, aan deze hooggewichtige woorden in het geheel niet meer denken en menen, dat hij zó zalig wordt. Heden pijnigt hij zich en morgen doet hij toch zoals de mensen het willen.

Wie echter in waarheid bekeerd is, die zal zich onder Gods Wet verootmoedigen; hij zal erkennen dat ook de geringste begeerte tegen een gebod van God niet mag opkomen in zijn hart; hij zal zich schuldig en verdoemenswaardig vinden, ook in dit stuk. Maar hij zal zijn toevlucht nemen tot de genade van Jezus Christus, en is daarbij een beslist volbrenger van Gods wil, zonder te weten dat hij het is. Zo iemand buigt zich onder de vermaning en luistert naar de troost met een bereidwillig hart.

Wat is volgens onze tekstwoorden de wil van God? Die is het immers, die wij voor alles hebben te weten, opdat de goddeloze zich bekere van zijn verkeerde weg en de rechtvaardige in zijn kruis de troost van de Schriften begrijpe. De wil van God komt daarop neer: "Dat wij God boven alle dingen liefhebben en onze naaste als onszelf"

Het behoort tot de liefde *tot God*, dat wij eerder alle schepselen eraan geven, dan in het geringste iets tegen Zijn wil doen.

Het behoort tot de liefde *tot de naasten*: dat wij hem niet doden, maar hem met voorbeeld en leer zó voorgaan, dat hij (als hij niet moedwillig blind is) met de ogen zie wat de goede weg zij, ook dat ons gedrag hem geen aanleiding geve, om deze goede weg te missen.

Wij zondigen tegen het goede en heilige gebod, tegen de gehele Wet en de profeten, als wij niet naar deze wil van God leven. Gods wil is een heilige en rechtvaardige, een goede en genadige wil; en dit is Zijn wil: "dat wij het eeuwige leven hebben, en dat leven is in Zijn Zoon."

Dit eeuwige leven (waarvan de aanvang in de eeuwige Vrederaad ligt) worden wij deelachtig, zodra wij door het geloof de rechtvaardiging van ons leven verkrijgen. Vanaf dat ogenblik hebben wij een ander leven, dan wij vroeger hadden. Het vroegere leven moest eindigen in de eeuwige dood; - dit andere leven maakt dat wij de dood niet meer zien, alhoewel wij sterven. Het is een leven zonder einde, in de gemeenschap met de volzalige God.

Dit leven in de gemeenschap met God kan het niet uithouden waar de dood heerst. Het kan niet vrij ademhalen waar de onvruchtbare werken van de duisternis gewerkt worden. Het kan met zulke werken geen gemeenschap meer hebben, maar moet ze bestraffen, en bestraft ze ook. Want dit leven is door God Zelf in Christus Jezus zó geschapen, dat het is en gehouden wordt in overeenstemming met Zijn heilige en eeuwig blijvende Wet.

Dientengevolge bewaart al het volk, dat dit leven door genade ontvangen heeft, de Wet. Het wandelt in de Geest, daarom volbrengt het de begeerlijkheid van het vlees niet. Het doet niet meer de wil van het vlees, de wil van de duivel, noch de wil van de mensen. Het is nochtans wel in gevaar, door deze wil misleid, verstrikt en opnieuw gevangen te worden genomen.

Want wie genade heeft gevonden voor God, wie niet meer wandelt naar de loop van deze wereld en naar de overste van deze wereld, die in de lucht heerst (namelijk naar de geest, die in deze tijd werkt in de kinderen van het ongeloof), moet wegens zijn rechtvaardige gang en wandel vervolging lijden, zoals de apostel Paulus betuigt: "Allen, die Godzalig willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden."

Al wie door God geschapen is in Christus Jezus tot goede werken (die God voorbereid heeft, opdat wij daarin zouden gewandeld hebben) - heeft God voor zich, maar mensen tegen zich. "Gij zult gehaat worden van allen, om Mijns Naams wil." Dit is het woord van onze Koning.

De mensen die wij tegen ons hebben, zodra wij in de dienst van God zijn overgegaan, zijn van verschillende aard.

Ten eerste zijn het zulke mensen, die geheel onbekeerd zijn; ten tweede zulke, die voor een tijd de besmettingen van de wereld ontvloden zijn, maar later weer daarin ingewikkeld zijn geworden; ten derde zulke, die alles schijnen te hebben wat de gelovigen hebben, maar die de liefde niet hebben, en dus de heiliging des Geestes missen.

Deze drieërlei aard nu heeft zijn lusten en begeerten, en is een heidense aard, al zou zij ten dele ook de schijn hebben te weten wat de wil van God is.

De lusten of begeerten van deze aard zijn echter door de apostel opgetekend. Zij zijn: ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen. Deze lusten, hier wat scherp afgetekend, worden ook op fijnere wijze in het verborgen gevoed en gedreven.

Deze lusten worden gevoed en gedreven door allen, die *onder de Wet* zijn. Het zijn lusten van de buik; en de buik is de god van zulke mensen, hoewel zij de Naam van Jezus op de lippen hebben.

Wij zouden nog andere lusten hierbij kunnen brengen, maar de bovengenoemde zijn de meest in het oog lopende. Mensen kunnen elke leugen en de gehele waarheid verdragen. Ja, mensen laten zich bij menigte vinden waar de waarheid gepredikt wordt. Echter voeden zij hun verborgen wrok tegen de rechtvaardige, of tonen openbare vijandschap, of verschuilen zich achter de leer van de genade en van de Heere Jezus, zodra zij voelen dat de bestraffing hun geldt, en stellen alles in het werk om de rechtvaardigen tot hun wil te krijgen.

Overall worden mensen gevonden, ook in ons Wupperdal, in onze stad, in deze gemeente zelfs, die geheel andere dingen in het hart en in het hoofd hebben, dan de wil van God. Dát wordt nagejaagd en dát wordt ten uitvoer gebracht, wat het bedorven hart en de eigen lust ingeeft, en Gods heilige Naam, dienst en Woord worden gebruikt (dat is, misbruikt), om dat, wat de wil van de duivel is, te vergoelijken en de kwade gang te verbergen, terwijl men zichzelf en anderen in het verderf sleept. Duizenden volgen zo andere duizenden na, omdat dezen het zo willen en het voor goed en welgedaan houden.

De Wet van God wordt daarbij mishandeld, alsof die ons mensen in het geheel niet aan ging. Om het geweten de mond te stoppen, wijdt men daarbij de werken van de duisternis met een woord van God, zodat het onverstand meent, dat het toch goed is, omdat men het met het Goddelijke heeft begonnen, - en niemand heeft dan vrijheid om te zeggen, dat Gods heilige geboden overtreden worden. Het genot in allerlei overdaad, het najagen van wat de ogen zien, wat de zinnen prikkelt, wat de maag en het gehemelte behaagt, in zulke begeerlijkheden blijven, en tegelijkertijd Christus en Gods waarheid namaken, dus allerlei afgoderij drijven (die des te gruwelijker is, doordat zij de nabootsing en het namaaksel van de levende waarheid is), om met zodanige afgoderij in het najagen van de lusten zich aan te stellen alsof men bij dat alles buitengewoon godsdienstig ware: dat is het, wat mensen willen! En predikanten, die zulke dingen leren, dat zijn leraren die de mensen graag hebben.

Laat het uw oplettendheid niet ontgaan, mijn geliefden, dat de gruwelen van het menselijke willen, zoals de apostel die optekent, sinds de dagen van Noach in meerdere of mindere mate, met *godsdienstige schijn* zijn volbracht geworden.

Mensen dreven van de oudste tijden af hun willen door onder de naam van religie; of zij trokken Gods geopenbaarde wil in twijfel; of zochten bij het drijven van eigen wil

toch te beweren, dat men God en de Mammon, Christus en Belial zeer goed tegelijk kan dienen, dus God en de afgoden tegelijk! Zij hielden en houden van die denkwijze, die van de wil van God iets laat schieten en toegeeft, zodra er gehandeld moet worden in overeenstemming van die wil.

Zo hielden de heidenen van oudsher vast aan een filosofie, de Joden aan overleveringen, christenen aan een evangelie, waarbij men aan de hand kan houden wat de lusten van het menselijke hart ingeven. En bij allen is en was de grondtoon deze: laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij.” Waar het op het doen van Gods wil aankomt, daar is het vlees met de verontschuldiging bij de hand: “Ik heb een akker gekocht, ik heb een juk ossen gekocht, een vrouw getrouwd:

Het heidense “Wat zullen wij eten, wat drinken, waarmede ons kleden, hoe anders onze lust en genot hebben?” zit zo diep in de harten van de mensen, dat de wil van God bijna overal miskend en terzijde geschoven wordt, waar voedsel, kleding en het voldoen van de begeerlijkheden er iets bij zouden moeten lijden.

Onder mensen geldt het algemene grondbeginsel: dat men het zo nauw met Gods wil niet hoeft te nemen. Men zal met God de rekening afsluiten, als het op sterven zal aankomen en dan moet God genadig zijn, hoewel men gedurende het leven in het geheel niet naar Zijn wil gevraagd heeft!

Het ligt in alle mensen, volstrekt niet naar mensen te vragen, als men zondigen wil, en steeds naar mensen te vragen, wanneer Gods wil gedaan moet worden. Mensen worden gezien. Aan hun macht en hun invloed, om ons voordeel of nadeel te kunnen veroorzaken, wordt geloof geslagen.

God daarentegen wordt niet gezien, en zonder Gods Heilige Geest is er niemand die aan de macht gelooft van Hem, Die ons geschapen heeft, en Die alles, ook ons, draagt en alleen onderhoudt.

Als een aards koning aan zijn onderdaan een bevel geeft, en hem de verzekering geeft voor hem en de zijnen te zullen zorgen, in geval de uitvoerder van zijn bevel enige schade mocht lijden - men zal hem geloven. Aan de Koning van hemel en aarde schenkt niemand vertrouwen, hoewel overal de sprekendste bewijzen van Zijn macht en trouw aanwezig zijn.

Ten allen tijde zijn er velen geweest, die allerlei besnijding voorstonden, alleen maar opdat zij vanwege het kruis van Christus niet zouden vervolgd worden. Ook zijn er altijd velen geweest die zich achter hun naaste verschuilden, met te zeggen: Als deze of gene, die meer kan dan ik, het mij zal voordoen, dan zal ik hun nadoen wat God wil. Men wil niet graag gevaar lopen voor eer en goede naam; waartegen het gedurig gevaar van door de dood gegrepen te worden als een overtreder van de wil van God, in het geheel niet als gevaar wordt aangemerkt.

Daar ook de *gelovigen* vlees en bloed met zich omdragen, ligt het ook bij hen voor de hand ernaar te vragen wat mensen willen en zich te laten aftrekken van dat wat God wil. Het komt er zo gemakkelijk niet toe, dat het woord van de Heere Jezus als een vuur in het binnenste wordt: “Indien iemand tot Mij komt, en niet haat zijnen vader, en moeder, en vrouw, en kinderen, en broeders, en zusters, ja ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn. En wie zijn kruis niet draagt, en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn”

Ook gelovigen zullen de apostolische woorden kunnen lezen: “om niet meer naar de begeerlijkheden der mensen, maar naar de wil Gods te leven”, en evenwel, als zij niet wakende en biddende zijn, zó tot slaven gemaakt zijn van het verkeerde willen van vader, moeder, vrouw en kinderen, enzovoorts, dat zij de moed niet hebben naar de wil van God te leven. Dan volbrengen zij deze wil zo goed als het kan, heimelijk, of in

grote vrees voor het uiterlijke doorkomen, voor het oordeel van hun bekenden, of voor de uiterlijke vrede. Niemand is in staat uit eigen krachten de eer van God boven de eer bij mensen te stellen.

Waar Gods wil te volbrengen is, daar staat de hele wereld op, en bedreigt degene die deze wil doet, of maakt hem geheel te niet. En naarmate de wereld de waarheid meer kent, maar haar in ongerechtigheid ten onder houdt - des te heviger zal zij woeden - des te meer de uitvoerder van Gods wil trachten teniet te doen. Daartoe dient dan al dat lijden, dat men in het vlees lijdt; al dat lijden, dat men van vader, moeder, vrouw, kinderen, broeders en zusters te lijden heeft; al het lijden, waarbij het woord in vervulling komt: "Des mensen vijanden zullen zijn eigen huisgenoten zijn." En al het lijden, waarmee men omwille van de gerechtigheid en van de waarachtige waarheid overladen wordt; - al dat lijden dient daartoe, dat Gods uitverkorenen meer en meer ophouden van zonde, rust nemen van zonde, losgemaakt worden van het zich schikken naar de wil van het vlees en van de mensen, en van dag tot dag door de troost van de Heilige Geest versterkt worden in het geduldig volharden bij het doen van de wil van God.

Want zij hebben door veelvuldig lijden en door allerlei beproevingen ondervonden wat zij te verwachten hebben van vader, moeder, vrouw, kinderen, broeders, zusters, bloedverwanten, vrienden en bekenden, hoogverhevenen en geringen in in de wereld. Zij vinden in vergelijking met het doen van Gods wil geen waarde meer in een mens, die geen verstand heeft en wiens adem in zijn neus is. Daarentegen hebben zij rijkelijk ondervonden, dat, waar de mensen liegen, God toch eeuwig getrouw is, en Zijn genade en waarheid heerlijk en koninklijk laat heersen. Daarom heeft de zonde in hun ogen geen bekoorlijkheid meer. Ook hebben zij er genoeg van gezien en ondervonden, dat de duivel niet kan wat hij wil, en dat hun bij het doen van Gods wil alle dingen ten goede moeten medewerken. Daarom is hun de apostolische vermaning bemoedigend genoeg, om de koninklijke weg van het kruis tot aan het einde te bewandelen, al zou die ook in de dood eindigen.

Ik zeg, dat hun deze apostolische vermaning voldoende is. Want voordat zodanige vermaning tot hen komt, begrijpen zij het niet altijd, dat het wel waar zal blijven wat geschreven staat: "Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?" En zij zouden de moed verliezen en toegeven, als het Woord hun niet voorhield, dat er geen reden is, om niet te volharden en dat het nog een korte tijd duurt.

Van die tijd af, dat wij de Heere hand en hart gegeven hebben en Zijn kruis op ons hebben genomen, hebben wij nog een rest, een overschot van het aardse leven, of van het leven in het vergankelijke vlees, en dan komt de lichamelijke dood of de overgang in de zalige eeuwigheid. Deze rest van het aardse leven is in elk opzicht een heerlijke tijd, een leven en verkeren in de voorhoven van onze God. De rest van dit aardse leven is geen leven als het vroegere, dat eigenlijk een dierlijk, zo niet een beestachtig leven was; het is een waarachtig, wezenlijk leven, waarbij de mens de voorsmaak van het eeuwige leven heeft. Want hij brengt het overige van dit leven door in de dienst van zijn verhoogde Koning, in de dienst van de volzalige God; brengt het door, weer verenigd met God, zijn hoogste goed, brengt het door in Zijn gemeenschap, en ondervindt in deze gemeenschap, hoe hem alles van boven rijkelijk geschonken wordt wat hij nodig heeft om het in het vlees uit te houden, uit te houden in een leven dat zonder dat toch niets anders is dan een gestadige dood. Daarom is het een waarachtig leven, dat bovendien de zekerheid heeft van de overgang in de eeuwige heerlijkheid, waar hij God zal zien van aangezicht tot aangezicht, en eeuwig verzadigd worden met Zijn beeld.

Het wordt de gelovigen kenbaar, zij weten het door onderwijzing van de Geest, dat wat zij nog leven een overschot van het aardse leven is. Ook worden zij bemoedigd en vertroost en er opmerkzaam op gemaakt, dat het hier beneden niet lang meer duren zal, opdat zij te meer met een voornemen van het hart bij het doen van Gods wil zouden volharden, de goede strijd tot aan het einde strijden, het geloof behouden, bij elke nieuwe strijd gedachtig blijven, dat het nochtans ter overwinning gaat, en zo goedsmoeds in hun wapenrusting staande, deze zinspreuken in het hart dragen: “Uw God is mijn God, en uw volk mijn volk.” En: *Hier sta ik, ik kan niet anders; God, help mij!* “Laten zij om mijnentwil niet beschaamd worden, die op U hopen.”

O, u allen, in wier harten de gebaande wegen zijn, hoe verheugt u zich, dat het nog maar kort duurt, en dan zijn wij ver boven alle lijden en strijd heen gezet en wordt het letterlijk vervuld: “Hij zal alle tranen van hun ogen afwissen.” En dan, en dan ... - zo zegge een ieder van u, - “een kroon voor mij, gekocht met Goddelijk bloed!”

O, bij alles wat u reeds in het vlees geduld en geleden hebt, bedenkt hoe wij onder dit lijden door de Heere onderwezen zijn geworden, dat alles enkel ijdelheid is, dat het alles zo niets te betekenen heeft, wat mensen willen. Bedenkt waar wij staan, namelijk op een gebied, waarop de zonde niets tegen ons vermag. Bedenkt dat mensen ménsen zijn, en dat Jehovah God is, Die ons door het overige van dit aardse leven trouw en koninklijk zal doorhelpen.

Maar u, die heen en weer wordt geslingerd tussen de wil van God en de wil van de mensen - u komt met uw bedenkingen. U zegt: Dat is moeilijk. U vraagt: “Wat moet ik doen?”

Ik vraag u: Is dan de wil van God niet duidelijk genoeg in Zijn Woord uitgedrukt? Verkiest dat, wat u niet graag doen wilt; doet dat, wat u op het Bijbelblad, wat u in de heilige Wet van God leest - en ziet af van mensen en van de hele wereld; - dan hebt u rust. En als dan het lijden begint, dan zult u des te klaarder inzien, hoe zondig de zonde was, waardoor u zich liet terughouden van de wil van God te doen; en u zult de Heere danken, dat Hij langs de weg van lijden de breuk gemaakt heeft tussen u en allen, die u op die weg, die het Lam niet gaat, wilden vasthouden. En terwijl u deze breuk aanschouwt, zult u zich zalig en gelukkig voelen in het doen van Gods wil, in het volharden bij het getuigenis van Christus, in het wandelen op de paden des rechts; u zult staan als zulke mensen, die van dag tot dag op de Heere wachten, dat Hij kome om ze af te lossen en in de eeuwige vreugde over te brengen.

U allen echter, die mij heden hoort en op de zonde blijft zitten, opdat u de wil van de mensen doet ten koste van de wil van God, weet dit, dat hij, die niet handelt naar de Wet en het getuigenis, het morgenrood van de zalige eeuwigheid niet zien zal, maar zal moeten zwijgen in eeuwige duisternis!

O, mocht u allen, die mij hoort, het begrijpen, dat wie Gods wil doet, eeuwig blijft! Het is echter de wil van God, dat Zijn genade op het hoogst verhoogd en de mens op het diepst vernederd wordt. Dat Zijn Christus verheerlijkt worde en Zijn zalving voor de mensen; en dat de mens worde voorgesteld als iemand, die zonder deze zalving niets vermag dan huichelen.

De wil van de mens is tegen Gods raad en vrijmacht. De wil van de mens is tegen Gods genade, die enig en alleen genade wil zijn. De wil van de mens is antichristelijk. De wil van de mens is de zonde en zelfopgelegde boete, is genot en zelfgekozen ontbering.

Mensen echter, die tegen Gods wil zijn, gaan te gronde met hun raad en hun

schijnbare macht, - komen allen samen om, wanneer dit Sodom in vlammen opgaat, - en de Sulamith, die volstandig blijft in het doen van de wil van haar Koning, laat uit de kloven van de steenrotsen haar stem horen, waarop Hij antwoordt: "Ziet, Ik kom haastelijk!" *Hij komt, Hij komt, en Zijn loon met Hem. Amen.*

25^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 3

Gehouden op 7 augustus 1853

Gezongen: Psalm 51:2,3

Psalm 81:10

Psalm 25:3

Want het is ons genoeg, dat wij de voorgaande tijd des levens der heidenen wil volbracht hebben, en gewandeld hebben in ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen.

Mijn geliefden!

Het is het werk van almachtige genade, dat wij, door de Heere uitverkoren om eeuwige heerlijkheid te beërven, ons de Heere stellen tot een levende offerande van de dankbaarheid en met een goed geweten in dit leven tegen de zonde, de wereld, de duivel en zijn rijk de strijd hebben aanvaard. Ook is het een werk van almachtige genade, dat wij ons de Heere Jezus en de Naam van God niet schamen voor de mensen; ons niet schamen iedere verbintenis met de werken van de duisternis eenvoudig af te breken, en iedere deelneming aan deze werken met een onverdeeld hart af te slaan. Het is een werk van almachtige genade, wanneer wij niet uit Farizeïsme, niet uit vrees voor straf, maar uit liefde tot God en de naasten, de begeerten van de mensen de dienst hebben opgezegd, en vrijwillig aan het doen van Gods wil de voorkeur geven boven al het vergankelijke.

Niemand denke dat dit een zo lichte zaak is. Men moet wel een vreemdeling in zijn eigen hart zijn, als men meent dat het zo gemakkelijk is de wil van God te doen. De mens is een gezellig wezen, en daar hij onder mensen leeft, heeft hij de mensen in allerlei opzicht nodig. Daarom is het de mensen onmogelijk uit zichzelf standvastig te blijven bij wat er geschreven staat, zodra de overige mensen hem en zijn naam als iets kwaads verwerpen, en hem elke gelegenheid om te kopen en te verkopen afsnijden, omdat hij niet meer wil wandelen naar hun kwade begeerlijkheden, maar begonnen heeft te vragen, te handelen en te wandelen naar dat wat de Heere God in de hemel wil. Voor zijn eigen begrippen en plannen houdt de mens het uit tegenover honderden en duizenden, maar wanneer de wil van de Heere moet gedaan, openlijk geleerd en beleden worden, dan houdt zelfs degene, die veel heeft ondervonden, uit zichzelf het toch niet uit. Ja niet eens tegenover een geringe dienstmaagd, niet eens tegenover een valse profeet! Deze waarheid is wel uitgekomen, zelfs bij Petrus in het voorhof van Kájafas, bij de jongeren in Gethsémané, bij de broeders die Paulus hadden moeten bijstaan in zijn verantwoording voor de keizer, bij Jeremia, toen de profeet Hananja hem vermetel tegemoet trad, en bij vele anderen.

Zij, die de Heere heeft uitverkoren, opdat zij bij het kruis van de Heere blijven staan, worden ook door Hem gehouden in de wapenrusting, om noch om lief, noch om leed, het kruis te verlaten, vanwaar de Heere hen is voorgegaan in de eeuwige heerlijkheid. Zij worden door de Heere gehouden om geen ander lot te willen, in de wereld niet anders te willen zijn dan hun Heere en Meester.

Maar daar is het volbrengen, evenals ook het willen, uit God. In de belijders zelf is het: Magor-missabib, dat is: *schrik van rondom*. Uit zichzelf kunnen zij geen ogenblik

de Psalm vrolijk aanheffen: “Welgelukzalig is de man, die niet wandelt in de raad der goddelozen, noch staat op de weg der zondaren, noch zit in het gestoelte der spotters” Mozes, toen hij de wil van God zou doen, tegen de wil van de mensen, zei: Ik ben niet wel ter tale.” Jeremia: “Ik ben te jong.” Jona maakte zich op om te vluchten. Jesaja riep uit: “Wee mij, ik ben een man van onreine lippen!” En hoeveel klachten van vrees en van innerlijke, zware nood tegenover de mensen vernemen wij van David en van de gehele gemeente, in de Psalmen en bij de profeten!

Maar de Heere is nabij met Zijn Woord, waarmee Hij hun op allerlei wijze troost en moed geeft, ook vrees inboezemt, opdat zij, bij alle angst voor de mensen, toch de weg van Gods geboden lopen en niet moede worden.

Zo laat de apostel in het vorige vers de tegenstelling duidelijk uitkomen tussen mensen en God, tussen hun begeerlijkheden, die (ongestadig als zij zijn) noch maat noch grenzen kennen, en de wil van God, die niet ongestadig is, maar waarbij men eens vooral weet, dat het doen van deze wil tot eeuwig geluk leidt. En dit verbindt de apostel met de troost, dat het hier beneden niet lang meer duren zal, en dat het overschot van ons leven van hoge waardij is, om het in de dienst van de Heere te besteden.

Om ons nu moed in te spreken, opdat wij het overige van ons leven besteden in de dienst van God, en om ons rechte begrippen mee te delen van de waarde daarvan, laat hij deze woorden volgen:

Want het is ons genoeg, dat wij de voorgaande tijd des levens der heidenen wil volbracht hebben, en gewandeld hebben in ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen.

Het is nuttig dat ons nog eens voor de geest worden gebracht de gedochten, die wij vroeger gediend hebben, opdat wij goed bedenken, waarvan wij verlost zijn, en in het licht van de Geest nog eens goed zien de afschuwelijkheid van die zonden, die zo gemakkelijk bij ons binnensluipen en dan in de boezem gekweekt worden, alsof het onschuldige lammetjes waren.

(1) Het eerste slangennest heet: *ontucht*. Het staat in het Grieks in het meervoudig getal, en kan ook vertaald worden met “allerlei uitspattingen.” Het woord komt onder “ontuchtigheid” ook voor bij Markus, waar wij lezen: “Van binnen uit het hart der mensen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen, dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hovaardij, onverstand.” Zo ook in de brief aan de Galaten: “De werken des vleses nu zijn openbaar: welke zijn overspel, hoererij, onreinheid, ontuchtigheid.” Ook in de tweede brief van Petrus: “Hij heeft verlost de rechtvaardigen Lot, die vermoeid was van de ontuchtige wandel der gruwelijke mensen.” Nog eens, in dezelfde brief, van de verleiders: “Want zij, zeer opgeblazen ijdelheid sprekende, verlokken, door de begeerlijkheden des vleses en door ontuchtigheden, degenen, die werkelijk ontvloden waren van degenen, die in dwaling wandelen.”

Mensen, die dit slangennest in hun boezem kweken, vragen voor zichzelf en in het gezellige leven in het geheel niet naar Gods Wet, wil of bevelen. Zij weten niets en willen niets weten van tucht, orde, regel, band, maat en eer. Hun doen spreekt grofweg tegen God en tegen Christus: “Laat ons hun banden verscheuren en hun touwen van ons werpen.” Daar heeft een drijven plaats, zoals vroeger in Sodom, Gomorra, Adama en Zeboim.

(2) Het tweede slangennest heet: *begeerlijkheden*. Het oor hoort, het oog ziet allerlei dingen, die het vlees strelen, die men wil hebben, die men wil genieten; - alles tegen het gebod van God: *Gij zult niet begeren*. De ziel stormt daarop los, wordt als met onweerstaanbare macht daarheen getrokken, als met geweld daarop aangedreven, en ziel en lichaam, de gehele mens is daarvan ingenomen, en wordt in de maalstroom mee voortgesleept! En nu is het deze, dan die begeerlijkheid, waardoor de ziel wordt meegesleept. Want de arme mens, zolang hij niet weer verenigd is met God, zijn hoogste Goed, is onverzadigbaar om zich met alle kracht van de begeerte, nu op het ene, dan op het andere te werpen; niets kan hem op den duur bevredigen, het ene verdringt hij het andere. Van één enkele van deze begeerlijkheden zegt de apostel Jakobus: “De begeerlijkheid ontvangen hebbende baart zonde; en de zonde voleindigd zijnde baart de dood.” In deze begeerlijkheden zwelgt de arme mens en wil maar niet bedenken, dat hij in de hel dringend zal smeken om één druppel water tot verkoeling van zijn tong, maar dat de mens in de hel niet eens een druppel water kan krijgen.

(3) Het derde slangennest heet: *wijnzuiperijen* (dat is: zich dronken drinken) en is een zonde door zich bij herhaling op te vullen met al wat bedwelmt. Daarvan zegt Salomo: “Wees niet onder de wijnzuipers, noch onder de vleesvreter: want een zuiper en vraat zal arm worden; en de sluipering doet verscheurde klederen dragen.” En de profeet Joël: “Waakt op, gij dronkenen! en weent en huilt, alle gij wijnzuipers! om de nieuwe wijn, dewijl hij van uw mond is afgesneden. Want een volk is opgekomen over mijn land; machtig en zonder getal; zijn tanden zijn leeuwentanden en het heeft baktanden eens leeuws.” Hoséa zegt: “Hoererij, en wijn, en most neemt het hart weg.” En Jesaja: “Wee dengenen, die, zich vroeg opmakende in de morgenstond sterken drank najagen, en vertoeven tot in de schemering, tot dat de wijn hen heeft verhit. En harpen en luiten, trommelen en pijpen, en wijn zijn in hun maaltijden; maar zij aanschouwen het werk des HEEREN niet, en zij zien niet op het rnaaksel Zijner handen.”

(4) Nu volgen: *brasserijen en drinkerijen*, of eet- en drinkgelagen. Deze zijn van de wijnzuiperijen dáárin onderscheiden, dat zij een ordelijker aanzien hebben, en door de mensen niet zo openlijk, maar meer bij zekere feestelijke gelegenheden, onder zich en onder lieden van dezelfde stand, of ook meer aanzienlijk en kostbaar, gehouden worden. Daar worden dan spijzen en dranken in menigte opgedist, tegelijkertijd allerlei gekheden gezegd, of er wordt gedanst, gespeeld of gezongen, of er vinden onkuise scharretpartijtjes plaats, of ook komedie gespeeld of optochten gehouden. Zulke eet- en drinkgelagen stelt de apostel Paulus in de brief aan de Galaten onder de werken van de duisternis, en betuigt ook daarvan, dat die zulke dingen doen, het Koninkrijk Gods niet zullen beërven?” En bij de Prediker wordt daarvan gezegd: “Het is beter te gaan in het klaaghuis dan te gaan in het huis des maaltijds. Want in hetzelfde is het einde aller mensen, en de levende legt het in zijn hart.” En nogmaals: “Men maakt maaltijden om te lachen, en de wijn verheugt de levenden, en het geld verantwoordt alles.”

(5) Eindelijk komt het gruwelijke nest, dat de apostel aanduidt met gruwelijke *afgoderijen*. Het woord “gruwelijk” duidt aan wat bijzonder tegen de Wet van God is, wat volgens die Wet verboden en ongeoorloofd is. Onder afgoderijen wordt verstaan allerlei verering en beeldendienst, en alles waaruit de mens, in plaats van de enige ware God, zich een god of een steun naast God maakt, om daarvan enig heil, hulp en zegen te verwachten. De Schrift verstaat daaronder ook al het hangen aan aardse dingen; bijzonder de gierigheid. En zo bestempelden de oude Joden met de naam

afgoderij in het algemeen het najagen van een genot, waarbij de levende God niet geëerd en geprezen wordt. Tot deze gruwelijke afgoderijen behoren ook de openbare burgerlijke of godsdienstige feesten, die toebereid worden om de mensen van het horen, lezen en doen van Gods Woord en van de heiliging van de Sabbatdag af te trekken. Van deze afgoden spreekt de Heere bij de profeet Habakuk aldus: “Wee dien, die tot het hout zegt: Word wakker! en: Ontwaak! tot de zwijgende steen. Zou het leren? Ziet, het is met goud en zilver overtrokken, en er is gans geen geest in het midden van hetzelfde. Maar de HEERE is in Zijn heilige tempel. Zwijg voor Zijn aangezicht, gij ganse aarde!” En bij de profeet Jesaja: “En elkeen der afgoden zal ganselijk vergaan. In die dag (als de Heere Zich opmaken zal, om de aarde te verschrikken) zal de mens zijn zilveren afgoden, en zijn gouden afgoden, welke zij zich gemaakt hadden, om zich daarvoor neder te buigen, wegwerpen voor de mollen en vledermuizen; gaande in de reten der rotsen, en in de kloven der steenrotsen, vanwege de schrik des HEEREN, en vanwege de heerlijkheid Zijner majesteit.”

Ten tijde van de apostelen was het de wil van de heidenen, zulke slangennesten in de boezem te kweken, en niet te rusten voordat zij die tot reuzenslangen hadden zien aangroeien, waardoor zij uit hun woningen, steden en landen verdreven en ten dode gebeten werden. Dat was de wil van de “heidenen” of van de “volkeren”, die werd doorgezet ondanks het werk van de Wet, geschreven in hun harten; ondanks Gods geopenbaarde waarheid, die voor hen toegankelijk was. En deze wil was zodanig tot mode geworden, dat zelfs de Joden, bij betere kennis van God, zich niet alleen daarnaar plooiden, maar zich daarin lieten indrijven, zoals ossen naar de slachtbank - evenals ten tijde van de zondvloed, - zonder zich te bekommeren over het vreselijke onweer van Gods toorn, dat zich boven hun hoofden samenpakte.

Ik moet alweer opmerken, dat deze gruwelen doorgaans zó begaan werden, dat daarbij de grootste kunst van te veinzen plaats vond; men deed zich zeer godsdienstig voor, opdat men zich in zulke gruwelen mocht kunnen baden, en tegelijkertijd het geweten stillen mocht. Zo is de mens. En de apostel Petrus sluit zichzelf niet uit, maar evenals de overige apostelen sluit hij zich in zodanig diep gezonken mensheid mee in, want hij schrijft: “Het is genoeg, dat wij der heidenen wil volbracht hebben, ons hebben laten medeslepen.” Zo ook de apostel Paulus: “Want ook wij waren eertijds onwijs, ongehoorzaam, dwalende, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende.” En nog eens: “Onder de kinderen der ongehoorzaamheid hebben wij allen eertijds verkeerd in de begeerlijkheden onzes vleses.”

Het is een huiveringwekkend *eertijds*; dat eertijds, waarin men de wil van de heidenen volbracht! Evenals de mens die bij een afgrond heeft gestaan en nog op tijd werd teruggehouden, nog wel eens een huivering kan overvallen als hij zich later het gevaar voorstelt waarin hij zich bevonden heeft, zo mag ons ook met recht een huivering overvallen als wij bedenken, hoe wij ons eertijds lieten meeslepen door de wil van de volkeren, door dat wat bij de volkeren gebruikelijk is, wat bij hen mode en wet van leven, van denken en wandelen is!

Waar het in waarheid om de toepassing gaat, daar opper ik onpartijdig de vraag: Of wij dan allen voor onze bekering ons leven in zulke gruwelen hebben doorgebracht? En een tweede vraag: Of er gevaar is voor hen, die de waarheid kennen en daarom geleden hebben, van opnieuw in zulke zonden en gruwelen ingewikkeld te worden?

(1) Wat de eerste vraag betreft, antwoord ik: dat, hoewel er deze of gene mocht zijn, die meent met Obadja te kunnen zeggen: “Ik vrees de Heere van mijn jonkheid af;” of met de rijke jongeling: “Al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jongheid aan;”

ja met Paulus: “Naar de rechtvaardigheid, die in de Wet is, was ik onberispelijk;” - wij toch allen, als wij maar even op de geestelijke zin van de Wet acht geven, reden hebben om met David uit te roepen: “Gedenk niet der zonden mijner jonkheid, noch mijner overtredingen.” Want zoals het waar moet blijven wat God gezegd heeft, namelijk: dat het gedichtsel van ‘s mensen hart boos is van zijn jeugd aan.

En zo zal het ook wel waar blijven, dat wij ons allen hebben schuldig gemaakt aan de overtreding van het tiende gebod: “Gij zult niet begeren.” Onze aangeboren blindheid, nog erger geworden door wat wij om ons heen waarnemen, maakt ons ongevoelig voor het afschijnsel van Gods heerlijkheid en de majesteit van Zijn bevelen. Alleen bij grondige bekering leren wij als gruwelijk verfoeien, wat voor God een gruwel is.

Maar wat een gruwel voor God is, dat is juist de wil van de volkeren ook nog tot op de huidige dag. Wij heten niet meer heidenen, wij heten christenen. Die echter de naam “christen” dragen, maar dood zijn, hebben tot op deze dag dezelfde wil, die de heidenen vroeger hadden. Deze gruwelen, die bij de apostel opgetekend zijn, zien wij vooral in de grote en kleine steden van de christenheid schaamteloos voor de dag komen. Ja, er is nauwelijks een oord waar een christenkerk of kapel is, waar zulke gruwelen niet in zwang zijn. Zelfs deze stad wemelt van deze gruwelen, en juist de huidige dag bewijst het hoe blind christenmensen ervoor zijn, welke slangennesten zij in hun boezem aankweken, en hoe weinig zij dat zonde achten te zijn, wat zij in de bijbel bijna op elke bladzijde als gruwelijk vinden bestempeld!

Ontuchtigheden in allerlei gedaante; uitspatting en verspilling van zijn krachten, van zijn gezondheid en van elke hemelse zegen; liederlijkheid en lichtzinnigheid; wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen: - dat is de wil van het volk van onze stad.

En zoals vroeger de heidenen hun wil met een vertoon van godsdienst opsmukten, zo doen ook nu nog alle christenen die onder de Wet zijn, van de voorgangers van het volk af tot op hen toe, die uit algemene middelen ondersteund wordt.

Van Zijn dag krijgt de Heere ongeveer de helft, de andere helft krijgt de duivel, die zijn werk heeft in de kinderen der ongehoorzaamheid.

Zelfs de Heilige Doop, en het ingaan in de heilige huwelijksstand, ja zelfs het uitdragen van de gestorvenen, over wie het eeuwige wee of de eeuwige zaligheid reeds werd uitgesproken, het openen van een bedehuis, het bevestigen van een predikant, dat alles moet als aanleiding dienen om openlijk bekend te maken: *De God, die wij vereren, is het gehemelte en de buik.*

Hier vraag ik: wie van ons kent niet het treurige eertijds toen hij meedeed, toen hij uit gewoonte meer of minder meedeed, ja zich liet meevoeren en meeslepen tot dat wat mensen wilden? Mensen die van de levende God eerst Zijn zegen willen, en Hem verder achter de deur zetten of uit het huis drijven, om in vervulling te brengen het woord dat geschreven staat: “Zij, de herders, hebben geen verstand, zij allen keren zich naar hunnen weg, elkeen naar zijn gewin. Komt herwaarts zeggen zij, ik zal wijn halen, en wij zullen sterken drank zuipen; en de dag van morgen zal zijn als deze, ja groter, veel treffelijker. Maar de rechtvaardige komt om, en er is niemand, die het ter harte neemt.” En het andere woord: “Maar ziet, er is vreugde en blijdschap met runderen te doden, en schapen te kelen, vlees te eten en wijn te drinken, en te zeggen: Laat ons eten en drinken, want morgen zullen wij sterven.”

Mijn geliefden, zovelen van ons er levend gemaakt zijn met Christus en in waarheid bekeerd geworden om van nu aan de wil van God met genoegen te doen, die hebben alle reden om zich ook in dit opzicht af te vragen: “Wat vrucht dan had gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt? want het einde derzelve is de dood.” Alle reden hebben zij om met een dankbaar gemoed te luisteren naar de troostrijke

woorden: “Maar nu, van de zonde vrijgemaakt zijnde, en Gode dienstbaar gemaakt zijnde, hebt gij uw vrucht tot heiligmaking, en het einde, het eeuwige leven.”

Tot heiliging?

Ja. En geeft acht op dit woord! Deze heiliging duurt de gehele rest van het leven, dat wij nog te leven hebben, door.

(2) En nu het antwoord op de tweede vraag: *Is er voor ons nog gevaar, van opnieuw in zulke zonden ingewikkeld te worden; voor ons, die de waarheid kennen en daarom veel geleden hebben?*

Het antwoord is bevestigend. Getuige daarvoor is de apostel Petrus. Zijn: “Het is ons genoeg, dat wij de voorgaande tijd des levens der heidenen wil volbracht hebben” leert ons, dat het ons niet genoeg zou zijn, als wij niet van hem hoorden: “het is genoeg.” De apostel Paulus is daarvoor de tweede getuige, want aan gelovigen, aan heiligen, aan uitverkorenen in Christus Jezus schreef hij: “En wordt geen afgodendienaars, gelijk als sommigen van hen, gelijk geschreven staat: Het volk zat neder om te eten, en om te drinken, en zij stonden op om te spelen. En laat ons niet hoereren, gelijk sommigen van hen gehoereerd hebben, en er vielen op één dag drie en twintig duizend. En laat ons Christus niet verzoeken, gelijk ook sommigen van hen verzocht hebben, en werden van de slangen vernield?” En elders: “Opdat wederom, als ik zal gekomen zijn, mijn God mij niet vernedere bij u, en ik rouw hebbe over velen, die te voren gezondigd hebben; en die zich niet bekeerd zullen hebben van de onreinheid, en hoererie, en ontuchtigheid, die zij gedaan hebben.” En nog eens: “Ik zeg dan dit, en betuig het in de Heere, dat gij niet meer wandelt, gelijk als de andere heidenen wandelen in de ijdelheid huns gemoeds; welke, ongevoelig geworden zijnde zichzelf hebben overgegeven tot ontuchtigheid, om alle onreinheid gierig te bedrijven. Doch gij hebt Christus alzo niet geleerd.” En opnieuw: “Dewijl wij de gelegenheid des tijds weten, dat het de ure is, dat wij nu uit de slaap opwaken. Want de zaligheid is ons nu nader, dan toen wij eerst geloofd hebben. De nacht is voorbijgegaan, en de dag is nabij gekomen. Laat ons dan afleggen de werken der duisternis, en aandoen de wapenen des lichts Laat ons, als in de dag, eerlijk wandelen; niet in brasserijen en dronkenschappen, niet in slaapkameren en ontuchtigheden, niet in twist en nijdigheid, maar doet aan de Heere Jezus Christus.” En nogmaals: “Wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met de Geest.” En nog eens lezen wij bij Johannes: “Kinderkens, bewaart uzelf van de afgoden.” En zo spreekt onze Heere Zelf: “En wacht uzelf, dat uw harten niet te eniger tijd bezwaard worden met brasserie en dronkenschap, en zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens overkome.

Omdat het aldus niet ons gesteld is, sluit ik met de vraag: Welke leuze is ons gegeven, om bewaard te blijven van opnieuw met zulke gruwelen bevlekt te worden?

De leuze die wij hebben is deze: *Het is ons genoeg*. Dat is de stem, dat is de leuze van Christus, onze Bruidegom.

De hel en de dood zeggen nooit: “Het is genoeg”; de kwade begeerlijkheid zegt nooit: “Het is genoeg.” Hoe meer men de zonde indrinkt, des te meer wil men drinken; hoe meer genot, hoe meer men daarvan wil hebben! Dat is een onverzadigbare dorst, die in de hel niet ophoudt. En men geeft zich meer en meer daaraan over, totdat men lichaam en ziel verwoest heeft.

“Het is genoeg” zegt de barmhartige God, en maakt een einde aan onze goddeloze geschiedenissen.

“Het is genoeg” zegt de trouwe Herder, en roept het verdwaalde schaap terug en brengt het weer op de goede weide.

“Het is genoeg, ja te veel” zegt de verbrijzelde ziel, en ziet in de volzalige en algenoegzame God een volheid van waarachtig levensgenot, van ware vreugde, zodanige volheid van alles wat een arm hart voor eeuwig gelukkig kan maken, dat het haar van harte leed doet, de vorige dagen van het leven niet in zodanige zalige dienst te hebben doorgebracht, waarbij alles wat de wereld aan glans, pracht en genot kan aanbieden, zich als vergankelijk stof moet voordoen.

O, waar slechts natuurlijke ontdekking van zonde en schuld komt; waar bij de mens, die tot hiertoe in gruwelen geleefd heeft, het geweten maar ontwaakt, wat wordt en wat werd daar ten allen tijde niet al gedaan en verloochend, om door strenge boetedoeningen het vorige in zonden doorgebrachte leven als het ware uit te wissen, en daardoor weer goed te maken of te verzoenen. Wat kan de moedwillig opgevulde maat van zonden en ongerechtigheden menigeen diep terneer slaan, zodat hij er door verpletterd wordt!

Maar waar de zaligmakende genade beslag op ons gelegd heeft, daar heeft nog een ander berouw plaats, het berouw namelijk, waarbij men zichzelf verwerpt en verworpen heeft voor het aangezicht van de heilige God; het berouw, dat terzelfder tijd overgaat in de lof van de Allerhoogste. Daar is niet de wereldse droefheid, over verlies van eigen heiligheid, waarbij men zegt: ‘Had ik het toch zo of zo gedaan, dan ...’ maar de droefheid naar God, die de zonde als zonde verfoeit in het licht van de genade. En juist vanwege het genot van de alles te bovengaande genade leeft deze bekentenis in het hart: Ik heb mij vroeger genoeg beroofd van de zaligheid, die ik in God had kunnen hebben; ik heb mij genoeg met mijn zonden tegen Zijn eeuwige liefde aangekant.

En zo zij dit: “Het is genoeg” voor u, mijn geliefden, wat Rebekka voor Izak was, toen hij omwille van het wildbraad er bijna aan toe was van door de duivel gevangen te worden, en tijdelijk met Ezau te eten, in plaats van eeuwig met Jakob. Amen.

26^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 4

Gehouden op 4 september 1853

Gezongen: Psalm 4:1, 2

Psalm 119:55

Psalm 119:57

Waarin zij zich vreemd houden, als gij niet medeloopt tot dezelfde uitgieting der overdadigheid en u lasteren.

Hoewel het van zelfverheffing zou getuigen, voor God te staan en bij zichzelf aldus te bidden: “O God, ik dank u, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers; of ook gelijk deze tollenaar”; en het veeleer zo gelegen is, dat de gelovige van verre staat, zijn ogen zelfs niet wil opheffen, maar op zijn borst slaat zeggende: “O God, wees mij zondaar genadig!” - hoewel dus een ieder van Gods heiligen zo wandelt, dat hij van zijn medemens niets kwaads weet, maar met zichzelf genoeg te doen heeft, en bij hem uit het diepst van zijn gemoed de bekentenis voortkomt, *dat hijzelf de voornaamste der zondaren is*: - zo zal toch anderzijds een iegelijk die zichzelf vernedert, voor God een wandel leiden, die zo verschillend is van de wandel van alle natuurlijke mensen, of van allen die onder Wet zijn, als het licht verschilt van de duisternis.

Zoals van de goddelozen goddeloosheid komt, zo komt van de rechtvaardigen rechtvaardigheid. Dezelfde man die overluid uitriep: “Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?” Sprak even luid voor de vorsten en machtigen en voor al zijn vijanden: “Hebbende hoop op God, dat er een opstanding der doden wezen zal, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen. En hierin oefen ik mijzelf, om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen.”

Werkelijk, er bestaat een aanmerkelijk onderscheid “tussen dien, die God dient, en dien, die Hem niet dient.” Wie door God geschapen is in Christus Jezus, is in Hem geschapen onder de heerschappij van goede werken.” De vrucht zal goed zijn, omdat de boom goed is. De uit God geborene doet in waarheid goede werken. Het is een waarheid, dat hij uit de vruchten verzekerd wordt van zijn geloof Het is een waarheid, dat, zoals hij zich met zijn gehele leven Gode dankbaar voor Zijn weldaden betoont; hij alsoo ook met zijn Godzalige wandel alles zal aanwenden om zijn naasten voor Christus te winnen.” Hij moet echter door kwaad gerucht en goed gerucht. Zijn wandel wordt een strik gespannen, die hij alleen ontgaat door de troost van de Schriften.

Wij beschouwen heden, wat deze strik is, die hem gespannen wordt door hen, die door hun begeerlijkheden worden voortgedreven; en wat de troost is, waardoor hij de strik ontgaat en bemoedigd wordt om zijn weg in de eenvoudigheid van Christus ten einde toe voort te zetten.

Zo schrijft de apostel: ***Waarin zij zich vreemd houden, als gij niet medeloopt tot dezelfde uitgieting der overdadigheid en u lasteren.***

Mijn geliefden!

Aldus betuigt David, de knecht van de Heere: “Mijn ziel is gedurig in mijn hand; nochtans vergeet ik Uw Wet niet. De goddelozen hebben mij een strik gelegd; nochtans ben ik niet afgedwaald van Uw bevelen. Ik heb Uw getuigenissen genomen

tot een eeuwige erve, want zij zijn mijns harten vrolijkheid. Ik heb mijn hart geneigd, om Uw inzettingen eeuwig te doen, ten einde toe.” Gods Wet is een leer die tot het doel leidt. Zijn bevelen zijn enkel genadegiften. Zijn getuigenissen tonen aan dat alles bij Hem te vinden is, wat de mens gelukkig kan maken. Zijn rechten zijn niet anders dan voorrechten, waarmee Hij de Zijnen - uit kracht van Zijn soevereiniteit - voor tijd en eeuwigheid heerlijk maakt.

Maar welke heerlijkheid ziet echter de blinde wereld in deze bevelen, in deze getuigenissen en rechten? “De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn. Want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden.” De blinde wereld gaat voort in een woest, ongeregeld bestaan. In dit bestaan gingen destijds Joden en heidenen, gingen allen, die zich door de prediking van het geloof niet lieten overreden; en nog heden ten dage gaan in ditzelfde bestaan voort, allen, die zich door deze prediking niet laten overtuigen. Nu nog zijn er priesters, schriftgeleerden en Farizeeërs, hoewel zij christenen heten, tot wie wel gezegd mag worden, wat Paulus tot hen zei in het tweede hoofdstuk van zijn brief aan de Romeinen, en dat wij aldus omschrijven: “Zie toch toe, gij wordt een christen genaamd, en rust op het Evangelie, en roemt dat gij van de Heere Jezus zijt; en u weet zeer goed Zijn wil, en daar gij u uit het Evangelie onderwijst, zo beproeft u wat het beste is te doen (maar van het doen komt nooit iets) en u vertrouwt uzelf te zijn een leidsman van de blinden, een licht voor hen, die in duisternis zijn, een onderrichter van de onwijzen, en een leermeester van de onwetenden, hebbende de gedaante van de kennis en de waarheid in de Wet. Die dan een ander leert, leert gij uzelf niet? U predikt dat men niet stelen zal, steelt gij? U zegt, dat men geen overspel doen zal, doet gij overspel?”

Die van al wat Rooms is een gruwel hebt, berooft u God van hetgeen Hem toekomt? U roemt op het Evangelie, en u onteert God door de overtreding van de Wet. Want, om uwentwil wordt Gods Naam gelasterd onder hen, die u tot uw Evangelie bekeren wilt. Er zijn nog heden ten dage Sadduceeën, hoewel zij christenen heten, die door hun gedrag verkondigen: “dat er geen opstanding is, noch engel, noch geest.” Zij hebben de deugd en de heiligmaking, of de onmacht en het beter-willen op de lippen, vleien zich met de barmhartigheid van een hun onbekende God, houden met beide handen de waarheid in ongerechtigheid ten onder, en houden wereld en zonde vast; zij leven alsof er geen straffend God bestond, en willen gerechtvaardigd zijn, hoewel alles voor hun lust en eigenliefde wijken moet. Nog heden ten dage zijn er heidenen in menigte, verzonken in allerlei afgodendienst, hoewel zij christenen heten, van wie letterlijk waar is, wat de apostel Paulus van hen schrijft in Romeinen 1:22-32.

Deze allen gaan voort in een woest, ongeregeld bestaan. Allen, die van de wereld zijn, gaan daarin voort; allen die niet uit God geboren zijn; allen, die onder de Wet zijn. Hun voeten zijn snel op deze weg en hun gehele doen en najagen is een uitstorten en leeggieten van al wat goddeloos en verdoemelijk is.

Niet, dat allen hieraan op gelijke wijze schuldig staan. Er zijn natuurlijke mensen, die met de rijke jongeling kunnen zeggen: “Al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jeugd af.” Maar waar de verkondiging van de genade komt, maar waar de levende Christus gepredikt wordt, maar waar Gods Wet gehandhaafd wordt, daar komt het spoedig aan de dag, hoe allen, die niet uit God geboren zijn, zich haastig opmaken ter uitgieting van allerlei overdadigheid. Want dit is het oordeel van God, waar Zijn Naam en Wet komt, waar Zijn licht op de kandelaar gezet wordt, daar maakt het alles licht, daar openbaart het alles wat verborgen is. Waar nu Zijn Wet en genade verworpen worden, daar wordt alles wat ongehoorzaam is, overgegeven in een verkeerde zin; en waar God de mensen loslaat, daar weet de zonde in alle

ongehoorzamen van geen grenzen, van geen maathouden.

Zodra de levende God gepredikt wordt, dan schreeuwt alles wat deze God niet wil, des te heftiger, (ja al schreeuwde men ook anders nooit): "Groot is de Diana der Efezeren"! Want Demetrius en die met hem afgodentempels maken, verliezen hun gewin." Wordt er uit God, van rechtvaardigheid, matigheid en van het toekomst oordeel gesproken, dan verschrikt Felix, en antwoordt: "Voor ditmaal ga heen; en als ik gelegener tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen." Hij zal zich meer dan eens met de getrouwe getuige onderhouden, in de hoop, geld van hem te zullen ontvangen. Al wie zich aan het Woord onttrekt, geeft zich al meer en meer aan de satan over. Waar de waarachtige genezing verworpen wordt, daar openen duivel en zonde drie aderen, en langzamerhand, ja eindelijk met stromen die niet meer in te houden zijn, komen uit het hart voort gruwel op gruwel, ontuchtigheid op ontuchtigheid. Begeerte naar geld, begeerlijkheid van het vlees en eerzucht brengen de mens eindelijk zover, dat hij niets meer schuwt, en als een losgelaten dier alles verwoest en vertreedt waar hij komt, totdat hij zich, evenals de zwijnen van Gadara, van het toppunt van zijn genot, moedwillig en dol, zonder verder naar iets te vragen, in zijn verderf tmeer stort.

Dat gaat echter in het leven niet bij allen zo ruw toe, als de woorden luiden. Wat de Griekse woorden te verstaan geven, geschiedt bij velen menigmaal terwijl zij de uiterlijke welvoeglijkheid schijnen in acht te nemen. De wereld zelf kan de buitensporigheden niet altijd dulden, maar huichelt nu en dan matigheid. Er is nog een wild, ongeregeld bestaan, een meelopen tot dezelfde uitgieting van de overdadigheid, die in het geheel niet daarvoor wordt aangezien. Daar bestaat het buitensporige in een week, verslapt, krachteloos bestaan, in een traagheid, werkeloosheid, krachteloosheid en karakterloosheid tegenover Gods Wet, in een onbegrijpelijke achteloosheid, terwijl men toch Zijn bevelen kent, en in een letterlijk onverstand tegenover dat, wat men zelf als wijs en beproefd moet erkennen. Men geeft zich over, men laat zichzelf los, men laat zich varen, om de wil van de duivel te doen, hoewel men toch Gods wil gehoord heeft, en in losgelaten vijandschap, ja in woede tegen de enige weg van het heil, stort men zich met woorden en werken al dieper in zijn verderf, hoe meer men door Gods Woord en Wet gewaar wordt, dat men een weg gaat, waarvan het einde de dood is.

Er is bij alle mensen, die de prediking van het geloof niet gehoorzamen, Of een snelle beweging achterwaarts ten verderve, als zij onder de Wet blijven, zodat men van hen zeggen moet: "Snelle afloop als der wateren, gij zult de voortreffelijkste niet zijn." - óf er is bij hen een snelle beweging voorwaarts, zodat het van hen kan gezegd worden: "De boze mensen en bedriegers zullen tot erger voortgaan, verleidende en wordende verleid."

Wie uit God geboren is, loopt niet mee. Hij is Gods navolger. Hij gaat de weg van Gods geboden, daartoe drijft hem de Geest. Dat is de macht van het bloed in hem, van het bloed waaruit hij is voortgekomen, van het bloed waardoor hij verlost is. Wie Gods kind is, leert van zijn Vader andere dingen, krijgt door Zijn tucht andere gewoonten en manieren. Gods kinderen zijn levend in de Geest. De Wet van het huis van hun Vader is hen een vurige Wet, en is hen als vuur en maakt hen tot vlammen om Zijn wil te doen. Wat doortrokken wordt van de kracht van de opstanding van Jezus Christus uit de doden, kan niet slap zijn. Wat door God in beweging wordt gebracht, kan niet traag, noch zonder werkzaamheid of kracht zijn. Het kan niet week, niet karakterloos zijn, wat een cherubs-gedaante ontvangt, wat door de Heilige Geest geregeerd, door Christus Zelf levend gemaakt wordt. Het kan niet in zijn natuurlijke hardheid blijven, wat door de genade vermurwd, door de werking van de Zon der

gerechtigheid tot rijpheid gebracht werd. Nee, al wat uit God geboren is, kan de afgoden niet meer dienen, niet meer Belial, niet meer de wereld dienen; het kan niet meer stelen, niet meer hoereren; niet meer in nijd, twist en boosheid met zijn naaste leven; het kan zijn God niet meer verloochenen; zijn naaste niet meer in het verderf helpen om eigen lust te voldoen. Al wat van God is moet de Naam van God heiligen; Zijn dag heiligen; gehoorzaamheid betonen, eerbaar en eerlijk met zijn naaste omgaan; matig en ingetogen leven; God en mensen het hunne geven en laten. Alles wat genade heeft en de genade vasthoudt, kan niet meer begeren wat minder dan God en Zijn weg is; het kan Zijn genade niet verlaten, en het moet de valse leer, de valse weg en alle bedrog van de naaste en het zelfbedrog haten. De rechtvaardige moge zevenmaal vallen, hij kan niet blijven neerliggen. Hij roept uit de diepte, en de Heere richt hem weer op en verlost hem.

Het luistert nauw, zeer nauw bij allen, in wier harten gebaande wegen zijn; en omdat zij een licht in de Heere zijn, maken zij door hun glans elk werk van de duisternis, alle huichelarij en alle ongerechtigheid te schande.

De waarheid is met woorden niet tevreden, zij zoekt *de kracht*. Allen die door de kracht van de Allerhoogste overschaduwde zijn, kennen slechts Gods genade en Gods bevelen, slechts Zijn Naam en het welzijn van de naaste. Zij zoeken niets voor zichzelf, zij hebben alles in hun God. Allen die zich met woorden versieren en met werken omgaan, die zij toch nooit met hun vinger aanroeren, zoeken zichzelf, daarom behouden zij hun kwaad geweten. En wat zij van het christendom of van hun heidendom nog voor waar houden, wordt hun door de eigenliefde zo beneveld, dat er als een dikke nevel tussen hun harten en God is. Allen, die in het valse christendom of heidendom zijn, willen genade of barmhartigheid ten koste van de Wet en de gerechtigheid, of zij willen Wet en gerechtigheid ten koste van de genade en de barmhartigheid. Zo gaan allen, die onder de Wet of onwedergeboren zijn, voort in een woest, ongeregeld bestaan, een uitgieting van overdadigheid; en de rechtvaardige wordt door hen telkens weer een strik bereid, omdat hij niet meeloopt, niet meeloopt de brede weg ten verderve, maar de smalle weg gaat, die ten leven leidt.

Dat nu is de strik: ***Zij houden zich vreemd, dat gij niet meeloopt, zij lasteren.*** Deze strik is fijn genoeg gesponnen en verborgen genoeg gelegd.

Ten eerste lezen wij: *Zij houden zich vreemd.* Zij doen alsof het hen zeer vreemd voorkomt, dat u niet meeloopt. Zo vele duizenden, en nogmaals duizenden gaan immers met hen dezelfde weg; en daaronder zijn zoveel mannen van naam, zoveel edelen, rijken, aanzienlijken, wijzen, verstandigen, eerzamen, braven! - zoveel uitstekende mannen in kerk en staat! En daar worden nu zelfs namen genoemd van hen, van wie het de oprechten werkelijk leed doet, dat zij meelopen. Ja, als men namen van profeten vinden kan, telt men die het allereerst op: de eerwaardige oude Annas; de hooggeachte Kájafas; de hemelse familie van Hillel en Schammai; de machtige Herodes, die toch ook op het feest komt en u zelfs begeert te zien en een teken van u verlangt, en Pilatus de beschermer van de gerechtigheid, - zij lopen allen mee!

En: "Zie toch, de woorden der profeten zijn uit één mond goed, - dat toch uw woord zij gelijk als het woord van één uit hen, en spreek het goede." 1 Koningen 22:13

Of, wat wilt u, wat zoekt u? Wilt u alleen dát kwaad heten, wat allen goed heten; wilt u tegen de stroom oproeien of de gloed van het vuur trotseren? Wilt u het alleen weten, moeten wij allen niets weten? Wie maakt u uit uzelf? Wilt u alleen het nestei van de Heilige Geest zijn?" Bent u alleen rechtvaardig en wij allen - (en, o hoe talrijk zijn wij!) - wij allen zouden verdoemd zijn? U alleen zou goed voor God staan, en wij allen zouden zondaars zijn? U alleen in de hemel komen, en wij allen ter helle varen?

Wij begrijpen u niet, wij verstaan u in het geheel niet, wij kunnen u niet verstaan: u maakt zich vreemd voor ons en voor u! Nee, wij laten u geen rust - waarom loopt u niet mee? Wij zondigen weliswaar, en hebben gezondigd. Ja zeker, onze weg is niet zoals die zijn moest, en het moet anders met ons en onder ons worden; maar bent u dan zo geheel volmaakt? Moet men dan alles zo nauw nemen? Bent u misschien zonder zonde? - Loop met ons, zo zullen wij u een deel onder ons geven, het beste deel! Wij hebben immers het Evangelie, om wat ons aan goede werken ontbreekt, te vergoeden. Hebben wij niet offers, waarmee wij weer goedmaken wat wij bederven? Of waarom hoort u niet? Wilt u een dweper worden, een scheurmaker, een zonderling? Hoe kunt u zich zo wonderlijk gedragen? Loop toch met ons, anders zullen u alle brave en achtungwaardige mensen verachten en uitstoten, - u komt nog aan de bedelstaf, - of wilt u een martelaar worden en tenslotte een verdorven man? Nee, wij begrijpen hem niet, wij verstaan hem niet! Hij schijnt bij zijn verstand en toch zinloos te zijn! Is er dan een andere weg dan die weg, die juist wij gaan? En deze en gene is toch ook een christen, toch ook wedergeboren, toch ook een braaf man, en loopt toch niet anders dan wij! Zou deze dan alleen in Gods raad hebben gezeten, deze alleen Gods woorden en de waarheid hebben; deze alleen doen wat goed is? - Dat zou toch ongerijmd, toch met alle gezond verstand in strijd zijn!

Zij lasteren niettemin allen, die de schijn aannemen alsof het hen vreemd voorkwame, dat Gods heiligen niet met hen meelopen.

Hun lasteren bestaat daarin *dat zij Gods waarachtige getuigen van lastering beschuldigen*. Dan komen zij tegen hen op, zeggende: "Deze mens houdt niet op lasterlijke woorden te spreken tegen deze heilige plaats en de Wet." Handelingen 6:13 Dit is de oude en nieuwe lastering tegen hen, die de door de Heere aan de Landskerk tot zegen en stichting gegeven zijn; tegen hen, die de Wet, (die door valse profeten en valse broeders teniet gedaan wordt) in haar waarde bevestigen, opdat zij niet alleen hoorders, maar ook daders hebbe, en de macht van de zonde gebroken worde. Doch het helpt alles niets, het blijft bij de oude lastering: "Wij hebben deze man bevonden te zijn een pest, en een, die oproer verwekt onder al de Joden door de ganse wereld, en een opperste voorstander van de sekte der Nazarenen." Handelingen 29:5.

Zo worden allen, die rechte paden voor hun voeten maken, als scheurmakers gelasterd door hen, die de Wet niet bewaren, die altijd aan het weer goedmaken blijven en de Hoeksteen verre van zich houden. En wat zo zichtbaar door Gods vinger is geschied, moet het werk van Beëlzebul heten, en tot Hem, die door Gods Geest gedragen wordt, komt het verwijt: "Gij hebt de duivel" - en de hemelse leer wordt als een helse leer verworpen. De rechte handelingen van de Godvruchtige man worden aan lage beweegredenen toegeschreven, en hij wordt het mikpunt van alle lasteraars, omdat hij het goede Israëls zoekt zijn leven lang. Hoezeer men ook van zijn waarheid overtuigd is, moet hij toch een ketter en verleider zijn. Vast hij, dan heeft hij de duivel; eet en drinkt hij, dan is hij een vraat en wijnzuiper. Zijn minste zwakheid, zijn geringste hinken wordt uitgebuit, om hem in een kwaad gerucht te brengen. En hoewel hij als een duivel of verleider geoordeeld wordt, zo moet hij toch een heilige zijn; en waar hij zich als een mens betoont, daar moet hij betalen wat hij niet geroofd heeft. Komt hij in nood, dan zegt men dat hij door God geslagen en verdrukt wordt. Schreeuwt hij, dan zegt men: "Houd op, laat ons zien of Elias komt!" Ontvangt hij beloften van zijn God, dan spotten zij ermee. Alles wat God aan hem doet en voor hem doet, dat heeft hij uit de hel. Aan het brood, dat hij door Gods mond uitdeelt, is niets gelegen en zijn gehele wandel met God wordt door hen beklad met helse kleuren.

Dat mag in waarheid "lasteren heten", dat men alzo de dag tot nacht, de duisternis tot

licht maakt, en ondanks de bestraffing van de Heilige Geest van het ware goud zegt, dat het vals is, en van de vrucht van de Geest, dat het vrucht van het vlees is. Zulk lasteren en zich vreemd houden, wanneer men toch zelf weet, of het tenminste weten kan, en er de bestraffing van in zich draagt: “dat men niet doet wat recht en gerechtigheid is, maar dat men de grote hoop volgt omwille van het geld, om de begeerlijkheden van het vlees en om eigen eer”, is voor de rechtvaardigen zeer grievend en is werkelijk voor hen een strik, waar zij overheen geholpen moeten worden. Want voor zoveel zij toch mensen zijn als alle mensen, ja zoveel te meer, omdat zij de waarheid en de naaste liefhebben, moet het hen zwaar vallen, dat hun eer zo in het stof getreden en het goede wat zij ontvingen, zo belasterd wordt. Daarom riep David uit: “Gij, mannen! hoe lang zal mijn eer tot schande zijn? hoe lang zult gij de ijdelheid beminnen, en leugen zoeken?” Daarom nemen alle heiligen als een kostelijke belofte, deze woorden ter harte: “God, de Heere, zal genade en ere geven.”

Het is maar al te waar, wat geschreven staat: ‘Mensen ontzien brengt tot de val.’ En hoe licht worden zij, die Gods Wet in het hart dragen, uitgerukt uit hun vastigheid. Hoe licht komt de vrees op, dat men door mensen als zonderlingen aangezien en aan de kaak gesteld zal worden. Hoe licht wordt de zwakke in het geloof en de schijnbaar sterke afgetrokken om een tijd lang mee te doen, mee te lopen, zoals zij lopen, voor wie de zonde slechts scherts en spel is! Er is werkelijk almachtige genade voor nodig, om rustig de smaad, waarmee de ongehoorzamen de Heere smaden, op zich te laten komen, op zich te laten rusten; gelaten en ridderlijk de schande vanwege het kruis van Christus, waarmee men door de wereld geschandvlekt wordt, te verwachten; en in het geheel niet meer naar eigen eer te vragen, waar men ons om onze Koning der ere van onze eer berooft; zich door al de Joden voor een Samaritaan te laten uitschelden; zich in zijn eigen huis als een vreemde te laten behandelen, en op die wijze gedurig de strik te ontgaan, die de bozen daarom spannen, opdat men zou ophouden anders te lopen dan zij zelf lopen.

Want daarom doen zij, alsof het hun bevreesde, daarom lasteren zij: opdat men de goede weg verlate, en het getuigenis van de zaligheid (wat dan toch ook nog dienen moet om enigen te behouden) eraan geve. En deze almachtige genade, waardoor Gods heiligen de strik ontgaan, deelt het Woord ons mede, door tot ons te zeggen: “Zij lasteren.”

Want als het Woord, als God zegt, als wij, die in Gods wegen wandelen, van de Geest vernemen: “Zij lasteren”, dan moeten wij ons om dit lasteren niet bekommeren, maar daarbij rustig het stilzwijgen bewaren, en dit lasteren juist als een bewijs aannemen, dat wij ons op de rechte weg bevinden. Ook zullen wij ons, omdat zij zich zo vreemd houden tegenover ons getuigenis en gedrag, niet in de war laten brengen of laten betoveren, zodat wij omwille van ijdele of vergankelijke eer bij mensen, de onvergankelijke eer bij God eraan zouden geven.

Van de grote hoop lezen wij: “Zij hadden de eer der mensen lief, meer dan de eer van God.” Aan de kleine kudde komt de waarschuwing toe: “Wee u, wanneer al de mensen wel van u spreken.” En de voorzegging luidt: “Gij zult van allen gehaat worden om Mijn Naam?” En de troost: “Zalig zijt gij, als u de mensen smaden, en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken, om Mijntwil. Verblijdt en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen. Want alzo hebben zij vervolgd de profeten, die voor u geweest zijn.”

Een zonderlinge troost en bemoediging, om de weg tot aan het voorgestelde doel voort te zetten - zal menigeen denken - te vernemen, dat ik gelasterd word; dat weet ik ook

wel.

Ja, maar om de lastering rustig aan te nemen, te verdragen, op zich te laten rusten, te zwijgen, het aan God over te laten, en omwille van de lastering en omdat de mensen zich vreemd houden, het getuigenis en de goede wandel in God niet op te geven - daartoe dient de troost. En dan is het een machtige troost voor een mens, die, hoewel hij in gerechtigheid wandelt, toch zichzelf niet rechtvaardigt, het van God Zelf te vernemen: *u wordt gelasterd*. Want als mijn God dat zegt, dan kan ik het rustig afwachten; en ik heb genoeg daaraan, dat God mijn eer is, en naar Zijn trouw mij ook tot eer zal brengen en eer zal laten behalen.

Als mijn God en mijn Koning tot mij zegt: *u wordt gelasterd*, dan wordt het mij tot eer, door duivel en wereld gelasterd te worden, en het zou mij tot een schande voor mijn Koning zijn, door Zijn vijanden geëerd en voor hun metgezel gehouden te worden.

Als mijn Heiland mij zegt: *u wordt gelasterd*, dan is het volharden licht, want Hij geeft mij te bedenken, hoe Hij om mijnentwil Zich heeft laten smaden en lasteren, ja, Zich ook door mij heeft laten smaden en lasteren, hetzij aan Zichzelf of in Zijn heiligen, toen ik nog meeliiep naar de loop van de wereld; - en het wordt aan mij waar, wat Paulus getuigde: "Wij worden gescholden en wij zegenen."

Degenen onder u, die mij gehoord hebben en toch voortgaan in een woest en ongeregeld bestaan, moet ik het aanzeggen, dat zij met hun lasteren *en zich vreemd houden* het niet verder zullen brengen, dan dat zij des te eerder het oordeel van het verderf over zich zullen halen, als zij zich niet in waarheid daarvan bekeren, en die de hand geven, die hen bestraft in de poort, en met hem de stad des verderfs verlaten en de weg betreden, die alleen ten leven leidt.

Voor hen, die de lastering vanwege het goede niet kunnen verdragen en zich schrik laten aanjagen door anderen, is de strik blootgelegd, en ik raad hen, dat zij hun eigen nietige eer laten varen en op de eer bij God zien; dat zij op Christus zien, Die het kruis heeft verdragen en de schande veracht. Ik houd hen de kroon voor, die de Heere, de rechtvaardige Rechter bij Zijn verschijning en toekomst aan de volhardenden zal meebrengen!

En tot allen, wie de laster wel zwaar valt, maar die toch met een voornemen van het hart hun eer eraan geven voor de eer van God en Christus, breng ik de belofte: "Ook zullen, zich buigende, tot u komen de kinderen dergenen, die u onderdrukt hebben, en allen, die u gelasterd hebben, zullen zich neerbuigen aan de planten uwer voeten; en zij zullen u noemen de stad des HEEREN, het Sion van de Heilige Israëls." Én het woord van de Heere, dat luidt: "Zie, Ik heb een geopende deur voor u gegeven, en niemand kan die sluiten: want gij hebt kleine kracht, en gij hebt Mijn woord bewaard, en hebt Mijn Naam niet verloochend. Zie, Ik geef u enige uit de synagoge des satans, dergenen, die zeggen, dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar liegen; zie, Ik zal maken, dat zij zullen komen, en aanbidden voor uw voeten, en bekennen, dat Ik u liefheb. Omdat gij het woord Mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zo zal Ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen. Zie, Ik kom haastelijk; houd dat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme." Amen.

27^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 5 en 6

Gehouden op 25 september 1853

Gezongen: Psalm 43:1-3

Psalm 119:21

Psalm 41:6

Dewelke zullen rekenschap geven Dengene, Die bereid staat om te oordelen de levenden en de doden. Want daartoe is ook den doden het Evangelie verkondigd geworden, opdat zij wel zouden geoordeeld worden naar de mens in het vlees, maar leven zouden naar God in de geest.

Mijn geliefden!

Laten wij ons de vier laatste jaren, toen Noach aan de ark bouwde, voor de geest brengen! Dat moet een bange tijd voor hem geweest zijn, een tijd van grote benauwdheid, van de sterkste aanvechting. Want als men het ogenblik nabij is, waarin het geloof de overwinning behaalt, dan juist stelt de hel al het mogelijke in het werk om het geloof aan het wankelen te brengen. O zeker, lijdzaamheid had hij nodig om de gehele wil van God te volbrengen! Hoe zullen de mensen hem gelasterd hebben, omdat hij niet meeliep in datzelfde ongeregelde bestaan, in de uitgieting van allerlei boosheid en allerlei ongebondenheid. En ach, hoe moet de liefde, die des te krachtiger werkzaam is hoe meer zij het einde van de rampzalige mensen nabij ziet, geleden hebben, daar er niemand, niemand gevonden werd, die zich liet overreden! Zo stond hij daar geheel alleen, deze prediker der gerechtigheid.

En het verwondere u niet als ik beweer, dat hij zelfs onder zijn -eigen huisgenoten een vijand zal gehad hebben. Het gedrag van Cham na de zondvloed wettigt ons te veronderstellen, dat hij tevoren even zo liefdeloos tegen zijn vader gehandeld en het vlees nagejaagd heeft. Zeker zal hij de ark van God met allerlei hatelijke namen bestempeld hebben, en die nu eens een beestenstal, dan weer een doods-kist hebben genoemd. Zeker zal hij het gedrag van de vader wel zo hebben uitgelegd, dat het de oude man door merg en been ging. Zeker is het alleen aan de vurige gebeden van de vader te danken geweest, dat hij ook hem nog mee kreeg in de ark. Ach, hij stond geheel alleen op de wereld, deze prediker der gerechtigheid!

Was het nog waar, het Evangelie, dat hij van de Heere ontvangen, dat hij uit de volheid van het hart gepredikt had?

Niemand, niemand gelooft het. Aan niemand wordt de arm des Heeren geopenbaard. Daar gaat hij, door allen uitgestoten, uitgeworpen, belasterd, miskend! En belasterd, bespot, gehoond wordt de ark, die hij maakt op des Heeren bevel. Dieren zullen tot hem komen om in de ark te gaan; mensen houden zich van haar verwijderd. Wie houdt de aangevochten man staande? Wie troost hem? Het gaat hem zoals zijn vaderen.

Lamech heeft het Evangelie ontvangen en gepredikt en de mensen braken hem het hart.

Methusalach heeft de belofte geloofd, de ware gerechtigheid aan de mensen voorgehouden, en de mensen braken hem het hart, - hij is zojuist in de ruste ingegaan.

Enoch, de zevende van Adam, liep ook niet mee met de overige mensen, maar hield zich aan God, predikte en profeteerde: "Ziet, de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen; om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen, vanwege al hun goddeloze werken, die zij goddeloos gedaan hebben, en

vanwege al de harde woorden, die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben.” En de mensen maakten het hem zo bang, dat God hem uit hun midden moest wegnemen, en wel zo, dat zij hem nergens konden vinden.

Zij zijn van hier weg, deze heilige vaders en getuigen! Wie van de wereld heeft hen gerechtvaardigd? Wie hen niet veroordeeld? Noach staat alleen, houdt niet op in de lankmoedigheid van God te getuigen van de gerechtigheid. Wie rechtvaardigt hem? Hij staat geheel alleen. Zal hij te schande worden? Zullen de vaders te schande worden, die, zoals hij, de belofte ontvangen, geloofd en daarvan getuigd hebben?

O, naar het vlees stond hij alleen, als een dode midden onder de levenden, die aten en dronken, kochten en verkochten, die ten huwelijk namen en ten huwelijk werden gegeven maar zich niet lieten overreden. Is hij ook naar de geest uitgeholpen, toen hij naar het vlees ten onder ging? Is hij, zijn zijne vaders ook tot eer gekomen? O, de geschiedenis zegt het ons, hoe de Heere het oordeel in gereedheid hield zowel voor Noach en zijn vaders, als tegen allen die anders liepen dan Noach, en daarbij enkel harde woorden tegen de Heere, tegen Zijn getuigen en tegen de Ark van het heil spraken. Het door God gegeven uitstel was nog maar net voorbij, of de zondvloed bedekte de gehele wereld van de levenden; en Noach en zijn vaders, die in het vlees zoveel geleden hadden en bij mensen zo veroordeeld waren, zij leefden naar God in de geest, verblijdden zich over Gods oordeel, waarheid en trouw, - Noach in de ark, de overigen in de hemel. Het Evangelie was bij hen verheerlijkt, en zij met het Evangelie. En gedurende veertig dagen en veertig nachten werden duizenden en nogmaals duizenden zielen voor de rechterstoel gebracht om rekenschap te geven van de harde woorden, die zij gesproken hadden tegen Noach en tegen de Heere.

Niet anders staat de zaak in deze laatste dagen. Tot waarschuwing van hen, die zich niet laten overreden, maar lasteren wat zij niet verstaan en niet willen verstaan, en nog meer tot troost van allen die bij de Wet en het getuigenis volharden, schrijft de apostel Petrus: ***“Dewelken zullen rekenschap geven Dengene, Die bereid staat om te oordelen de levenden en de doden. Want daartoe is ook den doden het Evangelie verkondigd geworden, opdat zij wel zouden geoordeeld worden naar de mens in het vlees, maar leven zouden naar God in de geest.”***

Dit is de stem van de Geest en van de Bruid: “De nacht is voorbijgegaan, en de dag is nabij gekomen. Laat ons dan afleggen de werken der duisternis, en aandoen de wapenen des lichts. Laat ons, als in de dag, eerlijk wandelen; niet in brasserijen en dronkschappen, niet in slaapkamers en ontuchtigheden, niet in twist en nijdigheid; maar doet aan de Heere Jezus Christus.”

Deze stem, de stem van de Heere was op de wateren. God gaf macht aan Zijn donder, en van de onrechtvaardigen, van de hoereerders, van de afgodendienaars, van de overspelers, van hen die zichzelf bevleekten, van die bij mannen liggen, van dieven, van gierigaards, van dronkaards, van de lasteraars en de rovers gaven velen de Heere eer in Zijn tempel. Zij hadden de duivel en de zonde de dienst opgezegd. De keuze, om de Heere alleen te dienen, stond bij hen vast. De breuk was gemaakt; zij was van de Heere, Die hen uit hun dood had overgebracht in het eeuwige leven. En de heidense en farizese wereld voelde zich door hen veroordeeld. Want zij deden niet meer mee; zij hadden opeens een ander geloof, zij leidden opeens een andere wandel. En dit, dat zij niet meer meededen, bracht de gehele wereld in beweging.

De bekeerden hadden kunnen geloven, wat zij goed vonden, als zij de afgodische en ontuchtige handelwijs van de wereld maar hadden willen eren en voor goed verklaren; als zij slechts enigszins hadden willen meedoen. Daartoe waren zij niet meer te

bewegen. Daarom begon de wereld de rechte wegen van de Heere te lasteren. Zij, die de wereld zó lief hadden dat zij niet weer met haar meededen, maar haar voorhielden wat tot haar vrede dient, werden algemeen aan de kaak gesteld als zulke mensen, die het menselijk geslacht haatten en dus niet anders verdienden, dan door het hele menselijke geslacht gehaat en overal verdeld te worden.

Zo was het ten tijde van de apostelen, zo is het ook nog steeds. Ook nu nog worden de rechte wegen van de Heere gelasterd door allen, die wel willen toelaten dat hun de rechte wegen voorgehouden worden, en ook graag mee roepen: “Heere! Heere!” maar niet toelaten dat men niet meeloopt op de wegen, die niet van de Geest maar wegen van het vlees en van de zonde zijn.

Moeten Gods heiligen iets tegen zulke lasteringen in het werk stellen? De Heere heeft het gedaan. Hij maakt een einde aan de zaak. Hij geeft ons een woord, en daarna zal Hij doen. Dit woord is: ***Zij, die lasteren, zullen rekenschap geven.***

Dit woord heeft reeds menige lasteraar in het hart getroffen, zodat hij tot inkeer is gekomen en ook op het woord van de Heere Jezus acht heeft geslagen: “Maar Ik zeg u, dat van elk ijdel woord, hetwelk de mensen zullen gesproken hebben, zij van hetzelfde zullen rekenschap geven, in de dag des oordeels.” Werkelijk, het zijn ijdele woorden, als het goud ijzer, licht duisternis, en heiligheid zonde genaamd wordt. Daarom is het ook de Godvruchtigen tot troost gezegd: Zij, die lasteren, zullen rekenschap geven.” Opdat zij niet opstuiven tegen de lasteringen, waarmee hun goede wandel in Christus gelasterd wordt, maar veeleer doen als Hizkia, die, toen hij door Rabsaké gelasterd werd, het volk beval geen enkel woord daarop te antwoorden, maar hij legde de zaak aan de Heere voor. En op die wijze kunnen alle heiligen van de Heere, als zij bij de Wet en het getuigenis volharden, alles aan de Heere in handen geven, Hem de zaak aanbevelen, de wraak overlaten en daarvan verzekerd zijn, dat er een dag komt, waarop de lasteraars rekenschap zullen moeten geven.

Aan wie? ***Dengene, Die bereid staal om te oordelen de levenden en de doden.***

Het heeft nooit nut aangebracht, maar wel nadeel, dat men zijn paarden voor de zwijnen had geworpen. Bij het gebed: “HEERE, dat mij Uw goedertierenheid overkome, Uw heil, naar Uw toezegging” zal het beste antwoord dat men zijn lasteraar geeft, dit zijn, *dat men het kwade met het goede overwinne.* Hoe meer wij het tegenspreken nalaten, en, als de Heere ons verootmoedigt, met onze zonden voor Gods aangezicht komen, des te beter kunnen wij hem het oordeel overlaten. Toen David van Simeï sprak: “Laat hem vloeken, want de Heere heeft het hem geboden”; toen leerde de Heilige Geest hem bidden: “Laat hem vloeken, maar zegen Gij.” Hij stelde zich ter beschikking van Hem, Die verhogen kan, indien Hij lust in ons heeft. Waar de mensen ons beliegen, mogen zij vloeken en lasteren; terwijl wij in het heiligdom gaan, krijgen wij het Gezang te zingen: “Immers is God Israël goed, dengenen die rein van harten zijn.” En in de Geest zien wij Hem komen, van Wie betuigd wordt: “Zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven.” Habakuk 2:3 De hele wereld mag zeggen wat zij wil. Spreekt zij harde woorden tegen Gods heiligen, zij zal weinig hebben in te brengen, en zal moeten verstommen, als de Zoon des mensen zal komen met Zijn heilige engelen om gericht te houden. “God heeft een dag gesteld, op welke Hij de aardbodem rechtvaardig zal oordelen, door een Man, Die Hij daartoe verordend heeft; daarvan doet Hij verzekering aan allen, dewijl Hij Hem uit de doden opgewekt heeft.” Steeds in verwachting van de dag van Zijn verschijning was het Davids vreugdegeroep, middenin zijn smarten, terwijl de wraakgierige voortging God te lasteren: “Hij komt,

Hij komt”!

En in dezelfde verwachting oefende zich Paulus, hij, die gedurig door de eigengerechten als een zondaar veroordeeld werd, om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen.” In deze verwachting schreef hij aan zijn zoon in het geloof, Timotheüs: “Ik betuig dan voor God en de Heere Jezus Christus Die de levenden en de doden oordelen zal in Zijn verschijning en in Zijn Koninkrijk: predik het Woord; houd aan tijdelijk, ontijdelijk; wederleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en leer.” In deze verwachting sprak hij van een rechtvaardige Rechter, Die hem de kroon der gerechtigheid geven zou; en niet alleen hem maar ook allen die Zijn verschijning liefgehad hebben.” En in deze verwachting betuigde hij in stille gerustheid: “Doch mij is voor het minste, dat ik van ulieden geoordeeld worde, of van een menselijk oordeel; ja ik oordeel ook mijzelf niet. Want ik ben mij zelf van geen ding bewust; doch ik ben daardoor niet gerechtvaardigd; maar die mij oordeelt, is de Heere. Zo dan oordeelt niets voor de tijd, totdat de Heere zal gekomen zijn, Welke ook in het licht zal brengen hetgeen in de duisternis verborgen is, en openbaren de raadslagen der harten.” En elders: “Wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus.” En met vreugde riep hij uit: De Heere zal Zijn volk oordelen.”

Aan Christus, het Lam van God, is al het oordeel van de Vader gegeven; allen moeten Hem rekenschap geven, allen die de goede weg van de vromen gelasterd hebben; en Hij zal een rechtvaardig oordeel oordelen, beiden voor hen die leven en die in de graven rusten, die hij ten tijde van de laatste bazuin roepen zal met de stem van de Archangel: “Gij doden staat op en komt voor het gericht!”

Het heeft echter de schijn alsof Hij niet kwam. De spotters en lasteraars zeggen de hele dag: “Waar is uw God”? Zij maken het erg en steeds erger met lasteren, menende dat alle dingen blijven zullen zoals van het begin van de schepping.

De oprechten van hart troosten zich terwijl zij het woord vernemen, dat de Heere spreekt in Psalm 50 vers 20: “Gij zit, en spreekt tegen uw broeder, tegen de zoon uwer moeder geeft gij lastering uit. Deze dingen doet gij, en Ik zwijg; gij meent dat Ik ten enenmale ben, gelijk gij; Ik zal u straffen, en zal het ordentlijk voor uw ogen stellen. Verstaat dit toch, gij godvergetenden! opdat Ik niet verscheure en niemand redde!”

En het andere woord van de Heere: “Daarom, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE Ik zal ook handelen naar uw toorn en naar uw nijdigheid, die gij uit uw haat tegen hen hebt te werk gesteld; en Ik zal bij hen bekend worden, wanneer Ik u zal gericht hebben. En gij zult weten, dat Ik, de HEERE, al uw lasteringen gehoord heb, die gij tegen de bergen Israëls gesproken hebt, zeggende: Zij zijn verwoest, zij zijn ons ter spijze gegeven?”

En zoals de oprechten getroost worden, even dikwijls worden zij telkens opnieuw aangevochten, zodat zij moeten roepen: “Ach, Heere hoe lange, hoe lange!” Als echter de lasteraar zegt: “Hij heeft geen God”, dan zegt de apostel: “Hij staat bereid, Hij heeft nog geduld, doch Hij hoort het geroep van de Zijnen wel, en het bloed en de tranen van de Zijnen zijn dierbaar in Zijn ogen.” Zodat opeens het woord geldt: “Nu zal Ik opstaan, nu zal Ik verhoogd worden, nu zal Ik verheven worden.”

Slaan wij onze blikken in de wijde wereld en om ons heen, dan zien wij levenden, die dood zijn in zonden en misdaden en de wil van de duivel doen; levenden, die naar heidense wil leven in allerlei misdaad en uitgieting van overdadigheid. Verder zijn er levenden, die de wil van God weten en hun naaste oordelen, en dezelfde dingen doen, waarin zij een ander veroordelen, levenden die levende dood zijn. Deze beide geslachten lasteren die levenden, die uit de dood in waarheid in het leven zijn

overgegaan en niet meedoen, omdat zij de Heere en de broeders liefhebben, en hun eigen leven niet liefhebben tot in de dood toe. Dit laatste geslacht wordt dagelijks in de dood overgegeven, sterft dagelijks, wordt door de beide eerste geslachten voor dood gehouden en als doden uitgeworpen. Deze drie geslachten van levenden zal de Heere oordelen, - dat zal Hij welhaast doen.

Zien wij over de wijde wereld heen - overal graven. Daarin liggen doden, die vergaan zijn, van wie de Heere het stof aan geheime plaatsen gebracht heeft. Daarin liggen doden, die tot bederf zijn overgegaan, en over het stof van wie de Heere laat waken. Eenmaal zal de bazuin klinken, en zij zullen allen voor de Heere staan - een zeer groot heir!

Vriend en vijand, lasteraar en die om het getuigenis is gelasterd geworden! U, man, staat naast de vrouw, u, dochter, naast uw moeder, u, vader, naast uw zoon. U, vermogende, naast de armen, weduwen en wezen. U, heer, naast uw werklieden. U, overheid, naast de onderdaan. U, rechter, naast de door u geoordeelden. Veel predikanten naast een predikant.

En wie de wil van zijn Heere geweten en niet gedaan, maar gelasterd zal hebben, omdat hij die wil niet wilde, - hij weet het, hoeveel slagen hij ontvangen zal; hij weet het, dat er een Heere is, Die tot hem zeggen zal: "Ik heb u nooit gekend!"

Zo spreekt het getuigenis van die grote dag, Openbaring 20 vers 11-15: "En ik zag een grote witte troon, en Degene, Die daarop zat, van Wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloten, en geen plaats is voor die gevonden. En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God; en de boeken werden geopend: en een ander boek werd geopend, dat des levens is, en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken. En de zee gaf de doden, die in haar waren; en de dood en de hel gaven de doden, die in hen waren; en zij werden geoordeeld, een iegelijk naar hun werken. En de dood en de hel werden geworpen in den poel des vuurs, dit is de tweede dood. En zo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in den poel des vuurs."

Tot op die heerlijke dag wordt volk van God hier beneden gespijsd met tranenbrood, maar ook met dit woord: "Hier is de lijdzaamheid der heiligen."

Er is vrucht voor de arbeid van de ziel van alle levenden, vrucht van het Evangelie, al is het dat zij niets zien dan een gestadige dood - *want de Heere staat gereed om te oordelen*. Er is vrucht, ja ook vrucht van het Evangelie voor onze doden, die in de graven liggen en die in het geheel niets gezien hebben, tenminste dát niet gezien hebben wat onze ogen zien. Dit betuigt de apostel, daar hij schrijft: ***Want daartoe is ook den doden het Evangelie verkondigd geworden, opdat zij wel zouden geoordeeld worden naar de mens in het vlees, maar leven zouden naar God in de geest.***

O, aan welke aanvechtingen waren de lieve gelovigen, die nog in het leven waren gebleven, ten tijde van de apostelen blootgesteld! "Opstanding" predikt het Evangelie. Ja, het predikt dit: "Als ik onderlig, dan helpt Gij mij." En: "Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin! wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan!" - "Onsterfelijken" worden door de Heere genaamd allen, die zich om de banier van het kruis legeren en die banier de vijand tegemoet dragen.

En nu de tegenovergestelde zijde, zowel toen, als heden ten dage.

Ach, zij waren gedood, zij zijn en worden gedood, allen, die de belofte van het leven hebben. Zij zijn en worden op allerlei wijze gedood. Zij bezweken en bezwijken onder de macht van in- en uitwendige vijanden. Jeruzalem doodt altijd de profeten, en stenigt die tot haar gezonden worden. Ook dat nog, en dat nog - en de rechtvaardige komt om, en niemand neemt het ter harte. Wat heeft het Evangelie van genade, van

eer, van opstanding, van verheerlijking, van overwinning, onze lieve doden geholpen? Zij hebben bijna niets daarvan gezien, tenminste minder dan wij! O, zonder twijfel helpt hun dat Evangelie! Het is voor hen geen vergeefs woord geweest, toen het tijdens hun leven tot hen kwam en zij het in het geloof met blijdschap aannamen! Het is zo, zij liggen in de graven, maar voor God-zijn zij niet dood, al zijn zij ook dood voor mensen; voor God zijn zij niet in oneer, al zijn zij ook in oneer bij mensen, of al waren zij dit bij hun leven. Wat vragen wij naar het vlees, al is het door woedende dieren vaneen gescheurd! Wat naar het lichaam, al is het dat mensen het doden! Dat de inwendige mens, dat de geest die wij van God hebben, voor God leve, God aanschouwe, Zijn aangezicht zie in gerechtigheid en verzadigd worde met Zijn beeld, en zich met al de volmaakte geesten bade in de stromen van de zaligheden van God: dat is de eer, de opstanding, de verheerlijking, die geheel anders is dan eer voor een wereld, die vergaat. En waar zodanige eer is, daar volgt het gedode lichaam ook wel na, om deze eer mee te genieten. Ja, ook aan onze doden is het Evangelie even zo min vergeefs gepredikt als aan ons, die nog in dit leven zijn.

Het is waar, dat de lasteraars zeggen: ‘Hij is gestorven en zijn gedachtenis vergaat met hem.’ Het is waar, dat het eigengerechte volk er behagen in had, dat een koning een machtige prediker van de genade en dus een onweerstaanbaar handhaver van de Wet, gedood had. Volgens de mensen was hij in het vlees op zodanige wijze geoordeeld, dat hij een ketter of gevaarlijk man heeft moeten zijn, zodat allen juichten toen hem het hoofd werd afgeslagen. Handelingen 12:1-3 Maar was daarom het Evangelie vruchteloos bij hem? Nee, dat was juist het doel van het Evangelie, dat was de verheerlijking van het Evangelie, waarmee het altijd Gods doden verheerlijkt heeft: - in het vlees moesten zij naar menselijk oordeel geoordeeld en veroordeeld worden, opdat hun eigen vlees deel zou hebben aan het lijden, de dood en de begrafenis van Christus en opdat alle mensen de mond gestopt zou worden tegenover de gerechtigheid, zoals die voor God geldt; - maar in de geest moeten zij leven naar God, - opdat God Zelf in de hemel Zijner heiligheid, voor al Zijn heilige engelen, hen zou kunnen roemen als Zijn heerlijk maaksel in Christus Jezus, als het meesterstuk van Zijn almachtige genade. Én opdat hun werken, hun bloed en hun tranen, hun gehele lijden gedurende hun leven, ook nog na hun dood, in de gemeente vrucht zou dragen voor het aangezicht van God.

Zo is en was ook voor onze doden het Evangelie, dat zij gedurende hun leven ontvingen, niet vergeefs. Zo zal het ook voor ons niet vergeefs zijn, voor het geval dat wij eenmaal onder de macht van onze vijanden moeten bezwijken met dien verstande, dat zij ook ons naar het lichaam doden, en ook wij in het vlees door de wereld moesten geoordeeld en veroordeeld worden, zoals het al de heilige martelaren vergaan is, van wie alle haters van het licht zeiden: “dat zij een pest waren en niet waardig dat zij leefden.”

De Heere weet toch wel te eren, die Hem eren. Hij zal hen eren voor de gehele wereld, opdat zij leven, hoewel gestorven, en dat hun namen blijven voor God en in Zijn gemeente, hoewel zij als iets verfoeilijks door de wereld verworpen zijn. De Heere zal ons eren, en zal allen die Hem eren tot ere brengen.

Daarom is Zijn woord: “Zalig zijn de doden, zegt de Geest”, al vervloekt de wereld hen, al zijn zij ook naar de mens in het vlees geoordeeld. “Zalig zijn de doden”; zij die omwille van het Evangelie onder de macht van de vijand lichamelijk bezwijken; zij, “die in de Heere sterven, van nu aan, want zij rusten van hun arbeid; en hun werken volgen met hen.” Leven zij ook naar God in de geest?

Hoort, wat Johannes aan de gemeente mededeelt: “En toen Het het vijfde zegel

geopend had, zag ik onder het altaar de zielen dergenen, die gedood waren om het Woord Gods, en om het getuigenis, dat zij hadden. En zij riepen met grote stem, zeggende: Hoe lang, o heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet van degenen, die op de aarde wonen? En aan een iegelijk werden lange witte idederen gegeven, en hun werd gezegd, dat zij nog een kleinen tijd rusten zouden, tot dat ook hun mededienstknechten en hun broeders zouden vervuld zijn, die gedood zouden worden, gelijk als zij.”

Zo volmaakt het Evangelie allen, die omwille van het Evangelie als weggemaaid zijn van de aarde. Zo volmaakt het ons, die volharden en wachten op de zalige verschijning van onze grote God en Heiland.

O, dag der dagen, als de toorn van het Lam zal gekomen zijn! De tijd van Zijn doden, dat Hij ze oordele en tot eer bringe! De tijd om het loon te geven aan Zijn dienstknechten, de profeten en heiligen, en hun, die Zijn Naam vrezen, de kleinen en de groten; de tijd om te verderven degenen, die de aarde verdorven.”

‘Alsdan zal de rechtvaardige met grote vrijmoedigheid staan tegen het aangezicht van degene, die hem benauwd hebben en die zijn arbeid verworpen hebben. Wanneer zij dit dan zien, zullen zij ijselijk verschrikken en zich ontzetten voor zodanige onverwachte zaligheid. En berouw hebbende, zullen zij onder elkaar spreken, en van angst des geestes zuchten: Dit is deze, die wij eertijds tot een spot hadden, en tot een honend voorbeeld. Wij dwazen hielden zijn leven voor onzinnig, en zijn einde voor een schande!’ Boek der Wijsheid 5:1-4

O, u allen die mij heden hoort! Toen het de tijd van de Heere was, liet Hij het water komen en Hij hief de ark in de hoogte. En al hadden velen ook berouw, en schreeuwden zij om de ark - het was te laat; de wateren namen de overhand. Alles wat leven had, werd verdelgd. Maar de levende Noach, die men voor dood had gehouden, zat in ere en was gered; en Methusalach, Lamech, Henoeh, zij zongen de Heere een Gezang in de hemel: *“Groot zijn uw werken, Heere, Gij rechtvaardige Rechter!”*

En wanneer het de tijd van de Heere zal zijn, dan zal het vuur uitbreken van alle kanten. Dat zal een oordeel van vuur zijn.

Gij spotters en lasteraars, eeuwig zult u in dit vuur branden!

Maar u, die bij de lijdzaamheid der heiligen volhardt, u zult met onze doden opgenomen worden in de wolk van de Heere en zo de hemel in. Dan komt openbaar, dat het Evangelie voor ons doden en levenden een Evangelie van eer en opstanding is geweest. Amen.

28^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 7

Gehouden op 2 oktober 1853

Gezongen: Psalm 2:6, 7

Psalm 119:85

Psalm 7:9

En het einde aller dingen is nabij; zijt dan nuchteren en waakt in de gebeden.

Mijn geliefden!

Het is niet goed voor ons, dat wij ons door het lijden in het vlees veel laten ophouden, of ons erg bekommeren om de dreigingen, waarmee wij door de wereld bedreigd worden omdat wij het goede betrachten. Als de overste Leidsman van onze zaligheid van Zijn lijden sprak, dat Hij om onzentwil leed (en waartegen al ons lijden in het vlees niets is), dan noemde Hij dit lijden steeds Zijn verhoging, en de smadelijke dood aan het kruis een heengaan tot Zijn Vader. Van Zijn opstanding en hemelvaart sprak Hij, zo dikwijls Hij van Zijn lijden sprak. Ook getuigde Hij steeds terzelfder tijd daarvan, dat Hij zou wederkomen en ons tot Zich zou nemen.

Dat heeft Hij ons tot troost gezegd, opdat wij over al het lijden van deze tijd zouden heen zien, zoals de naar huis reizende over alle ongemakken van de reis heen ziet; deze brengt zich te binnen dat tegenspoed onvermijdelijk met de reis verbonden is, en heeft slechts het vaderland in het hart, verblijdt zich daarover en getroost zich daarom alle moeilijkheden. Als wij ons door het lijden in het vlees laten ophouden en daarover ons het hoofd breken, dan wordt de last ons te zwaar. Als wij menen dat het tevergeefs is dat wij in lijdzaamheid volharden bij de wil van God, bij Zijn gebod en heilig Evangelie, omdat onze plaag elke dag nieuw is en wij steeds in moeite zijn, ook niets dan het tegendeel van de belofte zien, zo zouden wij onze doden veroordelen. Want die hebben het dierbare Evangelie geloofd en zijn daarom op allerlei wijze gedood, zodat zij bij hun leven niets van de belofte gezien hebben, dan dat zij door de wereld in het vlees geoordeeld en veroordeeld zijn geworden omwille van hun geloof. Zij leven echter thans naar God in de geest; zij hebben met het zichtbare niet meer te strijden, voor hen is al het aardse ten onder gegaan. Wat wij zichtbaar noemen, heeft voor hen geen betekenis meer en geen macht meer tegen hen. Van alle aardse zorgen en menselijke moeilijkheden ontheven, genieten zij het eeuwige leven in al zijn volheid, en zij zijn als de engelen voor de troon van God en het Lam. Voor hen is geen tijd meer en zij zien het einde van alle aardse dingen ook voor ons nabij gekomen. En de Geest uit de hoogte troost en bemoedigt ons, die nog op aarde verkeren en nog in de strijd gewikkeld zijn, opdat wij ons door het lijden in het vlees niet te zeer laten aanvechten, maar daarbij volharden: dat wij in geen ding mee doen met de goddeloosheid én ongerechtigheid, ook het lasteren, dat ons omwille van de gerechtigheid en om het Evangelie overkomt, ons niet bijzonder aantrekken; veeleer het daarvoor houden, dat het met het lijden in het vlees, met de hoogmoed van de goddelozen en met de macht van onze vijanden niet lang meer duren zal.

Wij mogen dus de Rechter (Die Zich tevoren in onze plaats voor Gods rechterstoel gesteld heeft) uit de hemel verwachten en verzekerd zijn, dat Hij ons weldra tot Zich opnemen zal in de hemelse vreugde en heerlijkheid.

Opdat wij nu zodanige troost gedurig voor ons hebben en tegelijkertijd er ons aan gewennen, onze Heere uit de hemel te verwachten, en ons niet laten verschrikken,

innemen of verblinden door de macht en het vermogen van de zichtbare dingen, zo betuigt de Geest door de apostel Petrus:

En het einde aller dingen is nabij; zijt dan nuchteren (bedachtzaam), en waakt in de gebeden.

Het einde aller dingen is nabij; dit betuigen de apostelen overal. De apostel Jakobus zegt: “Zo zijt dan lankmoedig, broeders, tot de toekomst des Heeren. Ziet, de landman verwacht de kostelijke vrucht des lands, lankmoedig zijnde over dezelve, totdat het de vroegen en spaden regen zal hebben ontvangen. Weest gij ook lankmoedig, versterkt uw harten. Want de toekomst des Heeren genaakt. Zucht niet tegen elkaar, broeders, opdat gij niet veroordeeld wordt; ziet, de Rechter staat voor de deur.” Jakobus 5:7-9. En de apostel Paulus schrijft in de brief aan de Hebreëen: “Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop vasthouden (want Die het beloofd heeft, is getrouw); en laat ons op elkaar acht nemen, tot opscherping der liefde en der goede werken; en laat ons onze onderlinge bijeenkomsten niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar elkaar vermanen; en dat zoveel te meer, als gij ziet, dat de dag nadert.” Hebreëen 10:23-25. Evenzo schrijft dezelfde apostel in de eerste brief aan de Korinthiërs: “En deze dingen allen zijn hunlieden overgekomen tot voorbeelden; en zijn beschreven tot waarschuwing van ons, op dewelke de einden der eeuwen gekomen zijn.” En voorts: “Maar dit zeg ik, broeders, dat de tijd voorts kort is; opdat ook die vrouwen hebben, zouden zijn als niet hebbende; en die wenen, als niet wenende; en die blijde zijn, als niet blijde zijnde; en die kopen, als niets bezittende; en die deze wereld gebruiken, als niet misbruikende. Want de gedaante dezer wereld gaat voorbij.” 1 Korinthe 10:11. En zo betuigt de apostel Johannes: “Kinderkens, het is de laatste ure.”

Daarin lag nu een machtige troost voor de lijdenden en volhardenden. Was het einde aller dingen nabij, dan was ook hun verlossing nabij gekomen, dan zou er dan ook weldra een einde komen aan de moedwil van alle goddelozen en lasteraars; een einde komen aan al het lijden, dat zij door hen in het vlees leden; dan zou de Heere, Die zij voor de wereld beleden, Zich binnenkort in Zijn heerlijkheid openbaren.

Hoe meer echter het einde aller dingen naderde, des te gevaarlijker was de verleiding, des te heviger de woede en list van de ongelovigen, en waren de gelovigen in gevaar de moed te verliezen, in de strijd krachteloos te worden en de nabijzijnde verlossing niet indachtig te blijven. Waar de duivel korte tijd heeft, daar verdubbelt hij zijn grimmigheid en zijn moorden. Hoe licht is de gelovige dan van het volharderen af, hoe licht verleid, om tenminste in dit of dat mee te doen, en hoe waar is het wat de Heere van al de maagden zei: “Als nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig, en vielen in slaap.” Vandaar de bemoediging en vermaning: *Zijt dan nuchteren (bedachtzaam), en waakt in de gebeden.*

De apostel moedigt aan tot gebeden. Opdat er nu gebeden plaats hebben, vermaant hij tot nuchterheid of waakzaamheid. Deze bedachtzaamheid en nuchterheid wordt tegen het woeste, ongeregelde bestaan gesteld, waarvan de apostel in het vierde vers schrijft. Waar de nuchterheid en waakzaamheid in de gebeden is, daar gaan wij in zodanig bestaan niet voort, maar trekken ons daarvan geheel terug, gaan onze weg alleen en de Heere tegemoet, en gewinnen ons in de gebeden aan de omgang met Hem, opdat wij vrijmoedigheid en een goed geweten voor Hem hebben bij Zijn verschijning, en ons des te meer verblijden over de volkomen verlossing, die Hij met Zich brengt, aangezien wij hier beneden in een gedurig zuchten en roepen tot Hem om deze verlossing hadden aangehouden.

De bedachtzaamheid bestaat daarin, dat wij steeds daarop bedacht zijn, hoe wij onze ziel als een buit zullen wegdragen, onszelf rein houden van deze wereld en ons alzo behouden zien. Want dat is het ware gezond verstand: dat men zich uit Babylon verwijderd hebbe, daar men weet dat haar verwoesting haast en op één dag komen zal. En zulke bedachtzaamheid en bezonnenheid maakt nuchteren, zodat men met de smoordronken wereld niet meeloopt, maar als een goed soldaat op zijn post blijft staan en waakt, daar men het gewicht van deze post kent, en geen ogenblik veilig is voor de overrompeling door een openbare of heimelijk aansluitende vijand. Wie nu op wacht staat, mag zich met niets anders bemoeien; hij heeft zijn post te bewaren, totdat hij wordt afgelost. In die zin schrijft de apostel Paulus aan Timotheüs: “Gij dan, lijd verdrukkingen, als een goed krijgsknecht van Jezus Christus. Niemand, die in de krijg dient, wordt ingewikkeld in de handelingen des leeftochts, opdat hij dien moge behagen, die hem tot de krijg aangenomen heeft. En indien ook iemand strijdt, die wordt niet gekroond, zo hij niet wettelijk heeft gestreden.” 2 Timotheüs 2:3-5. Het ware strijden bestaat in het volharden tot aan het einde bij het doen van de wil van God, want dat is onze post en in ons is geen kracht om staande te blijven. Om staande te blijven moet veel en onophoudelijk gebeden worden. Slechts dan alleen wordt gebeden, wanneer wij zo bezonnen zijn, dat wij het gevaar erkennen, waarin wij ons met onze zielen onophoudelijk bevinden. Als wij echter wegens het gevaar, dat wij door de verzoeking overweldigd zouden kunnen worden, in angst en nood geraken, zo zullen wij nuchteren of wakende zijn in de gebeden.

Tot zodanige bedachtzaamheid en nuchterheid vermaant de apostel Paulus ons ook in zijn eerste brief aan de Thessalonicenzen: “Maar van de tijden en gelegenheden, broeders! hebt gij niet van node, dat men u schrijve. Want gij weet zelve zeer wel, dat de dag des Heeren alzo zal komen, gelijk een dief in de nacht. Want wanneer zij zullen zeggen: Het is vrede, en zonder gevaar, dan zal een haastig verderf hun overkomen, gelijk de barensood een bevruchte vrouw; en zij zullen het geenszins ontvlieden. Maar gij, broeders, gij zijt niet in duisternis, dat u die dag als een dief zou bevangen. Gij zijt allen kinderen des lichts, en kinderen des daags; wij zijn niet des nachts, noch der duisternis. Zo laat ons dan niet slapen, gelijk als de anderen, maar laat ons waken en nuchteren zijn. Want die slapen, slapen des nachts, en die dronken zijn, zijn des nachts dronken. Maar wij, die des daags zijn, laat ons nuchteren zijn, aangedaan hebbende het borstwapen des geloofs en der liefde, en tot een helm, de hoop der zaligheid.” Thessalonicenzen 5:1-8. En aan de Kolossenzen schrijft hij van het gebed aldus: “Houdt sterk aan in het gebed, en waakt in hetzelfde met dankzegging.” Kolossenzen 4:2.

Dat de bezonnenheid en nuchterheid of waakzaamheid ons nodig is, opdat wij aanhouden in de gebeden, en dat de gebeden ons nodig zijn, opdat wij kracht ontvangen om te volharden bij het doen van Gods wil, en wij in het doen van deze wil bezig zijn en Hem dus welgevallig bevonden worden wanneer de Heere komt, weten wij uit de uitspraken van de Heere Zelf: “Gij dan, zijt ook bereid. Want in welke ure gij het niet meent, zal de Zoon des mensen komen.” Lukas 12:40. En verder: “Maar indien dezelve dienstknecht in zijn hart zou zeggen: Mijn heer vertoeft te komen; en zou beginnen de knechten en de dienstmaagden te slaan, en te eten en te drinken, en dronken te worden; zo zal de heer deszelve dienstknechts komen ten dage, in welke hij hem niet verwacht, en ter ure; die hij niet weet; en zal hem afscheiden, en zal zijn deel zetten met de ontrouwen. En die dienstknecht, welke geweten heeft de wil zijns heren, en zich niet bereid, noch naar zijn wil gedaan heeft, die zal met vele slagen geslagen worden; maar die denzelve niet geweten heeft, en gedaan heeft dingen, die slagen waardig zijn, die zal met weinige slagen geslagen worden. En een iegelijk, dien

veel gegeven is, van dien zal veel geëist worden; en dien men veel vertrouwd heeft, van die zal men overvloediger eisen. Ik ben gekomen, om vuur op de aarde te werpen; en wat wil Ik, indien het alrede ontstoken is?" En nogmaals zegt onze Heere: "En wacht u zelven, dat uw harten niet te enige tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap, en zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens overkome. Want gelijk een strik zal hij komen over al degenen, die op de ganse aardbodem gezeten zijn. Waakt dan te aller tijd, biddende, dat gij moogt waardig geacht worden te ontvlieden al deze dingen, die geschieden zullen, en te staan voor de Zoon des mensen." Lukas 21:34-36. En insgelijks: "Ziet toe, waakt en bidt. Want gij weet niet, wanneer de tijd is." En: "Hij zeide ook een gelijkenis tot hen, daartoe strekkende, dat men altijd bidden moet, en niet vertragen zeggende: Er was een zeker rechter in een stad, die God niet vreesde, en geen mens ontzag. En er was een zekere weduwe in dezelve stad, en zij kwam tot hem, zeggende: Doe mij recht tegen mijn wederpartij. En hij wilde voor een lange tijd niet; maar daarna zeide hij bij zichzelf: Hoewel ik God niet vreze, en geen mens ontzie; nochtans, omdat deze weduwe mij moeilijk valt, zo zal ik haar recht doen, opdat zij niet eindelijk kome, en mij het hoofd breke. En de Heere zeide: hoort, wat de onrechtvaardige rechter zegt. Zal God dan geen recht doen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, hoewel Hij lankmoedig is over hen?" Ik zeg u, dat Hij hun haastelijk recht doen zal. Doch de Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook (het) geloof vinden op de aarde?" Lukas 18:1-8.

De apostel Petrus schreef zijn eerste brief vier jaren of acht jaren voor zijn marteldood, en tien jaren of zes jaren voor de verwoesting van Jeruzalem. Wij willen het daarom niemand betwisten, dat zijn woorden: Het einde aller dingen is nabij, zoals ook vele andere getuigenissen van de apostelen van de nabij zijnde toekomst des Heeren, in de eerste plaats op deze verwoesting betrekking hebben. Immers, als de Heere tot Petrus van Johannes zegt: "Indien ik wil, dat hij blijve, totdat Ik kome, wat gaat het u aan," dan is het duidelijk, dat dit komen van de Heere te verstaan is van het oordeel dat Hij over Jeruzalem en het Joodse volk heeft laten komen, want anders was Johannes, de evangelist, nog hier beneden. En werkelijk, als wij dit oordeel met aandacht overwegen, dan kan het wel een oordeel der wereld worden genoemd, zodat alles wat sinds die tijd bestaat, als het ware niet anders te beschouwen is dan als overblijfselen, als puinhopen en als getuigenissen van dat oordeel.

Intussen is het uit de uitspraken van de Heere en van de apostelen blijkbaar, dat nog een eindoordeel én een toekomst des Heeren aanstaande is, die, hoewel in de voorzeggingen van de verwoesting van Jeruzalem ingesloten, nochtans van het oordeel over Jeruzalem *onderscheiden* wordt. Zo spreekt de apostel Petrus in zijn tweede brief niet van de verwoesting van Jeruzalem, maar van de ondergang van de hemel en de aarde; en in ons hoofdstuk schrijft hij van het oordeel over levenden en doden, wat naar de letter nog vervuld moet worden.

"Maar de hemelen, die nu zijn, en de aarde zijn door hetzelfde woord als een schat weggellegd, en worden ten vure bewaard tegen de dag des oordeels, en der verderving der goddeloze mensen. Doch deze éne zaak zij u niet onbekend, geliefden, dat één dag bij de Heere is als duizend jaren, en duizend jaren als één dag. De Heere vertraagt de belofte niet (gelijk enigen dat traagheid achten), maar is lankmoedig over ons, niet willende, dat enigen verloren gaan, maar dat ze allen tot bekering komen. Maar de dag des Heeren zal kernen als een dief in de nacht, in welke de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan en de elementen branden zullen en vergaan, en de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden. Dewijl dan deze dingen allen vergaan,

hoedanigen behoort gij te zijn in heilige wandel en godzaligheid! Verwachtende en haastende tot de toekomst van de dag Gods, in welke de hemelen, door vuur ontstoken zijnde, zullen vergaan, en de elementen brandende zullen versmelten” 2 Petrus 3:7-12

Mijn geliefden! Er ligt iets in onze harten, dat deze uitspraak: *Het einde aller dingen is nabij*, zou willen logenstraffen. De duivel werpt deze gedachte in het hart: ‘Er zijn reeds achttien eeuwen overheen gegaan, sinds dit geschreven werd, en dus kan het nog lang duren.’

Maar al denken wij dit ook, nochtans blijft de uitspraak waarachtig. Maar zou dat wel tellen en rekenen zijn, wat wij mensen, die stof zijn en tot stof zullen wederkeren, de eeuwige God willen voorrekenen? Zo spreekt de Heere: “De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.” En Zijn apostel Petrus schrijft het zo: “Deze éne zaak zij u niet onbekend, dat een dag bij de Heere is als duizend jaren, en duizend jaren als een dag.”

Ik denk, dat voornamelijk wij er de vrucht van hebben, dat het einde aller dingen steeds nabij was, en toch tot op heden niet is gekomen. Want wat zou het zijn, als het einde aller dingen ons heden trof? Als de wolken zich heden openden, en de Heere uit de hemel verscheen en ons voor Zijn rechterstoel riep? Zouden wij allen bereid zijn?

O, de lankmoedigheid van God is tot heden ook nog onze zaligheid! Want Hij wil niet dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen. Daarbij blijft echter het woord staan, en ik spreek het blijmoedig en vertrouwend uit: Het einde aller dingen is nabij, en doe met waarschuwend stem het woord van de Heere in Zijn gemeente weergalmen: “Ziet, Ik kom als een dief. Zalig is hij, die waakt en zijn klederen bewaart, opdat hij niet naakt wandele, en men zijn schaamte niet zie.”

Ik spreek niet daarvan dat het einde aller dingen een ieder nabij gekomen is, wanneer hij sterft. Niet daarvan dat de Heere komt, zo dikwijls Hij op een buitengewone wijze de mensen bezoekt, of hen van deze wereld wegroept. Wij, die leven, hebben ons niet het allereerst bereid te houden op ons levenseinde, maar daarop, dat er in één ogenblik een einde zal komen aan al de heerlijkheid hier beneden. Ja daarop, dat ongedacht en onverwacht de stern zal weergalmen: “Zij is gevallen, Babylon, die grote stad” - en “de Brudegom komt”! De apostolische brieven richten onze ogen niet op graven, maar hemelwaarts, zij richten onze hoofden opwaarts en bereiden ons voor, dat wij onze Heere uit de hemel wachtende zijn, dat wij hem van daar verwachten, waar Hij is heen gevaren en waar Hij ons woningen bereid heeft.

Wanneer zal Hij komen ?

Hij heeft niet gezegd wanneer! Hij heeft gezegd: “Ziet, Ik kom haastelijk: Hij heeft Zijn gemeente leren bidden: “Ja kom, Heere Jezus!”

Eén ding vraag ik u, mijn geliefden! Bent u daarop bereid, dat hemel en aarde inéengerold worden, zoals men een dekkleed inéén rolt? Bent u daarop bereid, met blijdschap van uw zit- en ligplaatsen op te staan? Uit uw woningen te gaan en Hem met handgeklap tegemoet te snellen, als Hij, onze grote God en Verlosser, verschijnen zal? Verwacht u Hem allen met een waarachtig verlangen van het hart? Denkt u met een goed, opgeruimd geweten aan Zijn nabij zijnde verschijning? Hebt u Hem allen nu lief, hoewel u Hem nog niet ziet? Geeft u Hem allen de eer, als uw Heere en volkomen Zaligmaker? Zoekt u allen nu reeds al uw heil in Hem? licht u Hem allen reeds gevonden? Persoonlijk met Hem vrede gemaakt? Bij Hem genezing gezocht en gevonden van de anders ongeneesbare bloedvloed? Bent u allen de bruid, de door onweder voortgedrevene, ongetrooste? De bruid, die met een voornemen van het hart alle andere liefhebbers van zich stoot? Die alle offers en gaven, kleinodiën, goud en

zilver en beelden met voeten treedt, doordat bij u de keuze van Zijn liefde reeds lang vaststond? Hebt u allen vader en moeder, broeder en zuster, vrouw en kind, ja uw eigen leven gehaat tegenover deze liefde? Hebt u allen Hem trouw gezworen, en houdt u Hem deze trouw? Zult u allen blij zijn als Hij komt en het ene met het andere in het verderf stort? Als Hij u bij name roept om voor hem te verschijnen? om niet ledig voor Hem te verschijnen, maar met de werken die Hij u gaf? Met de ponden die Hij u toevertrouwde? Met de brandende lampen, waarvoor Hij u rijkelijk olie gaf?

O, ik weet het, velen, velen overvalt een huivering, zo dikwijls als de toekomst en verschijning van de Heere hun wordt voorgehouden. Zij weten niet, wat zij zullen zeggen, en zijn blij als zij door de gedachte aan deze toekomst niet verder verontrust worden. O, ik weet het, velen, velen zullen tegen die ure geen andere toevlucht weten, dan de bergen en reten van de steenrotsen en holen van de aarde, om zich daarin te verbergen voor het Lam. En o, ik weet het ook dat velen, zeer velen alleen werken om de spijze die vergaat en in hun hart zich slechts daarmee bezig houden: dat zij geld verkrijgen, eten en drinken, klederen en schoenen, woning en huisraad bekomen, en stellen de dag van Zijn toekomst als verre, zeer verre!

Des te meer zijn het woorden van deze tijd: "Het einde aller dingen is nabij." "De Rechter staat voor de deur." "De Bruidegom komt."

De valse profeet wordt gegrepen, het beest wordt gegrepen, en het grote Babylon, dat op het beest zit, zij, die dronken is van het bloed der heiligen; en de koningen, de vorsten en machtigen, en al de volken, die met de grote Diana gehoereerd en het beest aanbeden hebben en de valse profeet zijn nagevolgd, - zij worden allen gegrepen.

Weldra, weldra weergalmt de stem: "Het Lam heeft hen overwonnen!" Zij varen allen in de verdoemenis en de rook van hun pijniging gaat op in alle eeuwigheid. De bruiloft van het Lam is gekomen. Zijn bruid heeft zichzelf bereid en is bekleed met rein en blinkend fijn lijnwaad, en allen gaan mee in de bruiloftszaal met blijdschap en vreugde - jongen en ouden, allen, die olie in hun lampen hebben!

Wie van u, mijn geliefden, wil mee? Wie zou niet graag de verschrikkelijke stem horen: "Voorwaar, ik zeg u, Ik heb u nooit gekend?" Wie wil niet komen als de deur is gesloten? Die hore!

Bidt, bidt zonder ophouden, strijdt in de gebeden! Om wat? Om verlichte ogen, ten einde de eigen verdorvenheid, de eigen verlorenheid goed in te zien; om licht over Gods Wet, opdat u als overtreders daarvoor komt te staan; om de Middelaar, om de Borg, opdat Hij nok u aanneme; om genade, om barmhartigheid, om vergeving van uw zonden, om leven, om wegneming van uw vloek, van uw verdoemenis, van uw schuld, van uw dood, in en door deze Borg.

Bidt, bidt zonder ophouden, strijdt in de gebeden! Om wat? Daarom, dat u loslaat het uiterlijke, het vergankelijke, het zichtbare, en het Hem in handen geeft, Die vaderlijk voor u wil zorgen; daarom, dat u uit bent op het éne nodige; daarom, dat u de wil van God mag doen, en gevonden mag worden als zulke mensen, die volharden in dit doen. Bidt, bidt, dat u losgemaakt wordt van de strikken en banden, waarmee satan, zonde en wereld ons zo graag gebonden houden. Worstel in het gebed, opdat u genade gelooft en aan genade vasthoudt, om door genade welbehaglijk voor God te wandelen, en alzo onberispelijk bevonden te worden in liefde op de dag van Christus! Bidt, bidt en worstelt in de gebeden, opdat u zodanige eeuwige grond onder uw voeten hebt, want zodanige grond blijft zoals het huis van Rachab, als de stadsmuren invallen voor het geldank van de bazuin en voor het juichen van het volk des Heeren.

"Ik kan niet zo bidden", zal menigeen denken. Anderen bidden, maar niet zoals de

apostel het hier bedoelt. Weer anderen laten zich de oren toestoppen voor zodanige vermaning, zien weldra weer op have en goed, of op uiterlijk doorkomen en genot voor het gehemelte, voor het gehele vlees. Slechts weinigen voelen het gewicht van de vermaning: Bidt, zijt nuchteren!

Mijn geliefden! Ik werp u het woord, en daarmee de nood op de schouders: *Het einde aller dingen is nabij, en: de Bruidegom komt en: de Rechter staat voor de deur.*

Wees bedachtzaam! U allen die mij hoort. Listig is de duivel, doortrapt is de wereld, arglistig het hart van de mens, en de gedachten van het vlees zijn geen andere dan: "Hij komt niet"; en: "ik sterf nog niet." Hij komt wel degelijk.

Wees bedachtzaam. Als Hij komt, moeten wij voor Hem gevonden worden in het doen van Gods wil.

Hier staan nu aan de ene zijde: duivel en wereld, vlees en bloed, die willen ons daarvan aftrekken en zij trekken met geweldige kracht.

Aan de andere zijde zijn: onze innerlijke verkeerdheid, vijandschap, blindheid, machteloosheid, dwaasheid. Hoe komen wij erdoor? Hoe volharden wij tot het einde? De Heere wil het doen. De Heere wil het geven, daarom "zijt nuchteren en waakt in de gebeden?"

Wees bedachtzaam! Have en goed, genot en lust heeft weldra een einde. De buik en de spijs worden haast teniet gedaan en het duurzame goed, de eeuwige erfenis is aanwezig. U hoeft er alleen maar om te vragen.

Wees bedachtzaam! Het getal van onze zonden is groot. De duivel wil ons aan onze zonden doen vasthouden, maar de Koning komt om Zijn gasten te overzien en zal hen alleen in het bruiloftskleed willen zien. Dat kleed is bij de hand, wordt om niet gegeven, bovendien het wordt ons aangedaan.

Wees bedachtzaam, u hebt het voor het vragen.

Wees bedachtzaam, de hagel zal elke valse toevlucht wegnemen, en om in de ware toevlucht in te komen, geldt dit vooral: "Klopt, en u zal opengedaan worden"

Wees zo bedachtzaam en waakt, opdat, - daar u niets, niets bent, en al wat hier beneden is niet redden kan, maar het einde nabij is, en daar u niets, niets hebt, noch kunt doen, noch tot stand kunt brengen om waardig bevonden te zijn, voor het aangezicht van de Heere en Zijn heerlijkheid te staan, - u erom vraagt, erom aanhoudt, en u in uw bidden geenszins door de hel de mond laat toestoppen.

Mijn geliefden! Hebben wij het ook nodig, dat wij vermaand worden om waakzaam te zijn in de gebeden, om ons also tot de gebeden bereid te houden, om ons deze weg tot de genadetroon van de Heere en tot Zijn hart niet te laten versperren? O, hoe licht worden wij slaperig! O, hoe licht is ons de weg versperd door duivel en zonde! Hoe licht door kwade gedachten! Hoe licht door de zorgen van het leven! O, hoe licht dromen wij ons een eeuwigheid hier beneden, alsof wij hier onze blijvende plaats hadden, alsof wij niet voor de Heere leefden! En maken de zorgen van het levensonderhoud, de ijdele zorgen van het leven het hart niet ongeschikt, de mensen niet traag, bezwaard en slaperig? Daarom zij het ons als de stem van een bazuin: Waakt in de gebeden!

Maar zo zijn wij nuchteren, zo waakzaam, als wij de dingen die hier beneden zijn, naar haar rechte waarde beschouwen, namelijk dáárnaar, dat het einde van al deze dingen nabij is gekomen. Want als wij de dingen, die ons anders ophouden, in dat licht bezien, dan zoeken wij genade en houden genade. En als wij genade houden, dan zijn de gebeden, de uitstortingen van het hart, het zuchten van het hart tot de Heere daar, door de Geest der genade en der gebeden. En dan weten wij ook wat wij tot Hem

zullen zeggen, als Hij zal verschijnen en komen zal met de wolken.

Want als Hij zal komen, dan zullen al de Zijnen, jong en oud dit uitroepen: “O, mijn Heere, en o, mijn God”! Want als Hij verschijnt, verschijnt Hij voor ons zonder zonden, - onze zonde is aan Zijn kruis en in Zijn graf gebleven.

O, nacht, heerlijker dan alle dagen! - en o dag, die een einde maakt aan al onze doorgeweende nachten! - o, ogenblik, dat nooit ophoudt! - zo zegge een ieder van ons, die zichzelf verloochent en Zijn kruis Hem nadraagt!

Dan zullen wij Hem zien gelijk Hij is, van Wie ik als kind reeds beleed: “*Werkelijk, Hij droeg onze zonde.*”

Dan voor het kruis de kroon; voor wonden palmtakken; voor tranen een eeuwig juichen: “*Gij hebt mij verlost, gij God der waarheid, - het Lam zij de eer!*” Amen.

29^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 8

Gehouden op 9 oktober 1853

Gezongen: Psalm 16:1-3

Psalm 119:32

Psalm 51:9

Maar vooral hebt vurige liefde tot elkaar. Want de liefde zal menigte van zonde bedekken.

Was het nodig, mijn geliefden, dat de apostel nogmaals op de liefde terugkwam, daar hij in het eerste hoofdstuk reeds geschreven had: “Hebbende dan uw zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door de Geest tot ongeveinsde broederlijke liefde, zo hebt elkaar vuriglijk lief uit een rein hart”? Dat was zeker nodig! Want wat kan de mens van nature anders, dan God en zijn naaste haten? Bij wie komt de oude mens met zijn eigenliefde, deze alles om zich heen verwoestende pest, niet op? Bij wie moet deze oude mens niet gedurig gedood worden door het Woord, dat ons de troost brengt: dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, maar dat ons ook de ernst van deze troost voorhoudt, opdat wij naar Christus wandelen en niet naar de eigenliefde? Wie gelooft het in waarheid, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is? Daarom is het ons ook nodig, mijn geliefden, dat wij van zulke apostolische woorden geen vergetelijke hoorders zijn, maar daarbij stilstaan, deze op ons toepassen en daarnaar doen.

Maar voor alles (zo staat er in het Grieks) houdt de onderlinge liefde vurig. Want de liefde zal menigte van zonden bedekken.

In het eerste hoofdstuk heeft de apostel geschreven: *dat zij elkaar vuriglijk lief moesten hebben*. Nu schrijft hij: dat zij deze onderlinge liefde vurig zouden houden, dat is, zij moesten er zich op toeleggen, dat deze onderlinge liefde zo bleef, dat zij uit alle kracht van de ziel zich onderling samen hielden; dat zij de onderlinge liefde zo bewaarden, dat de liefde van de een tot de ander (zoals zij door het Woord bij hen aanwezig was) duurzaam en aanhoudend, zorgvuldig en werkzaam, vurig en dienstvaardig bleef

Mijn geliefden, om samen te houden is het nodig, dat wij de gebreken, misslagen en zonden van de naaste en van de broeder, - hetzij tegen God, hetzij tegen de gemeente, hetzij bijzonder tegen ons persoonlijk begaan, - edelmoedig bedekken. En dat kan alleen de liefde, dat zal de liefde alleen tot stand brengen. De bedoeling van de woorden is dus: dat wij in de gemeente de broeders hun schulden, zonden en misslagen vergeven, hun die niet toerekenen, maar bedekken, en opdat wij dat doen, moeten wij de onderlinge liefde vurig houden.

De eigenlijke mening van de Geest met deze woorden wordt zeer duidelijk uit de woorden van de apostel Jakobus, die wij in zijn brief in het 5^e hoofdstuk van vers 16-20 lezen: “Belijdt elkaar de misdaden, en bidt voor elkaar, opdat gij gezond wordt; een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel. Elias was een mens van gelijke bewegingen als wij, en hij bad een gebed, dat het niet zou regenen; en het regende niet op de aarde in drie jaren en zes maanden. En hij bad wederom, en de hemel gaf regen, en de aarde bracht hare vrucht voort. Broeders, indien iemand van u van de waarheid is afgedwaald, en hem iemand bekeert, die wete dat degene, die een zondaar van de

dwaling zijns wegs bekeert, een ziel van de dood zal behouden, en menigte der zonde zal bedekken.”

Zo staat het met de zaak. Het Woord betuigt dat het einde van alle dingen nabij is. Het Woord troost de gemeente met de glorieijke verschijning en toekomst van onze grote God en Zaligmaker. De Heere zegt: Zie, “Ik kom haastelijk!” En de gemeente bidt: *“Ja, kom Heere Jezus!”*

Hij zal haar helpen in het aanbreken van de morgenstond, en zal niet lang meer op Zich laten wachten. Hoe meer nu Zijn toekomst nadert, des te meer voelt de duivel, dat ook zijn uur nadert, dat de grote dag van zijn oordeel nadert. Hij zal de laatste worsteling nog wagen, de laatste strijd nog ondernemen tegen het Lam en Zijn heiligen. En de geesten van de hel komen op om te woeden, te moorden, en alle list en kracht van de verleiding in het werk te stellen, om, indien het mogelijk ware, ook de uitverkorenen te verleiden. Dagen zijn er aanstaande, waarvan de Heere gezegd heeft: “Indien deze dagen niet verkort werden, geen vlees zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil worden zij verkort.” Markus 13:22.

Daar nu de duivel een kleine tijd heeft en daarom zijn woede en list van verleiding verdubbelt, zo zal hij zich met alle macht van zijn oude leus bedienen: Verdeel en heers. Daartoe zal hij allerlei ergernissen verwekken; allerlei schandelijkheid en zonden in de gemeente teweegbrengen; alles aanwenden om de prediking van het Woord en de tucht in de harten te verlammen, en het daarheen zoeken te brengen, dat zij die de besmettingen van de wereld ontvloten zijn, door de kennis van de Heere en Zaligmaker Jezus Christus, opnieuw daarin ingewikkeld en daardoor overwonnen worden. Want dat is zijn oude wijze van handelen om verdeeldheid teweeg te brengen, door de mens de vraag in het hart te werpen: Ja, zou God het gezegd hebben? Opdat hij met zo'n vraag de mens afbrengt van het gebod des levens, van het goede Woord, waarin al zijn geluk is gelegen, van de levende God, bij Wie alleen zijn heil vast staat. Zal het hem gelukken? Ja. Het zal hem gelukken bij allen van wie de namen, al zijn ze ook in de gemeente bekend, niet geschreven zijn in het boek des levens des Lams, Dat geslacht is van de grondlegging der wereld. Het zal hem gelukken bij allen, die zich houden aan wat voor ogen is, wat gezien wordt, en wat onder de mensen geldig is, en niet geduldig volharden, ondanks al wat tegen is, bij het woord dat uit Gods mond uitgaat.

Toen de apostel deze brief schreef, liet het zich aanzien, alsof alles leugen was wat hij schreef; ja, alsof alles, wat de Heere van de ondergang van Jeruzalem voorzegd had, gelogen was. Het Joodse volk scheen te herleven in nieuwe kracht. Jeruzalem bloeide als nooit te voren. De stad breidde zich machtig uit en verkreeg een nieuwe muur. Binnen haar verrees het ene prachtige gebouw na het andere. En alles scheen waar te zijn, alleen niet dat, wat de aan de Heere gelovigen voor waar en zeker hielden. Kort daarop waren ook Petrus en Paulus ter dood gebracht, Johannes naar Patmos verbannen (niet zo als enigen menen, op een ander tijdstip).

In de gemeenten zelf begonnen mensen (zoals de apostel Petrus in zijn tweede brief in het tweede hoofdstuk en Judas de apostel die beschreven hebben) zich de heerschappij over de gewetens aan te matigen, en meer geloof te vinden dan zij, die de Heere aanhingen in eenvoudigheid en waarheid, en van Zijn Naam en genade getuigden. Toen hadden de laatsten het zeer zwaar; en zeer velen van hen die goed liepen, lieten zich betoveren en weken af van de eenvoudigheid die in Christus is! Gewend zich met de leer van de genade te voeden, begonnen zij in de rechte wegen des Heeren te vallen, de genade te veranderen in ontuchtigheid, en uit bezorgdheid voor het bestaan, omwille van spijs, genot en voorbijgaande vleselijke vrede, hun eerstgeboorte te

verkopen. En hoe listiger de duivel was in zijn verleiding, des te lossier maakte hij de zoete banden, die de zich oprecht aan God houdenden nog samen hielden. Deze echter - mensen zijnde - haalden heel wat uit, waardoor de een de ander aanstoot gaf. De eigenliefde nam toe, werd gekwetst, en deze had iets tegen gene, terwijl iedereen op zijn eigen weg begon te zien. De Heere overwint de duivel door het Woord, door de Geest Zijns monds. Door het Woord en de Geest Zijns monds houdt Hij Zijn gemeente bijéén. Zo kwam toen dan dit zaligmakend Woord in de gemeente en betuigde: "Houdt bijeen wat u kunt. Bedekt, bedekt wat u kunt; behoudt, behoudt wat nog enigszins horen en gehoorzamen wil; verloochent uzelf en vergeeft de een de ander, zo iemand tegen iemand enige klacht heeft; houdt daartoe de onderlinge liefde vurig, de liefde, die onder u is in de Geest, want als u deze liefde vasthoudt, zo komt u gemakkelijk over een menigte van zonden heen, waaraan de een zich tegen de ander schuldig maakt."

En zo komt ook heden het Woord in het midden van de gemeente, betuigende en roepende: De liefde in de Geest is u meegedeeld, de onderlinge liefde, die niet zichzelf zoekt, maar wat van de ander is; houdt haar vast, vurig, daar de duivel een korte tijd heeft. Want zo zult u onder elkaar van harte kwijtschelden een ieder de zonden en schulden van de ander:

Mijn geliefden! Ik houd het u graag zonder moe te worden voor, hoe de Heere wil dat het in Zijn gemeente gesteld zij. Er staat geschreven: "Zalig zijn zij, welke zonden bedekt zijn." Zo bedekt dan de Heere onophoudelijk de zonden van Zijn gemeente met Zijn genade. Ja, Hij bedekt ze zodanig, dat een vals profeet het betuigen moet, en dus de duivel met hem: "Hij schouwt niet aan de ongerechtigheid in Jakob, ook ziet Hij niet aan de boosheid in Israël!" Zodanig gelukkig man, van wie de zonden genadig bedekt zijn, heeft voor zichzelf zodanige menigte van zonden, dat hij wel de voornaamste der zondaren in de gemeente is. En zoals hij de voornaamste der zondaren is, zo weet hij slechts te getuigen van de barmhartigheid van de Heere Jezus, en dan houdt hij het daarvoor, dat hem barmhartigheid is geschied, niet omdat hij zich voor iets bijzonders houdt in Gods ogen, maar opdat hij tot een voorbeeld zij voor al de andere broederen, die zonden hebben, en daarom in de Heere geloven ten eeuwigen leven.

Nu heeft men vanouds af het graag gezien, dat de zoon zijn vader opvolgt in zijn werk en bezigheid. De ware kinderen van de hemelse Vader beminnen en eren het werk en de bezigheid van hun Vader. Daarin zijn zij opgevoed, daaraan hebben zij behagen. Het werk van de Hemelse Vader is niet anders dan: *genadig zonden bedekken*. Zo is dan het werk en de bezigheid van zijn kinderen, dat zij in de Naam van de Vader de zonden van de broederen bedekken.

En dat Zijn ware dienstknechten, die met trouw en eerlijkheid bezig zijn in de zaak van hun Heere. Onze Heere Jezus Christus nu heeft deze bezigheid: dat Hij barmhartigheid betoont en de zonden genadig bedekt. Daarin oefent Hij als Zoon het bedrijf van de Vader uit. Zo zijn dan dat Zijn dienstknechten in wie Hij behagen heeft, die doen zoals Hij, en op Zijn bevel en naar Zijn wil zonden bedekken, waar zij maar kunnen. En wanneer de Heere zal komen, brengt Hij een groot loon mee.

Nu komt de duivel daar tussenin, zolang de Heere nog niet gekomen is, en maakt allerlei tegenwerpingen; weidt uit over de zonden van de broederen; vindt zonden waar helemaal geen zonden zijn. En waar ze zijn, wil hij dat de dienstknechten erop lossaan, de kostbare waar van de Heere de deur uitwerpen, en de moed verliezen om het ambt langer trouw waar te nemen, te bedekken wat zij bedekken kunnen, en er des te meer mee voort te gaan, hoe minder vrucht zij daarvan zien, al zou het hen met hun

getuigenis ook erger gaan dan Johannes de boeteprediker.

Daar is het nu nodig, dat men het woord van de Heere overwege: “Wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden.” En dit is het volharden: dat wij genade houden; van genade getuigen, en alzo in de genade door ons getuigenis redden wat nog te redden en te behouden is.

Gij, dienstknechten van de Heere, kent het voorschrift van de zaak van uw Heere! Dat voorschrift is het negende gebod en de uitlegging daarvan naar Geest, die zeer ruim is - zo ruim als het hart van God, dat niet dulden kan dat de duivel iets tegen een mens inbrengt, die Hij uit vrije genade de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus geeft en toerekent.

In de onderlinge bijeenkomst van de heiligen is het dus de bezigheid van de duivel, te ziften en de harten te prikkelen, opdat men de minste misslag kwalijk neme en ten ergste uitlegge, en men niets dulden of verdragen kan. Zodra de eigen eer, de eigen naam, zodra de eigenliefde gekwetst wordt, tracht hij een bitteren wortel in de harten te planten, het daarheen te leiden, dat een ieder slechts aan zichzelf denkt en op zijn eigen weg ziet, Maar het hemelse doen en bedrijf is, dat men naar deze regel wandelt: in het geheel geen zonden te zien in zijn broeder, in zijn naaste, en waar er zonden naar voren komen, die onmiddellijk te bedekken met de genade, en met de genade weer in orde zoeken te brengen, terwijl men zijn les goed geleerd heeft: God ziet naar Zijn grote barmhartigheid geen zonden in mij, Hij heeft die (en ach! wat een menigte!) genadig bedekt en wordt niet moe mij gedurig door Zijn genade daarvan terecht te brengen en mij te bekeren, waar ik van de waarheid afdwaal; zo zie ik daaraan Zijn hart en Zijn wil, dat ik met de dwalende en tegen mij zondigende broeder ook zo te werk ga; en zo de zonde en haar werking bij hem wegneem.

Is het tot onze zaligheid volstrekt noodzakelijk, dat wij naar deze regel wandelen?

- Ten eerste schrijft de apostel van de Heere: **Vooraf.** *Vooraf hebt vurige liefde tot elkaar.* Dit vooral dringt als het ware het zich beijveren om zelf zalig te worden, dit nuchteren zijn en waken in de gebeden naar de achtergrond. Geen wonder. Want het ware Beijveren om zelf gered te zijn en waardig bevonden te worden, te staan voor de Zoon des mensen, gaat daarin op, dat wij de onderlinge liefde hartgrondig houden. Die heeft veel lief, wie veel vergeven werd. Wie uit de heilsfontein van de boet- en genadepsalmen gedronken heeft, kan wel een beetje dorst verdragen, en is, door Gods Geest gedreven, eropuit, dat anderen overvloedig drinken uit de rivier van het water des levens. Hij dronk tevoren en hij drinkt daarna, en vindt zo zijn loon.
- Ten tweede zijn het de woorden van de Heere: “Indien gij de mensen hun misdaden vergeeft, zo zal uw hemelse Vader ook u vergeven. Maar indien gij de mensen hun misdaden niet vergeeft, zo zal ook uw Vader uw misdaden niet vergeven?” Daarom staat er ook in het zo ernstige achttiende hoofdstuk van Mattheüs: “De Zoon des mensen is gekomen om zalig te maken, dat verloren was.” Hij zal het zoeken op Zijn dag bij allen die Heere, Heere! zeggen, die verloren en verlost willen zijn, of zij deze Zijn gezindheid hebben gehad: “zalig te maken het verlorene.” Daarom antwoordde Hij Petrus op zijn vraag: “Heere! Hoe dikwijls moet ik dan mijn broeder, die tegen mij zondigt, vergeven? Is zevenmaal genoeg?”
 “Ik zeg u, niet zevenmaal, maar zeventigmaal zevenmaal.” Daarom zegt Hij in hetzelfde hoofdstuk: dat het koninkrijk der hemelen vergeleken wordt bij een koning, die rekening met zijn dienstknechten houden wilde, en die medelijden

met zijn knecht had, die hem tienduizend talenten schuldig was, en daar hij niet had om te betalen, hem om geduld bad, maar die later op diezelfde dienstknecht toornig werd en hem de pijnigers overleverde omdat deze knecht zijn mededienstknecht om een schuld van slechts honderd penningen in de gevangenis had geworpen. U zult, - dit is Zijn uitleg, - ook door Mijn Vader de pijnigers overgeleverd worden, indien u niet van harte vergeeft een iegelijk zijn broeder zijn misdaden. Daarom leert Hij ons aldaar ook, onze hand en onze voet af te houwen en ons oog van ons te werpen, indien deze leden ons ergeren, - veel liever, dan de kleinen, die in Hem geloven, een aanstoot in de weg te leggen. Daarom heeft Hij het ons ook ten troost gezegd, opdat wij de onderlinge liefde vurig zouden houden: "Indien er twee van u samen stemmen op de aarde, over enige zaak, die zij zouden mogen begeren, dat die hun zal geschieden van de Heere. Want waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen"

Zulke uitspraken kent de duivel zeer goed. Daarom zou hij, als hij bij de toekomst van Christus aan het oordeel overgegeven wordt, graag het leedvermaak hebben (want hij is een aartsvijand van genade en barmhartigheid over zondaars) dat hij er ook velen uit de gemeente des Heeren met zich mocht zien verdoemen, omdat zij de onderlinge liefde niet hartgrondig hadden vastgehouden. En daarom verwekt hij nu allerlei zonden van eigenliefde en allerlei ergernis en allerlei schande in de gemeente. Daarentegen echter is de Heere ook zo getrouw, dat Hij ons leert, hoe wij al zulke zonden en schandelikheden, hoeveel die ook zijn, bedekken zouden, en volhouden, om door de prediking van genade bijeen te houden, terecht te helpen, van de dwaling des wegs terug te brengen te bedekken, te vergeven, te dulden en te verdragen, en aldus te dragen de een de lasten en verkeerdheden van de ander. Hij geeft ons daartoe het middel aan de hand, de liefde, en leert ons daarom met deze liefde vol te houden. Intussen laat zich dit alles gemakkelijker beschouwen dan uitvoeren, en gemakkelijker aanhoren dan doen.

Als wij in het werkelijke leven ingaan, zo zien wij die zonde, dat bijna niemand bedenkt, hoe de Heere het geloof aan de vergeving van de zonden daaraan beproeven zal of wij in dit leven de zonden van onze broeder en van onze naaste bedekt hebben. Verder zien wij doorgaans, dat ieder voor zich als het ware een bijzondere God en Heere heeft, en er niet aan denkt, dat dezelfde Heere ook de Heere van zijn naasten is. Ligt in het gedrag jegens de broeder niet dikwijls deze gedachte opgesloten: "Als ik maar zalig word, wat gaat mij mijn broeder, wat mijn naaste aan?" En de één wil groter zijn dan de ander; de een gunt de ander nauwelijks iets meer dan hij zelf heeft. Zodra men van elkaar maar enigszins in denkwijze verschilt, komt de eigenliefde, komt de eigenwil, komt de hoogmoed in het spel, en men kent elkaar bijna niet meer, ja groet elkaar bijna niet meer. Van de ene kant kan men van de onrechtvaardige alles verdragen, van de anderen kant nauwelijks één woordje dat waar en recht is en waarbij men bestraft wordt - en men betuigt dat men genade heeft en meent nu recht te hebben om met deze genade tegen zijn broeder en naaste uit te vallen. Zo denkt men dan, dat men alleen in de hemel komt, en vergeet geheel, dat de eerste vraag van de Heere zal zijn: "Waar is Abel, uw broeder?" (dat betekent in het Hollands: nietsnut)¹ Wanneer bijvoorbeeld mijn kind, dat ik opgedragen heb gedurende mijn afwezigheid zorg voor zijn kleine broertje te dragen, mij tegemoet kwam en zei: O, lieve vader, ik

¹ Habel in het Hebreeuws, is ijdelheid.

heb u zo lief, daarom ben ik u tegemoet gelopen!” - zou ik dan niet tot hem zeggen: “Als je mij lief hebt, waarom blijft je dan niet thuis bij je broertje? Ik zou je wel bij zijn wieg gevonden hebben!”

Opdat alzo niemand van u zich teleurgesteld zie op de dag des Heeren, heb ik het u, mijn geliefden, thans gezegd, dat een ieder zijn kleine broeders en zusters heeft mee te brengen, en dat hij barmhartigheid zal vinden bij de Heere, als hij barmhartigheid gedaan zal hebben, en dat hij een menigte van zijn zonden bedekt zal vinden, als hij van zijn eenvoudige broeders en zusters een menigte zonden zal bedekt hebben.

Nu zal echter menigeen denken: “Wie kan dan zalig worden? Als het er zo mee gesteld is, dan word ik niet zalig!”

Nu, dat wordt u dan ook niet. Ik antwoord daarop echter ook: Bij God is geen ding onmogelijk! Nee, uw hele weg, al uw ervaringen, al uw bevindingen, pak ze in een bundeltje samen en werp het van u, werp het de duivel voor de voeten! “Het is u beter één oog hebbende tot het leven in te gaan, dan twee ogen hebbende in het helse vuur geworpen te worden!”

Laat ons tot God komen met onze zonden en onze verdorvenheid, met onze haat, vijandschap, twist, toorn en onenigheid, met geheel ons verkeerd gedrag jegens de onzen, jegens broeder en niet-broeder, jegens vriend en vijand. Laat ons onszelf maar altijd aanklagen en God gelijk geven. En al zouden wij ook zevenmaal daags vallen, laat ons toch weer opstaan en tot onze Vader gaan, Hem de hele waarheid zeggen, en bij Hem aanhouden om verzoening voor onze schuld, om reiniging en heiliging van de zonden van het hart en de tong, van de zonden van eigenliefde, van eerzucht en afgunst, van alle zonden van zelfzucht. Want in zodanige weg zal de Heere ons genadig zijn en is ons genadig, dat Hij ons de zonden vergeeft en ons reinigt van alle ongerechtigheid. En terwijl wij Zijn liefde smaken, zien wij het wel volkomen in, hoezeer ons Christus tevoren heeft liefgehad. Ja, wij smaken de liefde Gods jegens ons, daar Hij ons - toen wij nog vijanden waren - in Christus met Zich verzoend heeft. En is de liefde van God in onze harten uitgestort door de ons gegeven Heilige Geest: zo is ook dit werk van de Geest in Christus Jezus, deze genadegave als vanzelf daar, dat, zoals wij één lichaam zijn in Christus, wij om Zijntwil niet dulden dat een lid van dit lichaam door onze schuld van eigenliefde door de duivel worde weggerukt.

Mijn geliefden! Er wordt veel over zonden geklaagd. Wat vraagt God echter naar zonden? Bergen van zonden mogen voor ons staan, zo men zich aan de voeten van de Heere Jezus aan het kruis neerwerpt en wegzinkt, - verzonken zijn de bergen in de diepte van de zee!

Ik verlang echter dat allen, die veel van allerlei zonden spreken, daarop opmerkzaam zijn, om er zich vooral op toe te leggen, de broeder, de zuster, de naaste, hun met wie zij dag en nacht te doen hebben, deze liefde te bewijzen, dat zij hun de zonden zodanig bedekken, dat zij hun onvermoeid voorkomen met die genade en met die barmhartigheid, die zij zelf bij God hopen te vinden. Wie hier rijkelijk geeft, die ontvangt nog rijkelijker voor zichzelf. Want dat is zonde boven alle andere zonden: dat men elkaar onderling niet helpt om ergernis en aanstoot uit de weg te ruimen met gehele verloochening van zichzelf in ieder opzicht.

Mijn geliefden, hoe ontwijfelbaar echter een ieder van u, vergeving voor een menigte van zonden bij God vinden kan en vinden zal, als hij die in Christus Jezus bij God zoekt, dat leert ons de hele leer van de liefde. Want God zou ons niet leren, in liefde een menigte van zonden te bedekken, zo Hij Zelf niet willig ware, om Zijn lieve Zoons wil, juist hetzelfde te doen.

Nu zijn er echter onder hen die mij horen, zoals overal, zulke mensen die allerlei aanstoot verwekken; die meesters in Israël willen zijn, maar zichzelf niet leren; die, wanneer zij genade hebben, toch niet genade houden, en dientengevolge niet waardig het Evangelie en welbehaaglijk voor allen wandelen; die onder de dekmantel van de genade op dingen uit zijn, die alleen de eigenliefde hun ingeeft. Als zulke mensen bestraft worden, dan willen zij aanspraak voor zichzelf op de liefde maken! Ook zijn er tirannen onder de hemel, die vol haat tegen God en Zijn waarheid, in schaapsklederen omgaan, en alleen komen om te verscheuren. Ook dezen, zodra zij ontmaskerd en bij name aangeduid zijn, en zij zo hun voornemen verijdeld zien, maken voor zich op de liefde aanspraak.

Deze beide geslachten moeten ten eerste weten, dat de kinderen Gods nooit aanspraak op liefde voor zich maken, veeleer (daar zij niet liegen kunnen) buigen zij zich onder Gods tucht, gerechtigheid en waarheid. Ten tweede moeten zij weten, dat dezelfde apostel die het bevel gaf elkaar vurig lief te hebben en deze liefde onderling vast te houden, in zijn tweede brief hen zonder barmhartigheid op hun plaats zet, waar zij horen, en van hen getuigt: “De hond is wedergekeerd tot zijn eigen uitbraaksel en de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk!”

Dit zij echter tot troost gezegd van hen, die in waarheid de onderlinge liefde vasthouden, hartgrondig vasthouden, en hun hart voor God openleggen, opdat Hij het onderzoekte, en die, wat de liefde aangaat, hard aangevochten en door de duivel met het 13^e hoofdstuk van de eerste brief aan de Korinthen geplaagd worden, omdat zij geen liefde in zich menen te vinden: dat zij niet op de liefde moeten zien, maar op Christus en Zijn liefde. Want dit moeten wij weten, of wij Christus hebben, en in Zijn liefde gevonden zijn. En dan is het Zijn zaak en brengt Hij het wel bij ons tot stand, dat wij liefhebben in waarheid, en in de liefde, als in de band van de volmaaktheid, samen vasthouden, zonder er ophef van te maken zoals de huichelaars.

Zo moeten wij dan naar Christus toe en gaan ook tot Hem, wanneer wij ons door het Woord laten bestraffen en het op onszelf toepassen. En terwijl wij tot Hem heengaan om genade, vinden wij onze zonden en liefdeloosheid genadig bedekt, en leert Hij het ons, opdat ook wij graag aan anderen hetzelfde doen, waarvan wij weten, dat Hij het ons graag doet.

Mijn geliefden, zo bid ik u allen, dat u het gehoorde woord van de apostel op uzelf toepast, en niet denkt: “dat willen wij doen, of dat doen wij reeds”, maar nadert met uw zonden voor Hem, om door Zijn genade bedekt te zijn. Zo zult u vanzelf naarstig aan het bedekken blijven, hoe meer u ziet, dat de dag nadert; en indachtig blijven, dat de Heere van de laatste dagen gezegd heeft: “En omdat de ongerechtigheid vermenigvuldigd zal worden, zo zal de liefde van velen verkouden. Maar wie volharden zal (in de onderlinge liefde namelijk) tot het einde, die zal zalig worden.”

Zo zal dan hij barmhartigheid bij Hem vinden, die zichzelf verloochent en barmhartigheid gedaan heeft. Daartoe make de Heere Zelf Zijn barmhartigheid bij ons groot! Amen.

30^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 9

Gehouden op 23 oktober 1853

Gezongen: Psalm 133

Psalm 146:7

Psalm 119:27

Zijt herbergzaam jegens elkaar, zonder murmureren.

Mijn geliefden!

Waar de onderlinge liefde werkzaam is, daar strekt zij zich niet alleen uit over de huisgenoten des geloofs, die met ons dezelfde plaats bewonen, maar ook over de vreemde leden van het lichaam van Christus, dus over hen, die uit een ander land van de aarde, uit een andere stad, of uit een ander oord tot ons overkomen, en die een korter of langer verblijf (hetzij wegens hun geestelijke behoefte of tot verkrijging van het dagelijks brood) in ons midden behoeven, of die door onze plaats reizen en spoedig hun staf verder moeten zetten. Zulke mensen nu broederlijk huisvesting te geven, hen met lichamelijke en geestelijke hulp van hetgeen men heeft, en overeenkomstig hetgeen men heeft, met eerbetoon tegemoet te komen, ook desnoods dáárvan te voorzien, wat tot het goed gelukken van het doel van hun verblijf of tot de verdere reis dienstig is, heet in de Schrift herbergzaamheid of gastvrij zijn.

In engere zin betekent het dus een trouw, goedhartig en mild bij-zich-opnemen, herbergen en onthalen van hen, die niet door bloedbanden of bijzondere vriendschap met ons verbonden, veeleer ons vreemd en ten dele van gezicht onbekend, maar met ons hetzelfde geloof deelachtig geworden zijn, of het verlangen laten blijken om met ons te belijden, dat Jezus de Heere is, zichzelf en de wereldse begeerlijkheden te verloochenen, hun kruis op te nemen en de Heere na te volgen.

In deze zin heet het in onze tekst: *Zijt herbergzaam jegens elkaar.*

Zulke herbergzaamheid behoort tot het artikel van de gemeenschap der heiligen. In ruimere zin is het een vriendschap jegens alle vreemden die onze hulp inroepen, daar zij in onze woonplaats geen weg weten of zich niet kunnen helpen. Dan behoort zodanige vriendschap tot de liefde, die wij onze naaste in het algemeen schuldig zijn. Zulke gastvrijheid, zowel in engere als in ruimere zin, houdt de Heilige Schrift ons overal met woorden en werken voor.

Wij lezen daarvan uitdrukkelijke bevelen van de Heere in de boeken van Mozes: “Gij zult ook de vreemdeling geen overlast doen, noch hen onderdrukken: want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland”, zegt de Heere tot Zijn volk Israël. En elders: “Gij zult ook de vreemdeling niet onderdrukken: want gij kent het gemoed des vreemdelings, dewijl gij vreemdelingen geweest zijt in Egypteland.” Exodus 22:21 en Exodus 23:9.

Hoe het gesteld is met het gemoed van de vreemdelingen, sprak Jozef uit, toen hij, bij de geboorte van zijn tweede zoon Efraïm, in het diepst gevoel van dankbaarheid be-
tuigde: “God heeft mij doen wassen in het land mijner verdrukking.” Nogmaals spreekt de Heere: “Wanneer een vreemdeling bij u in uw land als vreemdeling verkeren zal, gij zult hem niet onderdrukken. De vreemdeling, die als vreemdeling bij u verkeert, zal onder u zijn als een inboorling van ulieden; gij zult hem liefhebben als

uzelven.” En nogmaals: “Enerlei recht zult gij hebben; zo zal de vreemdeling zijn, als de inboorling: want Ik ben de HEERE uw God!” Leviticus 19:33, 34 en Leviticus 24:22.

De kinderen Israëls moesten de vreemdeling aandeel geven aan alle rechten en voorrechten en aan alle zegeningen, die zij van de Heere hadden. Daarom staat er: “Wanneer ook een vreemdeling bij u als vreemdeling verkeert, of die in het midden van u is, in uw geslachten, en hij een vuuroffer zal bereiden tot een liefelijke reuk den HEERE; gelijk als gij zult doen, alzo zal hij doen. Gij, gemeente, het zij ulieden en de vreemdeling, die als vreemdeling bij u verkeert, enerlei inzetting; ter eeuwige inzetting bij uw geslachten, gelijk gijlieden, alzo zal de vreemdeling voor des Heeren aangezicht zijn. Enerlei wet en enerlei recht zal ulieden zijn, en de vreemdeling, die bij ulieden als vreemdeling verkeert” Zo was ook de besprenging met de as van de rode koe, zo waren ook de vrijsteden zowel voor de vreemdelingen als voor de inboorlingen door God ingesteld.” Leviticus 19:10. Ook moesten zij, ingeval zij iets met opgeheven hand tegen de Heere deden, en Hem alzo smaadden, met dezelfde straf als de inboorlingen gestraft worden. Zo werd de vreemdeling, die in Israël zijn verblijf hield, mee opgenomen in het verbond van God en in Zijn eed. Hij werd met de vergadering geroepen om te horen en te leren de Heere te vrezen en om te houden al de woorden van de Wet? Van de berg Ebal af luidde het woord: “Vervloekt zij, die het recht van de vreemdeling, van de wees en van de weduwe buigt! En al het volk zal zeggen: Amen.” Deuteronomium 27:19.

Met macht gaan de woorden van de Heere uit, als Hij spreekt: “Besnijdt dan de voorhuid uws harten, en verhardt uw nek niet meer. Want de Heere, uw God, is een God der goden, en een Heere der heren; die grote, die machtige, en die vreselijke God, Die geen aangezicht aanneemt, noch geschenk ontvangt; Die het recht van de wees en de weduwe doet; en de vreemdeling liefheeft, dat Hij hem brood en kleding geve. Daarom zult gijlieden de vreemdeling liefhebben, want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland.” Deuteronomium 10:18-19. Ook sprak de Heere: “Ten einde van drie jaren zult gij voortbrengen van uw inkomen, in hetzelfde jaar, en gij zult dat wegleggen in uw poorten; zo zal komen de Leviet, dewijl hij geen deel noch erve met u heeft, en de vreemdeling, en de wees en de weduwe, die in uw poorten zijn, en zullen eten en verzadigd worden; opdat u de HEERE, uw God, zegene in al het werk uwer hand, dat gij doen zult.” Deuteronomium 14:28, 29 En van het feest der weken zei de Heere: “Daarna zult gij de HEERE, uw God, het feest der weken houden; het zal een vrijwillige schatting uwer hand zijn, dat gij geven zult, nadat u de HEERE, uw God, zal gezegend hebben. En gij zult vrolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, gij en uw zoon, en uw dochter, en uw dienstknecht, en uw dienstmaagd, en de Leviet, die in uw poorten is, en de vreemdeling, en de wees, en de weduwe, die in het midden van u zijn; in de plaats, die de HEERE, uw God, zal verkiezen, om Zijn Naam aldaar te doen wonen. En gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht geweest zijt in Egypte; en gij zult deze inzettingen houden en doen.”³⁹¹ Deuteronomium 16:10-12. En zo luidt de belijdenis, die de Heere Zijn volk Israël beval te belijden, nadat Hij had geboden: “Wanneer gij zult geëindigd hebben alle tienden van uw inkomen te verdienen, in het derde jaar, zijnde een jaar der tienden; dan zult gij aan de Leviet, aan de vreemdeling, aan de wees en aan de weduwe geven, dat zij in uw poorten eten en verzadigd worden”: - “Ik heb het heilige uit het huis weggenomen, en heb het ook aan de Leviet en aan de vreemdeling, aan de wees en aan de weduwe gegeven, naar al Uw geboden, die Gij mij geboden hebt; ik heb niets van Uw geboden overtreden, en niets vergeten.”

Door Mozes geeft God de Heere, naast de grond waarom Hij de herbergzaamheid wil:

“Gij zult gedenken, dat gij vreemdelingen in Egypteland zijt geweest” - ook deze grond aan: “want gij zijt vreemdelingen en bijwoners bij Mij.” Leviticus 25:23.

Op grond van deze verordening en van dit bevel zond de Heere Jezus Zijn zeventig discipelen uit, beval hun niets op de weg mee te nemen en als zij in een huis ingingen, waar een zoon des vredes was, hun vrede op dat huis te leggen en in dat huis te blijven, terwijl allen, die in die plaats woonden en de vrede behoefden, in dat huis konden komen om de woorden des levens te horen; en aldaar moesten de Fungeren eten wat hun voorgezet werd, - want, zegt de Heere, de arbeider is zijn loon waardig. Hoe de Heere de vreemdelingen geëerd en begenadigd heeft, waar de inboorlingen Zijn woorden niet opvolgden, weten wij uit de prediking van de Heere te Nazareth, waar Hij van Elias zei: dat hij alleen gezonden was tot de vreemde weduwe te Sarepta, - en van Elisa: dat hij alleen gezonden werd tot de Syriër Naäman, terwijl Hij van Zichzelf getuigde: “Geen profeet is aangenaam in zijn vaderland?” Dat weten wij verder uit de geschiedenis van de vrouw uit Syro-Fenicië (Mattheüs 15) en van de hoofdman over honderd (Mattheus 8) van wiens geloof hij betuigde: “Voorwaar, Ik heb zelfs in Israël zo groot een geloof niet gevonden: Zo zei Hij tot de Farizeeën: “De wijngaard zal van u genomen en den vreemden gegeven worden, die zullen zijn vrucht brengen: Toen Hij tien melaatsen gereinigd had, waarvan slechts één Hem dankzegde, zei Hij: “Zijn er geen gevonden, die wederkeren om Gode eer te geven, dan deze vreemdeling?” Lukas 17:18. En op grond van die verordening van God leerde Hij, dat een Samaritaan de naaste van een Jood werd, doordien de Samaritaan barmhartigheid aan hem deed.

Hoezeer de Heere op de dag van Zijn toekomst het zoeken en belonen zal, zo wij de herbergzaamheid jegens de huisgenoten des geloofs, ja jegens de minsten van hen hebben uitgeoefend; en opdat wij deze herbergzaamheid niet maar als een Joodse gewoonte beschouwen en het niet-bewijzen van zodanige vriendschap verontschuldigen door te beweren, dat er nu herbergen genoeg zijn, zo lezen wij in Mattheus 25: “Alsdan zal de Koning zeggen tot degenen, die tot Zijn rechterhand zijn: “Komt, gij gezegenden Mijns Vaders! Beërft dat koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld. Want Ik ben hongerig geweest, en gij hebt Mij te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest, en gij hebt Mij te drinken gegeven; Ik was een vreemdeling, en gij hebt Mij geherbergd. En: Voor zo veel gij dit een van deze Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan.” Mattheüs 25: 34- 46

Op grond van zulke uitspraken, verordeningen en bevelen van God en van de Heere zien wij ook de herbergzaamheid uitgeoefend in de Handelingen der Apostelen, waar wij alle gave en vrucht van de Geest opgetekend vinden. Zo zien wij dat Simon de lederbereider Simon Petrus geherbergd heeft; zoals weleer een grote vrouw de profeet Elisa, van wie zij zei: “Ik heb gemerkt, dat deze man Gods heilig is”, dat is: dat zijn zeden, daden en woorden met elkaar overeen komen.

Zo leidden de discipelen van Caesarea Paulus tot iemand met name Mnason, van Cyprus, een oude discipel, bij wie Paulus en zijn medegenoten zouden te huis liggen.” Zo lezen wij van een zekere Publius op het eiland Malta, die Paulus en de zijnen, toen zij schipbreuk hadden geleden, opnam en drie dagen vriendelijk herbergde, waarvoor hij het loon ontving, dat Paulus zijn vader, die met koorts en de rode loop bevangen was, de handen oplegde en hem gezond maakte. Zo werd ook Paulus te Rome door de broeders opgenomen en met de krijgsknecht, aan wie hij met een keten gebonden was, geherbergd totdat Paulus in zijn eigen gehuurde woning ging wonen.

Verder, op grond van zulke verordeningen en bevelen van God en van de wil van de Heere, wil de apostel Paulus, dat een opziener gaarne herbergende zou zij; en dat de diaconessen, die volgens de wil van de Geest meer dan zestig jaar oud moesten zijn, het getuigenis zouden hebben van de volgende goede werken: “Zo zij kinderen hebben opgevoed, zo zij gaarne geherbergd hebben, zo zij der heiligen voeten gewassen hebben, zo zij de verdrukten genoegzame hulp gedaan hebben.” 1 Timotheüs 3:2; Titus 1:8. Op grond van zulke verordeningen schrijft hij voor zichzelf aan Filemon: “Bereid mij een herberg: want ik hoop, dat ik door uw gebeden ulieden zal geschonken worden.” Evenals Johannes aan de ouderling Gajus: “Geliefde, gij doet trouw, in al hetgeen gij doet aan de broederen en aan de vreemdelingen, die getuigd hebben van uw liefde in de tegenwoordigheid der gemeente, welken indien gij geleide doet, gelijk het Gode waardig is, zo zult gij weldoen. Want zij zijn voor Zijn Naam uitgegaan, niets nemende van de heidenen. Wij dan zijn schuldig de zodanigen te ontvangen, opdat wij medearbeiders mogen worden der waarheid.” 3 Johannes 5-8. Op deze grond steunende schrijft Paulus aan de Romeinen: “Deelt mede tot de behoeften der heiligen, tracht naar herbergzaamheid.” Romeinen 12:13. En aan de Hebreëen; “Vergeet de herbergzaamheid niet: want hierdoor hebben sommigen onwetend engelen geherbergd.” Hebreëen 13:2. Daarbij dacht de apostel zeker aan Abraham, daar hij de drie mannen bij zich nodigde, en aan Lot, die door zijn herbergzaamheid ook twee engelen bij zich ontvangen heeft, die hem bevrijdden, toen de lieden van Sodom zeiden: “Kom verder aan, gij zijt hier de enige vreemdeling en wilt gij rechter zijn.”

Zulke herbergzaamheid is ook bij de meeste volken vanouds af heilig gehouden. Ja, zowel Lot als de Leviet bij de Benjaminiten, zij wilden liever het beste wat zij hadden, dochter en huisvrouw opofferen, dan dat enig leed aan de vreemdelingen zou worden gedaan! Zo zouden ook nog heden ten dage de Arabieren voor een gast en vreemdeling, als hij eenmaal in hun tenten is, het beste slachten, ja het licht aan tafel uitdoen, opdat de gast zonder de minste plichtplegingen tot verzadiging ate. En wanneer zij een gevangene in hun tenten hebben, zo behoeft deze slechts een kluwen af te winden, die ‘s nachts aan de slapende, die hem gevangen houdt, vast te maken en het andere einde aan zichzelf, - zo kan hij zeker van zijn leven en van zijn vrijheid zijn. Want hij is door deze vastgemaakte draad een gast geworden.

Wij hebben vernomen wat herbergzaamheid is, en hoe de Heilige Schrift met woorden en werken ons deze voorhoudt en beveelt. Doen wij nu de vraag: *Hoe moet zij uitgeoefend worden?*

Zonder murmureren schrijft de apostel. Wanneer wij al de schone trekken van herbergzaamheid bij verschillende oude volken nagaan, dan moet deze bijvoeging ons verwonderen. Ja, maar wat behoort er toe, om dat bevel naar Geest uit te voeren? Het gaat hiermee als in het algemeen met al de bevelen van God. Altijd is er een genegen wil bij hen die naar vlees wandelen; of het evenwel echter zonder murmureren afloopt, is de vraag. Zoveel is zeker: waar God met Zijn wil komt, daar ondervindt de mens, dat hij een slaafse wil heeft, en hij dus belijden moet: “Het goede, dat ik wil, doe ik niet; maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik.”

Ten tijde toen de apostel onze tekst schreef, was het herbergen met gevaar verbonden. Voor de gemeente van God zijn er dikwijls tijden van zulk gevaar geweest, zodat men zijn vader of zijn moeder, broeders of zusters, die de Heere beleden (om maar te zwijgen van een vreemde!) niet eens één nacht bij zich kon opnemen, zonder de andere dag huis en have, ja zelfs zijn eigen leven te verliezen.

Dit was ook bijzonder ten tijde van de hervorming het geval. Daar kon het

murmureren bij de mens wel opkomen. Maar zelfs als er geen gevaar bestaat, is het toch zeker dat de ellendige gierigheid de mens licht bekruipt. En daar wordt dan op het lastige van het bezoek, op de kosten die gemaakt moeten worden, op het beperkte van de woning en de eigen middelen gezien; de gast heeft teveel behoeften, eist teveel, hij eet, hij drinkt teveel; hij moet bovendien nog dit, nog dat hebben; men heeft er maar schade van en in het geheel geen voordeel.

“Zij zullen ons nog arm maken”, klaagt men; het houdt niet op; de ene is pas weg of de andere staat voor de deur” - en zo verzint het vlees allerlei, mort, murmureert bij herhaling tegen het bezoek van de gasten, dat is, tegen God, Die de gasten in huis zendt!

Wanneer wij goed bedenken, hoe het murmureren daar niet uitblijft, zo kunnen wij gemakkelijk begrijpen, waarom het de uitverkorenen, tot wie Petrus schreef, en waarom het ons nog moet worden voorgehouden: *“Zijt herbergzaam jegens elkaar, zonder murmureren.”*

Als de Heere enige zaak verbiedt, dan gebiedt Hij het tegendeel. Het tegendeel van murmureren zien wij bij Abraham. Hij zat in de deur van de tent, toen de dag heet werd, om gasten, als zij mochten komen, in de middaghitte bij zich op te nemen. Hij liep de drie mannen tegemoet en boog zich ter aarde. En hij zei: “HEERE! Heb ik nu genade gevonden in Uw ogen, zo gaat toch niet van Uw knecht voorbij. Dat toch een weinig water gebracht worde, en wast Uw voeten, en leunt onder deze boom. En ik zal een bete brood langens, dat Gij Uw hart sterkt; daarna zult Gij voortgaan, daarom dat Gij tot uw knecht overgekomen zijt.” Abraham haastte zich, naar de tent van Sara en zei: “Haast u, kneed drie maten meelbloem en bak koeken.” En Abraham liep tot de runderen, en hij nam een kalf, teder en goed, en hij gaf het aan de knecht, die haastte, om dit toe te maken. En hij nam boter en melk, en het kalf dat hij toegemaakt had, en hij zette het hun voor, en stond bij hen onder die boom en zij aten.” Genesis 18:1-8. De Heere nu wil dat wij ditzelfde doen aan de minsten van Zijn broeders.

Omdat het ons nu van nature onmogelijk is zodanig gebod aldus op te volgen, zo moeten wij, als wij het willen opvolgen, weten: hoe wij onszelf te beschouwen hebben, en hoe hen, die wij herbergen.

Nehemia was zeer milddadig en herbergzaam omwille van de Heere en om Jeruzalem, dat is, omwille van de broederen. Hij nu heeft zichzelf beschouwd als een doodarm man en als een gast en vreemdeling voor God, zoals de Heere gezegd heeft: “Gij zijt vreemdelingen en bijwoners bij Mij.” Daarom bidt ook David: “Hoor, HEERE! mijn gebed, en neem mijn geroep ter ore, zwijg niet tot mijn tranen: Want ik ben een vreemdeling bij U; een bijwoner, gelijk al mijn vaders.” Psalm 39:13. En zo betuigt de apostel Paulus van de gelovigen van de oude tijd: 7ij hebben de belofte van verre gezien, en geloofd en omhelsd, en hebben beleden, dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren. Want die zulke dingen zeggen, betonen klaarlijk, dat zij een vaderland zoeken.” Hebrëen 11:13,14. Wij hebben ons dus als zulke mensen te beschouwen, die op de pelgrimstocht zijn en het Gezang kennen:

*Jeruzalem! Gij hooggebouwde stad;
Ach ware ik toch in u!*

Of dit:

*Ik zie van verre uw troon der ere,
Dat oord vol lieflijkheên;
Hoe gaarne zond ik reeds, o Heere!
Mijn hart vooruit daarheen.*

Wie van harte belijdt dat hij arm en ellendig is, die weet, dat hij hier geen blijvende

stad heeft. De aarde is des Heeren. Onze woning en al wat daarin is, is des Heeren. Hij is de grote Gastheer, Die ons herbergzaamheid betoont met wat Hij ons geeft. Onze woning is ons daarboven door de Heere bereid. Waarom zouden wij voor de korte dag en voor de nacht van dit leven onze broeder geen plaats in een woning geven, die wij weldra voor altijd verlaten? Waarom voor hem niet een slaappleats bereiden, de tafel dekken, niet iets van het onze op de weg meegeven, daar wij daarboven overvloed van alles hebben?

Waar moesten wij eigenlijk wonen? Waar anders dan in de hel, bij al de duivelen. Is ons nu barmhartigheid geschied met alle geduld, met overlading van alle rijkdommen van de genade, is hel alles des Heeren: zo is in de grond niets het onze, alles behoort aan de huisgenoten des geloofs! De waarachtige geestelijke armoede en ootmoed zal er ons dus vanzelf toe brengen, dat wij onszelf niet anders beschouwen, dan als zulke mensen, die ook slechts gasten en vreemdelingen zijn in onze eigen woningen. Hen echter die wij herbergen, zullen wij, indien wij arm in onszelf zijn, ontvangen in de naam van een discipel. Waar wij dat doen, zullen wij zulke mensen beschouwen alsof zij koningen en vorsten waren.

Iedereen voelt zich toch vereerd als hij een bezoek krijgt van een aards vorst of machtig mens; en zal dan alles doen wat in zijn vermogen is, om hem te eren. Alle gelovigen nu zijn door de Heere tot koningen gemaakt, en zij heten daarom ook de heiligen der hoge plaatsen” en regeren met Hem! Wie nu de Heere met Zijn dierbaar bloed gekocht heeft tot een eeuwig eigendom, zullen wij Hem ten goede niet iets van het aardse geven? Wie de Vader zo lief heeft gehad, dat Hij Zijn eigen Zoon voor hem heeft overgegeven; wie in het Jeruzalem woont, dat boven is en een medeburger is van de stad van God, een huisgenoot van God, een broeder van Christus: - zal die niet door ons als zodanig behandeld worden?

O, als wij bedenken, wat een kind van God, wat een broeder is, welk een Vader hij heeft, ... zijn wij broeders, zijn wij kinderen, wij delen zeker met hem zonder murmureren, ja, met hemelse vreugde alles, wat wij niet door onze eigen kracht en bekwaamheid, maar uit vrije genade van de Vader van onze Heere Jezus Christus, van onze God en Vader als ons deel hebben ontvangen!

Maar hoe heeft hij zich te gedragen, die de gastvrijheid of herbergzaamheid geniet?

Hij heeft het recht, dat de Heere de vreemdeling geeft, aan te merken als een genaderecht en niet als een roof, niet als een recht dat hij zich mag aanmatigen. Zo moet hij dan zijn ellende, zijn behoeftigheid indachtig zijn, en niet denken: Ik ben een koning, daarom moet ik ook koninklijk en met alle gerief onthaald worden. Veeleer moet hij zich tevredenstellen en zich onderaan plaatsen, en niets voor zich eisen, maar denken dat hij weliswaar een koning is, echter een koning onder het kruis. Zo moet hij dan zijn gastheer als een koning, maar zichzelf als een geheel onwaardige aanmerken, en als iemand aan wie een weldaad wordt bewezen. De ooievaars en andere trekvogels moeten hem niet beschamen, die jaarlijks voor de genoten vriendschap, vóór zij wegtrekken, iets naar beneden werpen. Zo moet hij dus voor het lichamelijke het geestelijke brengen, namelijk de vrede, het geloof en de dankbaarheid. En als hij op zijn bed ligt, dat hij dan in stille gebeden het huis zegene, waarin hij opgenomen werd, opdat het zich uitbreide, ofwel dat aan de onvruchtbare een kind gegeven, of de duivel met zijn plagen en krankheden uit het huis verdreven worde, en zo de gastheer een loon hebbe, alsof hij er tien of honderd geherbergd had.

Het is voor de gastheer niet goed als hij mort en zucht, zelfs wanneer hij behoeftig is. Hij zie op de Heere, Die de Zijnen nooit of nimmer om niet laat herbergen, maar

naderhand tien- en honderdvoud terug laat vinden wat men uitgegeven heeft.

Het is echter nog minder goed voor hem (ja, wee die!) die de Naam des Heeren zo misbruikt, dat hij voor zich het recht van de gastvrijheid neemt, daar hij toch maar omloopt en omdwaalt, omdat hij lui is en niet thuis wil blijven om vlijtig te werken; of omdat hij naar vlees wandelt, warmte voor het vlees in de verte zoekt, daar toch de Heere thuis niet verre van hem is, maar het Woord hem zeer nabij is, in zijn mond en in zijn hart, indien hij maar gezind is naar Geest te wandelen.

En wee hem die onderdak zoekt uit gierigheid! Hoewel God aan Abraham het hele land waarin hij als vreemdeling verkeerde, gegeven had, zo gedroeg hij zich toch zo voor de kinderen Heths, dat hij zei: "Ik ben een vreemdeling en inwoner bij u"; en hij was niet te bewegen de erfbegravenis voor zijn Sara als geschenk aan te nemen, maar betaalde daarvoor, zonder af te dingen, de zeer hoge prijs die zij hem vroegen."

Hoewel Paulus bij de broeders te Rome huisvesting had kunnen vinden en eisen, zo betrok hij toch zijn eigen gehuurde woning, en zo nam hij voor zijn dienst ook niets van de rijke Korinthiërs en rijke Efeziërs, Handelingen 20:33-35, maar arbeidde met zijn handen voor zijn onderhoud. En ook de broeders over wie Johannes schrijft, namen van de heidenen aan wie zij het Evangelie brachten, niets aan, dus ook geen onderdak, alhoewel zij er recht toe hadden. 3 Johannes :7.

Wie de Heere vreest, legt met zijn Heere het hoofd neer, hij weet zelf niet waar. Hij draagt geen sleutel in de zak om in de nacht het huis van zijn naaste te ontsluiten, en gaat niet in bij zijn broeder, dan om hem te brengen wat hij nog niet heeft, of om samen met hem vertroost te worden door het onderling geloof.

En waar men zo samen is, waar zo de herbergzaamheid gesmaakt en uitgeoefend wordt, daar is de Heere in ons midden, en wij herkennen Hem aan de wijze waarop Hij het brood breekt.

En dan is het iets liefelijks, ja, dat is een voorsmaak van het leven en samenzijn in de hemel, wanneer broeders zo samenwonen en het woord in vervulling komt dat wij bij Zacharia lezen: "Te dien dage, spreekt de Heere der heirscharen, zult gijlieden een iegelijk zijn naaste nodigen tot onder de wijnstok en onder de vijgenboom."

O, waar zo'n broederschap en gelijkheid is (die zo ver verwijderd is van het communisme van de duivel en van het vlees als de hemel van de hel): hoe voelt men zich daar omslingerd door de banden van de vrede en de eendracht in Christus! Hoe smelten de harten daar samen, waar broeders uit verre landen dezelfde taal van het hart spreken; dezelfde Jezus als Heere belijden; één Geest hebben; één God, de levende God met een goed geweten aanroepen! Wat een blijdschap, als men onderling zijn ervaringen, de liefdebewijzen van de Heere, de wonderen van Zijn macht en trouw, de verhoringen van zijn gebeden meedeelt; ook onderling aan elkaar zijn zielen nood en de verschillende bezwaren, waaronder men gebukt en gedrukt gaat, uitwisselt, en elkaar weer troost met de troost waarmee men door de Heere vertroost is en vertroost wordt! Zoals het de ene verging, zo verging het de ander; beiden hebben één onbedrieglijke hoop en spreken vertrouwelijk van de eeuwige heerlijkheid die aanstaande is, van de macht van de genade en het vertrouwen op de Heere, zolang men nog hier beneden moet wandelen en in Kedars tenten wonen. Daar delen wij elkaar mee, hoe wij zo ziek geweest zijn en geheel gezond zijn geworden door de balsem Gileads, in de vergeving van de zonden. Maar wat men elkaar van de aardse dingen mededeelt, dat drijft ons uit tot de berg, waar de HEERE het voorzien zal. Dat is werkelijk een wonderbaar samen-logeren, waar men op één dag dikwijls een afstand van veertig dagen en veertig nachten aflegt.

Ik besluit, mijn geliefden! Waar de Heere de herbergzaamheid gebiedt, daar laat Hij door Zijn Heilige Geest die ook door Zijn volk uitoefenen; daar zendt Hij ook vrienden in het huis, die ons armer en rijker maken, en ook zelf armer en rijker terugkeren.

Het is geen vrucht van onze akker, zonder murmureren herbergzaam te zijn, ja zelfs herbergzaam te zijn juist dan, als de Heere het wil. Wie echter door de Heere bekeerd wordt tot Zijn genade, en zijn leven in Christus gevonden heeft, die is in Christus zo geschapen, dat hij herbergt, en hij weet niet dat hij het doet; - hij drijft in alle dingen op de genade van de Heere.

De zwarte raaf legt het wenende en vervolgte kind van God in haar nest, en wordt daardoor zelf sneeuwwit en heerlijk herschapen, ook wel eens rijk aan aardse goederen.

Een engel in *schijngestalte* wil gastheer worden, en het huis brandt hem boven het hoofd af, en hijzelf komt mee in de vlammen om.

De behoeftige broeder heeft niets in de keuken, zoals de dienstmaagd zegt; hij laat evenwel de tafel voor de gasten dekken, de tafel is leeg; - maar nee, de engelen dragen door mensenhanden een volle korf naar binnen.

Twee zusters, waarvan de ene door de andere geherbergd wordt, zitten samen, spreken van de barmhartigheid die hun te beurt gevallen is, totdat de ene de andere bij de hand grijpt en zegt: "Hierboven vatten wij het gesprek weer op." En ziet, ... zij is binnen!

Wel hem, die door schrik bevangen wordt bij het woord van de Heere: "Voor zo veel gij dit één van deze Mijn minste broeders niet gedaan hebt, zo hebt gij het Mij ook niet gedaan", en die zich van zijn gierigheid en zijn ongeloof bekeert!

Wel hem, die zich tevreden stelt, en leeft op rekening van de Heere, bereid met Hem honger en dorst te verduren, met Hem zonder woonplaats te blijven, en alles overlaat aan de Heere, Die het zal voorzien. Wel hem, die zich vergenoegen laat met de volheid die hij daarboven vinden zal, en geen aanspraak maakt op herbergzaamheid!

En wel u, als u herbergzaam jegens elkaar bent zonder murmureren en gedurende uw samenzijn bidt: "Heere Jezus, blijf met ons, want het is bij de avond." Ik zeg u: Hij zal zolang bij u aan de tafel blijven, en u daar Zijn tekenen geven, tot u aan Zijn verdwijnen waarneemt, dat Hij heengegaan is om u plaats te bereiden bij Zijn Vader en dat Hij weldra komen, zal om u in het vaderland over te brengen. Amen.

31^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 10 en 11

Gehouden op 13 november 1853

Gezongen: Psalm 68:8, 9

Psalm 41:1

Psalm 134:2, 3

Een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft, also bediene hij dezelve aan de anderen, als goede uitdelers der menigerlei genade Gods. Indien iemand spreekt, die spreke als de woorden Gods; indien iemand dient, die diene als uit kracht, die God verleent; opdat God in alles geprezen worde door Jezus Christus, Welken toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen.

Liefelijk en zegenend luiden de woorden van Hem, Die boven alle anderen tot lijden geboren was, namelijk van onze lijdende Immanuël: “Welgelukzalig is hij, die zich verstandig gedraagt jegens een ellendige; de HEERE zal hem bevrijden ten dage des kwaads. De HEERE zal hem bewaren, en zal hem bij het leven behouden; hij zal op aarde gelukzalig gemaakt worden. Geef hem ook niet over in zijner vijanden begeerte. De Heere zal hem ondersteunen op het ziekbed; in zijn krankheid verandert Gij zijn ganse leger.” Psalm 41:2-4. Liefelijk en zegenend luiden de woorden van Paulus de apostel, - van wie de Heere gezegd heeft: “Ik zal hem tonen, hoeveel hij lijden moet om Mijn Naam.” Heere geve den huize van Onesiforus barmhartigheid. Want hij heeft mij dikmaals verkwikt, en heeft zich mijner keten niet geschaamd. Maar als hij te Rome gekomen was, heeft hij mij zeer naarstig gezocht, en heeft mij gevonden. De Heere geve hem, dat hij barmhartigheid vinde bij den Heere, in dien dag; en hoeveel hij mij te Efeze gediend heeft, weet gij zeer wel.” 2 Timotheüs 1:16-18

Hij, Die ons uit de dood in het leven van God wilde overdragen en daarom geen antwoord gaf op de lastering van de vijanden: “Indien Hij de Koning Israëls is, dat Hij nu afkome van het kruis, en wij zullen Hem geloven”, veeleer de dood verdroeg aan het kruis, en Zich, een lijk, van het hout liet afnemen. Hij, Die thans, “nadat Hij de reinigmaking onzer zonden teweeg gebracht heeft, is gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen”, Hij zorgt van dag tot dag ervoor, dat met de moede een woord ter rechter tijd wordt gesproken, dat het gekrookte riet niet verbroken en het rokende lemmer niet uitgeblust wordt, dat de armen en ellendigen het van Hem getuigen, dat Hij hun goed is, dat van de rechtvaardigen gepredikt wordt dat zij het goed hebben, en het de goddelozen aangekondigd worde, dat het hun kwaad zal gaan. Ook zorgt Hij daarvoor, dat er Obadja's zijn, die ten aanschouwe van de koning de kinderen der profeten spijzen, dat er Samaritanen gevonden worden, die de ter dood gewonde Jood olie en wijn in de wonden gieten en voor de herberging zorg dragen. Hij zorgt ervoor, dat in het grote huis van Zijn Vader de één de ander dient, dat vooral Zijn huisgenoten als liefhebbende broeders en zusters bij afwisseling elkaar dienen en behulpzaam zijn met woord en daad. En opdat zij zich onderling dienen op nog bemoedigender wijze dan de engelen hen dienen, voorziet Hij uit Zijn volheid een ieder van Zijn gelovigen met Zijn gaven, opdat zij weten waar zij te dienen hebben; bekleedt Hij hen met de macht van boven, opdat zij in al hun zwakheid wonderen van wederzijds dienstbetoon doen; zoals geschreven staat: “Hij is opgevaren in de hoogte, en heeft de gevangenis gevangen genomen, en heeft de mensen gaven gegeven. Die nedergedaald is, is Dezelfde ook, Die opgevaren is verre boven al de hemelen, opdat

Hij alle dingen vervullen zou?" Efeze 4:8,10.

Hij weet, hoe zwak Zijn gelovigen zijn. Hij weet, dat in hen, dat is in hun vlees, geen goed woont. Hij weet hoe de wonden pijn doen, hoe zwaar het kruis op de schouders drukt. Hij Zelf toch vond een Simon van Cyréne, die het Hem nadroeg, toen Hij niet meer voort kon. En waar nu de zon van het lijden steekt en de vijand niet ophoudt met list, met woeden en moorden, komen daar Zijn gelovigen niet licht in verzoeking, om zich aan het lijden, aan de nood, aan de behoeften van de broeder te onttrekken? Zoals Hij echter gaven aan de mensen geeft, zo geeft Hij ook Zijn Woord, opdat door dat Woord de gaven die in hen zijn, steeds weer opgewekt worden en ontvlammen; zoals Paulus aan Timotheüs schrijft: "Ik maak u indachtig, dat gij opwekt de gave Gods, die in u is." Want zoals Hij van Zijns Vaders troon af als een genadige regen Zijn hemelse gaven (te weten, de Heiligen Geest met al Zijn werkingen) in ons Zijn leden neer giet; zo regeert Hij ons ook door Zijn Woord en dezelfde Geest, opdat deze gaven niet werkeloos liggen, maar weer opgewekt en vermeerderd worden en zo werkzaam blijven.

Daarom liet Hij door Zijn apostel Petrus aan de verstrooide gelovigen onder het kruis, daarom laat Hij ook aan ons de volgende woorden toekomen:

"Een iegelijk, gelijk hij gaven ontvangen heeft, also bediene hij dezelve aan de anderen, als goede uitdelers der menigerlei genade Gods. Indien iemand spreekt, die spreke als de woorden Gods; indien iemand dient, die diene als uit kracht, die God verleent; op dat God in alles geprezen worde door Jezus Christus, Welken toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen."

Volgens het Grieks staat hier letterlijk: Al naar dat een ieder een genadegave ontvangen heeft, dient elkaar daarmee, zoals goede rentmeesters van de menigerlei genade van God. Als iemand spreekt, (hij spreke het) als uitspraken van God; als iemand dient (dat hij het doen zal), als uit de kracht, die God verleent, opdat in alles God verheerlijkt worde door Jezus Christus, aan Wie is de eer en de kracht in de eeuwigheid der eeuwigheden. Amen.

De genade van God, die hier zo troostend uitkomt tegenover de ongenade van de vijandige mensen, die God en al wat goed is tegen zijn, betekent hier niet hetzelfde als genadegave. Het is de genegenheid van God jegens Zijn gemeente, waardoor Hij niet alleen de zonden uit loutere barmhartigheid, om het offer van Christus aan het kruis, vergeeft, maar waardoor Hij hen in Christus Jezus geschapen heeft onder de heerschappij van goede werken, zodat Zijn gemeente, uit kracht van de opstanding van Christus, zich bevindt in alle goede werken, die God tevoren voor hen bereid heeft.

Want de genade van God strekt zich verder uit dan alleen tot de vergeving van de zonden. Zij doet meer dan de gerechtigheid en heiligheid van Christus aan de gelovigen toe te rekenen. Zij leidt de gelovigen aan de hand van de Geest in de heiliging en in alle Gode welbehaglijke wandel in. Christus is immers niet alleen voor de zonden gestorven, maar ook opgewekt van de doden. En zoals Hij Gade leeft wat Hij leeft, zo leven ook de gelovigen Gode in Hem, in de Koninklijke heerschappij van deze genade.

Deze genade is menigerlei, of veelvuldig. Zo veelvuldig de wijsheid van God is, die door de gemeente bekend wordt gemaakt aan de overheden en de machten in de hemel, zo veelvuldig is de genade van God. Enerlei zijn de behoeften, beproevingen, verdrukkingen, bekommelingen en verlegenheden van de ene gemeente van Christus: en toch hoe veelvuldig zijn zij! Het is hetzelfde lijden van Christus, dat alle gelovigen

deelachtig worden: en toch hoe menigerlei is dat lijden! Enerlei zijn de krankheden van allen die ziek zijn en toch hoe verschillend, hoe veelvoudig zijn zij! En bij de verschillende geestelijke ziekten is de ene genade verschillend, zoals de geneesmiddelen verschillend zijn, die uit ene aarde voortkomen. De genade is als een borduurwerk, waarvan de veelvuldigheid van kleuren en figuren, licht en schaduw, verhevenheden en diepten haar tot een pronkwerk voor de ogen maakt.

De gemeente staat ter rechterhand van haar Koning in een genade, die is als een kled van een wonderbaar gouden borduurse1. Zo veelvormig, zo onuitputtelijk rijk in verscheidenheid de ene schepping is: zo veelvormig, zo onuitputtelijk rijk in verscheidenheid is de ene genade. En zoals er in de schepping honderden bouwwijzen van één schelp gevonden worden, en honderden soorten groen: zo is het ook gesteld in de schepping van de éne genade.

In het huis van God, in Zijn gemeente, heerst één genade, één genegenheid, die zich jegens al de bewoners van dit huis openbaart, die raad en hulp weet tegen elke radeloosheid bij de veelvoudige nood van het geheel, zowel als voor ieder afzonderlijk. En zoals in het huis van een rijke een overvloed is van alle mogelijke voorwerpen van weelde, zo is ook in het huis van God een overvloed van allerlei genadegoederen, zodat geen van de bewoners zich enige behoefte kan voorstellen, waarmee de genade hem niet zou kunnen voorzien tot al wat Gode behaaglijk is.

Van deze veelvoudige genade heeft God ons, die geloven, *tot uitdelers, tot “rentmeesters”* gemaakt.

Wij lezen van Abraham, dat hij de oudste knecht van zijn huis, Eliëzer, stelde over alles wat hij had. Van Potifar, dat hij Jozef over zijn huis stelde en al wat hij had in zijn handen gaf - en nog eens, dat hij alles wat hij had in Jozefs handen liet. Zo laat ook God, Die zo wonderbaar rijk is aan alle goederen van genade, alles, wat de genegenheid tot de Zijnen in Christus Jezus in zich bevat, in de handen van Zijn huisgenoten; also dat zij niet alleen aandeel hebben aan alle goederen, schatten en rijkdommen van deze genade (zoals de apostel schrijft: “Alles is uwe.” (1 Korinthe 3:21) maar ook als rentmeesters vrije beschikking daarover hebben tot nut en voordeel van allen.

Het is toch een wonderbare wijze van spreken van de apostel, waarmee hij ons tot zodanige rentmeesters maakt, dat wij een ieder voor zich, een ieder in zijn kring, indien wij geloven, van God begenadigd zijn met dat vertrouwen, dat Hij alles wat het Zijne is onder onze handen laat. Zo hebben dan de gelovigen te beschikken over alles wat van God is, over hemel, aarde en hel, over leven en dood, - met één woord over het hele hemelrijk! Zo verkrijgen zij allen de sleutel daarvan, zoals de Heere gezegd heeft: “Voorwaar, zeg Ik u: Al wat gij op de aarde binden zult, zal in de hemel gebonden wezen”; en al wat gij op de aarde ontbinden zult, zal in de hemel ontbonden wezen.” Dat is: Zoals u daarover beschikt, zo keur Ik het goed.

Ik hecht er gewicht aan, dat de Schrift alle gelovigen tot rentmeesters in het huis van God maakt. Gij zijt allen broeders, maar Eén is uw meester; zegt de Heere.

De Heere verwacht echter van ons, dat wij ons als goede rentmeesters gedragen. Dat wij dus niet naar eigen goeddunken, maar naar Zijn wil en volgens Zijn Wet en Hem ter ere handelen. Dat bijgevolg dit bij ons uit een waar geloof voortvloeie, en de liefde van God en tot de naaste ons drijve. Dat wij de waarheid betrachten in liefde en bij ons een rechtschapen bestaan in Jezus zij.

De apostel Paulus schrijft voor zich en zijn medegetuigen: Alzo houde ons een ieder mens, als dienaars van Christus, en uitdelers der verborgenheden Gods. En voorts wordt in de uitdelers vereist, dat elk getrouw bevonden worde.” 1 Korinthe 4:1, 2. Elk

goed rentmeester in Gods huis weet, dat hij niet heer is over de goederen van het huis, maar een dienstknecht van de Heere, en dat alles wat hij aan de broederen geeft, niet van hem, maar van God is. Getrouw zal hij zijn, als hij indachtig blijft de reiniging van zijn vorige zonden. Als hij dus barmhartigheid doet zoals hem barmhartigheid geschied is, zo zal hij een medewerker van de blijdschap van de broeders zijn en niet een heerschappijvoerder over hun geloof. Van de rentmeesters in zijn huis spreekt de Heere aldus: “Wie is dan de getrouwe en voorzichtige huisbezorger, die de heer over zijn dienstdoden zal zetten, om hun ter rechter tijd het bescheiden deel spijze te geven? Zalig is de dienstknecht; welken zijn heer, als hij komt, zal vinden alzo doende. Werkelijk ik zeg ulieden, dat hij hem over al zijn goederen zetten zal. Maar indien dezelve dienstknecht in zijn hart zou zeggen: Mijn heer vertoeft te komen; en zou beginnen de knechten en de dienstmaagden te slaan, en te eten en te drinken, en dronken te worden; zo zal de heer deszelve dienstknechts komen ten dage; in welke hij hem niet verwacht, en ter ure, die hij niet weet; en zal hem afscheiden, en zal zijn deel zetten met de ontrouwen.” Lukas 12:42-46.

Uit deze gehele toespraak is het duidelijk, dat de ontrouw dáárin bestaat, dat men - met name in tijden van tegenspoed, van nood, van vervolging, - zich aan de dienst der broeders onttrekt, slechts voor zichzelf zorgt en omwille van de buik de leer van Christus zelfs rnee lastert en vervolgt.

Elk rentmeester ontvangt echter voor zich uit de volheid van de menigerlei genade van God een aangewezen plaats of roeping in het huis van God alsook de bekwaamheid om zodanige roeping te vervullen.

Zodanige roeping en de geschiktheid daartoe heet gave of genadegave; die hij voor zich niet Verdient, of verworven heeft; maar die hem uit genade verleend of toevertrouwd werd. Een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft, schrijft de apostel Petrus; en in die zin, heet het op een andere plaats: “Wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen? En zo gij het ook ontvangen hebt, wat roemt gij, alsof gij het niet ontvangen had”?

Van de volheid van de genade, van de genadegaven en haar verscheidenheid schrijft de apostel in de brief aan de Efezen: “Maar aan elk een van ons is de genade gegeven, naar de maat der gave van Christus.” Christus vervult alles in de gemeente. “En Hij heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars.” Efeze 4:7, 11

En aan de Korinthen: “Er is verscheidenheid der gaven, doch het is dezelfde Geest. En er is verscheidenheid der bedieningen, en het is dezelfde Heere. En er is verscheidenheid der werkingen, doch het is dezelfde God, Die alles in allen werkt. Maar aan een ieder wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is. Want dezen wordt door de Geest gegeven het woord der wijsheid, en een ander het woord der kennis, door dezelfde Geest; en een ander het geloof, door dezelfde Geest; en een ander de gaven der gezondmakingen, door dezelfde Geest; en een ander de werkingen der krachten; en een ander profetie; en een ander onderscheidingen der geesten; en een ander menigerlei talen; en een ander uitlegging der talen. Doch deze dingen allen werkt één en dezelfde Geest, delende aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkewijs Hij wil.” 1 Korinthe 12:4-11

Daar de apostel schrijft: “Aan elk een”, zo veronderstelt hij, dat een ieder in de gemeente een gave heeft. Want “de gesnedene zegge niet: ziet, ik ben een dorre boom.” Jesaja 56:3 En als hij schrijft: “volgens hetgeen hij ontvangen heeft”, zo leert hij, dat een ieder tevreden moet zijn met de hem aangewezen plaats in de gemeente, welke die ook moge zijn, zo ook met de bekwaamheid tot zijn roeping, hetzij die groot of klein is. Hij moet maar gebruikmaken van wat hij heeft en zijn pond niet in een

zweetdoek begraven. Want “wie heeft - al was het ook de allerminste gave - dien zal gegeven worden, en hij zal overvloedig hebben; maar wie niet heeft (geen gebruik van het gegevene maakt), van die zal genomen worden, ook dat hij heeft.” Mattheüs 25:29.

Voor God is in Zijn schepping niets groot en niets klein. De vlinder en de schepselen van één dag zijn even zo wonderbaar door Zijn hand voltooid als de adelaar; het schaap is niet minder bewonderenswaardig dan de leeuw van de woestijn. Een sneeuwvlokje, nauwkeurig beschouwd, predikt dezelfde almacht als de bergen in de Alpen. Het zaaikoren en de ceder, het viooltje en de olmboom, de paradijsvogel en de condor maken, elk in zijn soort, de veelvuldige wijsheid van God bekend. Dat alles vinden wij vermeld in de 148^e Psalm. En dat is de wereld- en kerkgeschiedenis: een kleine steen; ogenschijnlijk zonder hand voortgerold, wordt tot een grote berg, vermaalt de machtigste koninkrijken en maakt de weelderigste landen tot woestheid. In de gemeente van God weet men meer te vertellen van een beker water, gegeven in de naam van een discipel, dan van de Niagara waterval. En opdat wij in de gemeente niets groot of klein noemen, betuigt de Heere, dat de minste in het koninkrijk der hemelen (dat is, die nog minder zichtbare bewijzen aan te tonen had voor zijn geloof dan Johannes, en toch zó bij het nochtans volhardt) meerder is dan Johannes. Van de kleinsten, die nog over was van de zonen van Isai om gezalfd te worden, sprak de Geest: “Sta op, zalf hem, want deze is het. De mens ziet aan wat voor ogen is, maar de HEERE ziet op het hart?” 1 Samuël 16:7. Ook heeft de Heere ons bij de voetwassing geleerd, dat Hij, Die de grootste onder ons is, aller dienaar wil zijn - zoals het ook de grondstelling van Gods raad is: “De meerdere zal de mindere dienen.”

Derhalve ontvangt een ieder een genadegave niet voor zichzelf, maar om anderen in het huis van God daarmee te dienen en handreiking te doen. ***Dient elkaar daarmede***, schrijft de apostel Petrus.

Zo betuigt de apostel Paulus: “Uit Hem, Christus het Hoofd, is het gehele lichaam samen gevoegd en hangt het ene lid aan het andere, door alle gewrichten; waardoor de één de ander handreiking doet, naar het werk van een iegelijk lid in zijn maat, en maakt dat het lichaam wast tot zijns zelfs verbetering, en dat alles in de liefde.” Efeze 4:16, Luthervertaling

En nogmaals: “Want door de genade, die mij gegeven is, zeg ik een iegelijk die onder u is, dat hij niet wijs zij boven hetgeen men behoort wijs te zijn; maar dat hij wijs zij tot matigheid, gelijk als God een iegelijken de mate des geloofs gedeeld heeft. Want gelijk wij in één lichaam vele leden hebben, en de leden allen niet dezelfde werking hebben; also zijn wij velen één lichaam in Christus, maar elkeen zijn wij elkaars leden. Hebbende nu verscheidene gaven, naar de genade, die ons gegeven is, zo laat ons die gaven besteden, hetzij profetie, naar de mate des geloofs; hetzij bediening, in het bedienen; hetzij die leert, in het leren; hetzij die vermaant, in het vermanen; die uitdeelt, in eenvoudigheid; die een voorstander is, in naarstigheid; die barmhartigheid doet, in blijmoedigheid. De liefde zij ongeveinsd. Hebt een afkeer van het boze, en hangt het goede dan. Hebt elkaar hartelijk lief met broederlijke liefde; met eer de een de anderen voorgaande. Zijt niet traag in het benaarstigen. Zijt vurig van geest. Dient de Heere. Verblijdt u in de hoop. Zijt geduldig in de verdrukking. Volhardt in het gebed. Deelt mede tot de behoeften der heiligen. Tracht naar herbergzaamheid. Zegent hen, die u vervolgen; zegent en vervloekt niet. Verblijdt u met de blijden; en weent met de wenenden. Weest eensgezind onder elkaar. Tracht niet naar de hoge dingen, maar voegt u tot de nederigen.” Romeinen 12:3-16.

Nu moet niemand denken, dat hij voor zichzelf een genadegave heeft, of dat hij om zijns zelfs wil hier is. Want een ieder is hier en heeft een genadegave omwille van de broeder, omwille van de naaste. Dat is de ordening van God in Zijn huis. Dat alzo niemand zich verheffe, en niemand de hem aangewezen plaats voor te gering en voor te eenvoudig houde, of enigermate gering achte! Want het in-de-hoogte willen stijgen heeft menigeen ten val gebracht. Een oude fabel zegt: dat eens alle leden van het lichaam tegen de maag opstonden, omdat zij allen voor de maag moesten werken, en deze naar hun gedachten niets uitvoerde; dat echter spoedig elk lid ervaren moest, hoe het zichzelf slechts daardoor in stand kon houden, dat het voor de maag werkte; - want als de maag niets meer ontving, kwijnden al de leden weg. In die zin schrijft de apostel Paulus: “Ware het gehele lichaam het oog, waar zou het gehoor zijn? Ware het gehele lichaam gehoor, waar zou de reuk zijn? Maar nu heeft God de leden gezet, een iegelijk van dezelve in het lichaam, gelijk Hij gewild heeft. Waren zij alle maar één lid, waar zou het lichaam zijn? Maar nu zijn er wel vele leden, doch maar één lichaam. En het oog kan niet zeggen tot de hand: Ik heb u niet van node; of wederom het hoofd tot de voeten: Ik heb u niet van node. Ja veeleer, de leden, die ons dunken de zwakste des lichaams te zijn, die zijn nodig. En die ons dunken de minst eerlijke leden des lichaams te zijn, denzelven doen wij overvloediger eer aan en onze onsierlijke leden hebben versiering. Doch onze sierlijke leden hebben het niet van node; maar God heeft het lichaam alzo samengevoegd, gevende overvloediger eer aan hetgeen gebrek aan dezelve heeft; opdat geen tweedracht in het lichaam zij, maar de leden voor elkaar gelijke zorg zouden dragen. En hetzij dat één lid lijdt, zo lijden al de leden mee; hetzij dat één lid verheerlijkt wordt, zo verblijden zich al de leden mede. En gijlieden zijt het lichaam van Christus, en leden in het bijzonder.” 1 Korinthe 12:17-27

De dienst en de handreiking, die de afzonderlijke leden elkaar te doen hebben, geschiedt met woorden en werken.

Met woorden - zoals de apostel schrijft: “Indien iemand spreekt, die spreke als de woorden Gods: Met werken, - zoals de apostel beveelt: “Indien iemand dient, die diene als uit kracht (sterkte), die God verleent.”

Velen zijn geneigd deze woorden alleen toe te passen op het predikambt en de dienst van de diakenen en de gemeente. Wanneer wij echter het 12^e hoofdstuk van de brief aan de Romeinen goed verstaan, en het vorige vers met dit verbinden, dan blijkt, dat dit in het algemeen van dat spreken is bedoeld, dat de apostel Paulus als de beste gave beschouwt, namelijk de gave van de profetie, daar hij schrijft: “IJvert om de geestelijke gaven, maar meest, dat gij moogt profeteren.” Dit profeteren beduidt echter niet in, toekomstige dingen voorzeggen, maar: spreken van al het goede dat de Heere aan de ziel gedaan heeft; met de mond Jezus de Heere te belijden, en anderen te troosten met de troost waarmee men vertroost werd. Dit spreken heet ook, met de moeden een woord ter rechter tijd spreken.

Deze genadegave deelt de Heere in meer of mindere mate uit aan allen, die van Hem de Heilige Geest ontvangen. Want Hij betuigt: “Die in Mij gelooft,- stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien; en dat zeide Hij van de Heilige Geest, Dewelke ontvangen zouden, die in Hem geloven.”

Wie nu tot de broeders spreekt, die spreke niet zijn woorden, niet woorden van menselijke wijsheid; niet woorden zoals die uit de wandel naar vlees voortkomen en het vlees behagen; niet woorden die men met elkaar spreekt op de weg van het zelf-lopen en het zelf-willen; niet woorden van werkgerechtigheid van “hier een weinig, daar een weinig; van “gebod op gebod”; niet woorden van twijfel, waarbij men zelf

niet weet, wiens geesteskind men is; niet woorden waarbij men zelf niet weet wat waarheid is (een wenk voor allen die zich verstouten te prediken terwijl zij voorgeven, dat zij de waarheid nog aan het zoeken zijn): - maar hij zij zichzelf er goed van bewust, dat hij het van de HEERE ontvangen heeft wat hij de broeders voorhoudt; dat is de mening van de apostel. Zo schrijft ook Paulus: “Daarom kan ik mij beroemen in Jezus Christus, dat ik God dien. Want ik zou niet iets durven spreken, ware het niet, dat Christus datzelve door mij werkte, om de heidenen tot gehoorzaamheid te brengen, door woorden en werken.” En nog eens: “Ik betuig voor God en de Heere Jezus Christus?” “Want wij zijn niet gelijk sommigen, die Gods Woord vervalsen, maar als uit louterheid, en als uit God, voor God, spreken wij in Christus. En nog eens: “Wij zijn Gode openbaar geworden.” En nog eens: “Wij spreken in Christus voor God.” En insgelijks “Dewijl wij nu dezelfde Geest des geloofs hebben, gelijk er geschreven is: Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken; zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook.” En in dat vaste vertrouwen sluit de apostel onze brief aldus: “Ik heb u met weinige woorden geschreven, vermanende en betuigende, dat deze is de waarachtige genade Gods, in welke gij staat.” 2 Korinthe, Luthervertaling.

De Geest wil dus, dat in het huis van God degene die spreekt, in het vaste vertrouwen spreke, dat hij met waarheid kan zeggen: “Dit is de weg, wandelt in denzelven.” En de gelovigen hebben deze belofte: “Dit is Mijn verbond met u, spreekt de Heere: “Mijn Geest, Die op u is, en Mijn woorden, die Ik in uw mond gelegd heb, die zullen van uwen mond niet wijken, noch van de mond van uw zaad, noch van de mond van het zaad uws zaads, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid toe.” Jesaja 59:21 En een ieder die door God geleerd is, spreekt, als uitspraken van God, opdat de arme en ellendige weten waaraan zij zich te houden hebben, en de verkeerde, wat hem te wachten staat. Zoals geschreven is: “Predikt de rechtvaardige, dat zij het goed hebben. Want zij zullen de vrucht hunner werken eten Maar wee de goddelozen, die zijn boosaardig; en het zal hun vergolden worden, gelijk zij het verdienen.” Jesaja 3:10, 11. En zo staat geschreven van de valse profeten: “Maar zo zij in Mijn raad hadden gestaan, zo zouden zij Mijn volk Mijn woorden hebben doen horen, en zouden hen afgekeerd hebben van hun boze weg, en van de boosheid hunner handelingen.” Jeremia 23:22.

Het woordje “als” maakt hier niets krachteloos. Het wil zeggen: dat de redenering van de gelovige zó zij, dat zijn uitspraken niet anders zijn dan zoals God die Zelf spreken zou, als Hij onmiddellijk van de hemel af, en niet door mensen tot mensen spreken wilde.

Evenzo is het gesteld met het woordje “als”, waar gezegd wordt: *als uit kracht, die God verleent*. Want daar wil het zeggen: de dienst moet zodanig zijn, dat zij in overeenstemming zij met de kracht en voortvloeit uit de kracht, die God verleent. Hierin ligt deze troost voor hem die dient: dat hij machtig zal zijn in zijn dienen, hoewel hij zwak, ja juist dan als hij zwak is, - dat hij in zijn zwakheid voortgaan moet en een welbehagen hebben aan zulke zwakheid, opdat de kracht van Christus hem overschaduwe en omgorde. En waar God kracht verleent, daar hoeven wij niet te vragen: “Hoe breng ik dat tot stand?”

Er is in de gemeente allerlei dienst, en dus behoeft niemand, zo vaak hij tot zulke diensten geroepen wordt, naar kracht of bekwaamheid te vragen. Hij moet juist van zijn onhandigheid en zwakheid overtuigd zijn, om uit de volheid van de macht van God te ontvangen. Hij Die roept, verleent ook hulp; - wij moeten maar niet traag worden en het opgeven. Geen ding zal bij God onmogelijk zijn; juist dan niet, wanneer alles naar het zichtbare mislukt, en onze dienst te vergeefs en onze arbeid ijdel schijnt te zijn.

Het einddoel van de hele dienst in het huis van God is: *Zijn verheerlijking door Jezus Christus*. Het is de hele raad van God met alles wat op aarde en in de hemel geschiedt, dat Jezus Christus erkend worde de Heere te zijn, tot heerlijkheid van God de Vader. Want alle werk is de mens uit de handen genomen, opdat Gods voornemen met Zijn gemeente in de hand van Christus voortga, Gode tot heerlijkheid, door ons.

Van de dienst in de gemeente was de dienst van de Levieten in de tent der samenkomst en in de tempel slechts een schaduw. En wat de eigenlijke dienst in de gemeente is, leren wij uit Romeinen 12, uit de brieven aan Timotheüs en uit zoveel plaatsen waar van de dienst, die aan de heiligen geschiedt, gesproken wordt. Zij strekt zich uit, zoals ook de genadegaven van de enkelen, niet alleen over geestelijke, maar ook over lichamelijke behoeften. En met zodanige dienst dienen de ware heiligen in het dagelijkse leven. Elk ambt, elk beroep, elke positie, die de gelovigen ontvangen in dit leven, mag niet van het geestelijk leven gescheiden worden. Zó dient een gelovige overheid, op de plaats die zij bekleedt, de gemeente van Christus. Zó dient u, vermogende, de behoeftige, de vrouw de man en de gemeente in haar huis; de kinderen de ouders; de dienstmeid de vrouw; de gelovige baas de werkman; de gelovige werkman de werkmeester. Wie gelooft, dient in zijn plaats en in zijn beroep, als diende hij daarmee God, in Christus. Want alleen zó wordt het lichaam van Christus opgebouwd, wanneer men het lichamelijke en geestelijke, het aardse en hemelse, het tijdelijke en eeuwige van de dienst niet van elkaar scheidt.

Onze Heere, Die de Zoon over het huis van God is, heeft gezegd: “De Zoon des mensen is niet gekomen, om Zich te laten dienen, maar om te dienen.” Hij liet Zich in onze plaats kruisigen in de zwakheid van het vlees, en hoe werd door Hem God verheerlijkt in Zijn eer en in Zijn kracht! In het hevigste lijden, wat Hij onschuldig leed, diende Hij ons, zonder aan eigen lijden te denken, met Zijn voorbede; diende Hij Zijn moeder en Zijn Johannes, met Zijn aanwijzing, waar de moeder een toevluchtsoord zou vinden. Hij, het Hoofd van Zijn lichaam, vervult het hele lichaam niet Zijn volheid. Hij leeft met Zijn genade, met Zijn leven, met Zijn Geest in de afzonderlijke leden, en terwijl deze leden, geheiligd door Zijn Woord, zich bewegen naar Zijn wil, wordt God geprezen in Zijn gemeente door hen.

Het toppunt van alle gelukzaligheid voor ons is: *dat God geprezen worde*.

Als Jezus Christus woorden van Wijsheid en openbaring geeft, om God te kennen in het aangezicht van Jezus Christus, woorden ter bekering en van geloof in God, waardoor wij teruggeroepen worden van elke valse weg, en de weg des levens ons voorgehouden wordt, dan worden zulke woorden gesproken. En waar zij gesproken worden, hoe wordt daar aan het einde God geprezen, zowel door hem die gesproken heeft, als door hem die bekeerd werd van de duisternis tot het licht en van de macht van de satan tot God. Hoe wordt daar God geprezen door Jezus Christus, door allen die terecht gebracht, getuchtigd, vermaand en in hun droefheid vertroost werden!

En waar God bij de veelvoudige nood van de Zijnen heden dezen, morgen genen met sterkte bekleedt, om in zwakheid te helpen, zonder vermoeid te worden; en waar men uit zwakheid krachten ontvangt: hoe worden daar zij die dienen en zij die gediend worden het gewaar, dat zulke hulp hun door Jezus Christus toekomt!

Hoe prijzen zowel die helpt, als die geholpen wordt, God door Jezus Christus, dat Hij een levend God en trouwe Heiland en een waarachtig Helper in nood is, een Verhoorder van het gebed en een Vervuiler van al Zijn goede woorden! Hoe verblijden zich daar beide, de Redder en de geredde in God, dat Hij door Jezus Christus een God van de armen en ellendigen is, en dat Hij doet, wat Zijn heiligen begeren.

Zo heeft dan niemand, die met de genadegaven die hij ontvangen heeft, de ander dient, te vragen naar vlees of eer bij vlees, ook niet naar dank van vlees; en zal niemand zichzelf iets aanmatigen van eer of kracht, want wij allen zijn stof en as.

Wordt slechts de mond geopend, de Heere geeft de woorden. Is slechts het hart tot dienst bereid, de Heere geeft de sterkte. En de mond wordt eens voor altijd opengedaan in de vergeving van de zonden. En het hart dat voor de broeders klopt en nog meer voor God, wordt geschapen in de diepte van de verlorenheid.

Zo heeft dan God de eer van alles wat in Zijn huis geschiedt, van hem is de kracht van het geloof, dat door de liefde werkende is.

Het houdt met dit leven niet op, dat God zo geëerd wordt. De broeders die gesproken hebben, de broeders die zich hebben laten leren, de zusters die gediend hebben en zij, die de dienst ontvangen hebben, zij gaan allen over in de eeuwige woningen, waar geen nood en dood meer is. Om daar God te prijzen door Jezus Christus in de eeuwigheid der eeuwigheden, dat Hij het alles alleen gedaan heeft. En al het volk zegge: *“Daarbij blijve het”!* Amen.

32^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 12

Gehouden op 27 november 1853

Gezongen: Psalm 66:4, 5

Psalm 119:40

Psalm 118:9

Geliefden, houdt u niet vreemd over de hitte der verdrukking onder u, die u geschiedt tot verzoeking, alsof u iets vreemds overkwame.

Het “amen” wordt uitgesproken door de gehele strijdende kerk op aarde; en dit “amen” wordt herhaald door de zegevierende kerk in de hemel: dat Gode de eer en de kracht is in de eeuwigheid der eeuwigheden. Hem de eer, dat Hij Zijn dochter, de kerkbruid, tot ere brengt en gebracht heeft! Hem de kracht, dat Hij haar in al haar zwakheden bewaart en bewaard heeft! Hij, Die alléén goed is, heeft Zijn Zoon een bruiloftsfeest bereid, en heeft Hem op de aarde gezonden, om de Bruid, die de Vader voor Hem verkoren heeft, te zoeken en Zich ten eigendom te kopen met Zijn dierbaar bloed. Hij zal weldra komen, om haar af te halen en te brengen in het paleis van Zijn Vader, opdat zij zich bij hem eeuwig verblijde en verheuge. Hij zal haar weldra verschijnen, opdat zij Hem met de ogen zie in Zijn hogepriesterlijke en koninklijke schoonheid. Hij brengt de kroon mee, - en alle nood, angst en smaad van de Bruid heeft opgehouden. Zij zal niet meer wenen, noch zullen zorgen haar hart beklemmen. Aan haar vreugde zal geen einde komen, geen einde zal er zijn aan de lof voor alle verootmoedigingen waarmee zij verootmoedigd, voor alle tuchtigingen waarmee zij getuchtigd, voor alle leidingen hier beneden, waarmee zij getrouw geleid werd, voor al de eer van het lijden met Hem en om Zijns Naams wil, voor al de wonderen van Zijn hulp en uitredding!

Het ligt in de raad van God, dat de Bruid van de Koning, zolang zij hier beneden is en wacht, haar heerlijkheid verborgen heeft, want zelfs deze verborgen heerlijkheid komt genoeg naar buiten, om alle machten van de duisternis in opschudding te brengen. Zij zijn steeds gereed om deze blinkende en hen bestraffende heerlijkheid op alle mogelijke manieren te verdonkeren, ja uit te blussen. Waar de Bruid zich slechts vertoont, rotten zij samen en brengen alles op de been, om haar te doden of in de woestijn te drijven.

De Vader verzamelt Zich hier beneden de gemeente, die Hem daarboven eeuwig moet loven door Jezus Christus. Wat een eenheid en eeuwigheid van loven, van danken, van getuigen van de genade, van onderlinge werkzaamheid om elkaar met liefde te vóórkomen, te dienen, te helpen! Zodanige eenheid en eendracht is een macht, die de satan aan een keten legt en zijn werken verwoest.

Zo zijn dan de dorpen van Jeruzalem de overste van deze wereld een gruwel, en de stad van God is hem een doorn in het oog. Daarom hitst hij zijn aanhangers aan om deze dorpen te verwoesten, opdat aan de stad haar verbinding met deze dorpen afgesneden worde. En hij heeft overal zulke mensen die zich tot zijn hulp bereid tonen en zich in zijn soldij laten nemen. Zijn wapen is altijd de vraag: “Behoort u tot die in kwaad gerucht staande sekte van de christenen, bekent u daartoe ook te behoren?”

En op het toestemmend antwoord houdt hij een ordeteken voor en belooft hemel en aarde, opdat men weer een Jood of een heiden worde. Gelukt het hem niet, dan werpt hij vurige pijlen in de vesting “Ere”, opdat men de eer redde. Laat men de eer in

vlammen opgaan, dan zendt hij sterke stieren van Basan en allerlei ergernissen binnenin de dorpen, die alles dreigen te vertrappen, of alle moed ter volharding wegnemen.

Maar Hij Die schiep en nogmaals schiep, behoudt ook. Wij moeten ons er maar van bewust zijn, waarom deze aanvallen geschieden en er ons niet over bevreemden. De naam christen is sterker dan de duivel, en wie God eert, die zal Hij wederkerig eren. Het ordeteken was slechts verzilverd blik. De vurige pijlen waren slechts kunstvlammen, en hebben dus geen nadeel toegebracht als de dag aanbreekt. De sterke stieren van Basan hebben zichzelf dood gewoed, zich onder elkaar vertrapt. De ergernissen zijn weggeruimd, - de Bruid gaf alles over, alleen niet zichzelf. Daarom, als zij meent de slag verloren te hebben, weergalmt de overwinningskreet: "Dat heeft de Heere gedaan." Zó ging het altijd, zó van het begin van de wereld af, zó bijzonder in de tijd van Petrus. Joden en heidenen kwelden de gelovigen toen hard. Maar wat Joden en heidenen ook aanwendden om de gemeente te verwoesten, - zij groeide in getal en genade. Hier enigen, daar enigen; zij werden geweid door de goede Herder; zij ontvingen het Woord des Heeren door Zijn apostelen. Overal een gemeentetje midden onder Joden en heidenen. In het huis van de één of ander kwam het bijeen, en gelezen werd ook deze onze zendbrief. Des Heeren Woord werd gesproken; de ene broeder diende de andere, de ene zuster de andere; en wat een troost verkreeg het gemeentetje, als zij bijeen was, welke dierbare beloften werden daar binnen vernomen!

Dat konden de Belialsmannen, dat konden noch Joden noch heidenen, dat kon de wereld niet dulden. Van buiten werd door deze een vuur aangelegd, namelijk het vuur van de lastering. Nu kwam het gemeentetje in de smeltkroes, - wat een vuurproef!

En wat sprak nu het Woord des Heeren tot het gemeentetje? Wat zegt de Geest nu nog tot de gemeente des Heeren, zo dikwijls zij in 'n vuurproef komt? Laat ons de apostel horen!

Geliefden! houdt u niet vreemd over de hitte der verdrukking onder u, die u geschiedt tot verzoeking, alsof u iets vreemds overkwame.

Dit is de stem van de Bruidegom: "Hoewel getuchtigd wordende, tóch geliefden!" Wees Gij mij niet tot een verschrikking; bad Jeremia, toen hij in deze hitte was; maar de Heere sprak tot hem: "Is het, dat gij u tot Mij houdt, zo zal Ik Mij tot u houden en gij zult Mijn prediker blijven." Jeremia 15:19, Luthervertaling. En Job sprak in de hitte waarin hij zich bevond: "Gij schrijft tegen mij bittere dingen, en Gij doet mij erven de misdaden mijner jongheid." Maar de Heere gaf het hem in de hitte te getuigen: "Ik weet, dat mijn Verlosser leeft!" En hoe heerlijk wendde Hij de gevangenschap van Job! Ja, het is des Heeren woord en stem: "Daarom haat u de wereld, omdat Ik u heb liefgehad en Ik u uit de wereld heb uitverkoren."

Zo is dan de benaming "Geliefden" een groet van bovenaf midden in de droefheid, opdat wij niet denken, dat ook de Heere tegen ons zij, zoals de wereld tegen ons is, en dat wij niet door Hem geliefd zijn, omdat Hij zoveel lijden over ons gedooft.

Weet de Heere niet, wat Zijn heiligen lijden?

O Hij, de Aanvanger en Voleinder van ons geloof, Hij, Die voor de vreugde die Hem voorgesteld was een kruis verdroeg, Hij kent het lijden in al zijn zwaarte! Hij zegt niet: "Het is niets, het heeft niet veel te betekenen; Ik heb nog heel wat anders doorgestaan." Nee, Hij noemt het lijden van Zijn heiligen hij zijn rechte naam, en geeft daarmee te verstaan, dat Hij het Zelf kent, dat Hij het met de Zijnen mee

ondervindt. *Hitte* noemt Hij het lijden, een brandende gloed, of wat het eigenlijk zegt: *vuurproef*. Het goud moet in de smeltkroes, en Hij Die daarbij zit en smelt, brengt het geheel in een gloed. Dat richt op in het lijden en geeft rijke troost. De smeltkroes is dit leven; de kolen zijn de boze mensen; die in de gloed laat brengen, is de Heere; het goud zijn wij, die de Heere liefgehad heeft van den beginne. Het schuim moet weggenomen; wij, die de Naam van de Heere kennen, begeren het zelfs niet anders.

Bijna overal wordt in de Schrift het lijden van de heiligen Gods met een vuurproef vergeleken. "Hij zal zitten, louterende, en het zilver reinigende, en Hij zal de kinderen van Levi reinigen, en Hij zal ze doorlouteren als goud en als zilver; dan zullen zij den HEERE spijsoffer toebrengen in gerechtigheid. Maleachi 3:3. "Wij waren in het vuur en in het water gekomen, maar Gij hebt ons uitgevoerd in een overvloeiende verversing." Psalm 66:12. "Vrees niet Jakob, wanneer gij door het vuur zult gaan, Ik zal bij u zijn, en de vlam zal u niet aansteken." "Ik heb u gekeurd in de smeltkroes der ellende." "Ik heb de smid geschapen, die de kolen in het vuur opblaast, en die het instrument voortbrengt tot zijn werk; ook heb Ik de verderver geschapen, om te vernielen." Jesaja 43:1, 2; Jesaja 48:10; Jesaja 54:16.

Zo zegt de Heere van de duivel en van de vervolgende wereld. En de apostel Paulus heeft gezegd, dat het vuur, dat is, het vuur van tegenspoed, van vervolging, van smaad om Christus' wil, eens iegelijks werk beproeven zal, dat door dit vuur alles openbaar zal worden; also dat wie zalig worden en niet eenmaal in het eeuwige vuur branden wil, niet anders zalig wordt dan door het vuur, opdat hij ontledigd worde van al het verkeerde zelfgemaakte werk.

Deze beproeving door het vuur *overkomt u*, schrijft de apostel, of: is onder u. Want waar woont God, zo niet bij de Zijnen? En waar is Christus, zo niet daar, waar Zijn gemeente is? En waar God en Christus is, daar gaat het naar de tweede Psalm: De heidenen woeden en de vijanden beraadslagen samen tegen de HEERE, en tegen Zijn Gezalfde." En de gemeente moet uitroepen: "O HEERE, hoe zijn mijn tegenpartijders vermenigvuldigd; velen staan tegen mij op."

Wat een brandende gloed juist in de gemeente? Ja, zelfs naar de letter! Want wat was het uitgezochtste lijden, het uitgezochtste martelen, waarmee de Romeinse keizers de christenen gemarteld hebben anders dan een brandende gloed?

Wat anders waren de talloze Autodafes² van de zestiende eeuw?

Wat anders de vroegere en latere vervolgingen, bijzonder in Frankrijk?

En wat een lijden, wat een hitte van de laatste vijftientig jaren, nu men Gods getuigen in een langzaam brandend vuur werpt, en daarbij lieve broeder, lieve broeder! zegt, - wij doen u geen ongelijk!

Maar nog brandender is de gloed, wanneer men die in zijn eigen huis heeft, en de vijanden van de man zijn eigen huisgenoten zijn. Wanneer zij, die Gods wil niet doen, maar zichzelf zoeken, als rechtvaardig en goed gelden willen met hun werken, en met woorden van de Schrift komen, alsof zij van de hoge hemel af kwamen en alsof hun banvloek de banvloek van de Heere God in de hemel was! En daar gaat men nu eenzaam en verlaten voort, God Zelf schijnt ons ook verlaten te hebben, te vergeten ons gebed te verhoren. Wat een duisternis, wat een zielennoed, wat een angst van het hart!

En nu daarbij ook uiterlijk allerlei nood en dood. En niemand onder de ons bekende stervelingen, die in de grond van het hart met ons is! En menigeen moet zelfs de deur

² Massale ketterverbranding door de inquisitie in Spanje

van zijn mond sluiten voor haar die in zijn schoot ligt. Wat een hitte is daar in het arme zwakke hart! En zo gaat het elk op zijn beurt (de één moge iets minder daarvan hebben dan de ander) en met hen, met wie de Heere een bijzondere bedoeling heeft, het allermeest. Allen gaat het zo; *allen die Godzalig willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden.*

De gemeente van God heeft haar Sanballats, die vreesachtig willen maken, om de bouw van de muren van Jeruzalem te verhinderen. Zij heeft haar vijanden ook in haar eigen schoot. Daarin bevinden zich zoveel, die naar vlees willen wandelen en aanstoot geven, die zinnen op wraak en aan verwoesting denken, omdat zij zich bestraft gevoelen.

Wat een hitte zal er onder de lieve verstrooide broeders, waaraan Petrus schreef, geweest zijn! In wat voor brandende gloed moeten zij zich bevonden hebben, als wij bedenken dat zij midden onder Joden en heidenen woonden. Onder Joden, die de schijn hadden alsof zij God en Zijn Woord en de gehele ware godsdienst aan hun zijde hadden. Onder heidenen, die eerst voor hun afgoden knielden, en dan weer deze afgoden geselden! “Wie van het boze wijkt, stelt zich tot een roof.”

De kinderen Gods zeggen aan duivel en zonde de dienst op, bestraffen met hun gedrag de onvruchtbare werken van de duisternis, en stellen zich niet met de wereld gelijk. Zij zijn uit de wereld uitgegaan en hangen de Heere aan, om Hem te dienen, Hem te eren, te wezen en Zijn geboden te bewaren.

De wereld, hoewel zij een christelijk kleed heeft aangetrokken, blijft wereld. Men mag leren, doen en najagen wat men voor goed houdt - als men maar met haar meedoet. Als men maar aan dat weinige meedoet, dat men de besnijdenis in ere houdt, dan zijn de Joden tevreden; en de heidenen zijn tevreden, als men ook slechts een handvol wierook voor hun afgoden strooit. Dan is men van hun kerk een onberispelijk lid, al zuipt en speelt, al hoereert en steelt men ook. Wendt men zich echter geheel en al van hen af en naar het Woord des Heeren toe, om gelukkig te zijn met de gelukkigen; bekeert men zich van de ongerechtigheid: - dan draagt de wereld in priesterlijk gewaad het vuur aan, om de lasteraar van al hun doen en drijven, de verderver van al hun fraaie zaken, de verstoorder van hun rust, ter ere van hun afgoden, hetzij langzaam of snel, te pijnigen en te verbranden. Vandaar de hitte onder de gelovigen en heiligen Gods.

Want de wereld haat het, aan de hand van God en van Christus en Zijn Geest te gaan in de goede werken, die God tevoren bereid heeft. Zij kent geen andere godsdienst dan die, die haar de eer en de kracht, de eigenwil en het koesteren van eigen lusten laat. Als de Geest haar van zonde overtuigt, wil zij heilig zijn; als haar de gerechtigheid voorgehouden wordt, wil zij zondares en zwak zijn, en het goddeloze bestaan bedekken met de godsdienst. En als nu de waarheid zich openbaart, zo staat zij er tegen op, en werpt haar verterend vuur middenin de gemeente van God.

Zulk lijden is onafscheidelijk verbonden met het leven van het geloof. Het woord van de Heere blijft waar: “Gij zult van allen gehaat worden om Mijns Naams wil.”

Hier hebben wij nu tegen dit vuur de troost, dat het een vuurproef is, die ons geschiedt tot onze verzoeking, zoals de apostel schrijft: ***Welke u geschiedt tot verzoeking.*** Waar het geloof aanvangt, daar blijft het heilige kruis niet achter. Wij krijgen het spoedig op de rug om het de Heere na te dragen. Het Evangelie is een Woord van kracht en van leven. Deze kracht en dit leven moeten in ons aangevochten worden. Zo moet ons dan de dood in huis gezonden worden, en wij daarbij in ons de uiterste zwakheid vinden, opdat wij ondervinden wat een kracht het Woord van genade heeft, en hoe het niet een

ijdele spreekwijze, maar een levendmakend Woord is én blijft. God zal niet laten varen het werk Zijner handen; maar het behaagt Hem, dat het in de smeltkroes geworpen worde. Maar dan werpt Hij eigenlijk Zijn eigen Woord tegelijk mee in de smeltkroes, opdat het bewaarheid worde, en opdat behouden worde Zijn werk, dat door het Woord gemaakt is; en het behaagt Hem, dat de hele hel op de been komt en de hitte zeer heet aanblaast.

De satan meende, beter dan God, Job te kennen. Zo sprak de Heere: “Welnu, werp hem in het vuur, wij zullen zien, wiens werk bestaan zal.” Maar hoe meer de duivel aan het blazen was, zodat hij zelf huiverde voor de gloed, des te meer bewees Gods goud zich als zuiver goud; en de duivel moest weldra een Man naast Job in de oven zien, Die er wel voor zorgde dat Job in het leven bleef, ja zelfs een goudglans van Zich gaf, die de duisternis van de hel nog des te duisterder maakte.

En uit de oven waarin zich Job bevond, ging een troost op, evenals uit de oven van Sadrach, Mesach en Abéd-nego, een troost, die alle heiligen, die sindsdien in de oven van ellende en tegenspoed geworpen werden, voor de gehele hitte gevoelloos heeft ge, maakt in het binnenste, ontstekende in hen een geheel andere gloed, die de gloed van de hel en van alle tegenspoeden krachteloos maakte. De vlammen sloegen om hen heen, - maar zij zelf werden daardoor niet aangetast.

Bovendien ligt daarin nog een andere troost opgesloten. Al is het dat de ware broeders de valse slangen met toegeeflijkheid dragen, om hen terecht te helpen, zo gaat dit toch niet op den duur. Tarwe en kaf mogen zich voor een poos op één en dezelfde dorsvloer uitbreiden, de man die de wan in zijn hand heeft moet eenmaal komen. Als de zaaier zijn zaad strooit, dan schiet een gedeelte schielijk op; wat echter geen diepte van aarde heeft, geeft toch geen goede vrucht. Zo moet dan de hitte komen, de zonnehitte, tegenspoed of vervolging omwille van het Woord, eerst vanbuiten, dan vanbinnen, opdat verwelke of verdorre wat geen wortel heeft en dat staan blijve wat in een goede aarde gezaaid is. Want velen willen een goed zaad zijn, die het toch niet zijn; zij hebben veel meer te roemen, dan het zaad in goede aarde, dat niet zo spoedig opgaat. Daarom moet de verzoeking komen. En al is deze er in onze dagen niet zoals in vorige eeuwen, zo heeft de Heere toch middelen en wegen genoeg, om een ogenschijnlijk geringe verzoeking nog meer te laten branden dan één, waarvan de vlammen tot over de hoogste kerkgewelven uitslaan.

De oprechten hebben van zodanige verzoeking dezelfde vrucht, die het goud heeft, als het naderhand uit de smeltkroes tevoorschijn komt. Want zo leren zij, dat zij een levende God en trouwe Heiland hebben, en dat Hij hen werkelijk uit getrouwheid verdrukt; - ook, dat zij geen kunstig verdichte fabelen zijn nagevolgd. Verder ondervinden zij, wat een kostelijke zaak het geloof is, en hoe beproefd en onbedrieglijk het Woord is, waarop zij met hun geloof en hun hoop gegrondvest zijn. En o, wat een algenoegzaamheid is voor hen bij de hand in de Heere! Hoe dierbaar en waardig wordt Hij hun juist in het zwaarste lijden! Hoe ondervinden zij juist dan, dat de Heere een Toevlucht van de armen en ellendigen is! Wat een Helper in de nood! Hoe Hij juist dan zo nabij is, wanneer allen, wanneer ook vader en moeder, wanneer ook vrouw en kind, wanneer broeders en zusters hen verlaten hebben! Hoe proeven en ondervinden zij, wanneer voor dit leven hun elke uitweg afgesneden is, dat de Heere het gebed verhoort en wonder op wonder bewijst van Zijn macht, Zijn trouw, Zijn genade en Zijn liefde! Hoe wordt hun al het zichtbare als ijdelheid der ijdelheden openbaar! Hoe worden zij van de wereld en van het tijdelijk genot van de zonde in alle getrouwheid losgemaakt! Wat een zalige dood sterven zij, voor zij gestorven zijn! Hoe vreedzaam, hoe dierbaar wordt hun het ware vaderland! In één woord: men moet op

Patmos gebannen zijn, om het Hooglied te leren zingen, om te slaan zoals de nachtegaal tot Gods lof, om ten slotte een wezenlijke zwanenzang aan te heffen.

Geven wij er dus acht op dat de apostel schrijft: *U geschiedt deze verzoeking*. Want waar de verzoeking komt en de hitte begint te branden, daar moeten wij niet zozeer op de verzoeking zien, maar daarop dat het hier om onze persoon en ons eeuwig leven te doen is. Want wat voor nut hebben wij toch van ernstige overdenkingen bij het lezen van martelaarsgeschiedenissen, of ook van deze troostrijke woorden van de apostel, als wij ons terugtrekken wanneer de verzoeking tot ons komt? Als wij aan de wereld en aan de duivel toegeven, op het lijden van anderen zien, maar zelf het lieve kruis niet eens met de vinger willen aanroeren, dan kunnen wij uiteindelijk met de wereld omkomen. Maar behoren wij tot die *u*; dan zijn deze woorden ook voor ons geschreven, opdat wij, volhardend onder het lijden, ook zeker mogen zijn van de kroon, die de rechtvaardige Rechter meebrengt als Hij komt.

En zo hebben wij ook allen troost van het woord *geschiedt*. Want dat zegt ons: dat het alles gaat naar de bepaalde raad en voorkennis van de Heere. Zoals geschreven staat: “Die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd den beelde zijns Zoons gelijkvormig te zijn.” Romeinen 8:29.

De raad Gods met de verzoeking is geen andere, dan de verheerlijking van Zijn werk in Christus Jezus; geen andere, dan het beproefd stellen van hen, die Hij van eeuwigheid heeft liefgehad, tegenover duivel en wereld; en de waarmaking van Zijn heilig Woord, tegenover al het bedrog en alle leugen, waarmee de mensen elkaar beliegen en bedriegen in de dingen van de eeuwigheid, en waarmee zij de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden.

Opdat wij nochtans deze raad graag en bereidwillig dienen, is het voor ons nodig, dat ons de vuurproef niet bevreemde, opdat wij ons daarbij niet gedragen *alsof ons iets vreemds overkwame*.

“*Overkwame*” zegt de apostel, want de omstandigheden lopen in het leven (en o hoe gemakkelijk!) zo samen dat wij wel in de vuurproef moeten komen. Ja, verschillende omstandigheden lopen daartoe op één tijd samen, en dat houdt in dit leven niet op. God de Heere heeft geen invaliden (verminkte of gebrekkige soldaten). In de geestelijke strijd geldt deze leus: *Volharden tot aan het einde*. Ongedacht, onverwacht is men opeens weer in gevecht en in de grote hitte van de strijd, al meende men een ogenblik tevoren, dat men als een oudgediende nu op de behaalde lauweren kon rusten. Wij hoeven niet veel te zeggen, en niet zozeer iets bijzonders te doen, om ons opeens weer opnieuw in de vuurproef te bevinden. Een enige daad, één enkel woord, het minste getuigenis, als het maar treft: - en de wereld tiert en de hel buldert tegen ons! En dan komt het geroep: Herroepen of branden; terugtrekken, terugnemen en toegeven, of gefolterd, maar dan in de ellende gezonden worden.

Daar gaan wij nu de zekerste weg, wanneer ons niets bevreemdt, en wij zelfs in het minste niet toegeven, niet de geringste herroeping over de lippen laten komen; zoals de Heere tot Zijn profeet zegt: “Mensenkind, zoudt gij hun recht geven?” Zo zwak en onleerzaam als wij intussen uit onszelf zijn, zodat ons de vuurhitte bevreemdt, dat hebben alle heiligen Gods gevoeld. Daarom kon Job zo weinig zien van de liefde van de Heere jegens hem, en van Zijn gerechtigheid, goedertierenheid en troost in zijn lijden, en vervloekte hij zelfs de dag van zijn geboorte. Daarom riep ook Jeremia eens uit: “Wee mij, mijn moeder, dat gij mij gebaard hebt, een man van twist en een man van krakeel den gansen lande. Ik heb hun niet op woeker gegeven, ook hebben zij mij

niet op woeker gegeven, nog vloekt mij een ieder van hen.” Jeremia 15:10. Maar de Heere zei tot hem: “Als gij loopt met de voetgangers, zo maken zij u moede, hoe zult gij u dan mengen met de paarden? Zo gij alleenlijk vertrouwt in een land van vrede, hoe zult gij het dan maken in de verheffing van de Jordaan?”

Als de apostel schrijft: De vuurproef bevreesde u niet, alsof u iets vreemds overkwame, zo legt hij een bijzondere nadruk op het woordje “*vreemds*” en het woordje *u*. Moet dan ons, die God en alle mensen liefhebben, ons, die het welzijn van land en kerk zoeken; ons, die bij het Woord der waarheid blijven, waarvoor wij allerlei getuigenissen hebben; ons, die niemand iets in de weg leggen, en rustig onze weg gaan; ons, die zo graag allen gelukkig zouden maken; ons, die de wetten van het land en de wetten van God nauwgezet opvolgen; ons, die alleen zegenen, - dit alles overkomen? Moeten dan juist wij de gevaarlijken voor Staat en Kerk zijn, ja met de gemeenste kwaaddoeners gelijk gerekend, ja juist wij erger dan zulke mensen behandeld worden? En waar zijn en blijven dan nu alle beloften van God, dat het de rechtvaardigen goed zal gaan? Ja, het bevreesdt ons, en steeds is het ons, alsof ons *iets vreemds overkwame*, wanneer wij om Gods en om Christus’ wil voortdurend en steeds opnieuw allerlei dingen te verdragen hebben. Hoe graag hadden wij goede dagen! Hoe graag zijn wij geëerd! Hoe bemint het vlees de vleselijke rust, de rustbank van het gemak en van een goed leven! Het zit zo in ons allen, dat het de Kerk van Christus hier beneden goed moet gaan; en wanneer zij toeneemt in getal, eer, macht en rijkdom; zo zegenen wij ons. Zolang de Heere tekenen en brood gaf, werd Hij door velen gevolgd; toen Hij het kruis droeg, was niemand met Hem, en moest men een Simon van Cyrene daartoe dwingen. Men kan de Heere niet genoeg danken bij goed weer, verheft zich echter de storm, o hoe vlucht een ieder dan naar het zijne! Hoe goed is het, dat de Heere Zijn hand dan tot de kleinen wendt.

Wat een beweging, zelfs onder de gelovigen, zodra het kruis komt! Men weet van niets te spreken dan van de kwellingen, van de vijandschap van de mensen, en een ieder houdt zich bezig, met wat deze of gene vijand gezegd, gedaan heeft.

De apostel toont ons een betere weg, en die is: dat ons het lijden niet bevreesde; dat wij zwijgen en dulden en het aan de Heere overlaten; met Hem worstelen zoals Jakob met Hem worstelde aan het veer Jabbok; dat wij het eens voor al voor uitgemaakt houden, dat het voor ons een grote genade en eer is, niet meerder te worden (wij dienstknechten) dan onze Meester. Hij heeft gezegd: “In de wereld zult gij verdrukking hebben.” Als dit woord niet bij ons waar wordt, dan komen wij Hem niet toe.

In wiens dienst willen wij staan, mijn geliefden? In die van de duivel, of van de God en Koning der heerlijkheid? In die laatste? Dan hebben wij het voor uitgemaakt te houden, dat duivel, wereld en zonde onze vijanden zijn. Zo min deze vijanden Christus willen laten opkomen en leven, zo min zullen zij ons een duimbreed aarde gunnen. Een krijgsknecht weet eens voor altijd, wat zijn standplaats is. Wij krijgsknechten van Christus mogen ons niet door de wereld met bloemen laten bekransen, terwijl zij onze Koning met doornen kroont.

Ach, dat overkome u niet, zegt het vlees; wijkt uit, geeft toe, laat de vijand zijn wil, dan kunt u later des te nuttiger zijn! Waarom wilt u zich hier in stukken laten slaan? Och, zolang het lijden ons iets bevreesdends blijft, zo lezen wij tot onze stichting de Psalmen, het lijden van de Heere, de geschiedenis van de apostelen, de uitspraken van de profeten en getrouwe discipelen van de Heere, evenzo lezen wij ook wat drie eeuwen geleden geschiedde; zo vertellen wij wat deze en gene wedervoer; en wij zelf?

Wij leveren de wapenen over, en weten het zo in te richten, dat wij rust, brood, ambt en eer behouden en dromen dan van een duizendjarig rijk. Maar hierbij blijft het: “Alleen hij wordt gekroond, die wettelijk strijdt.”

Hoe dan? Laten wij zó denken: Daartoe ben ik onder de banier van mijn Heere gekomen; - het spreekt vanzelf, het kan niet anders - het moet door het vuur heen. Allen die de kroon ontvangen hebben, zijn gekomen uit grote verdrukkingen. Met de verheerlijking met Christus mijn Koning, is de gemeenschap aan Zijn lijden onafscheidelijk verbonden. Wij hoeven in onszelf geen kracht te hebben, om staande te blijven; de kracht is van Hem, onze overwinning is in Hem en door Hem!

Welnu, het Lam steeds gevolgd, waar het ook heengaat, door onbezaaide landen zowel als door bezaaide! Wanneer wij dit goed verstaan, dat wij in de oven moeten omdat wij Gods gebod bewaren, en verder naar niets vragen, dan komen wij er wel onbeschadigd uit, en gaan in de eeuwige vreugde in, wanneer de wereld in vlammen opgaat.

Zo spreekt de Heere tot al Zijn getrouwe dienstknechten en dienstmaagden: “Gij zijt degenen, die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoeken; en Ik verordineer u het Koninkrijk, gelijkewijs Mijn Vader Mij dat verordineerd heeft.”

Waren zij ook bij Hem gebleven in Gethsémané? De liefde dekt de zonde toe! Amen.

33e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 13

Gehouden op 4 december 1853

Gezongen: Psalm 45:5, 6

Psalm 146:3

Psalm 84:5

Maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, alzo verblijdt u; opdat gij ook in de openbaring Zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen.

Mijn geliefden!

De Heere zegt van onze Heere: “Ziet, Mijn Knecht zal verstandelijk handelen; Hij zal verhoogd en verheven, ja zeer hoog worden. Gelijk als velen zich over u ontzet hebben, also verdorven was Zijn gelaat, meer dan van iemand, en Zijn gedaante, meer dan van andere mensenkinderen; also zal Hij vele heidenen besprengen, ja de koningen zullen hun mond over Hem toehouden.” Jesaja 52:13-15. Onze Heere heet *de Knecht van de Heere*, aangezien Hij als de overste Leidsman van onze zaligheid God in ere heeft gehouden en omwille van Zijn volk het hoofd geboden heeft aan duivel, dood, zonde en wereld. Hij heeft verstandig gehandeld, dat Hij deze strijd niet heeft geschuwd en de schande en smaad, waarmee Zijn vijanden Hem hebben overladen, veracht heeft. Want daardoor is ons de vrede aangebracht en daardoor heeft Hij een rijk opgericht, dat zich over de hele wereld uitstrekt. Hij is verhoogd geworden juist dáárin dat Hij gehoorzaam was tot de dood, ja tot de dood des kruises. En van Golgotha, waar Zijn vijanden Hem met hoon overladen hebben, straalt Zijn eeuwige eer. Hij is zeer hoog verheven geworden, toen Hij van het kruis voor de overtreders heeft gebeden en uitgeroepen heeft: “Het is volbracht!”

Zeker hebben zeer velen zich over Hem ontzet en ontzetten zich nog over Hem, want wat een gedaante, welk gelaat heeft toch een gekruiste Christus voor het vlees, anders dan een verdorven gelaat en gedaante? Heeft ooit een mensenkind zodanige verdorven aanzien gehad als Hij Die moest uitroepen: “Ik ben een worm en geen man, een smaad van mensen en veracht van het volk. Allen, die Mij zien, bespotten Mij; zij steken de lip uit en schudden het hoofd?” Psalm 22:7, 8 Maar let wel op het woordje “alzo?” Alzo zal Hij vele heidenen besprengen. Besprengen met Zijn bloed, opdat zij door dit bloed voor God verzoend, geheiligd en heerlijk gemaakt zijn. Behoort u tot de vele heidenen, dan roept u vrolijk uit: “Nee, Hem is niets overkomen wat niet zó komen moest; nee, niets vreemds, niets Gode en Hem onwaardigs; niets wat met Zijn hoogheid onverenigbaar is, is Hem overkomen!”

Met blijdschap geeft u een toestemmend antwoord op de vraag: “Moest de Christus niet deze dingen lijden, en alzo in zijn heerlijkheid ingaan?” En als u met de moeder van Jezus - u echter met verlichte ogen - aan het kruis staat, juicht u: “Wat een Koninklijke heerlijkheid openbaart zich hier! Voor Hem moeten koningen, al zijn zij nog zo groot, hun mond toehouden! Geen van hen won ooit zo'n slag! Geen koning maakte zijn onderdanen zo gelukkig!” En terwijl ons de tranen langs de wangen vloeien bij de onuitsprekelijke liefde waarmee Hij ons heeft liefgehad, om ons *alzo* te verlossen, om zo'n verdorven gedaante te willen aannemen, ten einde ons te herscheppen tot Zijn Bruid, die volkomen in schoonheid voor Hem zou zijn, ... zou het ons dan bevreedden, wanneer de hoge roeping tot ons komt, dit wonderbaar zó met Hem door te worstelen?

Verblijdt u! Roept de stem van bovenaf uit dat Jeruzalem, vanwaar ons de kroon wordt voorgehouden.

Verblijdt u! Roept de Geest de gemeente toe, opdat u zich eeuwig verblijdt, en voor Hem en aan Zijn hand huppelt en springt, als Hij komt! En is Hij eenmaal gekomen, - hoe zal dan dat *alzo* gezien worden in een licht, waarin wij het tot hiertoe niet zagen!

Tot de blijdschap over dit *alzo*, zolang wij niet zien maar geloven, wekt de Geest ons op, en houdt ons de gevolgen en het loon van deze blijdschap voor in de woorden van de apostel:

Maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, alzo verblijdt u; opdat gij ook in de openbaring Zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen.

In het Grieks staat er: Integendeel, zoals u gemeenschap (deel) hebt aan het lijden van Christus, (zo) verheugt u, opdat u ook in de openbaring van Zijn heerlijkheid u verheugen moogt, u verheugende met roem (trots lopend).

Het woordje *maar* leidt de aandacht af van het “zich vreemd houden over de hitte der verdrukking” en van de hitte zelf, en brengt die over op onze gemeenschap met de persoon van Hem, om Wiens wil de hitte over ons komt. Het maakt ons gewillig om elk lijden, dat wij in gemeenschap met Christus lijden, blijmoedig op te nemen. In dezelfde zin schrijft ook de apostel Jakobus: Acht het voor grote vreugde, mijne broeders, wanneer gij in velerlei verzoeking valt.” Het is maar al te waar wat de apostel Paulus aan de Hebreëen schrijft: “Alle kastijding, als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn.” Opdat zij ons nochtans vreugde zij, en niet langer droefheid schijne, terwijl wij het lijden om Christus’ wil naar waarheid in het oog hebben gekregen, moeten wij op het woordje *maar* goed acht geven. Want wat hebben wij met het *maar* of het *ja maar* van het vlees te doen, waar Gods *maar*, Gods integendeel ons tot een heilig lachen opwekt? Al lachen wij daarbij zoals Sara deed, toen zij meende dat Gods Woord bij haar niet meer kon verheerlijkt worden.

Het woordje *gelijk*, waarvoor Luther heeft dat, vertalen enigen met *in zo verre* of *voor zo veel*. De mening is óf: Verblijdt u, in zo verre het niet is een lijden waarbij men lijdt als een dief, enzovoorts (zoals de apostel in vers 15 opmerkt), maar werkelijk een lijden om Christus’ wil. Of de mening is: dat, naarmate het lijden is, ook het zich verblijden zal zijn. Alzo dat, hoe heter de hitte wordt, des te hoger de lof van God zich verheffe in het binnenste; zoals geschreven staat in Psalm 149: “Zijn gunstgenoten zullen van vreugde opspringen, om die ere; dat zij juichen op hun legers” (dat is, op zulke legers (bedden), waarop zij door smarten gebonden liggen). “De verheffingen Godes zullen in hun keel zijn; en een tweesnijdend zwaard in hun hand.” (De zwaarden zijn de woorden van de blijmoedige belijdenis. En als men daarna de slachtende werking van deze woorden, van deze zwaarden ziet, dan roemt men met zijn David, dat is, met Christus: “Het is in de Naam des Heeren, dat Ik ze verhouwen heb. De HEERE is Mijn Sterkte en Psalm, want Hij is Mij tot heil geweest.”

Het Grieks heeft verder woorden, die Luther eenvoudig vertaalt “met Christus lijden.” Anderen: “gemeenschap of deel hebben, aan het lijden van Christus’. Nog anderen: “deelnemen aan dit lijden.”

Vertalen wij het met *deelnemen*, dan drukt het de bereidwilligheid en geneigdheid van het gemoed uit, dat men daartoe niet gedwongen is geworden, maar uit aandrijving van een gewillig hart en uit ware liefde, dus als een vrijwilliger op de roep van de koning tot zodanige krijg uitgetrokken is en aan zodanige strijd van lijden deel genomen heeft. Zodat het daar gaat zoals Ruth tot haar schoonmoeder zei: “Val mij

niet tegen, dat ik u zou verlaten, om van achter u weder te keren: want waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten.” Ruth 1:16. Zodat het daar is naar het woord van Jonathans wapendrager: “Doe al wat in uw hart is; wend u, zie ik ben met u, naar uw hart.” 1 Samuël 14:7.

Nemen wij het woord (zoals beroemde vertalingen doen) in de betekenis van “gemeenschap of deel hebben aan het lijden van Christus; dus in de eenvoudige betekenis van “lijden met Christus”, dan brengt het ons, terwijl ons het lijden bevreemdt, tot nadenken.

Zodat wij overpeinzen Wie het is die bij ons, in ons en met ons is in de hitte. Wat voor een strijd het is, die wij strijden. Namelijk niet een strijd uit eigen beweging, uit eigen overlegging en wil, niet een strijd waarin wij ons eenzaam en verlaten vinden, niet een strijd waarvan de afloop schande en nederlaag zijn kan, maar een strijd van grote eer en van zekere overwinning, een strijd in gemeenschap met de overste Leidsman van onze zaligheid tegen alle vijanden van God en het hemelse Koninkrijk.

Er zijn vermaarde veldheren in de wereld geweest, van wie de naam alleen genoegzaam was de volkeren schrik aan te jagen. Dan was het een grote eer met zulke veldheren ten strijde te trekken. En wat had dan alle moeite en zorg, al het lijden te betekenen? Wat waren dan alle ontberingen voor de soldaat, als toch zijn veldheer die allen deelde, en hij dus maar had te dragen en te verdragen wat zijn veldheer ook te dragen en te verdragen had? De soldaat strijdt de grote strijd in gemeenschap met zijn aanvoerder. Diens naam waarborgt hem de overwinning. Mocht hij zelf ook de overwinning niet beleven, zijn gebeente zal die toch beleven. Het leger juicht wanneer de vijand zich vertoont, en dringt blindelings door alle weerstand heen. De slag wordt geleverd in gemeenschap met hem, die de zijnen ter overwinning leidt.

Zo gaat het in het gewone leven, en wie in zulke veldslagen omkomt, die sterft, naar de gewone spreekmanier, op het veld van eer. De stervende verkwikt zich met de troost van het aandeel, dat hij aan de grote slag gehad heeft. De laatste vreugdekreet van de dappere is: *“Leve de veldheer!”*

De God van hemel en aarde heeft echter een andere strijd te strijden, een andere slag te slaan, namelijk de uitvoering van Zijn raad, waardoor Hij met de mensenkinderen doet wat Hij wil, en waarvan het einde de verheerlijking van Zijn eer, en van al Zijn deugden en volmaaktheden is, in een eeuwig gelukkig maken van al Zijn uitverkorenen. En de uitvoering van deze raad en de gedachten Zijns harten, gedachten van eeuwige vrede voor al Zijn gelovigen, gaf Hij in de handen van Zijn Zoon, Wiens Naam is: Jezus, Held, Overste Leidsman van onze zaligheid, Doorbreker, het Woord dat uitgaat tot de strijd en ter overwinning!

De grote, in het paradijs aangekondigde slag werd geleverd op Golgotha. Daar was Hij alléén en niemand van de volken met Hem. Daar heeft Hem Zijn arm geholpen en Zijn rechterhand Hem heil beschikt. Maar die overwinning handhaaft Hij, en daarom trekt Hij voortdurend ten strijde met Zijn leger. Dat is een leger, dat Hij Zich uit opstandelingen tot vrienden heeft herschapen, dat Hij verzoend heeft Gode en Zijn Vader, waarvoor Hij geleden heeft, Hij alléén. En aan dit leger gaf Hij in Zijn overwinning kwijtschelding en schreef het op in de naamrol van Zijn helden.

Het heeft niet met Hem kunnen lijden voor eigen schuld van rebellie. Het heeft niet met Hem de grote verzoeningsdag, noch de vrede met God kunnen bevechten. Want toen dit geschiedde, was het nog een opstandig heir en Hem vijandig te midden van Zijn vijanden.

Maar nadat Hij het veroverd heeft door Zijn liefde, wordt het door Hem vereerd om gemeenschap aan Zijn lijden te hebben, opdat het met Hem doorworstele de grote

strijd tegen de tegenstrevers van het eeuwige Woord der waarheid; vereerd om met het zwaard 'alzo' te handhaven het 'nochtans', de eer van het Woord van de levende God, van de Schepper van hemel en aarde, de eer van de eeuwige Koning.

Dit 'nochtans' lijdt tegenspraak en tegenstand. Het *nochtans* is van het Woord, is van Christus. De tegenspraak en tegenstand geschiedt *tegen Hem* en niet tegen ons. Dus is het *Zijn* lijden. En zijn wij van Christus, dan hebben wij deel en gemeenschap aan dit Zijn lijden en moeten met Hem ten strijde trekken. Het komt erop aan dat wij geloof behouden, zoals Paulus schrijft: "Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb het geloof behouden?"

Wat een ellende in deze wereld! *Zal er eenmaal een einde aan komen?*

Nee, en nog eens nee! Roep ik allen toe, die zichzelf niet verloochenen, die zich niet in de dienst van de Heere Jezus begeven, om Zijn kruis Hem na te dragen; om gemeenschap te hebben aan Zijn lijden! Voor u komt veeleer een nacht van eeuwige, nog ijselijker ellende dan hier in de wereld wordt geleden!

Wat een ellende in deze wereld! Wat een strijd, wat een kamp! Elke dag heeft zijn kwelling! Zal het eenmaal ophouden?

Ja, nog eens ja! Weldra is het einde daar, en eeuwige vreugde en blijdschap is bereid voor u, die op uw witte paarden achter de Heere rijdt in uw witte klederen met de uitgetogen zwaarden van het Woord!

De wereld wil in de ellende blijven zitten. Zij wil het Woord niet. De duivel wil zijn gevangenen behouden. Hij spant alles in, opdat Gods raad niet worde uitgevoerd. Daarom werpt hij de hele stroom van zijn gif op het Woord. En de kwade begeerlijkheden van de lust met haar dochter "zonde" en de zonde met haar eerstgeborene "de dood" spotten met het Woord en spreken honend daarover, - juist dan het meeste, wanneer deze allen zich aanstellen alsof zij eerbied hadden voor het Woord.

De wereld doet zich voor als de kerk van Christus; de duivel als een engel van de hemel; de begeerlijkheid, alsof zij volgens de geboden van God ware; de zonde, alsof zij de deugd is; de dood, alsof die nooit ter helle zou leiden; en de hel rooft bomen uit het paradijs en tooit daarmee de ingangen van haar weg, opdat zij er zouden uitzien als de wegen van de hemel.

En de Sulamith weet van geen blanketsel. Zij is in de ellende, meer dan andere mensen. Zij is in de smeltkroes van de ellende, en wordt zo uitverkoren gemaakt. Zij heeft niets dan het Woord en het vasthouden aan dat Woord, een geloof dat zou ophouden, indien de Heere niet voor haar gebeden had.

De vijanden van het Woord, zowel de zichtbare als onzichtbare, inwendige en uitwendige, - zij heeft die allen tegen zich: duivel en dood, hel en begeerlijkheid, wereld en zonde. Wat willen zij allen? Haar het Woord ontnemen, haar Christus ontnemen!

Zie uw roeping, mijn geliefden! Niet vele wijzen, niet vele machtigen, niet vele edelen, maar wat arm en dwaas is, maar wat niets is, dat heeft God uitverkoren, opdat alles beschaamd worde, wat zonder Zijn Woord zich staande wil houden. En opdat Zijn Woord verheerlijkt worde in de armoede, in de ellende, in de zwakheid, ja beproefd worde in de uiterste nood, en, door de dood heen, tot de overwinning leide.

Elk leger heeft een prachtig aanzien, totdat het in vuur komt; dan echter wordt alles overdekt met stof en slijk, met wonden en bloed; dan ziet alles er uit als door het vuur verbrand.

Christus heeft Zijn Sulamith als de Zijne aangenomen. Zij trekt met Hem in de strijd.

O, ziet de Koning met de doornenkroon, met de spotmantel, met de rietstaf in de hand, met gebonden handen, met opgereten rug, zodat van Hem gezegd wordt: “Ecce homo!” (ziet, de mens!) en dat al het volk roept: “Kruis Hem, kruis Hem!”

O, u hebt Hem gezien in Gethsémané, waar Hij in het stof ligt gekromd, waar Hij bloed zweet, waar Hij niet de dood worstelt!

O, ziet Hem op Golgotha, daar hangt Hij ontbloot, maar bedekt met bloed en wonden! Weldra wordt alles duister, drie uur lang, en Hij roept uit: “Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?”

O, ziet nog eens. Hij roept met sterk roepen, zoals het brullen van een leeuw. En het hoofd vol bloed en wonden heeft zich gebogen; het schijnt dat de hel heeft gezegevierd!

O, zie; men wil Hem de benen breken, men doorsteekt Hem het hart!

O, hoort! Hoewel een Romeins hoofdman roept: “Deze is rechtvaardig!” toch moet Hij een verleider zijn en een verleider blijven. Zó luidt het besluit van het Sanhedrin. En de heidenwereld verwondert zich, en voor het overige blijft het haar onverschillig, wat waarheid is.

“Maar alzo zal Hij vele heidenen besprengen, ja de koningen zullen hun mond over Hem toehouden.”

De geschiedenis van de kruisiging, niet als geschiedenis van de verzoening, maar als geschiedenis van het lijden van het getuigenis van de gerechtigheid, die voor God geldt, heeft zich herhaald van Abel tot op Zacharias; herhaalt zich van Christus tot op ons, die van Christus zijn. En de dag, die wij beleven, noemt de Schrift *de dag Armageddon*.

En nu de Sulamith? “Ziet mij niet aan, dat ik zwartachtig ben. Ik ben zwart, doch liefelijk.” Dat is haar getuigenis, dat haar prediking, die zij van haar Bruidegom heeft; en in haar willen duivel en wereld de Bruidegom met list vangen en vermoorden.

Tot de kinderen Gods is gezegd: “Ik zal zeer vermenigvuldigen uw smart, namelijk uwer dracht met smart zult gij kinderen baren; en tot uw man zal uw begeerte zijn, en hij zal over u heerschappij hebben.” En: “Vervloekt is het aardrijk om uwentwil, het zal u doornen en distelen voortbrengen, en gij zult het kruid des velds eten, in het zweet uws aanschijns zult gij brood eten. Stof zijt gij, en gij zult tot stof wederkeren: Wat een overmacht van lijden ligt daarin opgesloten, bestemd om over ieder mens te komen! Wat een macht van lijden opnieuw in het gevolg van deze legermacht, voortkomende uit het inwendige ongeloof, uit de uiterlijke betrekkingen, uit de onbeschaamde haters van het licht, en uit al de aanstalten die de dood in het aanzijn roept, om ons eindelijk tot sterven te brengen!

“Alle deze dingen zijn tegen mij!” Man of vrouw, ouders of kinderen, broers en zusters of vreemden, allen tegen het Woord. Ook deze, ook die nog, die toch met mij zo vertrouwelijk in Gods heiligdom ingingen. En dan daarbij geen vermogen: hoe word ik voor armoede bewaard? Hoe kom ik door deze nood heen? Waarmee zullen de mijnen zich voeden? En niet alleen allerlei uiterlijke smaad, maar ach, wat een zonden vanbinnen! Onze vaders riepen en Gij hebt hen verlost; maar ik blijf zonder hulp! Mensen verbergen zich, maar ook God houdt Zich verborgen. En liet Hij ‘s nachts nog maar van mij af. Banden en gevangenis dreigen. Ja men moet in de kuil, in het water tussen allerlei gedierte zitten! En nog behalve dat alles, allerlei ziekten van het lichaam!”

‘U bent door God geplaagd geslagen en gemarteld’, wordt ons toegevoegd, “zegen God en sterf!”

Wat een lijden! Ach, wat een innerlijk lijden! Openlijke brandstapels waren nog beter dan zodanig lijden in de duisternis, zo meent men.

Men zegt: 'U lijdt voor uw eigen zaak, voor uw zonden lijdt u dit alles, en niet voor de zaak van Christus. Het was slechts kwelling van uw eigen geweten, slechts eigenbelang, eigen eer. Het was niet de liefde van Christus die u in dat lijden bracht; iets anders lag ten grondslag. U was onvoorzichtig; u had het anders moeten aanleggen. Uw zaak was wel goed, maar de wijze waarop u ze doorgezet hebt, deugde niet. Het is maar betweterij bij u, strijd over een jota, komma of punt. Nu is uw goede naam geheel verloren; men wil er niets van weten, dat het u om de waarheid te doen was. U bent in de strik van de duivel gevallen, dat is het, want u was nog te jong, u was opgeblazen. In ieder geval, wat ging het u aan? Uw strijd is om menselijke namen te behagen. U lijdt op zijn best genomen voor een principe, maar niet voor de waarheid. U kunt dat duidelijk zien, anders zou God u wel helpen en het lijden zo lang niet voortduren. Deze en gene is toch ook vroom en verstandig; en zijn wij dan niet vroom? Echter kunnen wij uw handelwijze niet goedkeuren! Zoek verzoening in Christus' bloed! U bent een ketter, een verstoorder van de vrede en bederver van alle goede dingen. Uw zaak is evenwel een gewichtige zaak, zoals er nooit nog zo één was - en toch is zij van hoegenaamd geen betekenis! Waarom wilt u sterven? Herroep en wij zullen u tot een overste maken.'

Zulke woorden zijn de wapens van de duivel en van alle arme mensen die zijn wil doen. O, wat een lijden, om dagen en nachten, ja jaren lang met zulke wapenen beledigd, verwond, doorsneden en doorstoken te worden! En al heter en heter wordt de strijd, steeds brandender de gloed.

Terwijl de innerlijke ellende, de innerlijke zonde steeds zondiger wordt en wij door de Geest gedwongen en geperst worden, met het *nochtans* van het geloof erop in te houwen, en tegen het *alzo van de satan* het *alzo van de Genaderaad* te handhaven!

Wat een onbeschrijfelijk lijden! Maar het is Christus' lijden, het is het lijden van het Woord; dat lijdt met ons en wij met het Woord. Want wanneer wij in de smeltkroes gaan, dan gaat eigenlijk het Woord des Heeren in de smeltkroes - wij met het Woord. Het Woord wordt beproefd en bewaarheid, het Woord van geloof, tegen alle wederstanders, en wij in de smeltkroes worden beproefd met het Woord.

En dan weten wij opeens, waarom wij ons te verblijden hebben, zodat onze blijdschap des te hoger stijgt, hoe heter en heter de vuurgloed wordt gemaakt, hoe feller en feller de strijd ontbrandt. Dat zijn wondervolle woorden!

Wie kan zich verblijden, als hij zijn bedstede moet laten zwemmen van zijn tranen? O, vaar ter helle, gij duivel der treurigheid!

Ik zal het vaandel zwaaien, en de broederen toeroepen: "Jozef leeft nog, en ik zal niet sterven, ik heb de zegen van mijn vader." Zo luidt hij: "Jozef is een vruchtbare tak, een vruchtbare tak aan een fontein, elk der takken loopt over de muur. De schutters hebben hem wel bitterheid aangedaan, en beschoten, en hem gehaat; maar zijn boog is in stijvigheid gebleven, en de armen zijner handen zijn gesterkt geworden, door de handen van de Machtige Jakobs, daarvan is hij een herder, een steen Israëls. Van uws vaders God, Die zal u helpen." Genesis 49:22-25

O, waar twee of drie kruisgenoten samen zijn, - en hoeveel te meer waar meerderen samen zijn - daar kunnen zij lachen, heilig lachen, zo lachen, dat de hel ervan davert. Ja, de tranen vloeien bij deze menigte over de wangen! Wat zijn het voor tranen? Het hart is gesmolten in de smeltkroes; goudtranen zijn het; parelen, die de Heere door Zijn engelen in Zijn fles laat verzamelen.

En hoe gaat na zodanige tranendauw de zon in gouden stralen voor hen op! Dat doet

de Trooster, Die zegt: *Verblijdt u!* Hij opent hun de ogen, zodat zij zien wat Elisa, wat ook weldra zijn jongen zag: vurige paarden en wagenen; zodat zij zien wat Jakob zag: Mahanaïm, een heirleger Gods.

En zij staan voor de afgrond van hun erfgoed, van hun have, van hun eer, van hun doorkomen; en zij staan voor het graf van hun geliefden; en zij staan voor de lege broodkast; en zij staan aan het bed van de geliefde zieke; en zij zijn gekromd door allerlei lijden; en zij hebben met de Heere hun aangezicht niet verborgen voor smaad en speeksel. Niets weten zij meer dan dit éne: "*Heere, help, wij vergaan!*" En in één ogenblik is er blijdschap, middenin de smart. Zij zien het Woord, Christus, met hen in de smeltkroes, en zij zeggen: "Ik ben niet weerspannig, ik wijk niet achterwaarts voor mijn vijanden! Wie is het, die mij verdoemt, de Heere is nabij, Die mij rechtvaardig spreekt. Christus is hier!"

Elke dag heeft zijn eigen kwaad, maar geen dag verlaat het Woord de armen en de ellendigen in de smeltkroes. Al omvangt ook duisternis de ziel, zo gaan toch in zodanige donkerheid de klaagtonen van de 22^e Psalm in vreugdetonen over.

Het verblijdt u maakt eerst treurig, want men kan zich niet verblijden. En als het treurig heeft gemaakt, maakt het langzamerhand zo vol van blijdschap, dat het bed van smarten in een bloemenbed vol paradijsgeur herschapeen wordt.

Wat doen Paulus en Barnabas daar in de binnenste kerker? Wat in de pijnigende stok? Zij zingen de lofliederen van Israël, totdat de aarde ervan trilt, en slot en grendel, stok en ketting, alles aan stukken breekt. Zijn de discipelen van de Heere niet zeer treurig, die zo hard geslagen werden voor de grote raad? O, hun gelaat blinkt van blijdschap, dat zij waren waardig geacht geweest, omwille van de Naam van Jezus smaadheid te lijden.

Wat is de oorzaak van deze blijdschap? Allereerst de troost van de vergeving van de zonden. Dan de hoop en de verzekerdheid van het eeuwige erfdeel. Maar nog meer de met macht omgordende nabijheid van de Heere in schijnbare, ja voelbare verlatenheid. Hij, Die smelt, zit daarbij, Hij blijft daarbij. Hoe heter de gloed, des te waarachtiger het goud. Hij, Die de toegang geeft tot de genade, nadat Hij gerechtvaardigd heeft door het geloof, Hij geeft ook de roem van de hoop van de aanstaande heerlijkheid, die Hij geven zal. En Hij, Die deze roem geeft, geeft ook dat wij over de verdrukkingen roemen. Want Hij onderwijst ons, *hoe verdrukking lijdzaamheid werkt, lijdzaamheid bevinding, bevinding hoop, en geeft de verzekerdheid dat deze hoop niet beschaamt*. Romeinen 5:3-5. En als duivel, dood en wereld al hun haat uitgieten, dan vervult Hij door Zijn Heilige Geest met deze Zijn liefde, die sterk is als de dood, met deze Zijn ijver, die hard is als het graf. Dan ontstaat er in het binnenste een vurige gloed en een vlam des Heeren, dat ook vele wateren deze liefde niet zouden kunnen uitblussen, noch de rivieren ze niet zouden verdrinken. Al wilde iemand al het goed van zijn huis geven voor deze liefde, men zou hem ten enenmale verachten.

Onze Heere Jezus Christus, de Overste Leidsman van onze zaligheid, Die bij herhaling ons toeroept in alle verdrukkingen (waarmee wij verdrukt worden, omdat wij niet met de wereld willen meedoen, maar ons aan Hem houden): *Verblijdt u!* Hij wist wel en weet wel, waarom Hij ons door Zijn Geest tot zodanige blijdschap opwekt in alle verdrukking. Hij deed het en doet het, opdat wij de uitkomst en het loon van zodanige blijdschap hebben, zoals de apostel schrijft: ***Opdat gij ook in de openbaring Zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen.***

Ware blijdschap baart blijdschap. Waarom verblijden wij ons, wij, die ons samen in de smeltkroes bevinden? Wij verblijden ons, opdat wij ons eeuwig verblijden, opdat wij Hem met blijdschap tegemoet gaan, als Hij Zich zal openbaren in de heerlijkheid van

Zijn Vader en al de heilige engelen en allen die vóór ons in de smeltkroes lagen, met Hem. Waarom juichte het volk van God, toen het om Jericho heen trok?

Dáárom, opdat het zou mogen juichen, wanneer het de muren van de vijandelijke stad zou zien instorten. En opdat het juichend de stad zou mogen binnentrekken, die de Heere aan Jozua en Zijn volk in de handen had gegeven. Het had de stad nog niet in bezit; het juichte om daarin te komen.

Zo verblijdt zich het Israëel naar de Geest middenin de oven (want de Heere is er óók in), opdat het zich verblijde, wanneer het tot schrik van Nebukadnézar en het hele Babel openbaar zal worden, dat het Woord niet uit te roeien is, en zij niet uit te roeien zijn in wie dit Woord is.

Het is een nimmer eindigende blijdschap, als de slag geslagen en de overwinning behaald is. De overwinning wordt slechts behaald, als men zich verblijdt. Wie, die met Christus lijdt, zal niet op dit loon zien, opdat hij zich eeuwig verblijde?

Dat zal echter nog een andere blijdschap zijn, - een verheuging waarbij men loopt, huppelt en springt van blijdschap. Wanneer wij ons hier beneden verblijden, dan verblijden wij ons met beven, met vrezen, met wenen! Maar nochtans ons zo verheugd, opdat wij ons in eeuwigheid verheugen zonder beven, vrezen of wenen! Dat zal eenmaal een feest- en vreugdedag zijn, mijn geliefde medestrijders! Mijn zusters in de arme stand, die het woord van de lijdzaamheid des Heeren bewaart! Mijn broeder in de gevangenis en in de kuil, waarin u het toch met mij niet herroept: *dat de Heilige Geest Gód en dat Jezus Jézus is, en God soeverein!*

Dat zal ons een feest- en vreugdedag zijn, zoals wij er hier nog geen hebben beleefd. De dag, als Hij, de Koning der koningen en Heere der heren, Zich openbaren zal!

O, hoe zullen zij zich allen versteken in de reten der rotsen en hollen, zij, die Hem geen Koning wilden laten zijn! Allen, die zich voor Zijn heerlijke Naam geschaamd hebben, in dit overspelig en verkeerd geslacht! O, hoe zullen zij allen beschaamd staan, die ons hier honend hebben toegeroepen: ‘Waar is uw God? Waar is uw vaste Burg? Wij hebben u in onze macht!’

Welnu! Het zij en blijve hier verborgen wat wij zijn en wat wij zijn zullen. De gehele heerlijkheid van de Koningsdochter is inwendig, en moet hier inwendig blijven, opdat duivel en wereld niets daarvan kunnen zien. Want hier is de strijd om het Woord; of Gods Woord dan wel of het woord van de mens en van de duivel waar, onfeilbaar, rechtvaardig is en tot heerlijkheid leidt?

Welnu! de Sulamith is de Bruid, zij moet hier beneden geen ander sieraad dragen, dan het sieraad van Gethsémané, van Gabbatha, van Golgotha, - geen ander sieraad, dan wat in de ogen van de engelen een sieraad is van louter goud, en in de ogen van de wereld iets belachelijks en verwerpelijks, bedekt met smaad, slijk, stof, tranen, nood, armoede, ellende, zwakheid en speeksel. Welnu! Zoals hun Heere, zo ook zij in de wereld! Hij draagt een doornenkroon, zij dragen dezelfde bruidskrans van doornen! En het Woord dat zij in zich heeft, waaraan zij zich gehouden heeft, - dat zal haar verheerlijken.

“Wie is dan uw Vriend?” vragen spottende duivel en wereld, zonde en dood, ‘wij zijn uw heren! Bent u dan zo heerlijk? Kan Hij u wel liefhebben, terwijl Hij u aan ons overlaat?’

En de Sulammith verheft het zwaard van het nochtans met blijdschap, met sidderen en beven. De vijanden zijn teruggeslagen, maar komen telkens opnieuw, honen de Sulamith en haar Geliefde en Zijn jawoord. En als Hij nu weet, dat in Gethsémané Zijn Sulamith met de dood worstelt en niet meer kan, ja op het punt is om het enige

houvast, het geloof, zich uit de hand gerukt te zien, dan weergalmt de stem, de laatste heerlijke bazuin: *Hij komt, Hij komt!*

En in Zijn glorie verschijnt Hij op de wolken, de engelen met Hem, de tronen, de heerschappijen en machten in de hemel, die onze strijd in Christus hier beneden mede hebben aangezien en ons menigmaal gediend hebben in de woestijn. Om Hem heen al de heiligen, uitverkorenen en geliefden, die vóór ons het geloof hebben bewaard. En ... zij verdwijnen, de machtige steden, de kronen, de scepters, de schatten! Zij gaat in vlammen op, die kostelijke wereld, waarvoor zo menigeen zijn ziel verkoopt! In de hel worden teruggedreven de zielen van de koningen en van de vorsten, van de geweldigen, van de rijken en machtigen, die de Heere de eer niet gegeven hebben en de getuigen des Heeren geplaagd en gedood hebben! Ter hel worden teruggevoerd de zielen die zich rijk en sterk hebben gemaakt in het bloed, het zweet en de tranen van de behoeftigen van de Heere Jezus!

En wij, de Sulamith, staan aan de hand van de Koning, de beker van de zaligheid en de palmen dragende, zo ook de kroon, die Hij ons verworven heeft in Zijn dierbaar bloed!

Nu rijdt alles binnen! Hoe heerlijk rolt het voort op Zijn wolkenwagen! Hallelujah! Nu vangt de eeuwige vreugde aan! Geen tranen meer, geen dood, geen zonde, geen leed, geen armoede of zwakheid meer, ook geen strijd meer! Hallelujah, het Woord des Heeren bestaat in eeuwigheid!

Het geloof aan dit Woord is het enige wat blijft; het vuur is uitgeblust; de smeltkroes verbroken; het goud is goud, Hallelujah!

Men ziet, wat wij hier in het geloof zagen, dan in aanschouwen. Wij zien, o God, Uw gangen, de gangen van onze God, in het heiligdom! De zangers gaan voor, de speellieden achter, in het midden de trommelende maagden! Vooraan is de kleine Benjamin, de vorsten van Juda, met hun vergadering, volgen; de vorsten van Zebulon, de vorsten van Nafthali sluiten de stoet. Hallelujah's.

Wee dan hun, die het geloof verzaakten voor een stukje goud of zilver, voor een teug uit de beker van de begeerlijkheid, voor een ademteug van het vergankelijke leven, voor een weinig wierook van vergankelijke eer! Wee hun, die omwille van mensen, zich voor de Zoon des mensen en voor Zijn Naam geschaamd hebben, en die zich aan de gloed van de smeltkroes onttrokken omwille van tijdelijk genot!

U echter, die met ons deel hebt aan Christus' lijden, en Zijn Naam niet verloochent, ondanks nood, armoede, ellende, ondanks zwaard, naaktheid en gevaar, die volhardt in de lijdzaamheid der heiligen: zingt psalmen in de nacht, tot de dag aanbreekt, en ook de doodschaduw geweken zijn, en u met handgeklap blijmoedig uitroept: "*Wees welkom, eeuwigheid!*"! Amen.

34^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 14 - 16

Gehouden op 11 december 1853

Gezongen: Psalm 3:1, 2

Psalm 119:26

Psalm 4:4

Indien gij gesmaad wordt om de Naam van Christus, zo zijt gij zalig. Want de Geest der heerlijkheid, en de Geest van God rust op u. Wat hen aangaat, Hij wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt. Doch dat niemand van u lijde als een doodslager, of dief, of kwaaddoener, of als één, die zich met eens anders doen bemoeit; maar indien iemand lijdt als een christen, die schame zich niet, maar verheerlijke God in dezen dele.

Mijn geliefden! Onze prediking van vandaag heeft tot onderwerp het smaadlijden in de Naam van Christus.

1. Vóór alles wensen wij ons ten eerste voor te houden, dat geen mens op aarde ooit zodanige smaad geleden heeft als onze Koning der ere, Jezus Christus, de Heere der heerlijkheid.
2. Wij tonen u voorts aan, dat het smaadlijden in de Naam van Christus het zwaarste lijden is, dat de heiligen Gods te lijden hadden en te lijden hebben.
3. Wij nemen de troost ter harte, dat wij midden in dit lijden zalig gesproken worden.
4. Wij overwegen, waarin deze troost bestaat.
5. Wij tonen het kenmerk aan, waaraan wij weten, dat deze troost, ook onze troost is.
6. Verder wijzen wij op het onderscheid tussen smaadlijden in de Naam van Christus, en smaadlijden door eigen schuld.
7. Ten slotte worden wij onderwezen hoe wij ons te gedragen hebben onder een lijden, waarbij de eer van het vlees in ieder opzicht te gronde gaat.

Mijn geliefden!

1. Wie is ooit zo gesmaad, gehoond en bespot geworden als de Heere der heerlijkheid in de dagen Zijns vleses? Zó horen wij Hem klagen in de 22^e Psalm: “Maar Ik ben een worm en geen man, een smaad van mensen, en veracht van het volk. Allen, die Mij zien, bespotten Mij; zij steken de lip uit, zij schudden het hoofd. Al Mijn beenderen zou Ik kunnen tellen; zij schouwen het aan, zij zien op Mij.” En Psalm 69: “Want om Uwentwil draag Ik versmaadheid; schande heeft Mijn aangezicht bedekt. Die in de poort zitten, klappen van Mij; en Ik ben een snarenspeel dergenen, die sterke drank drinken. Gij weet Mijn versmaadheid, en Mijn schaamte, en Mijn schande; al Mijn benauwers zijn voor U. De versmaadheid heeft Mijn hart gebroken, en Ik ben zeer zwak; en Ik heb gewacht naar medelijden maar er is geen; en naar vertroosters, maar heb ze niet gevonden.” Bij Jesaja 50:6 roept Hij uit: “Ik geef Mijn rug dengenegen, die Mij slaan, en Mijn wangen dengenegen, die Mij het haar uitplukken; Mijn aangezicht verberg Ik niet voor smaadheden en speeksel.”

Zodat het volkomen waar is van Hem wat geschreven staat: “Hij was veracht, en de onwaardigste onder de mensen; een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor

Hem; Hij was veracht, en wij hebben Hem niet geacht. Jesaja 53. Een huivering overvalt ons, als wij met aandacht lezen wat volgens de evangelist Johannes de Joden van Hem gezegd en Hem toegeschreven hebben. "Sommigen zeiden; Hij is goed; en anderen zeiden: Neen, maar Hij verleidt de schare." Johannes 7:12. "Hoe weet Deze de Schriften, daar Hij ze niet geleerd heeft?" "Gij hebt de duivel, wie zoekt U te doden?" "Van Dezen weten wij, van waar Hij is; maar de Christus, wanneer Hij komen zal, zo zal niemand weten, van waar Hij is: "Zal dan de Christus uit Galilea komen" Johannes 7:15, 20, 27, 41.

"Gij getuigt van Uzelven; Uw getuigenis is niet waarachtig" "Waar is Uw Vader?" "Zal Hij ook Zich zelven doden, omdat Hij zegt: Waar Ik heenga, kunt gijlieden niet komen?" "Nu bekennen wij, dat Gij de duivel hebt: "Zijt Gij meerder, dan onze vader Abraham, welke gestorven is? En de profeten zijn gestorven; wien maakt Gij Uzelven?" Johannes 8:13, 19, 22, 52, 53

En met betrekking tot de geheimzinnige, verborgen geboorte van de Heere zeiden zij tot Hem: "Wij zijn niet geboren uit hoererij" En verder: "Zeggen wij niet wel, dat Gij een Samaritaan zijt, en de duivel hebt?" Johannes 8:41-48. "Wij stenigen U niet over enig goed werk, maar over Godsclastering, en omdat Gij, een mens zijnde, Uzelven God maakt." Johannes 10:33. Zo zeiden zij eens van de Heere: "Hij drijft de duivel uit door Beëlzebul, de overste der duivelen."

"Gij zijt uitgegaan met zwaarden en stokken als tegen een moordenaar"; zei de Heere tot hen, die Hem grepen.

En hoe werd Hij gesmaad voor Annas, hoe in het paleis van Kajafas, waar de dienaars van de hogepriester en de krijgsknechten hun moedwil op Hem botvierden!

Voor het Sanhedrin beweerde men van Hem, dat Hij gezegd had: "Ik zal de tempel afbreken." En als zij Hem dwongen om te belijden: "Ik ben de Christus; daar vernamen wij de uitspraak: "Gij hebt de Godsclastering gehoord: wat dunkt ulieden?" En zij allen spraken eensgezind: "Hij is des doods schuldig!"

Voor Pilatus schreeuwde het volk: "Indien Deze geen kwaaddoener ware, zo zouden wij Hem u niet overgeleverd hebben."

Van Herodes werd Hij tot een spotkoning gemaakt.

Pilatus zei op aanmatigende toon tot Hem: "Zo zijt Gij dan toch een Koning?" En: Wat is waarheid?" En in diens rechthuis werd Hij zo mishandeld, dat Pilatus zelf uitriep: "Ziet, de mens!"

En al het volk koos de moordenaar Barabbas, en veroordeelde Jezus tot de aller-smadelijkste dood, de dood des kruises.

Toen Hij nu aan het kruis hing, klonk bij herhaling: "wee U!"

Ja, zelfs een moordenaar, die met hem gekruist werd, smaadde Hem.

Toen Hij gestorven was, zonden de overpriesters tot Pilatus en zeiden: "Deze verleider heeft gezegd, dat Hij na drie dagen zou opstaan."

De mens, zolang hij vleselijk gezind is, kan niet anders dan God smaden. Kan hij zich van God meester maken, dan is er geen smaad waarmee hij Hem niet overlaadt. Dat de mens zo handelt met God, is gebleken toen God geopenbaard werd in het vlees; zoals onze Heere betuigt: "De smaadheden dergenen, die U smaden, zijn op Mij gevallen." Psalm 69:10.

Van God en Christus kunnen de mensen, die vleselijk gezind zijn, zich echter niet meer meester maken. Dus randen zij hen aan, die dienstknechten en dienstmaagden van de Heere zijn. Dit heeft de Heere voorzeggd: "De discipel is niet boven de meester, noch de dienstknecht boven zijn heer. Het zij de discipel genoeg, dat hij worde gelijk zijn meester, en de dienstknecht gelijk zijn heer. Indien zij de Heere des huizes Beëlzebul hebben geheten, hoeveel te meer Zijn huisgenoten!" De Heere voegt erbij:

“Vreest hen dan niet!” Mattheüs 10:24-26.

2. Dat is een woord van troost. Want er is bijna geen lijden, dat zo zwaar, zo heet, zo ondragelijk is voor een eerlijk en trouw belijder van de Naam van God en van Christus, als *de smaad*. Ook is geen lijden zo langdurig. Bovendien is het een lijden, dat de getrouwe belijders aangedaan wordt door allen zonder onderscheid, die naar vlees wandelen.

Hoe zwaar dit lijden allen die God vreesden, vanouds geweest is, zien wij in de Psalmen en Profeten. Zo lezen wij in de 74^e Psalm: “Gedenk hieraan; de vijand heeft de HEERE gesmaad, en een dwaas volk heeft Uw Naam gelasterd. Geef aan het wild gedierte de ziel Uwer tortelduif niet over; vergeet de hoop Uwer ellendigen niet in eeuwigheid: “Hoe lang, o God! zal de wederpartijder smaden? Zal de vijand Uw Naam in eeuwigheid lasteren?” En in de 79^e Psalm: “Laat het gekerm der gevangenen voor Uw aanschijn komen; behoud overig de kinderen des doods, naar de grootheid Uws arms. En geef onze naburen zeventvoudig weder in hun schoot hun smaad, waarmede zij U, o Heere! gesmaad hebben.” En in de 79^e Psalm: “Gedenk, HEERE! aan de smaad Uwer knechten.” En Psalm 42: “Met een doodsteek in mijn beenderen honen mij mijn wederpartijders, als zij de ganse dag tot mij zeggen: Waar is uw God!” En Psalm 123: “Wees ons genadig, o HEERE! Wees ons genadig, want wij zijn der verachting veel te zat. Onze ziel is veel te zat des spots der weelderigen, der verachting der hovaardigen.” Zo ook Psalm 4: “Gij mannen! Hoe lang zal mijn eer tot schande zijn? Hoe lang zult gij de ijdelheid beminnen, de leugen zoeken? Sela.”

Wij weten in welke engte de koning Hizkia geraakte, toen ‘de aartsschenker’ Rabsaké het volk toeriep: “Wat vertrouwen is dit, waarmede gij vertrouwt? Ik mocht zeggen: er is raad en macht tot de oorlog. Maar zo gij tot mij zegt: Wij vertrouwen op de Heere, onze God; is Hij Die niet, Wiens hoogten en Wiens altaren Hizkia weggenomen heeft? Ik zal u tweeduizend paarden geven, zo gij voor u de ruiters daarop zult kunnen geven. Gij vertrouwt echter op Egypte. En nu, ben ik zonder de Heere opgetogen tegen dit land, om dat te verderven? De Heere heeft tot mij gezegd: Trek op tegen dat land en verderf het. Dat Hizkia u niet bedriege, dat Hizkia u niet doe vertrouwen op de Heere. Hoort naar Hizkia niet, als hij zegt: HEERE zal ons zekerlijk redden. Welke zijn ze onder al de goden dezer landen, die hun land uit mijn hand gered hebben, dat de HEERE Jeruzalem uit mijn hand redden zou?” Jesaja 36.

“Tot wie zal ik spreken en betuigen!” riep Jeremia uit, “dat zij het horen. Ziet, hun oor is onbesneden, dat zij niet kunnen toeluisteren; ziet, het woord des HEEREN is hun tot een smaad, zij hebben geen lust daartoe.” Jeremia 6:10. En nogmaals: “HEERE, Gij hebt mij overreed, en ik ben overreed geworden. Gij zijt mij te sterk geweest, en hebt overmocht; ik hen de ganse dag tot een belachen, een ieder van hen bespot mij. Want sinds ik spreke, roep ik uit, ik roep geweld en verstoring; omdat mij des HEEREN woord de ganse dag tot smaad en tot schimp.” Jeremia 20:7, 8

3. Tegen zulke hoon, spot en smaad, troost nu de apostel de heiligen en uitverkorenen van de Heere, daar hij schrijft: **“Indien gij gesmaad wordt om de Naam van Christus, zo zijt gij zalig.”** Vers 14.

De Heere, Die eens gezegd heeft: “Wee u, wanneer al de mensen wel van u spreken”, spreekt net zo in het Evangelie van Mattheüs: “Zalig zijt gij, als u de mensen smaden en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken, om Mijnentwil. Verblijdt en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen. Want alzo hebben zij vervolgd de profeten, die vóór u geweest zijn.” Mattheüs 5:11, 12. En eveneens bij de profeet Jesaja: “Hoort naar Mij, gijlieden, die de gerechtigheid kent, gij volk, in welker hart

Mijn Wet is! Vreest niet de smaadheid van de mens, en voor hun smaadheden ontzet u niet, want de mot zal ze opeten als een kleed, en het schietwormpje zal ze opeten als wol; maar Mijn gerechtigheid zal in eeuwigheid zijn, en Mijn heil van geslacht tot geslachten?" Jesaja 51:7, 8. En nogmaals spreekt de Heere: "Zalig zijt gij, wanneer u de mensen haten, en wanneer zij u afscheiden, en smaden, en uw naam als kwaad verwerpen, om des Zoons des mensen wil. Verblijdt u in die dag, en zijt vrolijk. Want, ziet, uw loon is groot in de hemel. Want hun vaders deden desgelijks de profeten." Lukas 6:22, 23.

Het smaden valt ons dan het hardst, als het ons gaat naar Psalm 55: "Want het is geen vijand, die mij hoont, anders zou ik het hebben gedragen; het is mijn hater niet, die zich tegen mij groot maakt, anders zou ik mij voor hem verborgen hebben. Maar gij zijt het, o mens, als van mijn waardigheid, mijn leidsman, en mijn bekende! Wij, die te zamen in zoetigheid heimelijk raadpleegden, wij wandelden in gezelschap ten huize Gods."

Intussen volgens de zojuist vernomen troost zullen al de heiligen en uitverkorenen van de Heere gewillig de roep van de apostel volgen: "Zo laat ons dan tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende. Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomstige" Hebr. 13:13, 14. Ja, terwijl zij zien op Jezus, de Aanvanger en Voleinder des geloofs, Die een kruis heeft verdragen en de schande niet achtte, en gezeten is op de troon ter rechterhand Gods. Terwijl zij Hem gedenken, Die zo'n tegenspreken van de zondaren verdragen heeft, worden zij in hun gemoed niet afgemat, maar verkiezen veel liever, zoals Mozes, "met het volk van God kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben; achtende de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn, dan de schatten van Egypte? Want zij zien op de vergelding des loons."

De apostel Petrus bedient zich van een eigenaardige uitdrukking, die ik nergens zo weer vind. Hij zegt eigenlijk: "Wanneer gij gesmaad wordt *in* de Naam van Christus." Zo is dan deze gezegende Naam, voor de heiligen, uitverkorenen en heerlijken een lijfrok, een priesterlijk en Koninklijk gewaad, waarin zij voor de wereld optreden. En juist in dit gewand en wegens dit gewaad, worden zij gesmaad. Gesmaad worden zij zoals de gezanten van David door Hanun, de koning van de kinderen Ammons gesmaad werden, terwijl toch David weldadigheid aan hem wilde doen en hem door zijn knechten troosten over het verlies van zijn vader. Van deze mannen lezen wij: "Zij waren zeer beschaamd. Want de koning Hanun had hun baard half afgeschoren en hun klederen half tot aan de gordel afgesneden³, iets dat voor een oosterling de grootste schande was. Maar David liet hun zeggen: "Blijft te Jericho, totdat uw baard weder gewassen zal zijn." 2 Samuël 10:5. De Ammonieten meenden dat David hun stad doorzoeken wilde, die verspieden en omkeren.

Waar des Heeren heiligen heenkomen, daar komen zij in de kleding van hun Koning, om eeuwige troost te brengen; zij zijn met woorden en werken getuigen van de barmhartigheid van de Heere, opdat zij, die nog in de duisternis zitten, uit de duisternis tot het licht, van de dood tot het leven, van de macht van de satan tot God bekeerd, en van hun dode werken en afgoden afgebracht worden. Dat verstaat de wereld niet, daarom smaadt zij zulke getuigen. Leefden en bewogen zij zich niet in de Naam van Christus, traden zij niet in deze Naam op, men zou hen niet smaden. Maar Christus klinkt bij de wereld van de Joden en Grieken als Beëlzebul. Zo moet het dan de Zijnen, die in deze Naam komen, niet bevreemden, dat aan hen geschiedt wat aan hun Koning in de dagen Zijns vleses ook geschied is.

³ Namelijk, de onderkant van de rok, tot aan de billen

Daar waar Christus komt, daar komt de ware profeet en leraar, die van gevaar getuigt waar valse vrede is, en die door de Heere gezonden is, om de goddelozen aan te zeggen dat zij sterven zullen; die berouw predikt en bekering, en zegt: “Tevergeefs eren zij Mij, lerende leringen, die geboden van mensen zijn.” Waar Christus komt, daar komt het ware offer, dat alle menselijke offers als werk van eigengerechtigheid wegwerpt, en getuigt, dat Hij van de mensen barmhartigheid jegens de naaste wil en niet offeranden.” En dat de Heere des hemels en der aarde niet van mensenhanden gediend wordt.” Waar Christus komt, daar komt het koninkrijk des vredes en der gerechtigheid. Daar verheft zich dat Woord tot rijkswet, opdat er een einde kome aan het menselijk willen en lopen en dat de wil van God gedaan worde. Daar wordt dus tucht en orde gehandhaafd.

Waar echter Christus komt, *daar komt Hij in Zijn uitverkorenen*. Dezen vervult, omgeeft en bekleedt Hij met Zijn Naam, dat is, met Zijn heerlijkheid, en geeft hun Zijn Geest, “opdat Hij de wereld zal overtuigen van zonde, van gerechtigheid en van oordeel.” Daar getuigt dan de Geest van Christus in Zijn uitverkorenen. Deze Geest is op hen en in hen. Maar zijzelf hebben deze schat in aarden vaten. De wereld ziet het vat aan, en kan niet verder zien. Want de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn. Zo begint dan de natuurlijke mens te smaden uit alle macht en de naam van de getrouwen getuige wordt omwille van de Naam van Christus verworpen als een boosaardige naam, ja zó verworpen, dat zodanige naam overal onteerd wordt. Zo spoedig mogelijk wordt het in de stad van mond tot mond verbreid; óók waar men het niet verwachten zou. Elke andere naam, al was het die van Barabbas, wordt opgenomen, geëerd; men bukt, buigt er zich voor, en voegt er zich naar. Maar wie in de Naam van Christus komt, die wordt de deur gewezen, en hij ziet zich smadelijk weggedreven.

Dit valt de heiligen van de Heere smartelijk, want beter toch is een goede naam, dan goede olie. Zij zijn mensen, en zodanige smaad kan dus diep grieven en treffen, zodat men zich ongelukkig voelt, zo uit de menselijke samenleving te worden uitgestoten.

4. Nu zegt de apostel: ***“Als u daarom gesmaad wordt, als u daarom niet deugen moogt, omdat u Christus belijdt, en met Zijn Naam bekleed bent, dan bent u niet ongelukkig, maar gelukkig.”***

En de apostel geeft er ons bewijzen van: Want, zegt hij, de Geest der heerlijkheid, en de Geest Gods rust op u. Dat is, *Hij neemt Zijn rust over u*, in die zin, waarin de Heere het zegt: “In wat huis gij zult ingaan, zegt eerst: Vrede zij dezen huize! En indien aldaar een zoon des vredes is, zo zal uw vrede op hem rusten; maar indien niet, zo zal uw vrede tot u wederkeren.” Lukas 10:6.

Het behaagt de apostel, in deze zaakrijke brief lijden en heerlijkheid, vlees en Geest, wereld en God tegenover elkaar te houden, opdat wij liefelijk getroost zouden zijn, wanneer wij om Christus’ wil gesmaad worden. Want wij zijn het niet, die met woorden en werken getuigen. “De Geest uws Vaders is het, Die in u spreekt, zegt de Heere.” Mattheüs 10:20.

Wij moeten ons dus door die smaad niet laten verontrusten, want juist aan de smaad hebben wij het waarteken, wat een helder licht van het Evangelie van de heerlijkheid van Christus, Die het Evenbeeld van God is, in onze harten gegeven is, terwijl wij door hen gesmaad worden die zich niet willen laten overtuigen, omdat de god dezer eeuw hun zinnen verblind heeft.

De Heilige Geest is een Geest der heerlijkheid of der ere, zoals Hij een Geest der waarheid is, Die in al de waarheid leidt. Deze Geest heeft de heiligen en getuigen van de Heere met Zijn heerlijkheid versierd, en versiert ze dan het meest daarmee,

wanneer zij door de ongelovigen gesmaad worden. Zodat ons grote eer te beurt valt, wanneer zij die het verderf liefhebben, ons smaden. Zij smaden de heerlijkheid van de Geest, Die in ons woont en in ons blijft, van de Geest, Die ons bekleedt met de helderheid van het getuigenis.

En deze Geest heet hier met nadruk *de Geest Gods*, opdat wij de troost hebben, dat ons getuigenis, waar wij om gesmaad worden, niet uit onze geest, uit onze gedachten en overleggingen voortkomt, maar uit de Geest die God ons gegeven heeft. En zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn! Wij kunnen de gevolgen gerust afwachten, nadat wij door Gods Geest Gods boodschap aan de mensen gebracht hebben.

Daaraan bespeuren wij, welke genade en eer ons ten deel valt, en wie het eigenlijk is, Die met ons gesmaad wordt. Als wij dit goed ter harte nemen, dan zal deze Geest ons bekrachtigen, om zulke smaad te doorstaan, ons daar overheen te zetten. Hij zal ons de ogen openen voor de eer en heerlijkheid, die wij bij God in de hemel hebben.

Mensen zoeken hun heerlijkheid in hun schande. Wat is zodanige heerlijkheid bij de heerlijkheid van de Geest? Allen die de HEERE verlaten, zullen beschaamd worden en die van de HEERE afwijken, zullen in de aarde geschreven worden, als God ten oordeel komt. Wat zijn alle mensen tegenover God?

Blijft hun smaad op ons rusten, dan blijft ook de Geest rusten over ons. Daar Deze bij ons blijft en in ons woont, zo verblijdt Hij Zich in ons, en wij hebben onze troost en blijdschap in Zijn gemeenschap. Nu moge de wereld ons smaden, wij hebben in ons binnenste een onvergankelijke schat en heerlijkheid. Het is om heilig te lachen, als men beschouwt hoe de kwaadwillige wereld oordeelt over stand, wezen en werk van de gelovigen. Daaraan ziet men juist haar blindheid. Wij zouden alleen dan ongelukkig zijn, indien wij zo waren en alleen dat hadden, wat bij hen voor ere gehouden wordt.

Zó is nu Gods wijze van doen: Hoe minder van de wereld, des te meer van Hem. Zoveel wij om Zijnentwil uitgestoten en gesmaad worden door de wereld, zoveel zijn wij bij Hem aangenomen, zoveel door Hem geëerd. Waar de Heere Zijn Woord en Zijn Geest geeft, daar geeft Hij ook (indien wij met dit Woord volhouden, het noch met woorden noch met werken herroepen, en zo zelf ons getuigenis niet weer omstoten) dat ook de heerlijkheid van dit Woord en van deze Geest bij ons blijve berusten. Zodanig dat wij de schat van de heerlijkheid en de macht van de Geest over ons heen en in ons vinden, en wij ons gerust aan de Heere God in de hemel durven houden, dat Hij ons Heil is en dat Hij genade en ere zal geven, wanneer de mensen in hun boosheid de gerechtigheid en het getuigenis in ons bespotten en ons daarom smaden. Want de Heere zal altijd eer behalen, Hij zal de Zijnen niet beschamen, maar met eeuwige smaad zal Hij bedekken allen, die Zijn Geest en Zijn werk bespotten!

5. Wanneer wij intussen bedenken de grote en zware aanvechting, waarin wij kunnen geraken als wij in de Naam van Christus gesmaad worden, (aangezien wij niet eigenwijs willen zijn, maar veeleer in angst en twijfelmoedigheid vervallen of het recht en de waarheid wel werkelijk aan onze zijde is) daar het ons zelfs te zwaar valt bij het getuigenis te volharden, en wij daardoor menigmaal in een duisternis geraken, waarbij ons in het geheel geen licht toeschijnt en wij er ook niets van gewaar worden dat zodanige hoge Geest op ons rust, - ontstaat billijk de vraag: Waaraan kan ik het weten, dat deze Geest Zich op mij neergelaten heeft en werkelijk op mij rust?

De apostel geeft antwoord op zodanige vraag van het beangstigde en geperste hart, en geeft het kenteken aan, waaraan wij het weten kunnen daar hij schrijft: ***Wat hen aangaat, Hij wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt.***

Met deze woorden ontwapent hij die aanvechting, die de vraag opwerpt, of wij, die in

de Naam van Christus smaadlijden, werkelijk het ware zaligmakende geloof hebben? Evenals ook deze andere aanvechting: of onze wandel en getuigenis wel uit de Heere is?

Deze woorden vermanen ons tot lijdzaamheid, dat wij ons toch door het smaadlijden niet zo sterk laten verontrusten, maar het de Heere overlaten en hem de zaak en de wraak aanbevelen, het hem ook alleen aanbevelen, dat Hij ons tot eer zal brengen. Want het Woord is geen werk van ons, ook is het geloof geen werk van ons; het getuigenis evenmin. Dat alles zijn werken van de Heere onze God, Die van Christus en de Zijnen gezegd heeft: “Ik zal Zijn vijanden met schaamte bekleden, maar op Hem zal Zijn kroon bloeien.” Psalm 132:18.

Men moet maar werk tegenover werk houden, en de Heere de zaak voorleggen, zoals David deed volgens Psalm 7, waar hij zegt: “HEERE, mijn God, indien ik dat gedaan heb, indien er onrecht in mijn handen is; indien ik kwaad vergolden heb, dien, die vrede met mij had; (ja, ik heb dien gered, die mij zonder oorzaak benauwde!) zo vervolge de vijand mijn ziel, en achterhale ze, en vertrede mijn leven ter aarde, en doe mijn eer in het stof wonen. Sela.”

God moge het hart doorgronden en zien hoe wij het menen. Wij mogen onszelf beproeven, wat onze gezindheid, keuze, en bedoeling, en hoe onze wandel en werk in het verborgene is, volgens Psalm 17: “Laat mijn recht van voor uw aangezicht uitgaan, laat uw ogen de billijkheden aanschouwen. Gij hebt mijn hart geproefd, des nachts bezocht, Gij hebt mij getoetst, Gij vindt niets; hetgeen ik gedacht heb, overtreedt mijn mond niet. Aangaande de handelingen des mensen, ik heb mij, naar het woord Uwer lippen, gewacht voor de paden des inbrekers.”

Want wanneer zij, die smaden, ongerechtigheid en leugen voorstaan, en zich niet laten bestraffen, maar bij dit alles goede christenen genaamd willen worden, en echter de gang en het werk van de oprechte smaden, en zonder zich een gewetenszaak daaruit te maken, het negende gebod, zoals alle andere geboden, overtreden: dan weet de oprechte toch wel, waar de smaad uit voortvloeit, namelijk dááruit, dat de duisternis overtuigd geworden is *dat zij niet het licht is*; en de leugen, dat zij niet de waarheid is; en de slechtheid, dat zij niet de gerechtigheid is.

Daar behoeven wij het nu niet altijd gevoelig te ondervinden, dat de Geest der heerlijkheid op ons rust. Wij hebben slechts de gevolgtrekking te maken uit de vruchten van ons geloof en uit de werken van de tegenstanders. Daar vindt men dan van hun kant lasteringen, geveinsdheid, haat, bittere nijd, gedachten van moord en vernietiging; daarentegen van onze kant de zekerheid, dat wij in eenvoudigheid des harten het goede Israëls zoeken en niets voor onszelf, dat wij alleen Gods eer zoeken en het eeuwig heil van de tegenstanders. Terwijl de anderen God niet aanroepen, maar er veeleer op uit zijn hoe zij kwaad zullen doen, smaden en verwoesten, worstelen wij met God aan het veer Jabok, lezen in de Psalmen van David en bidden deze met waarachtige toe-eigening.

Zó wordt de Geest bij ons verheerlijkt. Ja, verheerlijkt wordt Hij bij ons, wanneer wij bij Gods gebod, uitgedrukte wil en eeuwige waarheid blijven en het geloof bewaren. Ja, Hij wordt het allermeeft verheerlijkt, wanneer wij de smaad het allermeeft ondervinden. Want is er aanvechting, dan is er ook strijd. Hoe meer in de engte, des te meer worden wij naar God toe gedrongen. En dan wordt weleens de liefde tot vuur, het geloof een roemen, de hoop levendiger. Dan komt het aan de dag, dat de Geest een mond en een wijsheid geeft, die geen tegenstrever kan weerstaan. Zodat dat wij in de smeltkroes en midden in de aanvechting wel licht genoeg ontvangen om in te zien, dat de handelwijze van tegenstanders een lasteren van de Geest is. En dat wij ook troost genoeg ontvangen waaraan wij erkennen, dat de Geest een welbehagen in ons heeft en

op ons rust met Zijn heerlijkheid en met de macht van God. Zo moeten de vijanden zelf hier rechters zijn en getuigenis afleggen voor onze onschuld. Want recht moet toch recht blijven. De goede zaak zegeviert uiteindelijk. Hoe ook de leugen met haar zware steen de waarheid in het graf houdt, wanneer God opstaat, zal Hij de steen er wel van afwentelen. Wie om Christus' wil met smaad overdekt en met leugen vervolgd wordt, zegt daar "Amen" op en verheerlijkt alzo de Geest in zijn geest.

6. *Maar alle smaaddijden is daarom niet hetzelfde.* Wie onder de naam van christendom een onchristelijk leven en een onchristelijke wandel leidt, of onder deze naam zich door zijn eigen begeerten laat regeren, wordt wel omwille van deze naam gesmaad, want de wereld ziet scherp, zij weet zeer goed te onderscheiden wat betamelijk is; maar hij heeft zich te schamen voor God en mensen, en wordt vermaand, om zich te bekeren van zijn ongerechtigheid. Daarom betuigt de apostel: ***Doch dat niemand van u tijde als een doodslager, of dief of kwaaddoener, of als één die zich met eens anders doen bemoeit.***

Dat Gods heiligen en uitverkorenen menigmaal ook deze smaad nog onverdiend lijden moeten, zien wij overal uit het Woord. Een Israëliet voegde Mozes toe: "Wilt gij mij doden, gelijk gij de Egyptenaar gedood hebt?"

Zo ook was Labans taal tot Jakob: "Waarom hebt gij mijn goden gestolen?" Ja, hij schold hem niet alleen als een dief, maar ook als iemand die in staat was zijn eigen vrouwen kwaad te doen, onmatig te leven en zijn schoonvader, met roof en plundering te overvallen.

Van Jozef zei Potifars huisvrouw: "De Hebreeuwse (dat is zoveel als christelijke) knecht, dien gij ons hebt ingebracht, is tot mij gekomen, om met mij te spotten."

Van Thamar zei zelfs Juda: "Breng ze hervorft, dat zij verbrand worde!"

En tot Lot schreeuwden de lieden uit Sodom: "Deze éne is gekomen, om als vreemdeling hier te wonen, en zoude hij alleszins rechter zijn?"

Ook liet Izebel van Naboth getuigen: Naboth heeft God en de koning gezegend, dat is gelasterd." Het bleef en blijft bij de oude beschuldiging: "Deze heeft lasterlijke woorden gesproken tegen deze heilige plaats en de Wet." Handelingen 6:11,13:56. Het bleef en blijft bij het oude oordeel dat over Paulus geveld werd: "Weg van de aarde met zulk een, want het is niet behoorlijk dat hij leve." Het moet door kwaad gerucht zowel als door goed gerucht met ons gaan. Is de Heere onder de misdadigers en verleiders gerekend, dan ook Zijn dienaren.

"Zalig zijt gij als u de mensen smaden en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken, om Mijnentwil, zegt onze Heere."

"Dit waart gij sommigen, schrijft de apostel Paulus, "maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd, in de Naam van de Heere Jezus, en door de Geest onzes Gods." 1 Korinthe 6:11

En wanneer God de zonde bedekt en begraven heeft, dan zal de wereld ze niet kunnen vinden.

En nu spreekt de apostel van de wandel, hoe die waardig het Evangelie moet zijn. Hij spreekt echter koninklijk en vaderlijk, opdat hij die verkeerde dingen doet, zich bekere, de rechtvaardige smaad met lijdzaamheid drage en de Heere met zijn wandel tot eer verstrekke. Er ligt intussen een macht in deze woorden, die al achttien eeuwen lang meer gewerkt heeft dan alle politieverordeningen en wetten.

Ik herhaal: *Niet alle smaaddijden is hetzelfde.* Wie naar het vlees wandelt, wil dat wat hij voor waarheid houdt, met kracht en geweld doorzetten. Hij meent dat hij het moet doen, of hij zal zich wreken; hij grijpt naar het zwaard en wordt een doodslager, in het verborgen of in het openbaar. Wie naar het vlees wandelt, is gierig. Wie gierig is kan

het stelen en ontvreemden niet laten. Wie naar vlees wandelt, mengt zich onder de oproerlingen. Hij is heer en alles moet voor hem uit de weg. Wie naar vlees wandelt, wil kerk en staat, zowel als het huis van zijn naaste, naar eigen denkbeeld hervormen. Hij wil al de anderen regeren, en kan toch zijn eigen huis, zijn eigen hart, zijn eigen begeerte niet regeren. Wie naar vlees wandelt, haalt zich ook smaad op de hals, maar heeft reden zich te schamen, en kan de smaad ook niet dragen met God, kan daarin geen eer zien. Daarom zoekt hij eigen eer te handhaven, grijpt naar alle middelen om van de smaad af te komen, of hij zoekt een martelaarskroon in zijn schande en valt eindelijk door; het gaat met hem als met de gewassen zeug.

Het is, helaas! tot een spreekwoord geworden: *Door de vromen wordt men het meest bedrogen!* En: voor hem, die in het ambt van een ander ingrijpt, is geen middel te onheilig, om (schijnbaar ter ere van God en tot heil van de kerk of van deze of gene) zijn doel na te jagen.

Vandaar de bevelen aan de gemeenten: “Dat gij u benaarstigt stil te zijn, en uw eigen dingen te doen.” Vandaar het woord: “Die gestolen heeft, stele niet meer, maar arbeit liever, werkende wat goed is met de handen.” Vandaar het woord: “Wreekt uzelf niet, beminden, en vergeldt geen kwaad voor kwaad.” U kent het gezegde: “Mengt u niet ongevraagd in de zaken van een derde.” De duivel is steeds bezig om zelfs de uitverkorenen tot verkeerde stappen te verleiden. Wie zich echter onder Gods Woord buigt, blijft waken en bidden, opdat hij zelfs van alle schijn des kwaads zich onthoude, en steeds bedenkt al wat wel luidt, voor het geweten van alle mensen.

7. Zo vervolgt de apostel: ***Maar indien iemand lijdt als een “christiaan”, die schame zich niet, maar verheerlijke God in dezen dele.*** Als een christiaan”, heb ik vertaald, opdat men het woord niet in de ideale betekenis neme. De gelovigen werden voor het eerst te Antiochië christenen genoemd, en zo werden zij weldra door al de Joden en heidenen genoemd. Het was een scheldnaam, die in het bijzonder door de evangelist Johannes zo hoog in ere werd gehouden, dat hij zich in zijn Evangelie nooit een Jood noemt, hoewel hij een Jood was. Sinds lange tijd is deze naam een grote onderscheidingsnaam van de belijdenis. Zo zegt men christenen, Joden, Turken of mohammedanen enz. In de Openbaring aan Johannes worden zij, die christenen heten, onderscheiden van hen die het zijn. De eersten heten Babel, de anderen: *de honderdvierenveertigduizend verzegelden, die het Lam volgen, waar Het ook heengaat.* En deze honderdvierenveertigduizend verzegelden hebben zich steeds dezelfde scheld- en smaadnaam moeten laten welgevalen, en moeten die nu nog steeds voor lief nemen.

Ik kan u bij deze gelegenheid niet onthouden, wat de naam christiaan destijds bij de heidenwereld betekende. Achtendertig jaar nadat de apostel dit geschreven had, schreef Plinius aan keizer Trajanus van de christenen: ‘Ik heb hen op de pijnbank afgevraagd: Of zij christenen waren? Die het beaamden, heb ik onder bedreiging van straf ten tweede en derde male gevraagd. Degenen die bij hun bevestiging volhardden, heb ik laten straffen. Want wat het ook zijn mocht, waartoe zij beleden te behoren, ik oordeelde, dat hun hardnekkigheid en onbuigzaamheid straf verdiende. Tegen velen, van allerlei ouderdom, rang en stand, en van beiderlei kunne, is de aanklacht reeds ingeleverd of zal ingeleverd worden. De besmetting van dit bijgeloof heeft zich niet alleen in de steden verspreid, maar ook in dorpen en gehuchten; het schijnt evenwel dat zij beteugeld en uit de weg geruimd kan worden.’

Plinius klaagt verder, dat de afgodentempels nog kort vóór de vervolging, die hij aangericht had, bijna niet meer bezocht werden, de feestelijke plechtigheden soms

lange tijd uitgesteld werden en de offerdieren zelden een koper hadden gevonden. En de keizer antwoordt hem op een wijze, zoals die nog heden ten dage door de staatkundige mannen geschiedt.

Ongeveer in diezelfde tijd schreef de geschiedschrijver Tacitus van de *christianen*:

‘De gewone hoop noemt dezen, die om hun gruwelen gehaat zijn, christianen. Hij, door Wie deze naam is ontstaan, is Christus, Die onder keizer Tiberius door de landvoogd Pontius Pilatus is ter dood gebracht. Dit verderfelijke bijgeloof, toenmaals onderdrukt, brak opnieuw uit, niet alleen door Judea, waar dit bederf zijn oorsprong had, maar ook door Rome, alwaar van alle kanten samen stroomt wat maar gruwelijk en afschuwelijk is. Daar werden eerst opgepakt degenen die bekenden, vervolgens op hun aanwijzing, een buitengewone menigte schuldig bevonden, niet zozeer aan de brandstichting (van Rome), als wel dáaraan, dat zij het hele menselijke geslacht haatten! Bij hun terdoodbrenging maakte men hen bovendien nog belachelijk, doordat men hen in dierenvelen gewikkeld, de honden voorwierp, om door deze verscheurd te worden, ook dat zij gekruisigd of in brand gestoken werden, terwijl men hen bij invallende duisternis, bij wijze van fakkels, liet branden.’

Evenzo smaadt Suetonius de *christianen* als een klasse van mensen, die tot elk misdrijf in staat waren.

Zo werden zij nog in de derde eeuw door de heidenen aangezien als mensen die zonder God leefden. Zij werden als de oorzaak van allerlei straffen van de goden beschouwd. Als er geen regen kwam, wanneer een besmetting, dure tijden aanbraken, een aardbeving ontstond, wanneer oorlog of oproer uitbrak, dan waren de christenen de schuld daarvan, en dadelijk was men met het vonnis gereed: “Naar de leeuwen met de christianen!” Zij kregen de schuld ervan, dat de heidense kerk in verval geraakte, dat de priesters en de offers in verachting kwamen. De heidenen hielden het voor een lastering van de goden, dat de christenen een mens als hun God en Verlosser aanbaden, Die door alle braven voor eerloos moest gehouden worden, omdat Hij met de kruisdood was gestraft. Zo lasterden en smaadden zij het karakter van de Heere en hen, die Hem beleden; beschuldigden de christenen, dat zij zich van schijnheilige middelen tot goddeloze doeleinden bedienden, dat zij uit een hoop ongeleerde mensen van de mindere stand, uit oude bedelaars, zwakke vrouwen en kinderen bestonden. Men bespote hen, dat zij omwille van hun geloof zich lieten martelen en evenwel aan een opstanding en onsterfelijkheid van de ziel geloofden, en vroeg hun: Waarom die God Die doden opwekken kon, hun niet veeleer van het martelen redde? De christenen; werd gezegd, zijn tegen alle vroomheid, eendracht, wezenlijk geluk, eer en deugd; zij zijn overal vredeverstoorders. Zij zijn zonder tempel, zonder offer; loochenen dus de noodzakelijkheid van de verzoening met de goden; versmaden het gebed, de heilige feesten; geloven aan geen wonderdaden. Het zijn bekrompen mensen, en een sekte van verkeerde lieden, die niet geduld mogen worden. Waarom, fluisterden de heidenen tot hen, lijdt u, (en wel zij, die u de besten van u noemt) honger, koude, naaktheid, armoede en zwaard? Waarom lijden velen van u ziekten en worden verteerd door hete koortsen of naar het lichaam geslagen? Zijn dat niet straffen van de goden? U wordt bedreigd, u wordt op allerlei wijze ter dood gebracht, of verschrikt en verjaagd; waar is die God, Die u zou kunnen helpen? Kan Hij u helpen met de opstanding! Waarom niet bij uw leven? Regeren en bloeien de heidenen niet zonder uw God?

Zij scholden hen voorts uit voor droefgeestige, sombere lieden, fijmelaars, te bang om iets aan te roeren, die zich van alle geoorloofde vermakelijkheden en uitspanningen, als schouwtonelen, dans, openbare muziek onthielden, alsof dat alles buitensporigheid en onzin was. Als schimmen gaat u voort, bevend en ineengekrompen, zonder het

minste verstand van burgerlijke deugden en welvaart. U, die in het geheel geen verstand hebt van de dingen van dit leven, hoe matigt u zich het oordeel aan over geestelijke dingen. Wie gaf het aan uw oudwifse bijgeloof in, ons allen te veroordelen? U doet elke godsdienst teniet en zet de deur open voor elke ondeugd.’

Zo deden de heidenen. En wie een Christiaan was, moest zich zulke dingen de hele dag laten welgevallen. Ik zwijg ervan, dat de heidenen het heilig avondmaal beschreven als een maaltijd, waarbij men mensenvlees at en mensenbloed dronk; dat men hen beschuldigde (toen zij om de vervolgingen ‘s nachts samen kwamen), dat zij zich aan allerlei ontuchtigheid onder elkaar overgaven, daarbij het licht uitdeden, een hond mishandelden en een ezelskop aanbaden. En niemand van al de hooggeplaatste lieden onder de heidenen getrooste zich de moeite om eens te onderzoeken of het met deze zaken inderdaad zo gesteld was.

Tegen zulke lasteringen was het beste middel: *het zwijgen te bewaren*. Want er zijn beschuldigingen, waarop de oprechte niet antwoorden kan daar het beneden zijn waardigheid is.

En wat nu de Joden lasterden, is ons genoegzaam bekend uit de evangeliën, uit de Handelingen der apostelen en de apostolische brieven.

Wij leven nu in het jaar onzes Heeren 1853. Ik mag dus met recht de vraag opwerpen: *Gaat het de Christianen nu beter?*

Men geeft zich nu net zo min als toen de moeite een zaak van waarachtige waarheid te onderzoeken. Hoewel een verspreide leugen dikwijls en herhaaldelijk bestraft en weerlegd is; hoewel wel honderdmaal de gelegenheid gegeven is, zichzelf beter in te lichten: zo houdt men tegen de ware Christianen de oude spreuk staande: “Laster maar onbeschaamd voort, er blijft altijd iets van kleven!”

Nu is dit de apostolische troost voor de Christiaan (dat is voor hem, die het geloof in Christus bewaart, dus Zijn geboden houdt): *Hij schame zich niet*, - namelijk dáárover niet, dat de goede, eerlijke en Koninklijke naam, waarmee hij van de Heere der heerlijkheid bekleed is, aldus geschandvlekt en gesmaad wordt.

Bestaat er dan mogelijkheid, dat hij zich zou schamen? Zeer zeker. Dat heeft Petrus zelf ondervonden in het paleis van Kájafas. Daar heeft hij geen Galileeër willen zijn, daar heeft hij Jezus van Nazareth niet willen kennen, daar heeft hij niet één van de Zijnen willen zijn. Maar de Heere zag hem aan toen de haan kraaide en hij ging uit en weende bitterlijk. Kort daarna heeft hij de gehele heerlijkheid van de Heere aanschouwd in Zijn vergevende liefde.

Later heeft Petrus zich nog eens voor deze heerlijkheid geschaamd, waarover hem Paulus bestraft heeft. Toen heeft hij voorzeker gedacht aan Davids woorden: “de rechtvaardige sla mij! Galaten 2:11, 12.

En hoe gaat het de oprechte, van toen aan? O, hoe meer wij inzien, waarom de wereld (al heette zij nu ook christelijk) onze naam als iets kwaadaardigs verwerpt; en daarbij inzien in ware ootmoed voor God, wat wij zelf zijn, hoe het uit en gedaan is met onze gehele heerlijkheid, eer en naam; o, hoe meer wij met Paulus vergeten wat achter is en ons uitstrekken tot het voorgestelde doel van de hemelse roeping: des te meer gaat al de heerlijkheid van het vlees, al het zoeken van eer en rechtvaardiging voor mensen bij ons in de dood, en wij zien alleen nog eer, heerlijkheid, wezenlijkheid, macht en kracht in de Naam van God en Christus. Nee, dan schamen wij ons niet meer voor die Naam, waarmee de Heere ons bekleedt; al is het ook dat de wereld in haar overmoed meent er goed aan te doen, dit kleed met speeksel en slijk van de straten te

bezoedelen. O, juist in dit stuk zullen wij dan God verheerlijken; juist in dit lot, zodat wij zodanig lot voor veel heerlijker en rijker houden dan alles wat de wereld van gewaande eer weet te geven.

Dit zal echter de beste verheerlijking van God zijn, dat wij volharden en het aan de Heere overlaten (Wiens Evangelie een kracht is tot zaligheid allen, die geloven), dat Hij ons tot ere brenge. Dat zal Hij zeker doen, Hij, Die gezegd heeft: “Die Mij eren, zal Ik eren.” Wij behoeven in dit opzicht voor onze eer niet te zorgen. “Ik zal uw verdrukkers spijzen met hun eigen vlees”, heeft de Heere gezegd. Zij helpen zichzelf in de dood met hun smaden, en moeten het zien en ondervinden, dat dé Heere Zich door Zijn Petrussen laat verheerlijken, als zij aan het kruis worden geslagen.

Er ligt iets verblijdends, iets feestelijks, iets koninklijks in: door allen ten spot gesteld en met smaad overdekt te worden om de zaak van de waarheid en van de vertrapte onschuld, daar men het heil ziet opdagen en zich daarbij de verwarring en beschaming van de smaders voor ogen stelt.

O, hoe wordt God verheerlijkt in het smaaddijden om Christus’ wil, wanneer Hij ons door Zijn Heilige Geest geeft in te zien, dat ons in zodanig smaaddijden de hoogste eer te beurt valt, en hoe God ons hoogste Goed en algenoegzaam Deel is! Zo zal men uiteindelijk blijmoedig erkennen, dat, als wij de uitkomst van al ons lijden nagaan, wij alle reden hebben Hem te danken voor alles, wat Hij over ons heeft laten komen, zodat wij geen traan minder zouden wensen geweend te hebben, en gerust kunnen zijn, dat Hij ook met het allerlaatste en bitterste lijden, dat wij nog zullen moeten doorstaan, het evenzo zal maken, zodat wij Hem daarvoor alleen zullen loven en prijzen.

Laat ons Hem daarom verheerlijken in elk heet vuur, in elke gloed, en is het ook dat al het aards geluk ons ontnomen wordt, en wij als het ware met geweld vanéén worden gescheurd; klemmen wij ons dan des te vaster aan Hem, Hij kan en zal in zodanig geval ons honderdvoudig terugbrengen en teruggeven, wat wij verliezen en om Zijns Naams wil er op- en aangeven. Wie met de wereld meedoet, wordt door de wereld geprezen. Wie niet meedoet, wordt door haar gesmaad. Het kan ons toch niet anders dan tot eer verstrekken, door hen gesmaad te worden, die de wil van God versmaden en naar hun eigen begeerlijkheid wandelen! Of zouden wij er ons sterk door temeer laten slaan, dat wij gelasterd worden door hen die de levenstijd doorbrengen naar heidense wil, en wandelen in ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen? Worden wij niet daarom gelasterd, omdat wij niet meelopen in hetzelfde woeste en ongeregelde bestaan? Hebben wij niet alle reden, om de God aller genade dank te zeggen, dat Hij ons geroepen heeft om te beërven het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde, dat Hij ons verlost heeft uit zodanige macht van de duisternis en uit de klauwen van de satan? Wij worden gesmaad, omdat wij hopen op de levende God? 1 Timotheüs 4:10. Zij smaden, opdat wij ons voor de Naam van Jezus zouden schamen. Zij smaden, opdat wij de smalle weg verlaten en ons weer tot de wereld op de brede weg van het verderf begeven zouden. En dan smaden zij niet alleen met woorden, maar willen ons naar het lichaam en het leven de allergrootste smaad aandoen.

Dat is nu een stuk van de allergrootste eer van het hemelse hof, met zodanig erekruis begiftigd te worden, opdat wij de Naam van onze hemelse Koning getrouw verkondigen en ons houden aan Zijn Wet en Zijn rijksbevel, er kome over ons wat komen wil. Wat zijn alle mensen met al hun eer tegenover God, Die ons hoogste Goed is en Wie alleen alle eer toekomt?

God de Allerhoogste en Zijn Wet en Zijn eer moeten bij de wereld als niets gelden. Zo

moet dan anderzijds de wereld en haar eer als niets gelden bij ons.

Wie de levende God eert, zal wel blijven, al moest hij daardoor allerlei ongeluk hebben, ja, daarom moeten sterven. Wie God eert, zal hem wel bij zich vinden in het vuur en in het water en in de ergste nood van het lichaam en van het leven. Wie God gelijk geeft in al Zijn doen en zich aan Hem houdt met woord en daad, zal wel ondervinden dat en hoe God hem tot eer brengt, en dit juist dan, wanneer de vijanden van de gerechtigheid menen hem onderdrukt en teniet gemaakt te hebben met hun algemene smaad.

Nu heb ik echter nog een woord aan u, mijn geliefden!

U, die zich soms bestraft voelt door de oprechte, en dan in uw harten of ook met de ogen zich aan hem meet, en daar u niets meer dan een mens van weinig betekenis tegenover u meent te hebben, begint te smaden (hetzij in uw harten, hetzij bij de uwen, hetzij openlijk), nadat het eerst in uw harten was opgekomen: “Deze rede is hard, wie kan dezelve horen?” Nietwaar, wat Jeremia niet gedaan heeft, dat heeft Baruch gedaan, die hitst hem tegen u op? Jeremia 43:3.

Ik moet u raden, u van zulk smaden grondig te bekeren en u daarover van harte te schamen. Want de kleinen, die hier zo weinig schijnen te beduiden, de heiligen en heerlijken van de Heere zullen hierna blinken in de heerlijkheid van hun Vader. Zult u zich dan kunnen bedekken met uw tegenwoordige vermeende heerlijkheid? Bedenkt dit, keert in uw binnenste in, en zoekt niet verder uw eer in uw schande!

En u, die tot smaden rechtvaardige aanleiding geeft, u zou ik raden, dat u het woord van de Heere ter harte nam: “Een iegelijk, die de Naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid!”

U echter, die gesmaad wordt in de Naam van Christus door Joden en heidenen, door vijanden en valse broeders: *Geluk met zo'n eer!* Tenslotte heeft toch meer dan één Juliaan, nadat hij lang genoeg gesmaad had, getroffen door Gods oordeel, moeten bekennen: ‘Gij hebt overwonnen, Galileër!’

En wat zal het zijn als Hij komen zal, Hij, Jezus van Nazareth, met de wolken des hemels! Hij heeft gezegd: “Wie zijn leven zal verliezen, om Mijnentwil, en om des Evangelies wil, die zal hetzelfde behouden. Want wat zou het den mens baten, zo hij de gehele wereld won, en zijner ziele schade leed? Of wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel? Want zo wie zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben, in dit overspelig en zondig geslacht, diens zal zich de Zoon des mensen ook schamen, wanneer Hij zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met de heilige engelen.” Markus 8:35-38.

En: “Die Mij eren, zal Ik eren!” En: “Een iegelijk, die Mij belijden zal voor de mensen, dien zal ook de Zoon des mensen belijden voor de engelen Gods.” Amen.

35^e leerrede, 1 PETRUS 4 vers 17 - 19

Gehouden op 18 december 1853

Gezongen. Psalm 75:3-5

Psalm 119:38

Psalm 125:1

Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het huis Gods; en indien het eerst van ons begint, welk zal het einde zijn dergenen, die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn? En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen? Zo dan ook die lijden naar de wil van God, dat zij hun zielen Hem, als de getrouwen Schepper, bevelen met weldoen.

Mijn geliefden! De apostel Paulus schrijft aan de Filippenzen: “Hetgeen aan mij is geschied, is meer tot bevordering van het Evangelie gekomen; alzo dat mijn banden in Christus openbaar geworden zijn in het ganse rechthuis, en aan alle anderen; en dat het meerder deel der broederen in de Heere, door mijn banden vertrouwen gekregen hebbende, overvloediger het Woord onbevreesd durven spreken.” Filippenzen 1:12-14.

Hier toont hij ons een schone vrucht van het smaadlijden in de Naam van Christus. Werkelijk, er bestaat geen reden om ons te schamen over onze Koning, Die een Koning der koningen en Heere der heren is. Maar wel bestaat er alle oorzaak om te sidderen en te beven voor de gedachte, dat wij een ogenblik ons over Hem schamen, en de vijanden van deze Koning, ook maar in het minste ter wille zouden zijn geweest, in dat wat tegen Zijn heilige Naam en tegen Zijn rijk bedacht wordt.

De hoofdzaak in de strijd is: dat wij onze roeping en onze stand geheel begrijpen en daarin standvastig zijn; dat wij op het einde zien, en de genade die ons ten deel viel niet gering achten. Daarom is geschreven: “Wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus, opdat, hetzij ik kom en u zie, hetzij ik afwezig ben, ik van uw zaken moge horen, dat gij staat in één geest, met één gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof des Evangelies; en dat gij in geen ding verschrikt wordt van degenen, die tegenstaan; hetwelk hun wel een bewijs is des verderfs, maar u der zaligheid, en dat van God. Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden; dezelfde strijd hebbende, hoedanigen gij in mij gezien hebt, en nu in mij hoort.” Filippenzen 1:27-30.

Daarop komt het boven alles aan, dat wij juist in het stuk van het smaadlijden *God verheerlijken*.

- Daardoor echter verheerlijken wij God, dat wij bij Zijn Woord blijven, hoewel wij daardoor veel ongeluk moeten lijden; daardoor, dat wij eerder alle dingen overgeven, dan in het geringste tegen Zijn wil te handelen.
- Daardoor verheerlijken wij God, dat wij Hem en het lijden om Christus' wil boven het schepsel kiezen en hoger stellen dan het genot van de zonde; dat wij alles versmaden wat men ons aanbiedt onder de voorwaarde van geheel of gedeeltelijk Gods waarheid en Zijn wegen op te geven.
- Daardoor eren wij God in het stuk van het lijden, dat wij alle schepselen haten, hun begeerlijkheden schuwen, hun banden van ons werpen, indien het schepsel anders wil dan Gods weg ligt.

- En voornamelijk eren wij God in het stuk van het lijden, wanneer wij al Zijn wegen goedkeuren die Hij met ons inslaat; van harte goedkeuren de wegen van droefheid waarin Hij ons leidt; wanneer wij doen zoals de profeet Micha, toen hij zei: “Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd; totdat Hij mijn twist twistte, en mijn recht uitvoere; Hij zal mij uitbrengen aan het licht; ik zal mijn lust zien aan Zijn gerechtigheid. En mijn vijandin zal het zien, en schaamte zal haar bedekken; die tot mij zegt: Waar is de Heere, uw God?” Micha 7:9, 10.
- Ja, dat is God verheerlijken in het stuk van het lijden: in Hem geloven, zien op Zijn genade en gerechtigheid, en, de ogen op Golgotha gericht, uitroepen: “Wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de Heere een licht zijn.”
- Dat is God verheerlijken: in het zien op Zijn genade verbroken te zijn voor Zijn rechtvaardig oordeel, het hoofd op het blok te leggen: ‘Sla maar toe, vijand, ik heb het verdiend, - maar hoewel Hij mij door u doodt, zo zal ik evenwel op Hem hopen, toch Zijn wil en Zijn genade niet opgeven!’

Daartoe nu, dat wij allen God verheerlijken en Hem prijzen in de smartelijke wegen die Hij met ons gaat, leidt de apostel ons op, daar hij schrijft: ***Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het huis Gods.***

Om God te prijzen in Zijn wegen, hebben wij acht te geven op Zijn tijd, die zeker eens komt. Dat is het bepaalde ogenblik, dat God naar Zijn alleen wijze en heilige raad voor het ene zowel als voor het andere gezet heeft. Bij de eeuwige God is alles voor de bewoners van de aarde in het algemeen en voor Zijn gemeente in het bijzonder afgemeten en bepaald naar tijd en uur. Daarom wordt gezegd in het boek Prediker: “Een iegelijk ding heeft zijn tijd, en al het voornemen onder de hemel heeft zijn uur: geboren worden, sterven, planten, uitroeien wat geplant is, doden, genezen, afbreken, bouwen, wenen, lachen, klagen, dansen, stenen verstrooien, stenen vergaderen, omhelzen, verre zijn van omhelzen, zoeken, verliezen, bewaren, wegwerpen, scheuren, toenaaien, zwijgen, spreken, liefhebben, haten, oorlogen, vrede, .. alles heeft zijn tijd.” Prediker 3:1-8, Luthervertaling.

Toen een heilige wachter van de hemel de koning Nebukadnézar zijn vernedering aankondigde, zei hij: “Zulks is in de raad der wachters besloten, en in het gesprek der heiligen beraadslaagd.” Daniël 4:14, Luthervertaling.

Toen de Heere Zijn laatste lijden tegemoet ging, zei Hij: “De ure is gekomen, dat de Zoon des mensen zal verheerlijkt worden.” Tot de Vader sprak Hij: Vader, de ure is gekomen, verheerlijk Uw Zoon.” In Gethsemané zei Hij: “Ziet, de ure is nabij gekomen, en de Zoon des mensen wordt overgeleverd in de handen der zondaren.” Op de donderdag vóór Zijn lijden sprak Hij: “De Meester zegt: Mijn tijd is nabij.” En tot hen die Hem grepen: “Dit is uw ure, en de macht der duisternis.”

Veelbetekenend is het, wat de Heere eens tot het volk zei: (en ook nu mag dat wel gezegd worden: wie oren heeft om te horen, die hore): “Wanneer gij een wolk ziet opgaan van het westen, terstond zegt gijlieden: Er komt regen; en het geschiedt alzo. En wanneer gij de zuidenwind ziet waaien, zo zegt gij: “Er zal hitte zijn”; en het geschiedt. Gij geveinsden, het aanschijn der aarde en des hemels weet gij te beproeven; en hoe beproeft gij deze tijd niet? En waarom oordeelt gij ook van uzelf niet hetgeen recht is?” Lukas 12:54-57.

Mijn geliefden! Wanneer wij van onszelf oordelen hetgeen recht is, dan schrikken wij wakker uit onze zoete dromen van vrede en geen gevaar; zo heeft het zichzelf-vleien, het zich goede-dagen beloven een einde; dan zien wij op onze eigen zonden en niet

meer op de zonden van anderen; dan zien wij de wolken wel opgaan, voelen de zuidenwind wel waaien, buigen ons in het stof en zeggen: “Er zal een alles verpletterende regenvlaag komen, en het zal heet worden”; wij verheerlijken God, door ons te buigen onder Zijn oordeel, bereiden ons voor, en zoeken in waarheid toevlucht bij die Man, Die ons alléén kan bewaren als de verzengende wind waait, bij Wie alléén wij geborgen zijn als de plasregen neervalt en de hagel het woud verplettert.” Jesaja 32:2,19

Het is de tijd, dat Gods oordeel beginne van Zijn huis (het huis Gods). Zo schreef de apostel achttien eeuwen geleden. Toen sprak hij datzelfde woord uit, wat de profeet Ezechiël in een gezicht de Heere hoorde zeggen tot de zes verdervende mannen: “Doodt ouden, jongelingen en maagden, en kinderkens en vrouwen, tot verdervens toe; maar genaakt aan niemand, op denwelken het teken is, en begint van Mijn heiligdom.” Ezechiël 9:6.

Het huis Gods is hier niet de tempel te Jeruzalem of het Joodse volk, maar de gemeente van God. Dit huis bestond hier in de eerste plaats uit de uitverkoren vreemdelingen, verstrooid in Pontus, Kappadócië, Azië, en Bythynië. Want de apostel laat weldra volgen: “En indien het eerst van ons begint.”

Ons, - dat is Petrus de apostel en hen aan wie hij schreef, en verder alle overige gemeenten in Christus Jezus, zoals zij toen reeds overal gevonden werden. Deze gemeenten samen genomen, noemt ook de apostel Paulus dikwijls *het huis Gods*; onder andere in zijn eerste brief aan Timotheüs: “Opdat gij moogt weten, hoe men in het huis Gods moet verkeren, hetwelk is de gemeente des levenden Gods.”

In de tweede brief aan Timotheüs vergelijkt hij in deze zin deze gemeente met een groot huis, en schrijft: “In een groot huis zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden vaten; en sommige ter ere, maar sommige ter onere. Indien dan iemand zichzelf van deze reinigt, die zal een vat zijn ter ere, geheiligd en bekwaam tot gebruik des Heeren, tot alle goed werk voorbereid.” 2 Timotheüs 2:20, 21. Het is dus aan de gemeente van God, de levende God, aan die gemeente die Hij gekocht heeft met Zijn eigen bloed, dat nu het oordeel van God beginnen moest. “*Beginnen*” schrijft de apostel. Want met langzame tred schrijdt de toorn van God voort ter straf, maar komt met des te zekerder slag. De Heere bewijst genade in het duizendste lid, en vergeeft ongerechtigheid, overtreding en zonde; evenwel is niemand voor Hem onschuldig. “Ziet”, zegt Hij, “Ik zende een Engel voor uw aangezicht, om u te behoeden op deze weg, en om u te brengen tot de plaats, die Ik bereid heb. Hoedt u voor Zijn aangezicht, want Hij zal ulieder overtredingen niet vergeven, want Mijn Naam is in het binnenste van Hem.”

Het “oordeel” is hier niet de eeuwige verdoemenis, maar de rechtvaardige straf of de rechtvaardige wedervergelding voor ongerechtigheid, zonde en overtreding van Gods Wet. Dit oordeel brengt de verharding en de eeuwige verdoemenis met zich, wanneer men zich niet voor God verootmoedigt, niet voor Hem verbroken wordt. Dat dit oordeel destijds aan Gods huis zou beginnen en dan over het Joodse volk en over alle volken komen moest, wist Petrus door openbaring van de Geest uit de profeten en uit de laatste woorden van de Heere Jezus.

En daar hij schrijft: “*Indien het eerst van ons begint*”, dan sluit de heilige apostel van de Heere zich van zodanig oordeel niet uit. Hij bedenkt niet meer de dingen die van de mensen, maar die van God zijn.

Ik heb u vaak gezegd, mijn geliefden, dat de verwoesting van Jeruzalem en van het Joodse volk in elk opzicht wel een vooruitgekomen wereldgericht of oordeelsdag mag

genaamd worden. Van dat gericht hebben de gemeenten in Christus Jezus toen de eerste teugen moeten drinken.

Wanneer wij het onuitsprekelijke lijden van de jonge gemeenten in Christus Jezus nagaan, dat zij onschuldig van Joden en heidenen te verdragen hadden; wanneer wij daartegenover stellen het geluk van het uiterlijk Jeruzalem en van het Romeinse volk, zo komt de vraag bij ons op: *Hoe kan een rechtvaardig God dit dulden?* En wij zouden deze vraag willen herhalen, wanneer wij de martelingen beschouwen, waarmede de gelovigen van Christus drie eeuwen geleden, ja nog tot in de vorige eeuw door de pausgezinden gemarteld zijn geworden.

En nogmaals zouden wij zo willen vragen, wanneer wij ook in onze tijd, ja tot op de huidige dag al het lijden beschouwen, dat de kinderen Gods boven anderen mensen te verdragen hebben. Hier wordt het moeilijk met de 73^e Psalm te zeggen: “Nochtans is God Israël goed.” Ja, het valt hierbij moeilijk, de eerste Psalm gelovig te zingen.

O, welke gedachten moesten de onschuldige *christianen* bestormen, toen zij voor de leeuwen geworpen, door de honden verscheurd, aan het kruis geslagen, of met pek bestreken, doorboord en met brandende fakkels voorzien, zo levend door de vlammen verteerd werden! En o, welke gedachten moeten de rechtvaardige bestormen, wanneer hij met Gods waarheid komt en daarom zijn leven lang door allen uitgesloten en door christenen als een Antichrist beschouwd en behandeld wordt! En o, welke gedachten moeten u, kind van God, bestormen, wanneer u alle beloftenissen voor u hebt en alles ziet verzinken in een graf, en ligt op uw bed van smart, terwijl alle duivelen over u heersen!

Maar men wordt wel stil, wanneer men in Gods heiligdom binnengeleid wordt en met David begint te roepen: “Gedenk niet der zonden mijner jongheid, noch mijner overtredingen.” Men wordt wel stil als men voor Gods oordeel ineenzinkt, en bekent: “Wanneer ook Gods vijand mij onrechtvaardig behandelt, zo heeft toch God Simëi geboden: Vloek David! - ik heb het wel verdiend!” 2 Samuël 16:10.

Maar hoe? “Is niet Christus Hogepriester over Zijn huis? Heb ik niet in Zijn bloed vergeving van al mijn zonden? Zou ik nu nog bezocht, beproefd moeten worden? Heeft Hij niet de straf gedragen? Zou ik nu nog nodig hebben te bidden: Vergeef mij mijn schulden?”

Ja, zo denkt de mens die slechts van de gemoedskwelling, slechts van de straf van de zonden zou wensen los te komen. Hij lag nog nooit anders voor Gods oordeel, dan zoals Achab; nooit als een tollenaar. Daarom bekommert Gods Wet hem weinig voor zijn eigen wandel. Hij bekommert er zich slechts over voor zoveel hij aan straf denkt; hij volhardt daarom ook nooit in de wegen van God, maar blijft in zijn mening gelovig, en geeft uiteindelijk overal toe, want hij wil het lichaam behouden.

Waar echter het werk van God in waarheid is, daar is voortdurend een ineenzinken en verbreken voor Gods oordeel, een billijken van Zijn wegen, een heilige vreze, een wandel in ootmoed, daar is insgelijks een vasthouden aan genade, aan het roemen van deze genade, een verheerlijken van God, van Zijn Naam, deugden en volmaaktheden.

Wat beduidt het wanneer die éne prediking van het Woord van God komt, wanneer Christus gepredikt, wanneer dat voorgehouden wordt, zoals het waarheid in Jezus is?

Dit: men kan zich erop verlaten, dat de tijd dáár is dat het oordeel Gods begint. Waartoe komt dan het Evangelie? Opdat nog behoude worde wat te behouden is. Daarom riep Petrus op de Pinksterdag hen, hij wie zijn prediking door het hart ging, toe: “Wordt behouden van dit verkeerd geslacht!” God zendt Zijn kind Jezus tot ons in de prediking, opdat Hij ons daarin zegenen zou, dat een ieder zich afkere van zijn boosheden. Er komt bij gevolg in de prediking een tijd van verkoeling des toorns van het aangezicht van de Heere, opdat, wie berouw heeft en gelooft aan Zijn Naam, niet

omkome onder de eeuwige toorn.

Intussen gaat het oordeel voort, en komt ter verdoemenis. Het komt om wraak te doen over allen, die het Evangelie van Jezus Christus niet gehoorzaam zijn. En “Gods toorn wordt geopenbaard van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen, die de waarheid in ongerechtigheid te onder houden.” Romeinen 1:18.

Dit oordeel moet echter beginnen van het huis Gods. Het kan door het Evangelie niet opgeheven worden; wel het eeuwige, maar niet het tijdelijke. Gods Woord moet waar blijven en Zijn Wet kan niet gebroken worden. Hij zal haar handhaven. God zoekt het nauw. De Schrift betuigt van Mozes en Aäron: “Gij verhoorde hen; Gij, God, vergaf hen, en strafte hun doen,” (zo luidt het naar het Hebreeuws, en zo moet men deze woorden laten staan).” Psalm 99:8. God is rechtvaardig in al Zijn weg en werk.

En die God vrezen, leggen de mond in het stof en zwijgen weldra voor God, al is het dat zij ook eerst opbruisen, wanneer zij bezocht worden met allerlei lijden, bijzonder omwille van de waarheid. Want zij weten wel waarmee zij het verdiend hebben of nog verdienen. Het Evangelie is niet geopenbaard voor het vlees; vlees en bloed zullen het koninkrijk van God ook niet beërven. Christus is gedood naar vlees. Die van Christus zijn, worden hem dáárin gelijk gemaakt, dat ook zij in het vlees in allerlei opzicht teniet gemaakt en gedood worden. Het oordeel gaat over het vlees. Wie in de Geest leeft, verheerlijkt God in Zijn gerechtigheid en in Zijn genade, in Zijn ernst en in Zijn goedertierenheid, terwijl hij in het vlees lijdt.

Dat God het echter nauw zoekt en aan Zijn huis daarmee begint, wordt wel kenbaar in onze gemeente. Wat naar vlees wandelt, denkt: ‘Ik behoor tot de gemeente, daarom zal ik gezegend worden Ik ben van alle kanten een *christiaan*, daarom zal het mij goed gaan. Ik heb genoeg geleden. Wat anderen lijden dat hebben zij zichzelf op de hals gehaald.’ Voorwaar een uitmuntende duivelspreek, die men zichzelf voorhoudt. Wie naar de Geest wandelt, heeft eens voor altijd vergeving van zonden, gelooft het, - en zinkt toch ineen en is verslagen voor Gods oordeel. Hij heeft gezondigd, lijdt de straf, houdt aan om ontferming, en hoopt midden in de nood, midden in de dood.

Welke zonden zijn het dan die God bezoeken moet?

Het zijn de zonden van de jeugd. Het zijn de dagelijkse zonden. Het is vooral de vleselijke gezindheid, de wereldsgezindheid, haat, twist en ruzie; de vleselijke lusten; de onverschilligheid, het dood zijn en dood blijven waar de wind des levens waait, en daarbij het zich-zegenen in zijn hart; het zich-opblazen in eigen inzichten, in plaats van waarachtige liefde te oefenen; bovenal de eigengerechtigheid, de inwendige hoogmoed, waarmee men dwars op de weg blijft liggen, opdat de stroom van de gerechtigheid die voor God geldt niet verder vloeit.

De stroom van de genade bruist evenwel voorwaarts: en de ene heeft een vrouw getrouwd, de andere een juk ossen gekocht, de derde een huis gebouwd, en daarom kan hij niet komen.

De stroom van de genade bruist voort, en: “Wat zullen wij eten, waarmede zullen wij ons kleden”? Dat is het element waarin de ziel zich ophoudt. Wie gelooft onze prediking? Wie gaat geheel over in het element van het leven van de Eeuwige, in het element van de genade? Wie gelooft het, dat het oordeel van God ook thans, net als drie eeuwen geleden, ja nog vreselijker, van Gods huis beginnen moet? Moet niet het snoeimes in de boom gezet worden, opdat het dode hout daar uitgesneden worde?

Ja, het oordeel treft het dode hout, maar toch zeker niet het levende, maar toch zeker niet de ware kinderen Gods?

O, met zodanige vraag zou men alle heiligen die ooit in de wereld geweest zijn,

veroordelen! Wie trof dan vanouds het oordeel meer dan juist die, die zichzelf en alles eraan waagde, opdat Gods waarheid in Gods huis mocht bestaan? En stierf niet Aäron op Horeb, stierf niet Mozes op Nebo? Wie treft de tegenwoordige duurte wel zozeer, als de behoeftigen, Godgelovende huisvader, dan de door mensen, doch niet door God verlaten weduwe?

En indien het eerst van ons begint, schrijft de apostel.

Dit het eerst slaat alle hoogmoed terneer. Als wij in het denkbeeld mochten verkeren dat de ongelovigen vóór alle anderen zondaars zijn, dan leert dit het eerst ons, dat juist wij vóór alle overige zondaars, zondaars zijn.” “Ik ben de voornaamste”, schreef de apostel Paulus; maar in de banden prees hij de barmhartigheid. Zo kust het gelovige kind de roede.

Er is in een groot huis een tijd, waarin alles schoon wordt gemaakt. Het ene wordt sterk geschuurd, het andere gewreven, het ene hard geslagen, het andere in het vuur gehouden; het ene met zeep, het andere met loog gereinigd; van menig stuk wordt het oude afgebroken en afgescheurd, en zo het gehele voorwerp vernieuwd, en veel wordt, als tot niets nut, uit het huis geworpen of met vuur verbrand. In het huis wordt het volle licht binnengelaten en het wordt doorzocht tot in de meest verborgen schuilhoeken. Zo is het ook met het oordeel van het huis Gods.

Dat schrijft de apostel echter ter waarachtige verootmoediging voor God onder het lijden om Zijns Naams wil. Want wanneer men in het lijden zich onder de roede buigt, zo ziet men ook dadelijk van de mensen en van al hun vijandschap af en heeft alleen met God te doen. En juist zich te buigen onder het oordeel, scherpt ziel, geest en verstand, om te volharden in deze heilige wandel, dat men bij God blijft en bij Zijn heilige waarheid en niet voor mensen vreest, ook geen van die dingen vreest die men te lijden heeft; men maakt er niet veel ophef van, wacht op God en op de openbaring van Zijn zaligheid, en ziet op het einde.

En terwijl de apostel de lijdenden op het einde wijst, vraagt hij: ***Welk zal het einde zijn dergenen, die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn?***

Zo vroeg de Heere op de weg naar Golgotha: “Indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden”?

Het is een vraag, en wie kan daarop het antwoord geven? Wie kan zeggen, hoe het zal uitgehouden worden? Wie kan bevatten, wat het betekent: “Het einde van zodanige weg is de dood?” Wie kan uitspreken, wat het wil zeggen: “Haar worm sterft niet en haar vuur wordt niet uitgeblust?” Of wie begrijpt het, wat voor een smart het is, voor eeuwig gescheiden te zijn van het liefelijk aangezicht van God; - voor eeuwig onder Zijn toorn te moeten versmachten zonder verteerd te worden? Een nimmer eindigende eeuwigheid zich in gezelschap van alle duivelen en van alle verdoemden te bevinden? En wie kan het uitspreken, wat dat oordeel in zich heeft, waarmee zij hier beneden reeds bezocht zijn of bezocht worden (zij allen, die Gods boodschap van boete en geloof, van hun diepe verdorvenheid en van waarachtige, eeuwige, vrije genade tegenstaan, en, zoals de duivel, Gods Woord met Gods Woord bestrijden) - als wij bedenken, wat de heiligen Gods hier te verduren hebben?

Ik heb de moed niet, u geheel naar het leven het einde van het Joodse volk te beschrijven, toen hun stad en tempel verwoest werden; noch ook het einde van het oordeel van de toorn, dat over hen gebrand heeft en brandt van toen af tot nu toe.

Ik heb ook geen lust om te beschrijven de innerlijke levenskwellingen en het zichtbare, schrikkelijke einde van hen, die ik in mijn veelbewogen leven gekend heb als zulke mensen, die het Evangelie Gods ongehoorzaam zijn geweest. En ik werp de vraag in de wereld: “Wat zal het einde zijn van hen, die zich in deze dagen zo weinig

willen laten overtuigen, dat zij veeleer alles aanwenden om de deur toe te houden, opdat niet binnenkomen die anders zouden wensen en willen?"

Welke straf nu het ongeloof en de ongehoorzaamheid tegen het Woord van eeuwige genade na zich sleept, weten wij uit de geschiedenis van Saul; weten wij uit de hele Schrift. Zij zijn opgetekend, al deze ongehoorzamen, die zich met de mond beroemen van Christus te zijn, maar met de daad Hem verloochenen. Zij zijn opgetekend met het getal 666 en dit is hun oordeel: "Maar de vreesachtigen, en ongelovigen, en gruwelijken, en doodslagers, en hoereerders, en tovenaars, en afgodendienaars, en al de leugenaars, is hun deel in de poel, die daar brandt van vuur en sulfer; hetwelk is de tweede dood." Openbaring 21:8.

O eeuwigheid, o eeuwigheid! Wie gelooft het wat in uw boek staat?

Maar waarom doet de apostel deze vraag: *Welk zal hun einde zijn?*

- Ten eerste, om de punt van de pijl van de aanvechting af te breken. Welk punt? Deze, dat de ongelovigen, die zich niet willen laten overtuigen, hoewel zij zelf klagen: "Wij hebben geen God en geen Kerk meer", de mond in de hemel houden, zich beroemen en zeggen: "Wij zijn heren, wat zou deze?" En die het volk des Heeren opeten als aten zij brood. Zij zijn volstrekt niet in moeite, zoals de ellendigen des Heeren, maar alles gelukt hen. Maar God schijnt niet te antwoorden, het niet te merken; Hij schijnt Zijn oren uit toorn gesloten te hebben. Want dat is een harde aanvechting. Nu moeten zij echter weten dat er geschreven staat: "Hoe worden zij als in een ogenblik tot verwoesting, nemen een einde, worden te niet van verschrikkingen." Psalm 73:19.
- Ten tweede moeten de lijdenden op de schat zien, die zij hebben in het Evangelie van God, en daaruit zien hoe Hij de Zijnen midden in de toorn met ontferming gedenkt; zij moeten vervuld worden met Zijn genade, met de zekerheid van hun zaligheid, met de gevoelige bewustheid van de volzaligheid van God, zodat zij met Asaf uitroepen midden in het lijden: "Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde! Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid. Want ziet, die verre van U zijn, zullen vergaan; Gij roeit uit, al wie van U afhoereert." Psalm 73.
- Ten derde dient zodanige vraag om in de gelovigen zelf een heilige vrees te verwekken, opdat zij volharden bij het Evangelie onder alle smaad met een stalen voorhoofd. Want wat zich door de Herder niet met de staf "liefelijkheid" laat bijeenhouden, dat moet door de hond weer op het groene gras getrokken worden.

Tot bovengenoemde oogmerken dient ook de volgende vraag: ***En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen?***

Er zijn er in het huis Gods, die veel te doorstaan, die allerlei lijden te dulden hebben en zich daarmee troosten, dat het tot hun beproeving, tot hun loutering dient, die echter uit hun lijden, ik weet niet wat voor een liefelijk kruis maken. Zij gelden bij anderen voor kruisdragers zonder weerga. Zij heiligen zichzelf, worden door mensen geheiligd, maar zij heiligen God niet, en worden ook niet door Hem geheiligd. Christenen willen zij zijn en kruisdragers, en zijn tegelijkertijd moordenaars, dieven, kwaaddoeners. Zij willen steeds anderen regeren, de zaken van anderen terechtbrengen. Zij oordelen alles, maar niet zichzelf. Dat hele lijden hebben zij zichzelf teweeggebracht, zij zijn zelf schuld daarvan, en hebben zich nooit bekeerd tot

de levende God. Altijd zijn zij aan het bekeren, en bekeren zich nooit recht. Zo is de goddeloze. Hij neemt Gods verbond in de mond, en ziet hij een dief, dan loopt hij met hem en zijn deel is met de overspelers. Psalm 50. Hij is en blijft in zichzelf een goddeloze, hij is en blijft zonder God. Want hij is nog nooit als een goddeloze tot God gekomen, heeft nog nooit als een goddeloze aan God geloofd. Hij is vroom, maar is het alleen aan de buitenkant. Hij is in het vuur verguld geworden. Het is echter geen goud, maar blik, dat een groot lawaai maakt als het valt. Zo is hij dan, wat hij ook van heiliging en besnijding spreken moge, een zondaar, een zondaar in al zijn werk; op al zijn wegen is hij in dwaling; al zijn doen geschiedt opdat het door mensen gezien worde, of opdat hij de straf en de verdoemenis ontga. Naar Gods recht en gerechtigheid en Wet vraagt hij niet. Hij zinkt nooit weg voor de Wet. Dat zijn gehele bestaan goddeloosheid, dat al zijn doen zonde is, wil hij niet weten; en komt het eindelijk bij hem op de proef, dan laat hij de genade los, want hij had haar nooit recht aangegrepen.

Zulke goddelozen en zondaren plagen en kwellen de zielen van de ellendigen het meest. Juist zij zijn het, die de ware *christianen* het meeste martelen, waar zij maar kunnen. Daarbij menen zij echter dat zij een ruime ingang in de hemel zullen vinden, en hebben in hun waan altijd een ruime toegang tot God. Zij kunnen van Zijn Vaderliefde nooit genoeg roemen, en vergeten, dat hun vader de duivel is.

De apostel vraagt: *Waar zulke goddelozen en zondaars* (die niet willen dat Christus Koning over hen zij, en, omdat zij Zijn juk niet op zich willen nemen, de eersten zijn, die vervolgingen van allerlei aard tegen de trouwe aanhangers van Jezus" Naam veroorzaken, hen met smaad overladen, wat wel de hardste vervolging is, en die lasteren wat zij niet verstaan) *blijven*, dat is: zullen verschijnen?

En het antwoord voor deze tegenwoordige tijd ligt in de eerste Psalm, en ligt tevens ook voor de toekomst van de Heere Jezus uitgesproken bij de profeet Jesaja in het tweede hoofdstuk.

God is rechtvaardig en heilig. Als op de smalle weg zich zoveel voordoet, dat allen die daarop wandelen (want dat zijn de rechtvaardigen) slechts als door een wonder elk gevaar ontlopen, dat zij slechts als door een wonder met hun voeten komen te staan in de poorten van Jeruzalem, dat zij slechts als door een wonder daartoe komen, om voor God te verschijnen zonder verdoemd te worden: waar zullen dan zij blijven, die op de brede weg zo rustig, zo gemakkelijk voortstappen, wanneer Hij, de rechtvaardige Rechter, komen zal met de wolken des hemels in grote kracht en heerlijkheid?

Maar is het niet om door schrik bevangen te worden, dat de rechtvaardige nauwelijks behouden, dat is nauwelijks zalig wordt?

Daarop antwoord ik allereerst: dat ik op de bekommering, waarmee het vlees zich bij deze woorden kwelt, weinig acht sla. Want vlees zou graag de wereld, de zonde, de lieve lust mee binnen smokkelen door de enge poort, zou willen binnenrijden met een wagen, waarop hij al het zichtbare, waarop hij de hele wereld en de eigen gerechtigheid geladen had. Zo blijft het vlees dan bekommerd, omdat hij dat alles niet mee binnenbrengen kan; hij is echter niet bekommerd om Gods eer, waarheid, recht en Wet. Doch men komt niet met karren en wagens, maar naakt en bloot erdoor; vlees en huid worden er vaak bij verscheurd. God maakt de poort wijder, anders komt er niet eens een zucht door.

Overigens behoeft niemand naar het "*nauwelijks*" te vragen, en zal ook niet daarnaar vragen, als hij willig is het kruis van Christus op zich te nemen, zichzelf en de wereldse begeerlijkheden te verzaken. Wat vraagt een goed soldaat of hij er ongedeerd afkomt? Wat naar armen en benen, naar ogen en leden, als het hem om de

overwinning te doen is? Wat naar het nauwelijks, als hij van de overwinning verzekerd kan zijn?

De duivel wijst op dit *nauwelijks*, opdat hij ons in zijn dienst wil vasthouden.

De Geest echter toont ons dit *nauwelijks* aan tot onze troost, opdat wij ervan overtuigd zijn dat de Heere al onze nood kent, onze hele toestand, het verschrikkelijke van de strijd, de macht en list van de vijanden, onze volslagen zwakheid, de macht van de in ons wonende zonde, onze wrevel en moedeloosheid, de blindheid van onze harten, ons ongelooft en hardheid van het hart; ja dat dit alles hem nauwkeurig bekend is. En de Geest, Die dit *nauwelijks* heeft uitgesproken, worstelt en strijdt in de heiligen en bidt hun voor, opdat het alles naar het hart van God ga; - en dan zij het: "nauwelijks": welnu, des te meer gejuich als wij eenmaal binnen zijn!

Welnu, het zij zo, dat de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt! De wereld houdt hem vast zolang zij kan. Hij komt aan de enge poort. Hij moet er door. Op de weg: o, welke gevaren, welke afgronden, welke begeerlijkheden! Hoe vele valse wegwijzers! Hoevelen die een eind weegs meegaan, tovenaars om weg te toveren van de smalle weg! En de leeuwen, en de reuzen, de donkere dalen, de strijd met Apollyon, de smaad, het verloren verbond; - ten slotte de rivier des doods, vol aan al haar oevers!

Ja, het is nauwelijks. Voor al de heiligen, die ooit in de rust ingingen, blijft het een nauwelijks. Want het is een zaak van geloven en niet van zien. Waar dan nu geloofd wordt, daar sluit men de ogen voor het nauwelijks, gaat blindelings in de strijd - en komt over elk nauwelijks heen.

Wat moeten wij doen, om, hoewel het nauwelijks is, ja juist omdat het nauwelijks is, toch zalig te worden?

De apostel geeft antwoord op deze vraag. ***Zo dan ook die lijden naar de wil van God, dat zij hun zielen Hem, als de getrouwe Schepper, bevelen met weldoen.***

Dat is nu de ware grond, die proef houdt in kruis en lijden, de grond van de lijdzaamheid van de heiligen, de grond van blijvende zielenvrede in alle tegenspoed en in alle verdrukking omwille van de Heere. Daarom, ja ook daarom omdat wij nauwelijks zalig worden, ontvangen wij hier een bevel als van onze veldheer, opdat wij nochtans zalig worden. Dit bevel hebben wij slechts stipt op te volgen, zo gaat al het andere, hoewel ook nauwelijks, nochtans op het einde goed.

"*Die lijden naar Gods wil*", dat is: lijden omdat zij niet meedoen met de wereld, maar Gods wil doen, geloven aan Zijn Naam en daarbij blijven; dat is: die lijden omdat zij blijven in de woorden van de Heere Jezus.

"*Die zullen God hun zielen bevelen.*" Hun zielen? Waar blijft dan het lichaam? Ja, wie kan daarnaar vragen in zodanige strijd? Ach, waar blijven vrouw en kind, waar huis en hof, waar goed en geld, waar eer en vrede en doorkomen door deze wereld? Ik weet het niet. "Wie zijn hand aan de ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter is, is niet bekwaam tot het koninkrijk Gods." Een soldaat heeft wat hij nodig heeft in zijn ransel, verder geweer, kruut en lood, zwaard of lans, kan hij nog vragen naar moeder of bruid? Voorwaarts en door alles heen voor koning en vaderland! Dat is zijn leus.

Mag het anders zijn in de geestelijke strijd? De koning kan wel zorgen voor het overige! Goed, eer en leven verloren, iets verloren; - ziel verloren, alles verloren! Wat schaadt het de mens, of hij de gehele wereld verliest, als hij maar zijn ziel als een buit wegdraagt! Wij zouden alles kunnen bewaren (ik zou er nog raad voor weten), maar *de ziel* bewaren, wie kan dat? Dat kan alléén God. Zo hebben wij dan niets anders te doen, dan bij het Woord te blijven, bij Gods Wet, bij het geloof. En of wij nu om die reden door de gehele wereld, ja door de gehele hel uitgestoten en verdoemd worden: wat kunnen wij daarnaar vragen, als het ons om de overwinning te doen is?

“Vader”, zei onze Heere aan het kruis, “in Uw handen beveel Ik Mijn geest”! En toen daalde Hij af ter helle, om de hel overhoop te werpen. Evenzo bevelen wij onze zielen Gode. Wij mogen niet vragen naar dood of leven, naar verdoemenis of zaligheid in de strijd om Gods Woord, anders zijn wij verloren. Weten wij dat wij Gods Woord hebben, dan verder naar niets gevraagd; en Hem, Die leeft en is, de ziel bevelen!

Hem als de Schepper, de ziel bevelen! Wie heeft ons geschapen? Moet dat niet onze vraag zijn? De duivel, de wereld, de mensen die van de wereld zijn, of God? Als Hij ons geschapen heeft, Die spreekt en het is er, Die gebiedt en het staat er. Kan Hij ons dan niet behouden, kan Hij onze zielen niet bewaren voor Zijn hemels Koninkrijk? Hij heeft alles gemaakt in één oogwenk door Zijn Woord. Dan kan Hij ons ook verlossen, ook wel zalig maken, wanneer wij met Zijn Woord in de oven, in de smeltkroes moeten. Die ons geschapen heeft, kan ons wel bewaren, zodat wij toch niet verbranden. Dat weten wij aan Sadrach, Mesach en Abédnego.

Ziet, mijn geliefden, als wij zelf onze zielen in eigen hand bewaren willen, dan verandert zich het *nauwelijks* in een onmogelijk. “Zo wie zijn leven heeft willen behouden, die zal hetzelfde verliezen.”

De rechtvaardige uit geloof zal leven. De ziel in de hand van onze Schepper, zouden alle duivelen die kunnen vernielen? Hij, Die de ziel geschapen heeft, weet die wel te bewaren. Het is onze zaak niet; - of men ons hier beneden dood of leven, verdoemenis of zaligheid, omkomen of doorkomen dreigt of toezegt, - wij kunnen daarnaar niet omzien. Het parool gehouden! En ... het overige behoude Hij, Die ons geschapen heeft! En Die is getrouw! O, hoe trouw! Hij houdt woord en belofte. Zij liegen allen: de duivel en wereld, al de mensen die van de wereld zijn. Zij vermogen allen niets. “Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?” Hij geeft genade; ja, en geeft ook eer! En Hij geeft de kroon. Eerlang geeft Hij de kroon, de kroon der gerechtigheid, gekocht met Zijn bloed. Hij zal ons wel terugbrengen, alles terugbrengen en teruggeven met de vervolgingen hier beneden. *En moesten wij daarop sterven, ... hier boven zullen wij God en alles beërven.*

Mijn dierbare gemeente!

Het is nu 25 jaren geleden, dat ik in mijn toenmalig lijden, als jongeling over deze zendbrief een soort van commentaar in brieven schreef. Wat is de uitkomst daarvan na zo vele jaren? Ik ben niet beschaamd geworden door mijn God. Nee, ik ben niet te schande gemaakt, in geen enkel stuk; ik heb veel verloren en heb meer terug ontvangen, en wat ik hier niet terug kan krijgen, zal ik hierboven terugvinden.

O, wat een heerlijke strijd, *de strijd des geloofs!* O, wat een gelukkig lijden, het lijden omwille van Zijn Naam, omwille van Zijn waarheid! O, wat een zoete vrucht, die rijpt bij het oordeel waarmee God ons bezoekt. Hoe maken Zijn verootmoedigingen ons groot, - groot en klein, klein en groot, niets en alles! Maar hoe hebben wij in de strijd te houwen en te steken opdat wij alle vijanden neervellen, opdat wij Gods wil volbrengen!

Onze strijd is een heerlijke strijd, en bestaat in wel te doen, in goede werken; dat wij daarbij volharden, dat wij het kwade overwinnen met het goede, alle mensen, bijzonder onze vijanden, zodra en zo dikwijls God ons gelegenheid geeft, goeds bewijzen, tegen haat liefde zetten, tegen slagen gebeden, tegen schelden en vloeken zegenen, want onze wapenrusting is niet vleselijk maar geestelijk, en zo stoten wij elk bolwerk om, dat opgeworpen wordt tegen de kennis van Jezus Christus en van de volzalige God.

Wie kan dat? Wat vragen wij naar *kunnen*? Wie doet het? Hij doet het, die bedenkt dat

al zijn lijden een beslissing van Gods genade over hem is, om hem des te dieper in te leiden in de volheid van de genade van Christus en de gerechtigheid van God; die daarbij bedenkt, dat en hoe hij zelf een vijand van God geweest is, en hoe hij alleen door almachtige liefde overwonnen is geworden; die verder bedenkt, wat een onzalige eeuwigheid hij tegemoet gaat, die voortgaat met smaden en vervolgen. Wie dat bedenkt, wie verbroken voor God ligt, die weet, dat hij gevaar loopt met het weldoen. Die weet, dat hoe krachtiger hij getuigt van de liefde van God, van de genade van Christus, van de gemeenschap van de Geest, des te woedender de verkeerden tegen hem worden en des te meer naar een gelegenheid zullen uitzien om hem uit de weg te ruimen. Die weet, dat hoe meer hij bij het weldoen volhardt, des te meer de huichelaars tegen hem zullen uitvaren, in het verborgen en openlijk. Het is nochtans een heerlijke strijd, wanneer Saul tot David zeggen moet: "Gij zijt rechtvaardiger dan ik." Nochtans een heerlijke strijd, als alle vlees ten laatste bekennen moet: "God, Gij zijt rechtvaardig." Nochtans een heerlijke strijd, als één van de scherpe pijlen van Koning Jezus het hart van een weerspannige getroffen heeft, zodat hij uitroept: "Ik ben verloren! Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal."

Welnu, in zodanige strijd van het lijden loopt de ziel wel gevaar, maar zij worde *aan de getrouwe Schepper bevolen*.

Dan komt in die strijd het dodelijke schot: de moede strijder zinkt met zijn ongebroken zwaard in de armen van de engel neer, en roept neerzinkende, zodat het hele leger van de Filistijnen nog daarvan beeft en de gehele hel ervan verschrikt: "*In Uw hand beveel ik mijn geest; Gij hebt mij verlost, Heere, Gij God der waarheid.*" Amen.